TILIV ESPLIKASYON POU CHOFÈ

SÈVIS PREMYE KLAS NAN MEN PREMYE ETA KI TE EGZISTE A

JIYÈ 2012

DMV
Delaware Division of Motor Vehicles

GREAT SEAL OF THE STATE OF DELAWARE
1704 • 1776 • 1787

Pou chofè nou yo nan Delaware:

Delaware se yon eta ki bèl. Nenpòt ki kote w ye, ou kapab jwi kot Atlantik la nan pak piblik nou genyen sou bò rivaj la (Seashore State Parks), ou kapab jwenn magazen espesyalize kote yo vann an detay, ou kapab ale nan teyat nan Wilmington, oswa ou kapab fè esperyans pase istorik rich Delaware la nan Dover oswa nanNew Castle – tout bagay sa yo nan apeprè 90 minit.

Pandan wap kondwi sou wout nou yo, tanpri fè yon jan pou oumenm ansanm ak chofè parèy ou yo rive kote nou prale a an sekirite. Respekte vitès limit la, mete senti senkirite ou, swiv prensip wout la, epi sa ki pi enpòtan, pa janm bwè epi kondwi an menm tan. Se yon bagay nou pap tolere nan Delaware.

Epi pandan wap kondwi, panse a kouman aksyon ou yo afekte anviwonnman an. Pran yonwoulib, ranvwaye kous ou gen pou fè yo, oswa petèt pran transpò piblik. Chak nan metòd sa yo ede w fè yon jan pou “Delaware gen yon anviwonnman ki pi natirèl” pou nou tout.

Mèsi epi rete an sekirite,

Jack Markell

Gov. Jack Markell

MESAJ POU CHOFÈ NAN DELAWARE

Privilèj pou kondwi yon machin nan Delaware se yon responsablite ki seyre anpil. Nou prepare tiliv sa a pou ede chofè machin yo prepare epi fè fas ak defi ki genyen nan fè negosyasyon pou kondwi sou gran wout nan Delaware. Pou pwòp sekirite pa w, nou ankouraje w anpil pou w abitye tèt ou ak prensip ak règleman ki genyen nan tiliv sa a.

Divizyon Otomobil prepare pou ede chofè nan Delaware tou. Apre pwomès nou fè pou sekirite ou lan, sa ki pran dezyèm plas la, se objektif Divizyon an ki pwomèt pou bay kliyantèl la sèvis rapid, efikas, gen kalite siperyè nan tout domèn ki gen rapò ak kondwi machin. Anplwaye nou ki resevwa fòmasyon epi travay nan lokal toupatou nan Eta a prepare pou sèvi ou.

Sa ki pi enpòtan, nou ankouraje w kondwi ak anpil atansyon, ak anpil politès, san ou pa sou epi avèk pridans; epi sonje pou w tache senti sekirite ki nan machin lan. Nan non Eta Delaware la, nou swete pou w pase anpil ane ap kondwi an sekirite.

Shailen P. Bhatt

Sekretè
Department of Transportation
(Depatman Transpò)

Jennifer L. Cohan

Direktè
Division of Motor Vehicles
(Divizyon Otomobil)

Delaware Division of Motor Vehicles

Ou dwe voye koreksyon, sijesyon, oswa rekòmandasyon pou tiliv sa a bay:

Chief of Driver Services
Delaware Division of Motor Vehicles
P.O. Box 698
Dover, DE 19903

ENFÒMASYON KI GENYEN NAN TILIV LA

SEKSYON 1 – ENTWODIKSYON

Paj

Definisyon . . . 11
Sèvis Anliy . . . 13

FRÈ DIVIZYON OTOMOBIL YO . . . 14

SEKSYON 2 – ENFÒMASYON SOU LISANS POU KONDWI

NOUVO KONDISYON LALWA FEDERAL ETABLI POU IDANTIFIKASYON . . . 16
Ki Dokiman Mwen Bezwen Pou Mwen Jwenn Yon Lisans Ki Konfòm Ak Règ Yo . . . 17

KONDISYON POU GEN LISANS PU KONDWI . . . 18
Dispans pou yon moun pa oblije gen yon lisans pou kondwi nan Delaware . . . 18
Kiyès ki pa kapab gen lisans . . . 18

KIYÈS KI PA KAPAB GEN LISANS . . . 18
Kouman pou mwen fè gen yon lisans . . . 19

KONDISYON JENERAL POU TOUT APLIKAN POU LISANS POU KONDWI AK POU KAT IDANTIFIKASYON . . . 19
Sitiyasyon pa rapò ak imigrason ki fè yon moun pa kalifye . . . 19
Pou konnen sitiyasyon legal/kantite tan aplikan otorize pou rete nan peyi a . . . 20
Lis dokiman ki akseptab kòm idantifikasyon . . . 21
Lisans pwopòsyonèl pou moun kap fè aplikasyon pou lisans pou kondwi pou lapremyè fwa epi ki poko gen 18 an . . . 24
Kondisyon ki genyen pou moun kap fè aplikasyon pou lapremyè fwa epi ki gen plis pase 18 an . . . 26
Transfè lisans ki soti nan lòt jiridiksyon pou vin nan Delaware (moun ki gen 18 an oswa plis) . . . 27
Transfè lisans ki soti nan lòt jiridiksyon pou vin nan Delaware (moun ki poko gen 18 an) . . . 27
Renouvèlman lisans . . . 27
Renouvèlman lisans pèmanan . . . 28
Pwosedi pou elèv etranje gen lisans pou kondwi . . . 28

LÒT ENFÒMASYON ANPLIS . . . 29
Lisans ki gen restriksyon sou li . . . 29
Ranplasman lisans . . . 29
Chanjman non . . . 29
Chanjman adrès . . . 29
Kat idantifikasyon (ID) . . . 29
Kat idantifikasyon veteran . . . 29
Enskripsyon votè . . . 30
Lalwa Megan/Moun ki fè ofans seksyèl . . . 30
Egzijans obligatwa pou devwale nimewo sekirite sosyal . . . 31
Enskripsyon nan sistèm sèvis selektif . . . 31
Rejis fanmi ki pi pwòch . . . 31
Pwogram pou bay ògàn ak tisi kò moun kòm donasyon . . . 31

KLASIFIKASYON LISANS POU KONDWI . . . 32
Lisans Klas D pou chofè otomobil . . . 32
Lisans pou kondwi otomobil komèsyal (CDL) . . . 32
Pèmi pou enstriksyon tanporè pou CDL (Pèmi pou aprann kondwi) . . . 33
Lisans CDL Klas A . . . 33
Lisans CDL Klas B . . . 33
Lisans CDL Klas C . . . 33
Lisans Klas A ki pa CDL . . . 33
Lisans Klas B ki pa CDL . . . 33
Pèmi pou aprann kondwi pou Klas D . . . 33
Lisans pwopòsyonèl . . . 34
Lisans tanporè . . . 34
Lisans kondisyonèl, okipasyonèl ak lisans nan moman difisil . . . 34
Andòsman/lisans pou aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl *[Ignition Interlock Device] (IID)* . . . 34

ANDÒSMAN . . . 34
Andòsman pou motosiklèt . . . 34
Klas pou aprann kondwi motosiklèt . . . 34
Pèmi pou aprann kondwi motosiklèt . . . 35
Andòsman pou otobis lekòl . . . 35
Andòsman pou taksi/limouzin . . . 35

EGZAMEN POU CHOFÈ OTOMOBIL . . . 36
Tès pou je . . . 36
Tès sou siy ak siyal sou gran wout . . . 36
Prensip pou tès pratik sou gran wout pou lisans pou kondwi . . . 37
Tès pratik pou kondwi sou gran wout . . . 37
Otomobil ou dwe kondwi pandan wap pran tès pratik pou kondwi sou gran wout . . . 38
Lè yon chofè ki gen lisans dwe akonpaye w . . . 38
Preparasyon pou pran egzamen pou kondwi machin . . . 38

ENFÒMASYON MEDIKAL AK KOUMAN POU FÈ RAPÒ . . . 38
Kouman pou rapòte pwòp eta maladi ou poukont ou . . . 38
Egzamen espesyal . . . 39
Kouman pou fè rapò obligatwa sou eta maladi . . . 39
Remèt lisans ou pou rezon medikal . . . 39

REVOKASYON AK SISPANSYON LISANS . . . 40
Revokasyon obligatwa . . . 40
Revokasyon lisans moun ki abitye vyole lalwa sikilasyon yo . . . 40
Sispansyon lisans yon chofè . . . 41
Reta nan peye sipò pou timoun . . . 41
Espilsyon nan lekòl . . . 42
Kondwi lè yo sispann oswa revoke lisans ou . . . 42

PWOGRAM POU AMELYORASYON CHOFÈ KI GEN PWOBLÈM 42
Sistèm pwen an nan Delaware 43
Pwen ki kalkile 43
Aksyon pou pwogram pou amelyorasyon chofè ki gen pwoblèm 43
Kredi pou pwen 44
Vyolasyon grav pou fè vitès 44
Lisans okipasyonèl. 45
Kondwi lè yo sispann oswa revoke lisans ou 45
Kondwi ak agresivite 45
Kou ki apwouve pou modifikasyon konpòtman/atitid nan kondwi 45
Founisè Kou Entènèt 46
Kou sou kouman pou kondwi avèk pridans. 46
Òganizasyon/moun ki bay kou ki apwouve pou kondwi avèk pridans 46

KONDWI AVÈK KAPASITE AFEBLI 48
Bwè alkòl ak kondwi 48
Bwè alkòl ak konsantrasyon alkòl nan san 48
Risk pou kolizyon 49
Si w bwè, ki lè w kapab kondwi 49
Dwòg mele ak alkòl 50
Kondwi lè w distrè. 51
Kondwi lè w anvi dòmi 51

LALWA SOU BWÈ ALKÒL AK KONDWI NAN DELAWARE 52
Li entèdi pou bwè alkòl pandan wap kondwi. 52
Kondwi pandan ou sou enfliyans alkòl 52
Lalwa sou bay konsantman dapre jès ou yo, men san ou pa di anyen. 52
Pwogram sou aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl 52
Lalwa konsènan yon jenn timoun kap kondwi pandan li sou enfliyans alkòl 53
Lalwa sou zewo tolerans 53
Timoun minè ki pran oswa ki an posesyon dwòg/alkòl 53
Sanksyon ak pwosedi byen presi nan Delaware 54
Sanksyon pou yon premye ofans pou kondwi sou enfliyans alkòl (DUI) 54
Chwa pou premye ofans 55
Chwa pou premye fans – Aparèy anti demaraj avèk tès pou alkòl (FOE-IID). 55
Chwa pou premye ofans lan – Gwo distraksyon dapre BAC IID 57
Sanksyon pou DUI pou yon dezyèm ofans 57
Sanksyon pou DUI pou yon twazyèm ofans 58
Sanksyon pou DUI pou yon katriyèm ofans 58
Sanksyon pou DUI pou yon senkyèm ofans 58
Sanksyon pou DUI pou yon sizyèm ofans. 58
Sanksyon pou DUI pou yon setyèm ofans 58
Pwogram obligatwa pou aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl (IID) 59

SEKSYON 3 – EKIPMAN POU OTOMOBIL,TIT, REJISTRASYON, AK ASIRANS

EKIPMAN POU OTOMOBIL 61
Ekipman ki egzijib 61
Ekipman anplis. 62
Ekipman ki entèdi 63
Kouman pou itilize gran limyè yo 63
Kouman pou itilize senti pou sekirite ak aparèy pou kenbe timoun anplas 64

KOUMAN POU JWENN TIT/ANREJISTRE OTOMOBIL OU 64
Etap 1 - Asirans pou responsablite, responsablite finansyè ak sanksyon 64
Etap 2 - Enspeksyon otomobil 65
Etap 3 - Tit 67
Egzijans pou aplikan ki poko gen 18 an 68
Pou renouvle rejistrasyon. 68
Chanjman adrès 68
Chanjman non 69
Enspeksyon ki fèt nan lòt eta. 69
Responsablite mèt machin lan 69

SEKSYON 4 – RÈGWOUT LA
Dwadpasaj 70
Siyal ak siy 70
Pwogram pou fè respekte limyè wouj. 70
Konprann siyal trafik yo. 70
Flèch yo. 72
Siyal pou pyeton. 73
Siyal pyeton aksesib (APS). 74
Pasaj pou pyeton ki gen anpil fòs aktive (HAWK) 74
Siy gran wout yo. 75
Siyal anlè nan liy trafik yo. 78
Siyal pou gide 78
Siy ki bay enfòmasyon 79

ZÒN TRAVO PIBLIK YO 79
Lè wap apwoche oswa kondwi nan yon zòn travo piblik 80
Lòt siy règlemantè yo. 80
Lòt siy avètisman yo 80
Aparèy pou gide oswa pou dirije trafik 81
Panno pou flèch kap flache. 81
Moun kap fè siy ak drapo. 81

KÈK LALWA KI ENPÒTAN NAN DELAWARE 82
Moun k ap itilize telefòn pòtab/aparèy elektwonik pòtab pandan yo ap kondwi . . 82
Fè siyal 82
Double (pase) lòt otomobil. 82

Lwa ki mande pou chofè deplase otomobil yo pou kite plas pou machin dijans ak limyè oswa ak sirèn yo limeni . . . 83

LALWA SOU KONTWÒL TRAFIK . . . 84
Lalwa jeneral . . . 84
Siy ak siyal ki nan entèseksyon gran wout ak raytren . . . 84
Mak ki atè nan lari a . . . 85
Liy revèsib . . . 86
Liy rezève . . . 86
Wonpwen . . . 86
Liy mitan ki pataje . . . 87
Règ jeneral yo . . . 87
Dwadpasaj . . . 89
Kanpe pou otobis lekòl . . . 90

ESTASYONNMAN . . . 92
Règ jeneral pou estasyonnen . . . 92
Vyolasyon pou kanpe ak estasyonnen . . . 93

VITÈS . . . 94
Restriksyon jeneral sou fè vitès . . . 94
Vitès limit yo . . . 94
Vitès minimòm . . . 95
Siy pou vitès . . . 95

LÒT MOUN KI ITILIZE GRANWOUT YO . . . 95
Pyeton . . . 95
Bisiklèt ak monte bisiklèt . . . 97
Mak Sou Liy Pou Pataje . . . 99
Pataje wout la ak motosiklèt . . . 99
Kondwi motosiklèt epi andòsman sou lisans . . . 101
Mopèd ak tripèd . . . 101
OHV - Machin pou tout wout *(Off Highway Vehicles)* . . . 102
Moun ki monte bèt ak moun ki kondwi bèt . . . 102
Traktè ak zouti pou jaden, materyèl pou wout ak zouti pou konstriksyon . . . 102
Kiyès ki pa dwe itilize yon gran wout . . . 102
Otomobil ki mache dousman . . . 102
Pataje wout la ak yon kamyon . . . 102
Aksidan ki rive nan fè bak . . . 104
Lòt ti konsèy . . . 104

SEKSYON 5 – TALAN POU KONDWI AK KONSÈY POU SEKIRITE

ANVAN OU KONDWI . . . 105
Planifikasyon vwayaj la . . . 105
Tcheke otomobil la . . . 105
Netwaye sifas ki fèt an vit yo . . . 107
Ajiste chèz ak retwovizè yo . . . 107
Itilize senti pou sekirite yo . . . 108
Itilize aparèy pou kenbe timoun anplas . . . 109
Fason Apwopriye Pou Kenbe Yon Timoun . . . 109
Move enfòmasyon . . . 111

ENFÒMASYON DEBAZ SOU KONDWI . . . 111
Fè machin lan demare . . . 111
Akselere . . . 112
Dirije . . . 112
Vitès . . . 112
Kanpe . . . 112
Frennen . . . 113
Wè byen . . . 113
Fè enspeksyon . . . 114
Itilize limyè ou yo . . . 117

KOMINIKE . . . 117
Fè lòt moun konnen ou la . . . 117
Fè lòt moun konnen kisa wap fè . . . 119

AJISTE VITÈS . . . 120
Adapte w a eta wout la . . . 120
Adapte w ak trafik la . . . 121

KONDWI LANNWIT . . . 123

KONDWI AK PRIDANS . . . 123

JISKA KI PWEN OU KAPABWÈ BYEN? . . . 124
Fè nwa . . . 124
Lapli, bwouya, oswa lanèj . . . 124
Mòn ak koub . . . 124
Otomobil ki estasyonnen . . . 124
Règ sou distans pou vizibilite . . . 124
Vitès limit yo . . . 125

PATAJE ESPAS . . . 125
Espas devan . . . 125
Espas dèyè . . . 126
Espas sou kote . . . 127
Espas pou soti nan yon wout pou rantre nan yon lòt wout . . . 128
Espas pou travèse oswa pou rantre . . . 128
Espas pou double lòt machin . . . 129
Espas pou sitiyasyon espesyal . . . 130

OU DWE NAN BON ETA POUW KONDWI . . . 130
Vizyon . . . 130
Tande . . . 131
Fatig . . . 132

Bwè alkòl ak kondwi . . . 132
Lasante . . . 132
Emosyon . . . 133

OTOMOBIL POU KADIJANS . . . 133
Aparèy pou bloke volan . . . 133
Fren ki pa mache . . . 133
Kondwi sou kote lari a . . . 134
Kawotchou eklate . . . 134
Pàn kouran . . . 135
Gran limyè yo pa fonksyonnen . . . 135
Pedal akseleratè a kole . . . 135
Dife . . . 135
Lè machin ou kale sou raytren . . . 135

EVITE KOLIZYON . . . 135
Kanpe byen vit . . . 135
Vire byen vit . . . 136
Akselere . . . 136
Debouye w ak glisad . . . 136

PWOTEJE TÈT OU NAN KOLIZYON . . . 137
Frape ann aryè . . . 137
Frape sou kote . . . 137
Frape ann avan . . . 137

KOLIZYON/AKSIDAN . . . 137
Nan kote aksidan an fèt la . . . 138
Si yon moun blese . . . 138
Rapòte aksidan an . . . 138
Fòm pou rapòte aksidan . . . 140

ENDÈKS . . . 142

PAJWÈB DMV . . . WWW.DMV.DE.GOV

PAJ WÈB POU CHOFÈ ADOLESAN . . . WWW.TEENDRIVING.DMV.DE.GOV

PAJ WÈB POU CHOFÈ AJE . . . WWW.SENIORDRIVER.DMV.DE.GOV

OU PALE. OU VOYE TEKS. OU PYE.
TELEFON MEN LIB. RIVE DELAWARE AN VI.

SEKSYON 1
ENTWODIKSYON

Tiliv sa a ba w enfòmasyon sou règ ak prensip ki genyen pou kondwi san danje, pou nou kapab ede w vin yon chofè pridan. Ou dwe li tiliv la ak anpil atansyon. Si w pa konnen enfòmasyon ki nan tiliv sa a, ou pa kapab pase egzamen nou bay pou teste konesans ou an. Tiliv sa a eseye kouvri eleman prensipal ki genyen nan lalwa Delaware la; men, li pa kapab kouvri tout eleman ki genyen nan lalwa federal oswa nan lalwa Eta a. Si gen yon konfli ki egziste, lè sa a kòd oswa lejislasyon ki genyen koulyeya va toujou gen priyorite.

Tiliv sa a va bay enfòmasyon ki nesesè pou kondwi yon otomobil ki gen pasaje ladan. Si w vle yon lisans pou kondwi otomobil komèsyal, ou dwe li Tiliv pou Chofè Komèsyal (Commerical Driver Manual) la.

Si w vle yon andòsman pou kondwi yon motosiklèt, ou dwe li Tiliv pou Chofè Motosiklèt (Motorcyle Operator Manual) la. Si w gen yon enfimite epi ou bezwen akomodasyon espesyal pou w kapab pran yon egzamen alekri, tanpri rele epi pran yon randevou anvan ou ale nan yon biwo DMV: nan New Castle, rele 302-326-5005; nan Wilmington, rele 302-434-3200; nan Dover, rele 302-744-2500; epi nan Georgetown, rele 302-853-1000. Gen egzamen an sou tep/kasèt pou tande (ak ekoutè) si w mande sa.

Definisyon

"Bisiklèt" *(Bicycle)* "Bisiklèt" (Bicycle) vle di yon seri machin ki gen pedal ladan yo epi se sèlman moun ki fè yo fonksyonen ak pye yo. Mo bisiklèt la vle di tou yon machin ki gen 2 oswa 3 wou, ki fonksyonnen konplètman ak pedal epi ak yon motè elektrik ki mwens pase 750 watt (1 h.p.), epi ki gen yon vitès maksimòm ki pi piti pase 20 milalè sou yon sifas ki pave epi ki a nivo, lè se motè a sèlman ki fè li fonksyonnen epi se yon operatè ki peze 170 liv ki kondwi li.

"Chofè" *(Driver)* vle di nenpòt moun ki gen kontwòl yon otomobil nan men li.

"Depatman" *(Department)* vle di Depatman Transpò, ki aji dirèkteman oswa avèk èd ofisye oswa ajan ki gen otorizasyon li yo.

"Divizyon" *(Division)* vle di Divizyon Otomobil *(Division of Motor Vehicles)*.

"Dwe/Oblije" *(Must)* vle di yon aksyon oswa prensip lalwa egzije.

"Enskripsyon/Rejistrasyon" *(Registration)* vle di sètifikasyon enskripsyon an (kat rejistrasyon) ak plak machin lan (tag).

"Entèseksyon" *(Intersection)* vle di yon zòn kòmen kote yon gran wout oswa plizyè gran wout rankontre, kit yon gran wout kwaze yon lòt kit yo pa kwaze.

"Entèseksyon otowout ak raytren" *(Highway-Rail Intersection)* vle di yon zòn kòmen kote yon gran wout oswa plizyè gran wout rankontre oswa kwaze ak yon raytren oswa plizyè raytren. Ou kapab abitye tande yo rele entèseksyon gran wout ak raytren: yon kwazman a nivo ant yon gran wout ak yon raytren, pasaj a nivo, kwazman raytren.

"Fèt pou" *(Should)* vle di yon aksyon oswa yon prensip lalwa pa egzije.

"Gran wout" *(Highway)* vle di tout lajè ki genyen ant liy ki limite chak wout ki ouvri pou trafik otomobil piblik; men, wout moun oswa òganizasyon prive posede pa ladan yo.

“Gran wout eksprès” *(Express Highway)* vle di yon gran wout nan yon eta oswa ant eta ki fèt espesyalman pou sikilasyon trafik.

“Kondane” *(Convicted)* vle di yon moun yon tribinal deklare koupab poutèt moun lan vyole lalwa otomobil, poutèt moun lan pèdi dwa li genyen pou libète sou kosyon, oswa poutèt moun lan deklare tèt li koupab.

“Kwazman raytren” *(Railroad Crossing)* vle di “Entèseksyon gran wout ak raytren” (Highway-Rail Intersection) menm jan li defini anwo a.

“Lari” *(Roadway)* vle di yon pòsyon nan gran wout la yo amelyore, fè, oswa òdinèman itilize pou trafik machin eksepte pou akotman yo.

“Lari” *(Street)* menm jan nou itilize li nan tiliv sa a vle di yon gran wout nan yon vil oswa yon distrik nan yon banlye.

“Lisans” *(License)* vle di nenpòt kalite lisans ki bay moun ki genyen li an privilèj pou li kondwi yon otomobil.

“Lisans pou kondwi otomobil komèsyal” *(Commercial Driver License, CDL)* vle di l lisans pou kondwi oblije genyen pou yo kapab kondwi otomobil komèsyal.

“Minibisiklèt” *(Minibike)* vle di nenpòt bisiklèt/motosiklèt ki fonksyonnen ak motè, ki gen yon jant ki mezire mwens pase 10 pous nan wou li, oswa mwens pase 40 pous an longè de pati santral yon jant a pati santral yon lòt jant, oswa ki gen yon motè ki mezire 45 santimèt kib, oswa ki gen yon asiz ki mezire mwens pase 25 pous soti atè pou rive anlè.

“Mopèd” *(Moped)* vle di yon bisiklèt a pedal oswa yon bisiklèt san pedal ki gen 2 wou, nenpòt ladan yo mezire plis pase 10 pous an dyamèt maksimòm, epi ki gen yon motè ki gen pou karakteristik yon volim maksimòm pou deplasman ki mwens pase 55 cc. Yo evalye li a pa pi plis pase 2.7 pwisans nominal pou fren epi yon vitès maksimòm ki pa depase 25 milalè.

“Motosiklèt” *(Motorcycle)* vle di nenpòt machin a motè ki fèt pou vwayaje sou pa pi plis pase 3 wou, eksepte traktè ak minibisiklèt epi ak eksepsyon pou aparèy elektrik pou ede andikape nan deplasman pèsonèl *(electric personal assistive mobility devices, EAPMD)*.

“Otobis lekòl” *(School Bus)* vle di chak otomobil ki pentire an koulè jòn otobis pou lekòl nasyonal yo, epi ki gen mo “SCHOOL BUS” ekri sou machin lan.

“Otomobil” *(Motor Vehicle)* vle di nenpòt machin a motè ki fèt pou kondwi sou yon wout eksepte traktè pou jaden ak OHV yo.

“Otomobil” *(Vehicle)* vle di nenpòt aparèy yo kapab itilize pou transpòte nenpòt moun oswa pwopriyete/byen, oswa nenpòt aparèy yo kapab rale sou yon gran wout piblik, eksepte pou aparèy yo deplase ak fòs kouraj moun oswa aparèy yo itilize sèlman sou ray oswa trak tren ki rete an plas; epi ak eksepsyon pou otobis trolley elektrik ki pa sou trak, aparèy elektrik pou ede andikape nan deplasman pèsonèl, epi ak eksepsyon pou OHV yo.

“Otowout ki divize” *(Divided Highway)* vle di gran wout ki gen yon espas prensipal, yon baryè, oswa seksyon ki montre separasyon yo klèman, ki divize li an 2 wout oswa an plizyè wout, epi ki bati konsa pou anpeche trafik otomobil.

“Otomobil komèsyal” *(Commercial Motor Vehicle, CMV)* vle di, pou jwenn lisans nan Delaware, yon otomobil ki peze, klasifye a oswa anrejistre plis pase 26,000 liv, yon otomobil ki fèt pou pote 16 pasaje oswa plis (chofè a konte ladan tou), oswa yon otomobil ki dwe gen siy oswa avi sou li pou li kapab transpòte materiel ki gen danje ladan yo. Definisyon ak kondisyon pou otomobil komèsyal ki fè pakou sou wout komèsyal ant eta yo kapab diferan epi nou kouvri yo nan Règleman Federal sou Sekirite Otomobil ki fè Transpò yo *(Federal Motor Carrier Safety Regulations)*.

“Otomobil pou tout wout” *(Off-Highway-Vehicle, OHV)*, yon otomobil ki mache a motè epi ki kapab vwayaje sou tout teren san pa gen wout oswa yon pis sou tè oswa anwo tè, nèj, glas, marekaj, teren marekaje oswa lòt teren natirèl.

“Pwopriyetè/mèt machin” *(Owner)* vle di yon moun ki gen papye legal yon otomobil oswa yon moun ki achte yon otomobil a tan epi ki gen dwa pou li an posesyon machin lan imedyatman.

“Rejis nasyonal pou chofè” *(National Driver Register, NDR)*, ki se yon bazdone nan konpitè ki bay enfòmasyon sou chofè ki gen lisans yo sispann oswa revoke, oswa ki kondanen pou vyolasyon grav nan lalwa trafik yo. Ajans Depatman Trafik yo itilize NDR pou evite bay lisans pou chofè ki gen pwoblèm. Ou kapab rele NDR nan 202-366-4800.

“Remòk/Trelè” *(Trailer)* vle di nenpòt machin ki pa mache ak motè ki fèt pou pote pwopriyete/byen oswa pasaje epi ki gen yon otomobil a motè kap rale li.

“SAVE” vle di Verifikasyon Sistematik Etranje pou Sistèm ki Bay Dwa pou Jwenn Benefis nan Depatman Sekirite Peyi a *[Systematic Alien Verification for Entitlements Program]*; li verifye si papye USCIS yo otantik.

“Sekretè” *(Secretary)* vle di Sekretè Depatman Transpò nan Eta sa a.

“Sètifika Ble” *(Blue Certificate)* vle di “Sètifika pou edikasyon chofè” *(Driver Education Certificate)*, gade enfòmasyon ki pi ba la a.

“Sètifika pou edikasyon chofè” *(Driver Education Certificate)* vle di sètifika yo bay elèv ki fin konplete ak anpil siksè yon kou pou Edikasyon Chofè, Depatman Edikasyon Delaware la apwouve. Sètifika a dwe ranpli tout kondisyon Depatman Edikasyon yo pou li kapab valab. Anjeneral yo rele li “Sètifika Ble” *(Blue Certificate)*.

“Tripèd” *(Triped)* vle di yon bisiklèt a pedal oswa san pedal ki gen twa wou, nenpòt ladan yo mezire plis pase 10 pous an dyamèt maksimòm, epi ki gen yon motè ki gen pou karakteristik yon volim maksimòm pou deplasman ki mwens pase 55 cc., yo evalye li a pa pi plis pase 2.7 pwisans nominal pou fren, epi vitès maksimòm li pa depase 25 milalè.

“Vire an twa etap” *(Three-point turn)* se yon mannèv ki fèt pou vire yon otomobil a 180 degre nan yon lari ki etwa. Pou reyalize li, ou vire byen vit sou bò goch prèske rive bò twotwa a, ou fè bak sou bò dwat prèske rive sou twotwa ki lòt bò lari a, epi anfen ou vire sou bò dwat lari a nan direksyon opoze a direksyon kote w te kòmanse a (pafwa yo rele li yon “demitou”).

“Wout” (Road) menm jan nou itilize li nan tiliv sa a vle di gran wout.

“Zòn sekirite” *(Safety Zone)* vle di yon kote yo separe ofisyèlman sou yon gran wout pou pyeton sèlman itilize epi yo make li pou sa menm.

Sèvis Anliy

DMV ofri diferan enfòmasyon ak sèvis anliy sou sitwèb nou an ki se **www.dmv.de.gov**, tankou zafè sou sèvis chofè, sèvis pou otomobil, ak sèvis transpòtasyon. Ou gade nan seksyon ki gen anpil bèl sijè ak nouvèl, epi ou ka jwenn aksè sou fòm , manyèl, ak lis pri nou yo pou w telechaje oswa enprime byen fasil. Nou gen yon nouvo sit pou chofè adolesan, **www.teendriving.dmv.de.gov**, ak yon sit pou moun aje, **www.seniordriver.dmv.de.gov**. Sèvis anliy gen ladn yo notifikasyon pou renouvèlman enskripsyon machin, demann pou odyans administratif, kalkilatris frè DMV, demann pou fè don ògàn, sistèm notifikasyon fanmi ki pi pwòch, sèvis pou mande plak espesyal, ak renouvèlman oswa aplikasyon pou plaka andikape.

FRÈ DIVIZYON OTOMOBIL YO

Enskripsyon/Rejistrasyon	Frè
VWATI	
Renouvèlman (chak ane)	40.00
Renouvèlman anreta	10.00
Plak tanporè	10.00
Pèmi tanporè	10.00
Enspeksyon pa koutwazi	4.00
Plak espesyal ki gen enskripsyon pèsonèl (chak ane)	40.00
Afich pou andikape	Pa gen frè
Motosiklèt	15.00
Espesyalite anviwonnmantal Plak (yon sèl fwa)	35.00
Byennèt bèt Plak (yon sèl fwa)	50.00
Prezèvasyon teren pou jaden Plak (yon sèl fwa)	50.00
KAMYON POU JADEN (CHAK ANE)	
5,000 liv oswa mwens	40.00
Pi plis pase 5,000 liv	3.80*
OTOMOBIL POU PLEZI (CHAK ANE)	
5,000 liv oswa mwens	40.00
Pi plis pase 5,000 liv	6.40*
TRELÈ (CHAK ANE)	
0 - 1,000 liv	15.00
1,001 - 2,000 liv	20.00
2,001 - 5,000 liv	40.00
Pou chak 1,000 liv anplis 5,000 liv la	18.00*
OTOMOBIL KOMÈSYAL (CHAK ANE)	
5,000 liv oswa mwens	40.00
Pou chak 1,000 liv anplis 5,000 liv la	18.00*

Pou plis enfòmasyon tanpri kontakte sitwèb DMV a nan **www.dmv.de.gov**

Chofè ak Asirans		Frè
Penalite		100.00**
Reyenstalasyon Lisans Pou Kondi ki sispann		25.00
Reyenstalasyon Anrejistreman Machin		50.00
Lisans pou kondwi		
Klas D	5 ane	25.00
	8 ane	40.00
Renouvèlman Klas D	5 ane	25.00
	8 ane	40.00
Renouvèlman pèmanan***	5 ane	15.00
	8 ane	24.00
Tout lisans CDL	5 ane	30.00
(HazMat pa kalifye pou 8 ane)	8 ane	48.00
Andòsman pou chak lisans CDL anplis		5.00
Lisans Klas A/B ki pa CDL	5 ane	25.00
	8 ane	40.00
Andòsman pou motosiklèt	5 ane	8.00
	8 ane	12.00
Andòsman pou taksi		3.45
Frè pou renouvèlman anreta		1.15
Ranplasman lisans pou kondwi		10.00
Chanjman adrès		Pa gen frè
Chanjman non		1.15
Kat idantifikasyon ki gen foto		20.00
Ranplasman kat idantifikasyon ki gen foto		5.00
Dosye lisans pou kondwi		15.00
Afidavit sètifye sou dosye lisans pou kondwi		20.00
Reyenstalasyon lisans pou kondwi ki sispann		25.00
Reyenstalasyon lisans pou kondwi ki revoke		143.75

Fè Lisans pou Kondi gen pri pèmi a (motosiklèt, Klas D, ak CDL), ki vini avan yo bay lisans la.

* Pri pou chak 1,000 liv anplis 5,000 la

** Plis pase $5.00 pa jou apre 31yèm jou apre dat yo poste avètisman an

*** Kòmanse 1ye out 2007, divizyon an pap bay nouvo dokiman lisans chofè ankò

Diplikata	Frè
Plak machin ki gen estikè ladan	6.00
Plak machin ki pa gen estikè ladan	5.00
Validasyon estikè	1.00
Plak machin dilè	6.00
Kat enskripsyon/rejistrasyon	2.00
Modèl plak machin	7.00
Plak machin pou byennèt anviwonnman/bèt	10.00
Plak machin pou prezèvasyon jaden/fèm	10.00

Tit	Frè
Tit (ak Lien [privilèj sou otomobil la])	35.00
Tit (san Lien [privilèj sou otomobil la])	25.00
Tit (Diplikata)	25.00
Dosye otomobil	15.00
Afidavit sètifye pou otomobil	20.00
Frè pou kenbe etikèt/plaka	10.00
Frè pou sèvis pou chanje etikèt/plak[a]	15.00
Frè (minimòm) pou dokiman[b]	8.00

a - Frè pou tit machin lan pa ladan

b - Kalkile a 3.75 pousan nan pri dacha oswa vale kontab NADA, kèlkeswa sa ki pi plis la.

Nòt

- DMV aksepte peman ak lajan kach, chèk ak kat kredi (Visa, MasterCard) ak bonjan idantifikasyon.
- Si ou prezante yon chèk ki pa gen pwovizyon ladan, y ap takse ou yon frè $25.00. Si ou pa peye penalite frè orijinal la avan 10 jou, y ap sipann lisans ou.
- DMV pa pral fè moun ki aktif nan sèvis militè, oswa moun ki depann sou yo, peye frè yo pou reta lè yo ap renouvle oswa trete lisans anpil tan apre dat ekspirasyon an si yo ka bay prèv yo te voye yo nan misyon lòtbò dlo oswa yo te nan yon pòs ki deyò Eta Delaware lè lisans yo te ekspire a. Idantifikasyon militè ansanm ak kontra misyon militè a ka moutre prèv sa a.
- Lalwa nan Delaware pèmèt yon moun, ki posede yon otomobil epi ki chanje yon otomobil ki anrejistre nan Delaware, dedwi valè machin li remèt la nan pri li peye pou machin nèf la, lè lap achte yon lòt machin. Gen kèk limit ki aplike a kredi sa a. Gade nan Seksyon sou kredi pou chanje machin (Seksyon *Trade-In Credit*) nan sitwèb Divizyon Otomobil la nan **www.dmv.de.gov/**.
- Lalwa Delaware bay yon moun ki posede yon otomobil yon kredi sou taks li peye lè lap achte yon machin, sou taks pou transfè, oswa kèk prelèvman ki menm ak sa yo peye nan yon lòt eta kote li achte yon machin, anvan 90 jou pase, anvan li anrejistre otomobil la nan Delaware. Yo fè respekte lalwa 90 jou a sevèman.
- Lalwa Delaware pèmèt Divizyon an chaje nenpòt moun ki prezante yon peman yo pa kapab kolekte (pa egzanp, yon chèk san pwovizyon oswa yon kat kredi ki pa bon) yon frè rezonab ki pa depase $25. Divizyon an va voye yon avi pa lèt sètifye nan dènye adrès yo te genyen pou moun ki prezante peman li pa kapab kolekte a epi li bay moun lan 10 jou pou li fè peman an. Si li pa resevwa peman an anvan 10 jou pase sou dat li te voye lèt sètifye a pa lapòs la, Divizyon an va sispann lisans moun lan oswa rejistrasyon machin lan jiskaske tout peman an fin fèt nèt.

SEKSYON 2

ENFÒMASYON SOU LISANS POU KONDWI

Jou ki te 1ye jiyè 2010, Divizyon Otomobil Delaware (DMV) te kòmanse bay kliyan nou yo nouvo lisans pou kondwi ak kat idantifikasyon ki gen bon jan sekirite. Pwochèn fwa w al vizite DMV nan Delaware, ou pral wè plizyè chanjman nan fason nou bay lisans pou kondwi ak kat idantifikasyon yo.

Nouvo règ ak chanjman sa yo touche kisa ou bezwen pote nan DMV lokal ou a lè w ap aplike pou yon nouvo lisans pou kondwi ak kat idantifikasyon oswa ap renouvle youn. Tanpri pran yon ti tan pou ou li nouvo pwosedi sa yo pou w ka konnen ki dokiman w ap bezwen SANBLE epi POTE avèk ou pou w ka JWENN nouvo lisans pou kondwi oswa kat idantifikasyon ou a.

NOUVO KONDISYON LALWA FEDERAL ETABLI POU IDANTIFIKASYON

Komisyon 9-11 la, ki te fòme apre teworis te atake Etazini lane 2001 a, te bay plizyè rekòmandasyon ak egzijans ki te vize pou amelyore sekirite nasyon nou an. Yon gwo egzijans ki te yon defi pou nou se te devlopman kondisyon federal pou idantifikasyon pou tout eta swiv lè y ap bay lisans ak kat idantifikasyon yo. Kondisyon pou idantifikasyon sa yo etabli pou konbat moun kap fè zak teworis, vòlè idantite moun, ak lòt krim paske li ranfòse entegrite ak sekirite nan dokiman idantifikasyon eta a bay yo.

- Genyen sèten enfòmasyon ak karakteristik sekirite ki dwe enkòplore nan chak kat.
- Aplikan yo dwe bay prèv idantite yo, estati legal yo Ozetazini, dat nesans yo, nimewo sekirite sosyal yo, ak adrès rezidans prensipal yo (lis dokiman akseptab ki konfòm pou gen lisans pou kondwi/kat idantite).
- Dokiman orijinal yon aplikan bay dwe verifye.
- Nap kenbe sekirite ak pwoteksyon enfòmasyon pèsonèl nou sanble nan men moun kap aplike pou yon lisans pou kondwi oswa yon kat idantifikasyon kòm yon gwo priyorite.

Kisa DMV Delaware ap fè?

Jan nou te di a, 1ye jiyè 2010, DMV Delaware te chanje fason yo bay lisans pou kondwi ki konfòm ak kondisyon lalwa federal etabli sou idantifikasyon yo:
1. Pou bese kantite kliyan kap tann nan liy, n ap pran foto lisans pou kondwi ak kat idantifikasyon yo tou swit lè pwosesis la kòmanse.
2. N ap chanje estil ak sekirite lisans pou kondwi ak kat idantifikasyon yo pou fè yo trè difisil pou kopye.
3. Nou konpare tout foto lisans pou kondwi ak kat idantifikasyon avèk baz done ki rekonèt estrikti figi moun pou asire moun ki kanpe devan nou an se moun li di li ye a.
4. Nou ap pwodwi ak bay lisans pou kondwi ak kat idantifikasyon nan yon sal pwodiksyon ki genyen anpil sekirite.

Non sèlman nouvo fason sa a bay DMV Delaware kapasite pou ofri kliyan yo lisans pou kondwi ak kat idantifikasyon ki konfòme ak lwa federal, men kantite kliyan ou gen kap tann te vin bese paske longè liy moun ki te bezwen tann nan te vin bese.

Yon Nouvo Imaj Byen Fre ak Sekirite

Ki Dokiman Mwen Bezwen Pou Jwenn Yon Lisans Ki Konfòme Ak Règ Yo?

Pi gwo chanjman pou rezidan Delaware yo se revalidasyon tout dokiman orijinal yo itilize yon sèl fwa pou yo ka jwenn lisans pou kondwi ak kat idantifikasyon yo. Pou moun ki genyen lisans pou kondwi oswa kat idantifikasyon deja, yo pral prezante dokiman orijinal yo lè yap renouvle pyès la, menm jan yo te fè premye fwa yo te jwenn lisans pou kondwi oswa kat idantifikasyon an. Yon fwa ankò, se yon sèl fwa yap fè revalidasyon sa a. Sèl fwa DMV pral bezwen wè dokiman orijinal yo ankò se si w deside chanje nenpòt enfòmasyon ki sou lisans pou kondwi ou oswa kat idantifikasyon ou, tankou non ou, oswa si dokiman imigrasyon ou chanje. Tout nouvo aplikan yo pral bezwen montre dokiman sa a; ki fèt, pou yo, se pa pral anyen diferan. Tanpri gade nan paj 21 pou wè yon lis konplè dokiman orijinal ki akseptab.

Genyen kèk kliyan ki te deja genyen lisans pou kondwi oswa kat idantifikasyon yo epi yo pa vle, oswa pa kapab, bay dokiman sa yo. Pou moun yo ki nan sitiyasyon sa a, yo kapab jwenn yon lisans pou kondwi oswa yon kat idantifikasyon ki pa konfòme. Yon lisans pou kondwi oswa yon kat idantifikasyon ki konfòme distenge ak yon etwal an ò ki anlè sou lamen dwat lisans pou kondwi oswa yon kat idantifikasyon ki konfòme a epi yon kat ki pa konfòm pral distenge ak yon fraz ki di "Not for Federal Identification" (Pa Pou Idantite Federal) ki enprime anlè nan maj lisans pou kondwi oswa yon kat idantifikasyon.

Ou kapab chanje yon lisans ki pa konfòme pou li vin konfòme nenpòt lè. Pou chanje lisans ou an vizite nenpòt DMV epi bay dokiman ki obligatwa pou yon lisans ki konfòme sou Paj 21. Pral gen yon frè $10.00 pou ranplase lisans la.

Ou gendwa ap mande pou kisa Delaware ap bay tèt li tout pwoblèm sa a pou chanje fason nou konfòme ak kondisyon ki lalwa federal ki etabli pou idantifikasyon epi repons la senp – pou sekirite ou ak pou rann vi ou fasil. Lè w konfòme ak kondisyon sa yo, non sèlman w ap genyen pèmisyon pou kondwi ak idantifikasyon, w ap kapab itilize lisans pou kondwi ou oswa kat idantifikasyon pou pou vòl anndan peyi a, antre nan etablisman federal, ak lòt rezon federal ofisyèl. Si w pa genyen yon lisans pou kondwi oswa yon kat idantifikasyon ki konfòme ou pral bezwen yon paspò ameriken pou fè bagay sa yo; epi li pral pran pis tan ak koute pi chè pou ou jwenn yon paspò.

Nòt Enpòtan: Egzijans sa yo te kòmanse 1ye jiyè 2010. Sepandan, lisans pou kondwi oswa yon kat idantifikasyon Delaware ou genyen kounye a pral valid pou rezon federal ofisyèl jiska 1ye desanm 2014. Ou pa bezwen ale nan yon biwo DMV avan dat nòmal pou renouvle a pou w jwenn yon kat ki konfòme.

EGZIJANS POU LISANS POU KONDWI

Si w ap kondi yon machin nan yon wout piblik nan Delaware ou oblije gen yon lisans pou kondwi, epi ou dwe toujou mache ak li. Ou oblije gen yon lisans avan 60 jou apre ou fin yon bon rezidan Delaware.

Dispans pou yon moun pa oblije gen yon lisans pou kondwi nan Delaware

1. Tout moun, pandan yap kondwi oswa pandan yap mennen yon woulo konpresè, machin pou wout, oswa traktè pou jaden oswa materyèl agrikòl tanporèman sou yon gran wout.
2. Ou poko gen laj 18 an epi ou pa konplete yon kou edikasyon chofè Depatman Edikasyon nan Delaware apwouve.
3. Manm Fòs Lame Ozetazini, kap fè sèvis militè aktif pou lemoman ak nenpòt depandan Manm Fòs Lame a si yo gen yon lisans ki valab nan eta kote yo reta a.

Kiyès ki pa kapab gen lisans

Lalwa pa pèmèt Divizyon Otomobil bay yon lisans pou kondwi lè:

1. Ou poko gen laj ki egzijib pou yon lisans byen presi oswa pou andòsman.
2. Ou poko gen laj 18 an epi ou pa konplete yon kou edikasyon chofè Depatman Edikasyon nan Delaware apwouve.
3. Ou poko gen laj 18 an epi ou pa kapab jwenn siyati ki egzijib pou bay konsantman sou aplikasyon ou lan (òdinèman paran, yon titè tribinal chwazi, oswa yon moun ki responsab).
4. Lisans ou oswa privilèj ou genyen pou kondwi a sispann oswa revoke nan nenpòt jiridiksyon.
5. Ou pa yon rezidan Delaware de bòn fwa.
6. Ou pa konprann siy wout la yo ann angle.
7. Ou pa kapab kondwi avèk pridans ni fizikman ni mantalman. Si gen posiblite pou w pèdi konesans akozde maladi nan sistèm nève santral ou, ou dwe bay Divizyon an yon sètifikasyon alekri ki soti nan men doktè w epi ki di enfimite w la sou kontwòl ase pou pèmèt ou kondwi yon otomobil san danje.
8. Yo detèminen ou se yon moun ki toujou sou oswa ou fè adiksyon ak dwòg.
9. Ou pa kapab pwouve ou Ozetazini legalman.
10. Enfòmasyon pèsonèl ou diferan de enfòmasyon ki genyen nan lòt ajans yo (pa egzanp, dat nesans diferan, non diferan, nimewo sekirite sosyal diferan, dat ou te rantre nan Etazini diferan, adrès diferan, eksetera).

APLIKASYON POU YON LISANS

Kouman pou mwen fè gen yon lisans

Ou dwe fè aplikasyon an pèsòn nan youn nan biwo Divizyon Otomobil yo nan Wilmington, New Castle, Dover, oswa Georgetown. Adrès biwo sa yo ekri pa deyò sou kouvèti dèyè tiliv sa a.

KONDISYON JENERAL POU TOUT APLIKAN POU LISANS POU KONDWI AK POU KAT IDANTIFIKASYON

Sitiyasyon pa rapò ak imigrasyon ki fè yon moun pa kalifye

Aplikan ki Ozetazini legalman dapre sitiyasyon pa rapò ak imigrasyon sa yo oswa aplikan ki gen papye imigrasyon ki pa valab oswa ki ekspire pa kalifye pou Delaware ba yo yon lisans pou kondwi oswa yon kat idantifikasyon, menm si yo etabli domisil nan eta sa a:

- Aplikan ki gen papye imigrasyon oswa paspò ki pa valab oswa ki ekspire.
- Aplikan ki gen I-94 san yon so Sèvis Imigrasyon ak Natiralizasyon oswa USCIS ki valab.
- Sitiyasyon A-1 pa rapò ak imigrasyon. Anbasadè, minis nan fonksyon piblik, diplomat de karyè oswa ajan konsilè ak depandan moun sa yo pa kalifye, paske se Depatman Deta. Ozetazini sèlman ki kapab bay yon moun ki gen yon sitiyasyon “A” yon lisans pou kondwi.
- Sitiyasyon A-2 pa rapò ak imigrasyon pou lòt fonksyonè gouvènman etranje oswa anplwaye yo ak depandan yo amwenke yo se ofisye nan lame etranje ak/oswa depandan ofisye nan lame etranje yo. Moun ki nan sèvis militè peyi etranje yo ansanm ak depandan yo dwe prezante yon paspò ki valab, I-94, viza, oswa papye ki dekri travay patiklye yap fè a pou yo kapab kalifye.
- Sitiyasyon B-1 pa rapò ak imigrasyon. Vizit pou biznis.
- Sitiyasyon B-2 pa rapò ak imigrasyon. Vizit pou plezi (touris).
- Sitiyasyon C-1 pa rapò ak imigrasyon. Etranje ki an tranzit atravè Etazini.
- Sitiyasyon C-2 pa rapò ak imigrasyon. Etranje ki nan wout pou ale nan distrik Katyejeneral. Nasyonzini a. Pakou a pa dwe rive pi lwen pase 25 mil de radiyis Columbus Circle nan New York.
- Sitiyasyon C-3 pa rapò ak imigrasyon. Fonksyonè gouvènman etranje ki vini nan Nasyonzini, depandan yo, asistan yo, anplwaye de mezon yo, oswa lòt anplwaye pèsonèl fonksyonè ki an tranzit Ozetazini yo.
- Sitiyasyon D-1 pa rapò ak imigrasyon. Manm ekipaj etranje.
- Sitiyasyon G-1 pa rapò ak imigrasyon. Reprezantan gouvènman etranje nan yon òganizasyon entènasyonal ki rezidan, plis pèsonèl la ak depandan yo.
- Sitiyasyon W-B pa rapò ak imigrasyon. Vizitè pou biznis (pwogram ki pa egzije yon viza).
- Sitiyasyon W-T pa rapò ak imigrasyon. Vizitè pou plezi (touris ki nan yon pwogram ki pa egzije viza).
- Kat pou travèse fwontyè.

Divizyon an dwe verifye sitiyasyon legal tout aplikan ansanm ak kantite tan yo otorize pou yo rete Ozetazini lè yap ba yo yon premye lisans pou kondwi (sa vle di transfè lisans lòt eta tou); kifè lè yo renouvle lisans yo, aplikan ki pa sitwayen yo dwe prezante papye imigrasyon yo. Sitwayen ameriken yo dwe prezante batistè ameriken ki sètifye,

paspò ameriken ki valab epi ki pa ekspire, rapò konsilè sou nesans aletranje, sètifika natiralizasyon oswa sètifika sitwayènte.

Dat ekspirasyon ki sou lisans pou kondwi yo ak kat idantifikasyon yo pa dwe depase kantite tan aplikan ki pa sitwayen yo gen otorizasyon pou rete Ozetazini. Konsa, papye idantifikasyon eta a bay la pa valab si aplikan, ki pa sitwayen an, fè plis tan nan peyi sa a pase kantite tan ki otorize a. Divizyon an va verifye dokiman debaz la pou li kapab sèten se yon dokiman reyèl ki pa modifye epi li va konfimen pa mwayen elektwonik si papye imigrasyon an valab.

Aplikan ki pa sitwayen yo dwe prezante papye imigrasyon USCIS oswa INS ki gen swa Nimewo enskripsyon yo kòm etranje *(Alien Registration Number)* oswa Nimewo I-94 yo pou yo kapab verifye pa mwayen elektwonik nan Verifikasyon Sistematik Etranje pou Sistèm ki Bay Dwa *(Systematic Alien Verification for Entitlements System, SAVE)* nan Depatman Sekirite Peyi a *(Department of Homeland Security)*. Se pa mwayen SAVE yo pral detèminen sitiyasyon legal aplikan an ak kantite tan li otorize pou li rete nan peyi a. Yo kapab itilize dokiman sa yo pou detèminen sitiyasyon legal ak kantite tan yon moun otorize pou li rete nan peyi a.

Pou detèminen sitiyasyon legal/kantite tan aplikan otorize pou rete nan peyi a

Sitwayènte ameriken – Dat ekspirasyon – 5 a 8 ane pou lisans pou kondwi oswa 4 ane pou kat idantifikasyon

- Paspò ameriken ki valab, ki pa ekspire
- Kopi sètifye yon batistè ki depoze nan biwo estatistik vital nan eta a *(State Office of Vital Statistics)* oswa yon ajans ki fè menm travay la nan eta kote moun lan te fèt la
- Rapò Konsilè sou Nesans Aletranje *[Consular Report of Birth Abroad]* (CRBA) nan men Depatman Deta Ozetazini, Fòm FS-240, DS-1350, oswa FS-545
- Sètifika Natiralizasyon nan men DHS (Depatman Sèvis Imen), Fòm N-550 oswa Fòm N-570
- Sètifika Sitwayènte nan men DHS (Depatman Sèvis Imen), Fòm N-560 oswa Fòm N-561

Imigran ki rezidan pèmanan – Dat ekspirasyon – 5 a 8 ane pou lisans chofè oswa 4 ane pou kat idantifikasyon Li egzijib pou w gen yon nimewo enskripsyon kòm etranje *(Alien Registration Number)*. Pa prezante dokiman sa a san verifikasyon SAVE la: refere aplikan an nan USCIS pou rezoud pwoblèm enfòmasyon ki pa matche.

- Kat rezidan pèmanan ki valab, ki pa ekspire (Fòm I-551) nan men DHS (Depatman Sèvis Imen) oswa INS (Sèvis Imigrasyon ak Natiralizasyon)
- Paspò etranje ki valab, ki pa ekspire ki gen so yon viza ladan epi ki di "processed for I-551" (elabore pou I-551)

Aplikan ki pa imigran/tanporè – Dat ekspirasyon an limite dapre kantite tan aplikan an otorize pou li rete Ozetazini epi ki verifye pa mwayen SAVE. Nou pa kapab bay dokiman sa a san verifikasyon SAVE la: refere aplikan an nan USCIS pou rezoud pwoblèm enfòmasyon ki pa matche. Nou pral itilize yon dat ekspirasyon ki yon ane si dosye imigrasyon yo make “endefini” ("indefinite") oswa “kantite tan sitiyasyon an ap dire" ("duration of status") pou kantite tan aplikan an gen otorizasyon pou li rete nan peyi a. Nimewo Fòm I-94 la obligatwa eksepte lè gen yon Nimewo enskripsyon kòm etranje ki disponib (refijye, moun ki gen azil, moun ki sou libète kondisyonèl).

- Kat rezidan pèmanan *[Permanent Resident Card]* (Fòm I-551) ki valab, ki pa ekspire epi ki gen kondisyon ladan li (limit 2 ane) ki gen Nimewo enskripsyon kòm etranje (li egzijib pou verifikasyon nan SAVE).

- Viza aplikan ki pa imigran, dosye arive-depa, Fòm I-94 ansanm ak paspò valab, ki pa ekspire ak viza oswa I-94W pou pwogram ki pa egzije yon viza *(Visa Waiver Program)*.
- Elèv. Elèv etranje ki gen viza non-imigran F-1/F-2 oswa viza klasifikasyon M-1 fèt pou gen yon fòm I-20 ki se sètifika kalifikasyon pou elèv ki gen sitiyasyon non-imigran pa rapò ak imigrasyon *(I-20 Certificate of Eligibility for Non-immigrant Student Status)* ansanm ak paspò etranje yo ki pa ekspire epi kat I-94 la. Moun ki gen viza J-1/J-2 dwe prezante yon DS-2019 oswa yon IAP-66 ki valab.
- Aplikan ki klasifye kòm refijye, moun ki gen azil ak moun ki sou libète kondisyonèl dwe vini ak lòt dokiman anplis ansanm ak I-94 ki montre sitiyasyon aplikan an pa rapò ak imigrasyon epi Nimewo enskripsyon kòm etranje.
- Eksepsyon: Biwo Sèvis Sitwayènte ak Imigrasyon Ozetazini (U.S. Citizenship and Immigration Service, USCIS) verifye sitiyasyon legal ak kantite tan aplikan an otorize pou li rete nan peyi a.

Tout chofè dwe siyen yon aplikasyon pou lisans pou kondwi epi reponn kesyon apwopriye ki sou fòm sa a. Aplikan ki gen lisans nan yon lòt eta dwe remèt lisans lòt eta a. Si w kalifye pou yon nimewo sekirite sosyal, ou dwe bay nimewo a.

DMV Delaware la te kòmanse bay lisans pou 8 ane bay tout moun k ap aplike pou premye fwa (sòf pou dire sejou Imigrasyon). Pou renouvèlman lisans pou chofè yo, DMV gen dwa pou bay li pou mwens pase 8 ane pou distribye demann kliyan yo egal ego. Nou pral bay lisans pou chofè yo pou yon minimòm 5 ane (sòf pou dire sejou Imigrasyon), epi li pap depase 8 ane. Dat ekspirasyon lisans pou chofè Delaware yo pral pa aza epi yo pral ekspire jou anivèsè aplikan an. Frè pou yon lisans pou chofè Klas D pou 5 ane se $25 epi li pral monte $5 chak ane, men li pap depase 8 ane. Si yon pèmi pou aprann kondwi pat valab lè aplikan an te pran egzamen an epi yo voye li tounen, pa gen lòt frè anplis pou sa. Frè pou yon lisans pou chofè komèsyal (CDL) pou 5 ane se $30 epi li pral monte $6 chak ane, men li pap depase 8 ane. CDL ak andòsman pou materyèl ki gen danje ladan yo sèlman kalifye pou jenn yon lisans pou 5 ane. Li ilegal pou w kondwi si lisans ou ekspire. Lalwa egzije Divizyon an pou li kolekte $1.15 anplis lè lap renouvle yon lisans ki ekspire.

Chak chofè dwe pase yon egzamen pou je yo. Yo kapab refere kèk aplikan bay doktè je yo oswa bay doktè yo pou lòt tès medikal anplis si yo gen yon maladi fizik oswa mantal ki kapab entèfere ak abilite yo genyen pou yo kondwi yon otomobil san danje.

Chak moun ki fè aplikasyon pou lisans pou kondwi dwe pran yon tès alekri ak yon tès pratik nan lari.

Lis dokiman ki akseptab kòm idantifikasyon

Yo egzije nenpòt moun, kap fè aplikasyon pou yon lisans pou kondwi (DL) oswa pou yon kat idantifikasyon (ID), pou yo prezante yon dokiman prensipal ak yon dokiman segondè nan dokiman ki sou lis sa a. Yon dokiman prensipal dwe gen non konplè a

ak dat nesans lan epi yo dwe kontakte ajans ki te bay dokiman prensipal la pou verify enfòmasyon an (pa egzanp, nou dwe kapab kontakte ajans ki te bay dokiman prensipal la pou nou detèminen si se yon dokiman otantik). Chak aplikan dwe bay nimewo sekirite sosyal li, si li kalifye, 2 prèv sou kote aplikan an rete nan Delaware epi moun ki pa sitwayen ameriken dwe bay dokiman ki prouve prezans yo legal Ozetazini.

Nòt: Fo deklarasyon, prezante lisans ak kat idantifikasyon ki pa valab oswa dokiman pou eseye fè fwòd, oswa bay enfòmasyon ki fo, se fo temwayaj, epi sa kapab fè yo fè w peye amann epi sa kapab fè yo refize ba w lisans ak sèvis tou. Yo kapab sispann yon lisans pou kondwi nenpòt ki lè yo jwenn fo enfòmasyon sou fòm aplikasyon moun lan te siyen an. Tanpri al gade paj 18 tou pou w kapab jwenn enfòmasyon sou kiyès ki gen dispans ak/oswa kiyès ki pa kapab gen lisans.

Tanpri bay youn nan dokiman pou prèv idantite/prezans legal yo ki pi ba a:

Dokiman sa yo dwe genyen prèv non legal ou okonplè, dat nesans, ak sitwayènte/prezans legal ou Ozetazini pou w ka kalifye pou resevwa yon Dokiman Idantifikasyon Ki Konfòm Ak Lwa Federal.

- Batistè (yo bay Ozetazini). Li dwe yon orijinal oswa yon kopi sètifye, li dwe gen so an relyèf sou li epi li fèt pou li soti nan Bureau of Vital Statistics (Biwo pou Estatistik Vital) oswa State Board of Health (Depatman Lasante nan Eta a). N ap fè ou konnen nou pa aksepte ti kat pou mete nan bous, rejis nesans oswa anons/dosye lopital. (Si w poko gen 18 ane, batistè a dwe gen non paran w.)
- Rapò yon konsil pou moun ki te fèt aletranje
- Sètifika Natiralizasyon (N-550, N570 oswa N-578)
- Sètifika Sitwayènte (N-560, N-561, oswa N-645)
- Kat Northern Mariana (I-551)
- Kat Endyen Ameriken (I-551)
- Kat Idantifikasyon Sitwayen Ameriken (I-179 oswa I-197)
- Paspò ameriken ki valab. Si w se etranje, nou egzije dokiman INS apwopriye yo tou.
- Kat Rezidans (I-515, I-551, AR-3, oswa AR-103)
- Kat Idantifikasyon Rezidan Tanporè (K-688)
- Kat pou etranje ki pa rezidan ki ap travèse fwontyè kanadyen (I-185 oswa I-586)
- Dosye Arive ak Depa (nan yon paspò etranje ki valab) (I-94 oswa I-94W pwogram ki pa egzije yon viza)
- Dosye Arive ak Depa ak foto ki gen so ki di "Temporary Proof of Lawful Permanent Resident" [Prèv Tanporè Pou Rezidans Legal Pèmanan] (I-94)
- So ki make elabore pou I-551 (nan yon paspò etranje ki valab)
- Pèmi pou rezidan pèmanan pou antre nan peyi a ankò (I-327)
- Dokiman pou refijye vwayaje (I-571)
- Kat otorizasyon pou travay (I-688A, I-688B, I-766)
- [1] Dosye imigrasyon kanadyen ak viza oswa dosye aterisaj (IMM 1000) lisans pou kondwi ki gen foto sou li Eta a te bay ki konfòm ak lalwa federal
- [1] Kat idantifikasyon ki gen foto sou li a Eta/Pwovens/Teritwa a te bay ki konfòm ak lalwa federal

Tanpri bay youn nan dokiman pou prèv idantite/prezans legal yo ki pi ba a (kontinye):

- [1] [2] Lòd tribinal. Dwe gen non konplè, dat nesans ak so tribinal. Egzanp se Tankou: papye adopsyon, papye pou chanje non, papye pou chanje sèks, e latritrye. Kondanasyon kriminèl oswa sivil pa ladan.
- [1] [2] Lisans pou kondwi ki gen foto sou li Eta a te bay
- [1] [2] Kat idantifikasyon ki gen foto sou li Eta/Pwovens/Teritwa a te bay
- [1] [2] Mikwofim/kopi sètifye lisans pou kondwi oswa kat idantifikasyon
- [1] [2] Lèt ofisyèl biwo estatistik vital te bay ki verifye non konplè ak dat nesans
- [1] [2] Dosye lekòl sètifye oswa relve nòt lekòl ki verifye non konplè ak dat nesans

[1] *Dwe genyen yon dokiman sitwayènte Etazini oswa prèv valid prezans legal Ozetazini ki vini ak li.*

[2] *San yon dokiman akseptab pou kalifye pou yon Dokiman Idantifikasyon Ki Konfòm Ak Lwa Federal; men aplikan yo kapab kalifye pou yon dokiman idantifikasyon ki pa konfòm.*

Tanpri bay youn nan prèv pou Nimewo Sekirite Sosyal yo ki pi ba a:

- Kat Sekirite Sosyal
- Lèt SSA (Administrasyon Sekirite Sosyal) ki verifye Nimewo Sekirite Sosyal la
- Lèt nan men SSA ki di ou pa kalifye (yo bay li sèlman si ou pa kalifye daprè estate prezans legal)

[2] *San yon dokiman akseptab pou kalifye pou yon Dokiman Idantifikasyon Ki Konfòm Ak Lwa Federal; men aplikan yo kapab kalifye pou yon dokiman idantifikasyon ki pa konfòme.*

Tanpri bay de nan prèv pou rezidans nan Delaware yo ki pi ba a:

- Bòdwo Sèvis Piblik
- Relve Kat Kredi
- Kontra asirans otomobil oswa asirans vi
- Kat Enskripsyon pou Vote
- Dosye Kont Labank
- Dosye Travay
- Kontra Lwaye
- Fòm/lèt ak dat ki konfime chanjman adrès Sèvis Postal Etazini ki genyen etikèt pou ranvwaye adrès la

Nòt: Fòk dat ki nan anvlòp la nan 60 dènye jou ki sot pase yo. Nou PAP aksepte lèt/kat ki pa pou biznis.

Tanpri bay tout nan prèv pou chanjman non legal yo ki pi ba a:

- Lisans maryaj/inyon sivil ki valid
- Papye lòd tribinal pou chanje non
- Papye divòs final ki montre non legal ou

Nòt: Fòk ou chanje non ou nan Administrasyon Sekirite Sosyal avan epi tann 72 èdtan avan ou ale nan DMV.

Lisans pwopòsyonèl pou moun kap fè aplikasyon pou lisans pou kondwi pou lapremyè fwa epi ki poko gen 18 an

Pwogram lisans pwopòsyonèl la fèt pou redwi kantite gwo aksidan ak to mòtalite ki rive chofè ki minè. Minè yo va resevwa plis pratik nan kondwi sou sipèvizyon epi yo va redwi ekspozisyon a sitiyasyon ki prezante gwo risk nan kondwi. Paran an oswa moun ki parennen an va patisipe aktivman nan fòmasyon minè a epi li va deside kilè minè a ap vin gen plis metriz nan kondwi.

Pou plis enfòmasyon ale nan sitwèb DMV a nan **www.dmv.de.gov/** oswa nan sitwèb jenn timoun ki kondwi yo nan **www.teendriving.dmv.de.gov**.

Pèmi Nivo 1 pou aprann kondwi

Kondisyon pou aplikan kalifye:

1. Dwe gen omwen 16 an, men pi piti pase 18 an.
2. Dwe prezante yon Sètifika pou Edikasyon Chofè nan Delaware (Sètifika Ble) *[Delaware Driver Education Certificate]* kòm prèv ou te pase yon Kou Edikasyon Chofè nan Delaware. Si w te pase yon kou nan yon lòt eta, Depatman Edikasyon dwe apwouve sètifika lòt eta a te ba ou a; ou dwe prezante apwobasyon sa a nan Divizyon Otomobil. Pou w ka jwenn apwobasyon, voye sètifika a bay Education Associate for Driver Education, Delaware Department of Education, 35 Commerce Way, Suite 1, Dover, Delaware, 19904; fax 302-739-1780; telefòn 302-857-3338.
3. Ou dwe bay dokiman ki pwouve non aplikan an, dat nesans, nimewo sekirite sosyal aplikan an si li elijib, epi 2 prèv rezidans nan Delaware (nou pap egzije 2 dokiman ki pwouve moun ki fè aplikasyon an abite nan Delaware si moun ki parennen aplikan an se yon chofè ki gen lisans nan Delaware epi ki rete nan menm adrès ak aplikan an). Yon lis dokiman ki apwouve epi ki sou Tablo dokiman ki egzijib yo nan chapit sa a (paj 20-21).
4. Moun ki parennen aplikan ki minè yo dwe siyen tout aplikasyon minè yo fè pou lisans pou kondwi. Yo rann ni moun ki parennen minè a ni minè a responsab pou tout domaj ki fèt akozde neglijans minè a. Moun ki parennen minè a gen otorite final pou deside si minè a kapab pran responsablite pou li kondwi yon otomobil epi si li gen otorite pou li chwazi kiyès ki kapab sipèvize chofè ki minè a. Moun ki parennen minè a kapab retire andòsman li a nenpòt ki lè - jiskaske minè a gen laj 18 an; konsa, li anile privilèj minè a genyen pou li kondwi a. Nou ekri non moun ki kapab parennen minè a dapre moun nou prefere yo:

   a. Swa papa oswa manman minè a si toude paran yo abite ansanm nan Eta sa a, epi si minè a abite avèk toude paran yo. (Nòt: Nou itilize batistè minè yo pou verifye paran yo epi non manman ak/oswa papa a dwe ladan.)

   - OSWA -

   b. Papa minè a, si papa a abite nan Eta sa a, epi si minè a abite ak papa a sèlman. Manman minè a, si manman an abite nan Eta sa a, epi si minè a abite ak manman an sèlman. Papa a oswa manman an, si papa a oswa manman an abite nan Eta sa a, epi minè a abite ak nenpòt nan paran yo, epi minè a pa gen moun ki responsab li legalman nan Eta sa a. (Nòt: Bòpè/bèlmè pa kapab aji kòm moun ki parennen minè a amwenke yo adopte minè a oswa amwenke yo nonmen yo responsab legal minè a.)

   - OSWA -

   c. Moun ki legalman responsab minè a oswa yon moun tribinal bay gad legal minè a, depi moun lan nonmen legalman dapre lalwa nan Eta sa a.

   - OSWA -

   d. Nenpòt moun ki konvnab epi si moun lan akseptab dapre Sekretè di Transpò *(Secretary of Transportation)* oswa Chèf Sèvis Chofè *(Chief of Driver Services)*, (302) 744-2561.

   e. Moun ki parennen minè a dwe siyen aplikasyon minè a fè pou lisans lan an prezans yon anplwaye ki bay lisans nan Divizyon an.
5. Aplikan an dwe peye yon frè $40.00 pou lisans Klas D epi pase yon egzamen je lè li fè aplikasyon an.
6. Pwofesè edikasyon chofè a va idantifye minè ki bezwen evalyasyon espesyalize, kou pou fòmasyon oswa ekipman pou kondwi yon otomobil paske yo gen yon enfimite fizik oswa mantal epi Divizyon an va teste yo.

Restriksyon sou Pèmi Nivo 1 pou aprann kondwi:

1. Moun ki gen pèmi pou aprann kondwi a dwe gen pèmi an avèk li chak fwa lap kondwi yon otomobil.
2. Moun ki gen pèmi an ak tout pasaje, ki poko gen 18 an, dwe mete senti sekirite oswa chita nan yon chèz machin pou timoun pandan machine nan ap deplase epi moun ki gen pèmi a ap kondwi.
3. Moun ki gen pèmi pa kapab pale nan yon telefòn pòtab, ni voye tèks mesaj, pandan lap kondwi yon otomobil (amwenke moun ki gen pèmi an kanpe machin lan sou kote lari a nan yon kadijans).
4. Okenn pasaje ki pa yon sipèvizè adilt ak yon lòt pasaje ka nan machin nan pandan tout 12 premye mwa li gen otorizasyon pou kondwi yo. Sepandan, restriksyon pasaje nan paragraf sa a pa pou manm nan fanmi chofè a depi sipèvizè adilt la nan machin nan.
5. Lè moun ki gen pè an sou sipèvizyon obligatwa, sipèvize a dwe yon paran, gadyen lega oswa chofè (ki gen otorizasyon parenn nan) ki gen lisans epi ki ge omwen 25 an epi ki te gen yon lisans Klas D pou omwen senk aen. Chofè sipèvizyon an dwe chita akote moun ki gen pèmi an devan machin nan lè l ap kondwi. Se sè chofè sipèvizyon an ki gen dwa chita nan plas devan.
6. Pou premye 6 mwa apre ou resevwa yon Pèmi Nivo 1 pou aprann kondwi.

a. Moun ki gen pèmi an dwe toujou sou sipèvizyon.

b. Parenn nan dwe sètifye moun ki gen pèmi an te kondwi pou 50 èdtan; 10 nan dwe lè li t ap kondwi lanwit. Li dwe bay Depatman Edikasyon sètifikasyon an apre premye sis mwa yo bay li otorizasyon pou kondwi a.

7. Apre premye sis mwa apre yo fin bay yon moun yon pèmi, moun ki gen pèmi an kapab kondwi:

   a. San pa gen moun ki sipèvize li ant 6:00 a.m. ak 10:00 p.m.

   b. Moun ki gen pèmi an ka kondwi ant 10:00 p.m. ak 6:00 a.m. sèlman lè li gen yon moun pou sipèvize li. Eksepsyon: Moun ki gen pèmi an ka vwayaje san sipèvizyon nan lè sa yo, lè li prale oswa lap soti dirèkteman nan aktivite legliz, aktivite travay, ak lè moun ki gen pèmi an pral lekòl (sou pwopriyete lekòl la sèlman).

   c. Pa gen okenn pasaje apade yon granmoun kap sipèvize ak yon lòt pasaje anplis ki kapab nan machin lan pandan premye ane a. Pandan dezyèm peryòd sis (6) mwa kote moun ki gen pèmi an ap kondwi san sipèvizyon lè pa gen yon sipèvizè ki prezan, apade chofè a, se yon sèl pasaje ki ka nan machin lan. Limit sou kantite pasaje a pa aplike pou manm fanmi pwòch, pouvike gen yon granmoun kap sipèvize nan machin lan.

8. Nou konsidere moun ki vyole restriksyon ki gen sou Pèmi Nivo 1 pou aprann kondwi an tankou moun lan ap kondwi san yon lisans; epi sa ka fè nou sispann lisans yo pou 2 mwa pou premye ofans lan, epi pou 4 mwa pou lòt ofans apre yo.

Kalifikasyon pou yon lisans Klas D pou kondwi machin

Yon moun ki gen pèmi epi ki gen omwen 17 an, men ki poko gen 18 an, ka jwenn yon lisans Klas D lè chofè a gen omwen 12 mwa depi li gen yon Pèmi Nivo 1 pou aprann kondwi, moun ki parennen minè a pa retire andòsman li te bay la, epi nou pat sispann, revoke, ni anile privilèj aplikan an genyen pou li kondwi a.

Kondisyon ki genyen pou moun kap fè aplikasyon pou lapremyè fwa epi ki gen plis pase 18 an

Pèmi tanporè pou aprann kondwi (Pèmi pou aprann kondwi)

Objektif pèmi pou aprann kondwi an se pou pèmèt ou kondwi klas otomobil ou vle gen lisans pou li a. Ou dwe fè peman an menm kote w fè aplikasyon an, epi ou dwe pase tout tès yo anvan 6 mwa pase. Nou bay pèmi an apre aplikan an fin fè egzamen je a epi apre w fin fè tès sou konesans lan. Apre w fin pase tès sa yo epi w peye frè ki egzijib yo, nou ba w yon pèmi pou aprann kondwi pou 6 mwa. Pandan wap aprann kondwi, ou dwe gen yon chofè ki gen lisans epi ki kalifye pou kondwi klas machin wap aprann kondwi a, epi chofè a dwe gen omwen 21 an.

Pou w gen yon lisans, ou dwe fè tès pratik sou wout la, men pa anvan 10 jou pase sou jou nou te ba w pèmi an. Si w pa pase tès pratik sou wout la nan peryòd 6 mwa an nou pèmèt ou jwenn yon ekstansyon pou 6 mwa anplis sou pèmi an pouvike aplikasyon an fèt epi ou peye yon dezyèm frè $5 anvan dat ekspirasyon pèmi orijinal la, sinon ou pèdi frè w la.

Transfè lisans ki soti nan lòt jiridiksyon pou vin nan Delaware
(moun ki gen 18 an oswa plis)

Chofè ki soti nan lòt eta. Si w soti nan yon lòt eta epi w vin abite nan Delaware, ou dwe fè aplikasyon pou lisans pou kondwi nan Delaware anvan 60 jou pase sou jou w te vin tounen yon rezidan nan Delaware la. W ap bezwen remèt lisans ou te gen nan lòt eta avan an oswa gen yon kopi sètifye dosye chofè ou, bay prèv prezans legal ou tankou yon batistè oswa paspò, prèv nimewo sekirite sosyal ou, ak de prèv rezidans ou nan Delaware. Depi w bay dokiman ki apwopriye yo, nou pral ba ou yon lisans pou chofè ki konfòm nan nivo federal. Tanpri al gade Paj 21-24 pou yon lis dokiman nou aksepte pou plis enfòmasyon. Aplikan yo pral bezwen ranpli yon aplikasyon epi pase yon egzamen zye. Nou ka ba w tès ekri ak tès pratik la, men nòmalman nou ba w yon dispans si w gen yon lisans ki valab. Ou pa kapab transfere lisans ki sispann oswa revoke toutotan aksyon pou anile lisans lan pa klarifye.Wap ka transfere yon andòsman motosiklèt ki soti nan yon lòt eta nan eta Delaware pou yon frè $12.00.

Andòsman komèsyal Petwalye (N), Doub/Trip (T) ak Pasaje (P) yo pral transfere nan Delaware tou. Andòsman pou Otobis Lekòl (S) pap ka transfere. Gen limit espesyal pou transfè yon andòsman Hazmat (H/X) tankou yon tès konesans, verifikasyon bon envestigasyon sou pase ak prèv nesans/dokiman imigrasyon.

Chofè ki soti nan lòt peyi ak teritwa Ameriken. Chofè ki pa abite nan Delaware, ki gen plis pase 16 an, epi ki gen yon lisans ki valab nan peyi kote yo soti a, kapab kondwi otomobil sou gran wout nan Eta sa a si yo gen lisans yo avèk yo.

Swasant (60) jou apre yon chofè ki pat abite nan Delaware tounen yon rezidan, li dwe fè aplikasyon pou yon lisans pou kondwi nan Delaware. Chofè ki soti nan lòt peyi kapab kenbe lisans etranje yo genyen yo. Tout chofè ki gen lisans nan lòt peyi yo dwe pase ni tès ekri a ni tès pratik la alafwa. Eksepsyon: Delaware gen akò pou resipwosite ak Lalmay ak Lafrans; kifè, chofè ki soti nan peyi sa yo gen egzanpsyon pou tès ekri a ak pou tès pratik sou wout la.

Transfè lisans ki soti nan lòt jiridiksyon pou vin nan Delaware
(Moun ki poko gen 18 an)

Moun ki gen omwen 16 an men poko gen 18 an epi ki te gen yon lisans nan yon lòt eta dwe jwenn yon lisans Delaware anvan 60 jou pase sou jou yo te vin yon rezidan nan Delaware.

a. Aplikan an dwe fin konplete yon kou ki apwouve pou edikasyon chofè. Depatman Edikasyon va fè ansòt pou kou yo bay nan lòt eta yo ekivalan a egzijans ki genyen pou edikasyon chofè nan Delaware. (Pèmi Nivo 1 pou aprann kondwi)

b. Aplikan an dwe pase yon tès ekri ak yon tès pratik sou wout nan Divizyon Otomobil nan Delaware epi yon tès je tou.

c. Yon moun ki parennen epi ki apwouve dwe siyen aplikasyon an.

d. Si aplikan ki minè a te gen yon lisans nan yon lòt eta pandan plis pase 12 mwa, li kapab kalifye pou yon lisans Klas D.

e. Si aplikan ki minè a te gen yon lisans nan yon lòt eta pandan mwens pase 12 mwa, li kapab kalifye pou yon Pèmi Nivo 1 pou aprann kondwi.

Renouvèlman lisans

DMV Delaware a kòmanse bay lisans chofè pou 8 ane. DMV gen dwa pou bay li pou mwens pase 8 ane pou distribye demann kliyan yo egal ego. Nou pral bay lisans pou chofè yo pou yon minimòm 5 ane (sòf pou dire sejou Imigrasyon ; al gade paj 18),

epi li pap depase 8 ane. Ou ka renouvle lisans Delaware nan nenpòt biwo Divizyon Otomobil. Nou voye avi pou fè sonje renouvèlman pa lapòs bay chak chofè apeprè 60 jou anvan dat ekspirasyon an (dat anivèsè chofè a). Dat ekspirasyon lisans pou chofè Delaware yo pral pa aza epi yo pral ekspire jou fèt aplikan an. Frè pou yon lisans pou chofè pou 5 ane se $25 epi li pral monte $5 chak ane, men li pap depase 8 ane. Nou chaje yon frè $1.15 pou reta si renouvèlman an fèt apre dat ekspirasyon an. Ou dwe remèt lisans ou te genyen deja a, ranpli yon aplikasyon, epi pase yon tès pou je. Nou kapab bay yon egzamen ekri ak yon tès sou wout la. Si w gen yon andòsman pou motosiklèt, nou ajoute $12.00. Si w gen yon andòsman pou taksi, nou ajoute $3.45 sou frèa.

Ou kapab renouvle nenpòt ki lè pandan peryòd 180 jou (6 mwa) anvan lisans ou ekspire a. N ap voye rapèl pou renouvle bay chak chofè anviwon 60 jou avan dat eksperiasyon an (fèt chofè a). Ou dwe remèt lisans ou te gen avan an, ranpli yon aplikasyon, epi pase yon tès pou je. Ou ka resevwa yon tès ekri oswa sou wout la. Si w chanje kay, nou kapab egzije pou w montre prèv sou kote w rete a. Epi tou yo kapab mande ou bay prèv nimewo sekirite sosyal ou ak/oswa prèv prezans legal ou lè w ap renouvle a.

Renouvèlman lisans pèmanan

Apatide 1ye out 2007, nou pap bay lisans pèmanan pou kondwi ankò. Si w te deja gen yon lisans pèmanan, ou dwe pote lisans lan remèt Divizyon an chak senk (5) an pou w ka renouvle lisans lan. DMV Delaware a ap kòmanse bay lisans chofè pou 8 ane. DMV gen dwa pou bay li pou mwens pase 8 ane pou distribye demann kliyan yo egal ego. Nou pral bay lisans pou chofè yo pou yon minimòm 5 ane (sòf pou dire sejou Imigrasyon; al gade paj 18), epi li pap depase 8 ane. Frè pou yon lisans pou chofè pou 5 ane se $15 epi li pral monte $3 chak ane, men li pap depase 8 ane oswa yon frè $24. Si w gen yon andòsman pou motosiklèt, nou ajoute $12.00 sou frè a . Si ou gen yon andòsman taksi, n ap ajoute $3.45 sou li. Nou va chaje yon frè $1.15 pou reta lè renouvèlman an fèt si lisans pèmanan an ekspire. Chak fwa nou sispann oswa revoke yon lisans pèmanan, nou chanje li an yon lisans Klas D lè nap reyenstale li epi nou pap bay lisans pèmanan an ankò.

Pwosedi pou elèv etranje gen lisans pou kondwi

Apre elèv etranje a fin konplete yon pwogram fòmasyon ki apwouve pou edikasyon chofè, yon elèv etranje kapab fè aplikasyon pou yon Pèmi Nivo 1 pou aprann kondwi. Elèv etranje a dwe prezante dokiman sa yo:

1. Yon deklarasyon notarye de paran elèv la, ki tape alamachin, ki bay pitit gason yo oswa pitit fi yo pèmisyon pou li fè aplikasyon pou yon Pèmi Nivo 1 pou aprann kondwi nan Delaware.
2. Si aplikan an poko gen 18 an, fanmi kap parennen elèv la dwe siyen aplikasyon an epi pran responsablite pou chofè ki minè a.
3. Yon dokiman legal ki montre dat nesans lan tankou yon batistè sètifye (ann angle) oswa yon dokiman prezans legal.
4. Yon nimewo sekirite sosyal, si li kalifye.
5. Sètifika kou fòmasyon nan edikasyon chofè, si moun lan poko gen 18 an.
6. Nou va chaje $40.00 pou yon lisans 8 an.

LÒT ENFÒMASYON ANPLIS

Lisans ki gen restriksyon sou li

Si w gen yon enfimite ki entèfere ak kondwi yon otomobil san danje, li ka posib pou w itilize ekipman espesyal pou konpanse pou enfimite w la. Divizyon an egzije egzamen espesyal nan ka sa yo, epi li ka ba w yon lisans ki gen restriksyon sou li pou pèmèt ou kondwi sèlman lè oumenm, machin ou, oswa nou toulede pran mezi pou mete ekipman li presize a nan machin lan. Yon egzanp kòmen sou yon lisans ki gen restriksyon sou li se yon lisans ki mande pou w pote linèt lè wap kondwi oswa ki pèmèt ou kondwi lajounen lè fè klè sèlman. Si w kondwi san ekipman Divizyon an egzije a, yo kapab arete w epi nou ka sispann lisans ou.

Ranplasman lisans

Si lisans ou pèdi, si yo vòlè li oswa si li detwi, ou kapab fè aplikasyon nan Divizyon an pou yon diplikata lisans pou yon frè $10. Ou dwe pote yon (1) pyès idantifikasyon ki gen siyati w sou li. (Gade nan Tablo dokiman ki egzijib yo).

Chanjman non

Anvan 30 jou pase apre w fin chanje non ou legalman, ou dwe pèsonèlman ale nan biwo Divizyon Otomobil pou chanje non ou sou lisans ou. Anvan ou rive nan Divizyon an, si w poko fè sa, ou dwe ale nan biwo Sekirite Sosyal la ak dokiman idantifikasyon ak dokiman ofisyèl la (yo), (pa egzanp, papye tribinal, papye divòs, sètifika maryaj, eksetera) pou w ka fè yo chanje non ou epi mete dosye yo ajou. Tanpri kite 72 èdtan pase apre biwo Sekirite Sosyal la fin mete enfòmasyon ou yo ajou anvan ou ale nan Divizyon an pou chanje non ou sou lisans ou oswa sou kat idantifikasyon ou. Tan sa a va pèmèt yo mete bazdone Divizyon an ak Sekirite Sosyal la ajou, epi enfòmasyon yo va matche. Tanpri pote bay Divizyon an, ansyen lisans ou oswa dokiman tribinal la kòm prèv non ki chanje a. Divizyon an va ba w yon nouvo lisans pou $1.15. Si w gen nenpòt kesyon konsènan pwosesis sa a, tanpri rele (302) 744-2506.

Chanjman adrès

Apre w fin chanje adrès ou nan Delaware, ou gen trant (30) jou pou w avize Seksyson Enskripsyon Otomobil *(Vehicle Registration)* ak Lisans *(Driver License)* nan Divizyon Otomobil la. Ekri Division of Motor Vehicles, Driver License Section, P.O. Box 698, Dover, Delaware 19903.

Ba nou nimewo lisans ou, non ou menm jan li ekri sou lisans lan, epi nouvo adrès ou. Nou va chanje dosye nou yo. Pou chanje lisans ou, ou dwe ale nan nenpòt nan biwo nou yo, epi nou va ranplase lisans ou san li pa koute w anyen. (Gade nan Seksyon sou Ekipman Otomobil, Tit, Rejistrasyon ak Asirans pou chanje adrès ki sou enskripsyon otomobil ou.)

Kat idantifikasyon (ID)

Frè pou yon kat idantifikasyon se $20, epi li ekspire 4 an apre pwochen dat anivèsè aplikan an. Aplikan an dwe yon rezidan Delaware epi li dwe prezante dokiman nou egzije nan Tablo dokiman ki egzijib yo. Yon parenn ki se manman oswa papa li oswa yon moun yon jij te deziyen kòm gadyen legal li dwe akonpanye nenpòt aplike ki gen pi piti pase 18 an (Gade atik 4, paj 25).

Kat Idantifikasyon Veteran

N ap bay Kat Idantifikasyon (ID) Veteran nan Divizyon Otomobil Delaware a. Kat

la disponib pou nenpòt veteran Delaware ki te sèvi la militè Ameriken epi ki te soti ak onè. Kat yo gratis. Pou jwenn kat la, veteran an dwe gen yon lisans chofè oswa kat ID ki valid ak yon prèv sèvis militè, kote li prezante swa yon ID Militè valid oswa yon DD214. ID veteran yo fèt pou verifye yon moun se yon veteran Eta Delaware, pou biznis yo ka chwazi rekonèt kontribisyon veteran sa yo ki te sèvi ak reprezante kokennchenn Eta nou an.

Epi tou l ap bay veteran yo pwoteksyon paske yo pap bezwen pote DD-214 ankò, kig en enfòmasyon prive, pou yo montre yo se veteran pou jwenn avantaj biznis lokal yo ofri. W ap ka jwenn yon ID veteran swa nan biwo DMN ki Dover a oswa Wilmington. Pou pran yon randevou, tanpri rele Dover DMV nan 302-744-2515 ou Wilmington DMV nan 302- 434-3203. Lè yo louvri se lendi, madi, jedi ak vandredi kòmanse 8 a.m. jiska 4:30 p.m.; mèkredi kòmanse midi jiska 8 p.m. Tanpri note kat la pa yon ID militè epi li pa bay veteran yo tout avantaj militè yo. Veteran yo ap bezwen kontakte Depatman Veteran Etazini [U.S. Department of Veterans Affairs (VA)] pou konnen ki avantaj federal yo gen dwa pou resevwa.

Enskripsyon votè

Akòzde lalwa sou National Voter Rights Act of 1993 (Lalwa Nasyonal sou Dwa Votè) ki te pase an 1993 la, nenpòt sitwayen ameriken ki abite nan Eta Delaware, epi ki ranpli kondisyon pou kalifikasyon yo, gen yon opòtinite pou enskri pou vote pandan yap fè oswa pandan yap renouvle lisans yo. Ou ka enskri pou vote si w se yon sitwayen ameriken; yon rezidan pèmanan nan Eta Delaware; gen omwen 16 zan pwochèn fwa eleksyon an; epi ou gen bon kapasite mantal. Ansyen prizonye ka enskri pou vote si yo ranpli kondisyon lalwa presize dapre seksyon 15, *Del.* C Chapit 61. Gen yon pati nan pwosesis enskripsyon an ki mande pou chwazi yon pati politik. Chwa yo se 2 pati majoritè yo, plizyè pati minoritè oswa, si w pa vle afilye ak okenn pati, ou ka enskri kòm yon Endepandan. Se manm pati majoritè yo sèlman (Demokrat ak Repibliken) ki kalifye pou vote nan eleksyon primè yo nan Eta Delaware la. Nan apeprè yon mwa, biwo eleksyon nan konte kote w rete a va voye yon kat pou vote ba ou. Kat sa a konfimen enskripsyon ou epi li bay non ak adrès kote w pral depoze vòt ou jou eleksyon an. Si w gen nenpòt kesyon oswa enkyetid, rele biwo eleksyon ki pi pre w la. Mèsi!

Commissioner of Elections *(Komisè eleksyon)*
111 S. West St., Suite 10
Dover, DE 19904
302-739-4277

Department of Elections *(Depatman Eleksyon)*

Konte New Castle	Konte Kent	Konte Sussex
820 N. French St., 4th Floor	100 Enterprise Place, Suite 5	119 N. Race St.
Wilmington, DE 19801	Dover, DE 19904	Georgetown, DE 19947
302-577-3464	302-739-4498	302-856-5367

Lalwa Megan/Moun ki fè ofans seksyèl

Lè aplikan yo siyen lisans yo oswa fòm aplikasyon pou kat idantifikasyon, yo fè konnen Divizyon Otomobil te avize yo enskripsyon ki fèt dapre Seksyon 4120 nan Tit 11, nan lalwa Delaware, egzijib pou nenpòt moun ki te kondane nan nenpòt eta pou nenpòt ofans, si yo ta fè oswa ta eseye fè nan Eta sa a, yo tap pini yo menm jan yo tap pini yo pou youn oswa plizyè nan ofans ki mansyonnen nan Seksyon 4120(a) nan Tit 11, epi enskripsyon sa a dwe fèt anvan 7 jou pase sou lè aplikan an te vini nan nenpòt konte, vil, oswa vilaj kote li abite tanporèman oswa li domisilye pandan tout tan sa a. Nap kenbe fòm lan pou tout tan. Gen yon frè $5 pou ajoute restriksyon “Y” la.

Egzijans obligatwa pou devwale nimewo sekirite sosyal

Li egzijib pou aplikan an revele nimewo sekirite sosyal li, si li kalifye. Lalwa federal otorize pou revelasyon sa a fèt. Gade nan 42 U.S.C. Seksyon 405(c)(2)(1). Divizyon an va itilize nimewo sekirite sosyal yo sèlman pou administrasyon pwogram lisans pou kondwi pou li kapab garanti idantifikasyon an egzak. Nou pap devwale nimewo sekirite sosyal yo bay bizniz ni bay moun prive, men nou va devwale yo bay ajans leta pou yo ka fè travay gouvènman an.

Enskripsyon nan sistèm sèvis selektif

Aplikan gason yo dwe konprann tou siyati yo sou lisans lan oswa kat idantifikasyon an vle di yo bay konsantman yo pou yo enskri yo nan Sistèm Sèvis Selektif *(Selective Service System)* la, si li egzijib.

Rejis fanmi ki pi pwòch

Rejis Fanmi ki pi pwòch Delaware a se yon pwogram volontè ki kreye pou bay sitwayen Delaware ki gen yon idantifikasyon oswa on lisans chofè ki valid pou chwazi jiska de kontak diferan an ka ta gen ijans, yon moun prensipal ak yon dezyèm pou sa ta gen yon ijans ou yo ka kontakte fanmi ou. Pou anrejistre ale sou **http://www.dmv.de.gov/** oswa vizite branch lokal DMV w la.

Sistèm notifikasyon fanmi ki pi pwòch
Rasire w yo rele fanmi ou si w gen yon ijans.
DMV ap bay rezidan li yo yon opòtinite pou montre fanmi yo kijan yo enpòtan kote y ap rasire yo kontakte yo si ta gen yon ijans.

Pwogram pou bay ògàn ak tisi kò moun kòm donasyon

Lè w fè aplikasyon pou lisans, oswa ou renouvle yon lisans nan Delaware, nou va mande w si w vle fè kado ògàn ak tisi kò w. Si w di wi, nou va mete mo “ORGAN DONOR” a (“moun ki fè kado ògàn kò yo”), sou lisans ou. Nou va ba w yon bwochi ki gen enfòmasyon sou donasyon ou. Pou evite konfizyon ak malantandi lè w mouri, nou sijere pou w mete fanmi w okouran desizyon ou pou w bay ògàn ak tisi kò w. Yon fwa w fin chwazi pou w bay ògàn ak tisi kò w, dapre lalwa Delaware, yo pa kapab revoke chwa sa a lè w mouri. Wap jwenn plis enfòmasyon toupatou nan peyi a nan **www.organdonor.gov**, oswa pou plis enfòmasyon lokal, ale nan **www.donors1.org**.

KLASIFIKASYON LISANS POU KONDWI

Lisans Klas D pou chofè otomobil

Klas lisans sa a se pou machin ki pote pasaje, kamyonèt, kamyon pikòp, otomobil komèsyal, ak pifò kamyon/kamyonèt pou transpòte machandiz. Kalite ak klas lisans sa a valab pou nenpòt otomobil ki gen yon sèl motè, ak yon trelè, ki gen kalifikasyon pwa teknik maksimòm yon sèl otomobil (GVWR) ki pa depase 26,000 liv, ki fèt pou pote 16 pasaje (chofè a konte ladan yo), epi ki pa gen siy sou li pou transpòte materyèl ki gen danje ladan yo.

Lisans pou kondwi otomobil komèsyal (CDL)

Gen yon Tiliv pou Chofè Otomobil Komèsyal nan Delaware ki kouvri tout egzijans ki genyen pou lisans CDL yo, pwosedi CDL yo, kondisyon pou pran tès yo, ak konesans debaz ki egzijib pou gen yon lisans CDL. Ou ka jwenn liv la san li pa koute w anyen nan lokal Divizyon an oswa ou kapab telechaje li nan sitwèb DMV a nan **www.dmv.de.gov**.

Nou kapab bay yon dispans pou egzijans CDL yo, lè chofè a kondwi ekipman pou jaden, ekipman ponpye, otomobil pou plezi/al nan kan, oswa si chofè a se militè kap kondwi machin militè, menm si se machin Gad Nasyonal.

Dapre egzanpsyon sa a, nou bay lisans Klas A ki pa CDL ak Klas B ki pa CDL pou chofè ki kondwi ekipman pou jaden, ekipman ponpye, ak lòt otomobil ki otorize pou kadijans. Nou pa egzije lisans espesyal pou kondwi machin pou amizman pèsonèl ak ekipman militè. Men yon lis ki defini klas otomobil ki gen egzanpsyon sa yo:

a. Machin yo itilize nan jaden epi ki:

1. Gen yon agrikiltè ki kontwole li epi ki kondwi li;
2. Yo itilize pou transpòte swa pwodwi jaden, machin yo itilize nan jaden, pwovizyon pou jaden oswa toude pou fè alevini nan yon jaden;
3. Yo pa itilize pou kondwi yon machin a motè nòmal oswa sou kontra;
4. Yo itilize nan yon anviwonnman ki mezire 150 mil nan jaden moun lan, epi
5. Yo pa lwe (afrete) machin lan.

b. Ekipman ponpye:

1. Nenpòt konpayi ponpye nan Eta sa a itilize pou sove lavi oswa pwopriyete oswa pou fè travay gouvènman an nan kadijans.
2. Yo kondwi sou otorizasyon yon konpayi ponpye pou parad, evennman espesyal, sèvis reparasyon, livrezon oswa lòt mouvman ki fèt sou otorizasyon.

c. Ekipman militè Depatman Defans posede, sa vle di Gad Nasyonal, lè se moun ki nan sèvis militè aktif oswa manm rezèv ak Gad Nasyonal ki nan sèvis aktif a tan plen oswa a tan pasyèl.

d. Otomobil pou amizman oswa trelè menm jan yo defini nan Tit 21 ki bay kote pou moun viv tanporèman ak otomobil yo itilize pou amizman.

e. Aparèy pou telekominikasyon mobil pou kadijans *(Emergency Mobile Communication Units)* yo kondwi lè gen yon Sant pou telekominikasyon pou lè gen kadijans nan konte a *(County Emergency Communication Center)*, Lapolis Eta a, oswa nenpòt minisipalite.

f. Nenpòt otomobil pou kadijans menm jan li defini nan Tit 21, yo itilize pou sove lavi oswa pwopriyete oswa pou fè travay gouvènman nan kadijans.

Pèmi pou enstriksyon tanporè pou CDL (Pèmi pou aprann kondwi)

Apre w fin pase tès ekri yo epi ou peye yon frè $5.00, nou kapab ba w yon pèmi pou aprann kondwi CDL ki va pèmèt ou kondwi yon Otomobil Komèsyal (CMV), men sèlman si w ansanm ak yon lòt chofè ki gen lisans CDL. Ou kapab kondwi klas otomobil ki ekri sou pèmi w lan sèlman, epi ou kapab kondwi sèlman ak yon chofè CDL ki kalifye nan menm kalite CMV a. Pèmi sa a valab pou sis (6) mwa. Ou kapab jwenn yon ekstansyon sou pèmi a yon sèl fwa pou yon lòt sis (6) mwa, pou $5.00.

Lisans CDL Klas A

Nou egzije lisans sa a lè konbinezon otomobil ki anrejistre a, pwa teknik maksizmòm otomobil la anreyalite oswa antou (GVWR) depase 26,000 liv, epi otomobil la remoke yon otomobil ki anrejistre yon GVWR ki depase 10,000 liv.

Lisans CDL Klas B

Nou egzije lisans sa a lè otomobil la anrejistre yon pwa teknik maksizmòm (GVWR) ki anreyalite oswa ki evalye a 26,000 liv, epi li pap remoke yon lòt otomobil ki gen yon GVWR ki depase 10,000 liv.

Lisans CDL Klas C

Nou egzije lisans sa a pou otomobil ki peze mwens pase 26,000 liv lè otomobil la fèt pou transpòte 16 moun oswa plis, ankontan chofè a, oswa pou otomobil yo egzije ki dwe gen siy sou li pou li kapab transpòte materyèl ki gen danje ladan yo (HAZMAT).

Lisans Klas A ki pa CDL

Nou egzije menm bagay la tou pou otomobil CMV ak pou lisans CDL Klas A, men sèlman lè chofè a ap kondwi otomobil pou jaden, otomobil ponpye, ak lòt otomobil kadijans ki gen otorizasyon ki gen yon egzanpsyon CDL

Lisans Klas B ki pa CDL

Nou egzije menm bagay la tou pou otomobil CMV ak pou lisans CDL Klas B, men sèlman lè chofè a ap kondwi otomobil pou jaden, otomobil ponpye, ak lòt otomobil kadijans ki gen otorizasyon ki gen yon egzanpsyon CDL

Pèmi pou aprann kondwi pou Klas D

Pèmi sa a bay moun ki genyen li an otorizasyon pou li kondwi otomobil yon moun ki gen yon lisans Klas D kapab kondwi. Pèmi a otorize moun sa a pou opere yon otomobil Klas D daprè kondisyon moun ki gen pèmi an akonpànpye ak yon moun ki gen yon bon lisans epi li gen plis pase 21 ane.

Lisans pwopòsyonèl

Bay moun ki gen pèmi a otorizasyon pou li kondwi otomobil yon moun ki gen yon lisans Klas D kapab kondwi, men dapre restriksyon ki defini nan pwogram Lisans pwopòsyonèl *(Graduated Driver License)* la.

Lisans tanporè

Lè yon chofè, ki gen yon lisans Klas D oswa yon lisans tanporè ki valab, pa nan eta a tanporèman, nou kapab bay chofè a yon lisans tanporè pou pwolonje dat ekspirasyon lisans lan, pou ranplase yon lisans ki pèdi oswa nan plas papye lisans Klas D a, pouvike lisans pou kondwi a oswa lisans komèsyal moun lan pa sispann, ni revoke, ni diskalifye, ni anile, ni refize nan eta sa a ni nan okenn lòt eta. Nou kapab bay yon lisans tanporè pou yon peryòd ki pa depase sis mwa.

Lisans kondisyonèl, okipasyonèl ak lisans nan moman difisil

Lisans sa yo bay privilèj limite pou kondwi dapre kèk seksyon byen presi nan lalwa Delaware la. Nou defini privilèj limite pou kondwi yo, sou lisans lan menm.

Andòsman/lisans pou aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl *(Ignition Interlock Device, IID)*

Bay moun ki gen lisans lan otorizasyon pou kondwi yon otomobil ak tout privilèj chofè Klas D yo genyen pou kondwi sèlman lè otomobil la gen yon aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl.

ANDÒSMAN

Andòsman pou motosiklèt

Kòmanse 4yèm out 2012 nenpòt moun ki kondwi yon motosiklèt, yon bisiklèt a motè, lòt otomobil a motè ki gen 2 wou ladan, oswa yon otomobil a 3 wou ki gen yon distans ki mwens pase 3 pye ant wou ki youn sou kote lòt yo, sou gran wout, dwe gen yon lisans pou kondwi ki gen yon andòsman pou motosiklèt ladan. Moun ki gen pi plis pase 18 an dwe pase yon egzamen ekri ak tès pratik la pou jwenn yon andòsman pou motosiklèt

Yon moun ki pase tès konesans ak aptitid Divizyon an sou yon otomobil twa wou ap gen yon restriksyon sou lisans li, an plis andòsman motosiklèt la, ki limite li pou opere sèlman otomobil twa wou.

Paran oswa moun ki responsab legal timoun ki pozo gen 18 an dwe siyen yon aplikasyon motosiklèt pou yo. Yo dwe fè Pwogram Edikasyon Chofè Motosiklèt ki gen otorizasyon Divizyon an.

Divizyon an pibliye yon Manyèl Operatè Motosiklèt Delaware ki kouvri egzijans pou andòsman motosiklèt la, pwosedi pou jwenn andòsman an, egzijans pou egzamen, ak konesans fondamanal pou jwenn andòsman sa a.

Klas pou moun ki kondwi motosiklèt

Konte New Castle	Konte Kent	Konte Sussex
302-326-5030	302-744-2658	302-853-1030

Rele pou plis enfòmasyon oswa pou enskri pou klas yo.

RESPEKTE WOULIB OU
Kòmanse la pou kondwi ak pridans: MotorcycleSafetyDE.org

Pèmi pou aprann kondwi motosiklèt

Pèmi pou motosiklèt yo valab pou 6 mwa. Ou kapab pwolonje pèmi an pou 6 jou anplis yon sèl .Ou dwe aplike pou yon ekstansyon nan DMV anvan dat ekspirasyon an epi peye yon frè $5.00 Men restriksyon ki aplike yo lè wap kondwi yon motosiklèt ak yon pèmi tanporè pou aprann.

1. Nou pa pèmèt okenn pasaje sou motosiklèt la.
2. Nou entèdi w kondwi yon motosiklèt ant lè solèy kouche ak lè solèy leve.
3. Ou dwe toujou mete kaskèt pou sekirite a ak pwoteksyon pou je.
4. Nou pa pèmèt ou kondwi sou sistèm gran wout federal ant eta yo.

Andòsman pou otobis lekòl

Pou kondwi yon otobis lekòl, chofè a dwe gen yon CDL ak andòsman pou yon pasaje ak otobis lekòl. Pou chofè yo gen yon andòsman pou otobis, chofè yo pa dwe gen lisans ki sispann, revoke, oswa diskalifye nan eta sa a oswa nan okenn lòt jirisdiksyon paske yo vyole lalwa trafik yo pandan senk (5) dènye ane ki pase yo, epi yo pa gen pi plis pase 5 pwen (valè konplè pwen yo) nan dosye yo pandan 3 dènye ane ki pase yo. Yo dwe pase yon kou 12 èdtan nan yon klas, 6 èdtan kou fòmasyon abò yon otobis lekòl, yon egzamen medikal, yon verifikasyon sou dosye kriminèl; epi pase tès ekri DMV yo ak tès pratik sou wout yo nan yon otobis lekòl.

Depatman Edikasyon nan Delaware bay kou fòmasyon ak otorizasyon pou andòsman sa a. W ap jwenn enfòmasyon sou fòmasyon otobis lekòl la lè ou mete "School Transportation" nan onglè pou fè rechèch la sou **www.doe.k12.de.us**. Kontakte Sipèvizè Transpòtasyon nan Distrik Lekòl *(School District Transportation Supervisor)* nan zòn kote w rete a oswa Sipèvizè Transpòtasyon Lekòl nan Eta a *(State Supervisor of School Transportation)* nan (302)-739-4280 pou plis enfòmasyon.

Andòsman pou taksi/limouzin

Tout moun ki kondwi yon machin taksi oswa limouzin sou gran wout nan Delaware dwe gen yon lisans valab ki gen yon andòsman pou taksi oswa limouzin ladan. Chofè a dwe fin fè yon Kou sou Kouman pou Kondwi avèk Pridans (Defensive Driving Course) (al gade nan paj 44 pou yon lis kou ki otorize), prezante yon kopi

verifikasyon dosye lapolis ki sètifye epi ki pwouve pa li gen okenn ofans kriminèl grav, li pa gen lisans ki revoke pandan senk (5) dènye ane ki pase yo, epi pase yon tès konesans.

EGZAMEN POU CHOFÈ OTOMOBIL

Objektif egzamen pou chofè a se pou nou ka wè si w gen ase konesans ak talan ki nesesè pou kondwi san danje sou gran wout Delaware yo. Gen kat pati nan egzamen an.

Tès pou je

Nou va fè konsiltasyon je pou w pou nou ka wè si w kapab wè byen ase pou kondwi san danje. Si konsiltasyon je a montre ou bezwen linèt oswa lantiy kontak, nou va make lisans ou an pou fè konnen ou pa kapab kondwi legalman san linèt oswa lantiy kontak yo. Vizyon minimòm ki akseptab pou yon lisans pou kondwi nan Delaware se 20/40, avèk oswa san linèt oswa lantiy kontak. Nou kapab ba w pèmisyon pou kondwi lajounen sèlman si vizyon ou ant 20/40 ak 20/50. Wap jwenn kondisyon pou egzamen fizik ak egzamen je pou CDL yo nan Règleman Federal pou Sekirite nan Otomobil *[Federal Motor Carrier Safety Regulations]* (49 CFR Seksyon 391.41).

Tès sou siy ak siyal sou gran wout

Nou va mande pou w idantifye kèk siy ki gen sou gran wout yo sèlman dapre fòm, koulè oswa senbòl ki parèt sou yo a.Wap gen pou w esplike siyifikasyon siy sa yo ak siyifikasyon siy ki sou gran wout yo, siyal trafik yo, ak mak ki gen atè nan lari yo. Nou esplike siyifikasyon yo nan seksyon Règ Wout la ki nan liv sa a.

Pa egzanp, nou kapab mande pou w idantifye sa yo oswa lòt fòm yo san non yo pa sou yo:

(Stop) (Kanpe)

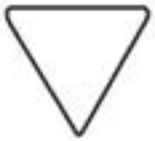

(Yield) (Sede)

(School) (Lekòl)

Nou kapab mande pou w idantifye ki kalite siyal ki asosye ak sa yo oswa lòt koulè yo:

(Stop) (Kanpe)

(Prepare to stop)
(Prepare pou kanpe)

(Proceed with caution)
(Kontinye ak prekosyon)

Oswa nou kapab mande pou w idantifye kèk senbòl, tankou sa yo:

(Keep to right)
(Kenbe bò dwat)

(No U-turn)
(Pa vire anwon)

(No right turn)
(Pa vire adwat)

Prensip pou tès pratik sou gran wout pou lisans pou kondwi

Nou va mande w pou w reponn yon seri kesyon sou règ wout la nan Delaware (lalwa sou otomobil ak prensip sekirite yo). Pa egzanp, nou kapab mande w ki vitès limit ki genyen pou otomobil sou yon wout ki gen 2 liy; ki aksyon ou dwe pran lè w wè yon siyal wouj kap flache devan ou; oswa nan ki kondisyon ou pa dwe double yon lòt otomobil. Nou kapab mande w tou kisa w dwe fè si otomobil ou kòmanse glise, oswa a ki distans de yon tiyo (fontèn) pou dife *(fire hydrant)* ou kapab estasyonen legalman.

Tès pratik pou kondwi sou gran wout

Ou kalifye pou pran yon tès pratik sou wout la pou yon Klas D, 10 jou apre w fin pase tès ekri a. Nou bay tès pratik sou wout la chak jou nan semenn lan, eksepte lemèkredi, depi 8:00 jiska 11:30 epi depi 1:30 jiska 3:30. Kontakte biwo kote yo te ba w pèmi a pou w ka jwenn enfòmasyon sou tès pratik sou wout la. Nou pap bay tès yo lè gen move tan (lapli, bwouya, lanèj, ak glas). Yon lòt fwa ankò, Divizyon an pa fè tès pratik sou wout la lemèkredi. Kontakte biwo kote ou te jwenn pèmi ou an pou fè yon lòt tès sou gran wout. Pou Wilmington rele (302) 434-3203; New Castle (302) 326-5005; Dover (302) 744-2515 ak Georgetown (302) 853-1005.

Pou pran tès Klas D a ou dwe vini ak:

- Kat rejistrasyon machin ki valid la ak kat asirans ki valid la pou otomobil ou pral kondwi pandan tès la;
- Lisans pou kondwi ki te vini avèk ou a; epi (ou dwe gen omwen 21 lane);
- Pèmi w genyen pou aprann kondwi a.

Nou pral mande pou w kondwi pandan apeprè 30 minit epi pou fè kèk lòt bagay ki dwe fèt òdinèman lè wap kondwi nòmalman. Nou pap mande pou w fè anyen ki kont lalwa otomobil oswa prensip pou kondwi san danje yo. Nou pap jwe okenn trik sou ou. Olyedesa, nou pral mande pou w pwouve ou konn kouman pou fè mannèv sa yo:

- Opere ekipman ki nan otomobil la
- Fè pakin paralèl
- Vire an twa etap
- Chanje liy
- Kenbe yon vitès konvnab
- Rantre nan trafik
- Rantre nan entèseksyon
- Fè enspeksyon otomobil la pou sekirite
- Reyaji a siy ki sou wout yo, siyal trafik yo epi ak mak ki atè nan lari yo
- Vire adwat ak agoch
- Itilize prensip pou dwadpasaj yo
- Fè bak a 50 pye
- Swiv epi double otomobil
- Kite yon lòt moun double w
- Konnen kontwòl otomobil yo

Otomobil ou dwe kondwi pandan wap pran tès pratik pou kondwi sou gran wout

Se oumenm ki responsab pou w vini ak otomobil pou pral kondwi nan tès pratik sou wout la. Otomobil la dwe anrejistre konvnableman epi li dwe pase enspeksyon pou sekirite. Si otomobil la anrejistre nan yon lòt eta, ou dwe bay prèv rejistrasyon ak asirans lan. Si otomobil la anrejistre nan Delaware, nou va mande pou w prezante prèv sou asirans pou responsablite. Anplis, otomobil la fèt pou se yon otomobil ki bon pou klas lisans ou fè aplikasyon pou li a. Moun kap bay tès la va fè yon enspeksyon debaz pou sekirite nan otomobil la anvan li kòmanse bay tès pratik sou wout la. Tanpri pa fimen pandan tès la. Nou pa pèmèt ou itilize telefòn selilè ni jwe mizik pandan tès pratik sou wout la. Chofè yo pa gen dwa pou itilize Teknology Pou Ede Pake oswa Sistèm Kamera pou fè bak la pandan y ap pran nenpòt tès kondwi oswa sou wout la. Yon machin ki gen teknoloji sa yo dwe dezaktive li pandan tès la.

Lè yon chofè ki gen lisans dwe akonpaye w

Amwenke w deja gen yon dwa legal pou kondwi nan Delaware, ou dwe fè yon chofè ki gen lisans akonpaye w lè wap vini nan tès pratik sou wout la. Chofè a dwe gen plis pase 21 an, menm jan nou dekri nan pèmi pou aprann kondwi a. Yon chofè ki gen lisans dwe rete pou kondwi otomobil la lè wap tounen si w pa pase tès la.

Preparasyon pou pran egzamen pou kondwi otomobil

Youn nan objektif liv sa a se pou ede w prepare pou w pran egzamen pou chofè a. Ou fèt pou etidye liv sa a ak anpil atansyon. Ou dwe pale de nenpòt bagay ki pa fin twò klè, kit li nan liv sa a kit li pa nan liv la, ak moun kap bay egzamen pou chofè a anvan ou pran egzamen ou lan.

Si w gen entansyon fè aplikasyon pou yon klas lisans ki pa yon lisans Klas D, oswa pou yon andòsman pou motosiklèt, oswa yon lisans komèsyal, ou pral bezwen materyèl apa pou etidye. Ou ka jwenn materyèl sa yo nan biwo Divizyon Otomobil (gade nan kouvèti dèyè liv la pou w ka jwenn kote ou kapab jwenn liv sa yo) oswa ale nan sitwèb DMV a nan **www.dmv.de.gov**.

Si w pa pase nenpòt pati nan tès pou chofè a, ou dwe prepare tèt ou byen pou w pran tès la ankò yon lòt dat. Ou dwe tann omwen dis (10) jou anvan ou pran tès la oswa tès yo ankò.

ENFÒMASYON MEDIKAL AK KOUMAN POU FÈ RAPÒ

(Ou kapab jwenn fòm evalyasyon doktè yo ak fòm evalyasyon pou vizyon yo nan sitwèb DMV a nan **www.dmv.de.gov**.

Kouman pou rapòte pwòp eta maladi ou poukont ou

Lè yon aplikan ap fè aplikasyon pou lisans oswa lè lap renouvle lisans il nan Delaware, nou va mande aplikan an pou li fè yon deklarasyon sou tèt li, pou li rapòte, oswa montre sètifikasyon konsènan nenpòt eta maladi ki kapab entèfere ak abilite li pou kondwi yon otomobil san danje. Nou kapab mande aplikan an pou li depoze yon sètifika/rapò favorab yon doktè ba li, epi ki fè konnen eta maladi chofè a sou ase kontwòl pou pèmèt li kondwi yon otomobil san danje. Nou kapab mande nenpòt moun ki gen lisans pou kondwi yon otomobil, dapre sètifika/rapò sa a, pou li bay Divizyon an yon nouvo sètifika chak ane pa pita pase dènye jou nan mwa anivèsè moun lan. Si w pa bay rapò doktè ki favorab la, sa va fè nou sispann lisans yon moun. Yon fwa nou resevwa yon sètifika/rapò favorab yon doktè bay, ou dwe peye Divizyon Otomobil yon frè $25 pou reyenstale lisans lan.

Egzamen espesyal

Seksyon 2714 nan Tit 21, lalwa Delaware, pèmèt Divizyon an aksepte demann pou refè egzamen sou abilite yon moun genyen pou li kondwi yon otomobil. Se manm pwòch nan fanmi chofè a, moun ki fè respekte lalwa, oswa doktè ki dwe depoze demann yo. Pou yon moun kenbe privilèj li genyen pou kondwi yo, nou egzije moun lan depoze yon rapò medikal favorab epi pou li pase yon tès pou je nan Divizyon an, tès ekri ak tès pratik sou wout la, epi sandout fin fè yon evalyasyon sètifye pou reyadaptasyon chofè ak/oswa kou fòmasyon ak anpil siksè.

Kouman pou fè rapò obligatwa sou eta maladi

Nou pap bay okenn moun ki kapab pèdi konesans akozde yon maladi nan sistèm nève santral yon lisans nan Delaware amwenke Divizyon an resevwa yon rapò yon doktè kap trete moun lan bay epi ki fè konnen enfimite chofè a sou ase kontwòl pou pèmèt li kondwi yon otomobil san danje. Doktè ki bay sètifikasyon an fèt pou ap trete moun lan depi omwen 3 mwa poutèt moun lan konn pèdi konesans. Nou va mande nenpòt moun ki gen lisans pou kondwi yon otomobil, dapre sètifika/rapò sa a, pou li bay Divizyon an yon nouvo sètifika chak ane pa pita pase dènye jou nan mwa anivèsè moun lan. Si w pa bay rapò doktè ki favorab la, sa va fè nou sispann lisans yon moun. Yon fwa nou resevwa yon sètifika/rapò favorab yon doktè bay, ou dwe peye Divizyon Otomobil yon frè $25 pou reyenstale lisans lan. Pou plis enfòmasyon konsènan Sispansyon Medikal *(Medical Section)*, tanpri kontakte Seksyon Medikal la nan (302)-744-2507.

Remèt lisans ou pou rezon medikal

Ou kapab remèt Divizyon an yon lisans pou kondwi volontèman, si w pa kapab jwenn yon rapò medikal. Yon fwa nou resevwa yon sètifika/rapò favorab yon doktè bay, pa gen okenn frè pou reyenstale yon lisans ou te remèt volontèman. Pou plis kesyon konsènan Remèt yon lisans pou rezon medikal, tanpri kontakte Seksyon Medikal la nan (302) 744-2507 oswa voye yon imèl bay **dmvmedicalsection@state.de.us**.

Wap jwenn fòm pou evalyasyon doktè yo ak fòm pou evalyasyon vizyon yo nan sitwèb DMV a: **www.dmv.de.gov**.

REVOKASYON AK SISPANSYON LISANS

Kondwi se yon privilèj, se pa yon dwa ou genyen. Eta a ba w privilèj pou w kondwi otomobil sèlman si w kondwi san danje epi w obeyi règ ak prensip yo. Si w vyole lalwa trafik yo, nou kapab sispann oswa revoke privilèj ou genyen pou w kondwi a. Peryòd sispansyon oswa revokasyon an varye toudepann de kalite ofans ou komèt la. Ou dwe peye yon frè $25 pou reyenstale yon lisans ki sispann; nou chaje yon frè $143.75 pou reyenstale yon lisans ki revoke. Nou kapab mande pou w fè tout tès ekri yo, tès pratik sou wout yo, tès pou je yo anvan nou reyenstale lisans ou. Lè nou sispann yon lisans, nou retire privilèj ou genyen pou kondwi a tanporèman. Lè nou sispann yon lisans nou anile privilèj ou genyen pou kondwi a. Pou kesyon konsènan lisans ki sispann, ou kapab rele (302) 744-2509. Pou kesyon konsènan lisans ki revoke, ou kapab rele (302) 744-2508. Pou kesyon konsènan eta maladi grav, ou kapab rele (302) 744-2507.

Divizyon an va sispann oswa revoke lisans nenpòt moun ki rete nan Delaware epi ki kondanen paske li komèt yon vyolasyon nan yon lòt eta, epi si li ta komèt

vyolasyon sa a nan Delaware, sa tap rezon ase pou sispann oswa revoke yon lisans. Nan dosye kondwi yon moun, gen tout kondanasyon, menm sa li komèt nan lòt eta.

Revokasyon obligatwa

Men rezon ki fè revokasyon lisans obligatwa:

- Kondwi pandan ou sou enfliyans likè oswa dwòg ki fè w sou.
- Sove epi kite zòn kote yon aksidan (hit-and-run driving) ki koze lanmò yon lòt moun oswa ki fè yon lòt moun fraktire rive.
- Eseye sove pou yon ofisye lapolis apre w fin resevwa yon siyal ou kapab wè oswa tande pou kanpe otomobil ou.
- Twa kondanasyon pou kondwi avèk ensousyans pandan yon peryòd douz mwa youn apre lòt.
- Kontribye nan lanmò nenpòt moun paske w tap kondwi yon otomobil.
- Komèt yon krim agresyon kote yon lanmò rive paske w tap kondwi yon otomobil.
- Itilize yon otomobil pou komèt yon krim grav.
- Fè fo deklarasyon oswa itilize enfòmasyon nan fwòd.
- Minè ki poko gen 21 an epi ki posede/bwè alkòl.
- Nenpòt ofans ki gen rapò ak dwòg epi ki lakòz epi ki koze yon kondanasyon.

Si w garanti yon kosyon (post a bond) apre yo te arete w pou nenpòt nan kòz ki ekri anwo a, epi w pa parèt nan tribinal, nou va revoke lisans ou menm jan ak si yo te kondanen ou.

Revokasyon lisans moun ki abitye vyole lalwa sikilasyon yo

Apre yon chofè fin akimile yon seri kondanasyon pou vyolasyon trafik, nou kapab deklare chofè a yon moun ki abitye vyole lalwa trafik epi nou kapab revoke lisans li pou jiska senk (5) ane. Nou pa bay chofè ki abitye vyole lalwa trafik okenn lisans pou travay ni pou moman difisil.

Nenpòt konbinezon twa ofans sa yo pandan yon peryòd senk (5) ane kapab kondane ou kòm yon moun ki abitye vyole lalwa:

1. Omisid envolontè.
2. Itilize yon otomobil pou komèt yon gwo krim.
3. Kondwi pandan ou sou enfliyans alkòl oswa dwòg.
4. Kondwi san ou pa gen yon lisans.
5. Kondwi lè nou sispann oswa revoke lisans ou.
6. Kondwi avèk ensousyans.
7. Pa kanpe kote yon aksidan rive.
8. Pa idantifye tèt ou kote yon aksidan rive.
9. Fè fo deklarasyon nan Divisyon Otomobil.
10. Vyolasyon yon lisans okipasyonèl.
11. Pa kanpe lè yon ofisye lapolis pase w lòd pou fè sa.

Nenpòt konbinezon ofans ki anwo yo ak ofans ki pi piti, tankou fè vitès, ki lakòz 10 kondanasyon nan twazan (3 an) kapab kondane w kòm yon moun ki abitye vyole lalwa.

Sispansyon lisans yon chofè

Divizyon Otomobil va sispann lisans nenpòt moun ki abite Delaware kèlkeswa lè Divizyon an gen rezon pou li kwè moun sa a:

1. Komèt nenpòt ofans ki ka rann li obligatwa pou revoke yon lisans.
2. Kontribye nan yon aksidan ki koze frakti oswa lanmò nenpòt moun oswa ki koze domaj grav nan pwopriyete yon moun paske chofè a tap kondwi yon otomobil ak ensousyans oswa ilegalman.
3. Enkonpetan pou kondwi yon otomobil pou maladi fizik oswa mantal grav.
4. Komèt yon vyolasyon grav nan lalwa trafik.
5. Kondwi yon otomobil san konsantman mèt machin lan.
6. Fè yon peman Divizyon an pa kapab kolekte.
7. Fè kous (egzibisyon vitès).
8. Fè wou machin yo vire.
9. Gazonnman (koze destriksyon gazon, lakou, pwopriyete eksetera).
10. Pa prezante pou reponn yon manda nan tribinal nan nenpòt eta.
11. Vyole nenpòt kondisyon pou gen lisans dapre Kòd Delaware la, e menm:
    - Itilize fo lisans, lisans ki sispann, revoke oswa prete.
    - Prete yon lòt moun yon lisans pou kondwi.
    - Pa remèt yon lisans ki sispann oswa revoke.
    - Bay fo non oswa adrès oswa fè fo deklarasyon lè w ap fè aplikasyon pou yon lisans.
    - Fabrike oswa posede yon fo dokiman asirans ilegalman.
    - Kondwi yon otomobil ki pa gen asirans.
    - Pase yon otobis lekòl ki kanpe.
    - Modifye yon lisans oswa itilize yon lisans nan fwòd.
    - Pa peye sipò pou timoun.
    - Pa remèt plak lisans la apre yo koupe asirans sou yon machin.

Reta nan peye sipò pou timoun

Nou kapab sispann lisans nenpòt moun ki dwe $1,000 oswa plis lajan sipò ki aryere oswa retroactive epi ki anreta 30 jou oswa plis nan peman yon lòd pou sipò timoun swa Tribinal Lafanmi *(Family Court)* oswa Divizyon ki fè respekte sipò pou timoun *(Division of Child Support Enforcement)* menm jan li defini nan Tit 13 nan Seksyon 516 nan Kòd Delaware la. Sispansyon an ap rete ofisyèl jiskaske nou resevwa nan men ajans ki fè demann lan yon otorizasyon pou retire sispansyon an epi jiskaske Divizyon Otomobil resevwa otorizasyon pou retire sispansyon an. Ou dwe peye Divizyon Otomobil yon frè $25 pou nou kapab reyenstale lisans lan.

Espilsyon nan lekòl

Nap sispann lisans nenpòt elèv yo mete deyò nan yon lekòl nan yon distrik menm jan li defini nan

Tit 14 Seksyon 4130 nan Kòd Delaware la jiskaske kantite tan espilsyon an fin pase nèt, elèv la selebre 19yèm anivèsè nesans li, oswa 2 an pase sou dat espilsyon an. Distrik/Sipèyendan lekòl la dwe bay yon otorizasyon pou retire sispansyon an pou elèv la kapab kalifye pou nou reyenstale lisans lan. Ou dwe peye Divizyon Otomobil yon frè $25 pou nou kapab reyenstale lisans lan. Nenpòt elèv ki gen lisans li sispann dapre seksyon sa a kapab fè aplikasyon pou yon lisans okipasyonèl dapre kondisyon sa yo:

1. Ou te gen yon lisans pou kondwi Delaware pou lemoman anvan sispansyon sa a te fèt.
2. Nou pat ba w yon lisans okipasyonèl pandan 12 dènye mwa ki fenk pase yo.
3. Ou pa nan sispansyon oswa revokasyon pou okenn lòt rezon.
4. Ou te remèt Divizyon Otomobil lisans Delaware la.
5. Ou te depoze yon aplikasyon konvnab, dokiman ki notarye, epi yon deklarasyon sou sèman, ki siyen, epi ki fè konnen ou te respekte kondisyon yo.

Pou revize kritè kalifikasyon pou lisans okipasyonèl la tanpri rele Seksyon Sispansyon an nan 302-744-2509. Chofè a dwe toujou gen yon kopi lisans okipasyonèl la a tou moman lè lap kondwi yon otomobil sou gran wout nan Eta sa a.

Kondwi lè yo sispann oswa revoke lisans ou

Yon kondanasyon, pou kondwi pandan yon sispansyon oswa revokasyon, pwolonje peryòd sispansyon an oswa revokasyon an pou yon menm kantite tan ki kapab jiska ennan (1 an). Nou pap bay chofè a okenn otorite pou li kondwi pandan rès tan ki rete sou peryòd sispansyon oswa revokasyon an ak pandan peryòd ki pwolonje a. Ou dwe remèt Divizyon an tout otorizasyon li bay pou kondwi anvan sa.

PWOGRAM POU AMELYORASYON CHOFÈ KI GEN PWOBLÈM

Pwogram pou amelyorasyon chofè ki gen pwoblèm *(Driver Improvement Problem Driver Program)* lan fèt pou idantifye chofè ki gen pwoblèm, paske li bay enfòmasyon ak opòtinite pou kou fòmasyon, epi, si l nesesè, li enpoze sanksyon detanzantan pandan chofè a ap akimile plis kondanasyon/pwen sou dosye kondwi li pou nou ka chanje konpòtman chofè ki gen pwoblèm la. Se prensip ki nan Règleman #2208 pwogram lan swiv. Objektif pwogram lan se prevansyon kolizyon. Etap ki gen nan pwogram lan konsantre sou enpòtans dosye kondwi yon chofè epi sa ka lakòz yon lèt avètisman, sispansyon obligatwa, ak/oswa fin konplete yon kou sou modifikasyon konpòtman/atitid nan kondwi.

Ou dwe peye Divizyon Otomobil yon frè $25 pou nou kapab reyenstale lisans lan.

Sistèm pwen an nan Delaware

Pwen ki kalkile

Vyolasyon		Pwen
Kondwi a yon vitès	1-9 milalè (MPH) anplis limit ki afiche a	2
Kondwi a yon vitès	10-14 milalè anplis limit ki afiche a	4
Kondwi a yon vitès	15-19 milalè anplis limit ki afiche a	5
Kondwi a yon vitès	ki 20 milalè oswa plis anplis limit ki afiche a	5*
Pase yon otobis lekòl ki kanpe		6*
Kondwi ak ensousyans		6
Kondwi yon otomobil ki koze lanmò		6*
Kondwi ak agresivite		6
Inyore siy kanpe a (stop sign) oswa limyè wouj		3
Lòt vyolasyon lalwa trafik (ki nan Chapit 27, 41, ak 42 nan Tit 21)		2

**Sa kapab fè nou pran lòt aksyon anplis e menm sispansyon*

Nou bay kredi pou pwen kalkile yo dapre valè konplè pwen an pandan premye 12 mwa yo apatide dat vyolasyon an. Apre premye 12 mwa yo fin pase, nou va bay kredi pou pwen ki kalkile yo a rezon de lamwatye valè pwen an pou pwochen 12 mwa yo. Tout aksyon yo baze sou yon total pwen ki kalkile nan yon peryòd 24 mwa apre ofans la.

Aksyon pou pwogram pou amelyorasyon chofè/chofè ki gen pwoblèm	
Pwen ki kalkile	Lis aksyon yo
8	Divizyon Otomobil voye yon lèt avètisman bay chofè a.
12	Chofè a dwe konplete yon kou pou modifikasyon konpòtman/atitid nan kondwi anvan 90 jou pase apre li fin resevwa avi a (amwenke DMV pwolonje li). Si chofè a pa konfòme li, oswa si chofè a prefere, nou va enpoze yon sispansyon obligatwa pou 2 mwa.
14	Sispansyon obligatwa lisans pou kondwi a pou 4 mwa. Pou yon chofè kalifye pou reyenstale lisans li, chofè a dwe konplete oswa te deja konplete yon kou pou modifikasyon konpòtman/atitid nan kondwi pandan 2 ane anvan yo, apatide moman nou reyenstale lisans lan.
16	Sispansyon obligatwa lisans pou kondwi a pou 6 mwa. Pou yon chofè kalifye pou reyenstale lisans li, chofè a dwe konplete oswa te deja konplete yon kou pou modifikasyon konpòtman/atitid nan kondwi pandan 2 ane anvan yo, apatide moman nou reyenstale lisans lan.

Aksyon pou pwogram pou amelyorasyon chofè/chofè ki gen pwoblèm	
Pwen ki kalkile	Lis aksyon yo
18	Sispansyon obligatwa lisans pou kondwi a pou 8 mwa. Pou yon chofè kalifye pou reyenstale lisans li, chofè a dwe konplete oswa te deja konplete yon kou pou modifikasyon konpòtman/atitid nan kondwi pandan 2 ane anvan yo, apatide moman nou reyenstale lisans lan.
20	Sispansyon obligatwa lisans pou kondwi a pou 10 mwa. Pou yon chofè kalifye pou reyenstale lisans li, chofè a dwe konplete oswa te deja konplete yon kou pou modifikasyon konpòtman/atitid nan kondwi pandan 2 ane anvan yo, apatide moman nou reyenstale lisans lan.
22	Sispansyon obligatwa lisans pou kondwi a pou 12 mwa. Pou yon chofè kalifye pou reyenstale lisans li, chofè a dwe konplete oswa te deja konplete yon kou pou modifikasyon konpòtman/atitid nan kondwi pandan 2 ane anvan yo, apatide moman nou reyenstale lisans lan.

Kredi pou pwen

Nou pap evalye pwen, pou kondwi a yon vitès ki ant 1 a 14 milalè anplis epi an vyolasyon vitès limit ki afiche a, SI:

- Si premye vyolasyon an fèt nan nenpòt peryòd twa (3) an; epi
- Ou peye kontravansyon an nan Sant pou Evalyasyon Volontè *(Voluntary Assessment Center)* oswa nan Tribinal Alderman *(Alderman's Court)* anrejistre kòm yon "guilty mail in" (koupab pa lapòs).

Vyolasyon grav pou fè vitès

1. Nou voye yon lèt avètisman bay chofè a lè li kondane pou vitès ki 20-24 milalè anplis limit ki afiche a.
2. Nou va sispann chofè a pou yon mwa lè li kondane paske li kondwi 25 milalè anplis limit vitès ki afiche a. Kantite tan sispansyon an ap ogmante a yon mwa pou chak 5 milalè adisyonèl, anplis premye 25 milalè debaz la. Chofè a chwazi pou li ale nan yon kou pou modifikasyon konpòtman/atitid nan kondwi olyede sispansyon lisans lè lap kondwi 25-29 milalè anplis limit ki afiche a. Pou kondwi 30 milalè anplis limit ki afiche a oswa pi plis, sispansyon an obligatwa. Pou yon chofè kalifye pou reyenstale lisans li, chofè a dwe konplete oswa te deja konplete yon kou pou modifikasyon konpòtman/atitid nan kondwi pandan 2 ane anvan yo, apatide moman nou reyenstale lisans lan.
3. Yon ane sispansyon lè chofè kondane pou kondwi 50 milalè oswa pi plis anplis limit vitès ki afiche a oswa kondwi 100 milalè sou gran wout. Pou yon chofè kalifye pou reyenstale lisans li, chofè a dwe konplete oswa te deja konplete yon kou pou modifikasyon konpòtman/atitid nan kondwi pandan 2 ane anvan yo, apatide moman nou reyenstale lisans lan.

Lisans okipasyonèl

Divizyon an kapab bay yon lisans okipasyonèl pandan peryòd sispansyon dapre Pwogram pou amelyorasyon chofè ki gen pwoblèm (Driver Improvement Problem Driver Program) si sispansyon an kreye yon difikilte ekstrèm amwenke nou sispann oswa nou revoke lisans pou kondwi a pou lòt kondanasyon ankò dapre Tit 21. Dapre prensip sa a, nou pa dwe bay yon lisans okipasyonèl, si chofè a te gen 2 sispansyon anvan sispansyon sa a, pandan 3 ane ki fenk pase yo oswa si nou te bay chofè a yon lisans okipasyonèl pandan 12 mwa ki fenk pase yo. Nou pa bay lisans okipasyonèl pandan premye mwa sispansyon an. Si nivo pwen ki kalkile a rive 15 oswa plis pwen nan yon peryòd 24 mwa, nou pap bay yon lisans okipasyonèl toutotan pwen kalkile a pa mwens pase 15 pwen. Yon fwa nou aprann kondanasyon nenpòt moun paske moun lan gen yon akizasyon pou kondwi yon otomobil an vyolasyon restriksyon lisans okipasyonèl la, Divizyon an va pwolonje peryòd sispansyon an pou yon menm kantite tan anplis. Divizyon an va pase moun lan lòd pou li remèt lisans okipasyonèl la.

Kondwi lè yo sispann oswa revoke lisans ou

Yon kondanasyon, pou kondwi pandan yon sispansyon oswa revokasyon, pwolonje peryòd sispansyon an oswa revokasyon an pou yon menm kantite tan ki kapab jiska 1 an. Nou pap bay chofè a okenn otorite pou li kondwi pandan rès tan ki rete sou peryòd sispansyon oswa revokasyon an ak pandan peryòd ki pwolonje a. Ou dwe remèt Divizyon an tout otorizasyon li bay pou kondwi anvan sa.

Pou plis enfòmasyon konsènan Pwogram pou amelyorasyon chofè ki gen pwoblèm lan, tanpri kontakte Seksyon sispansyon (Suspension Section) an nan (302) 744-2509.

Kondwi ak agresivite

Entansyon lalwa sou kondwi ak agresivite nan Delaware la se pou idantifye chofè agresif yo epi pou chanje abitid yo genyen pou kondwi ak anpil risk la paske nou egzije pou yo patisipe nan yon pwogram fòmasyon byen presi. Objektif final la se pou prevni kolizyon. Yo defini kondwi ak agresivite dapre ofans ki egziste nan Tit 21 yo, tankou pa sede bay yon lòt chofè, chanje liy san pran prekosyon, inyore yon aparèy pou kontwole trafik, pa kanpe lè yon ofisye lapolis pase w lòd pou kanpe, swiv yon lòt machin twò pre, pase sou yon akotman, epi fè vitès. Si yo kondane yon moun pou 3 nan ofans sa yo oswa pou pi plis poutèt menm konpòtman an kap kontinye tout tan, moun lan koupab pou kondwi ak agresivite epi nou kapab enpoze pi plis sanksyon sou moun sa a. Nap bay moun ki vyole prensip sa yo yon amann ki kapab ant $100 a $300 pou premye ofans lan. Anplis, nou egzije moun ki vyole prensip sa yo pou yo pran yon kou sou chanjman konpòtman/atitid nan kondwi anvan 90 jou pase apre kondanasyon pou kondwi ak agresivite a. Si yon moun pa ale nan kou a, sa va fè nou sispann privilèj moun nan genyen pou li kondwi a.

Pou plis enfòmasyon konsènan kondwi ak agresivite, tanpri kontakte Seksyon sispansyon an la nan (302)-744-2509.

Kou ki apwouve pou modifikasyon konpòtman/atitid nan kondwi

Sekretè Transpòtasyon *(Secretary of Transportation)* an apwouve ajans sa yo pou bay kou sou modifikasyon konpòtman/atitid nan kondwi a. Kou a dire yon minimòm 8 èdtan, epi nou ofri li nan toule twa (3) konte yo. Frè pou kou a se $100 epi se ajans ki bay kou a pou w peye. Lè w fin konplete kou sou modifikasyon konpòtman an, ou dwe prezante yon kopi papye ki di w fin swiv kou a bay DMV kòm prèv ou te fè sa yo te mande pou w fè a epi DMV va verifye si w tal swiv kou a vre.

Delaware Safety Council
3 Old Barley Mill Road
Wilmington, DE 19807
Konte New Castle 302-654-7786
Konte Kent ak Sussex 800-342-2287
www.delawaresafetycouncil.org

Mastercraft Safety Consultants
PO Box 7644
Newark, DE 19711
302-368-7833
www.drivesafe@dca.net

Founisè Kou Entènèt

Delaware Aggressive Driving
www.DelawareAggressiveDriving.com
888-714-7456

Delaware Defensive Driving
www.DMV-AggressiveDriving.com
Konte New Castle 302-366-0716
Konte Kent 302-465-3927
Konte Sussex 888-940-0716

Go To Traffic School
www.gototrafficschool.com
1620 26th Street, Suite 1000 North
Santa Monica, CA 90404
888-329-7069

I Drive Safely
www.idrivesafely.com
674 Via De La Valle, Suite 300
Solana Beach, CA 92075
800-723-1955

Kou sou kouman pou kondwi avèk pridans

Si w pase yon kou pou kondwi ak pridans ki otorize, divizyon an kapab konsidere sa tankou yon kredi twa pwen ou ka itilize pou kalkile penalite nan DMV a. Sa pa pral retire valè pwen ki itilize pou revize zafè travay ak asirans. Kredi twa pwen an se sèlman ou vyòl ou ta fè alavni epi li pap retire oswa bese pwen DMV ki te la deja. Kou a ap rete valid pou twa ane apre dat ou fini ak li a. Kredi sa a depann de sa Divizyon an panse epi li kapab varye de ka an ka.

Òganizasyon/moun ki bay kou ki apwouve pou kondwi avèk pridans

AAA Mid-Atlantic Auto Club
Kurt Gray
One River Place
Wilmington, DE 19801
Nou fè kou yo nan klas ak sou entènèt la
Newark 877-457-0711
Dover 877-457-0711
www.aaamidatlantic.com

American Association of Retired Persons (AARP)
Koutfil gratis 888-227-7669
Konte Kent 302-645-5965
Konte Sussex 302-644-9331 (sid)
302-422-3619 (nò)
New Castle County 302-369-6117
Wilmington 888-227-7669
dwe gen omwen (50) an. Ki jou, a ki lè, ki kote diferan nan toule twa (3) konte yo.
Rele pou plis enfòmasyon oswa pou enskri pou klas yo.
www.aarp.org/drive

Central Delaware Training Academy
302-677-1534
Telefòne pou enskri pou klas yo oswa ale nan:
www.CDTA.com

Chesapeake Region Safety Council
800-875-4770
Rele pou plis enfòmasyon, oswa ale nan:
www.chesapeakesc.org

Avoidance Training (CAT)
Pwogram chofè adolesan A NTSA
nationaltrafficsafetyacademy.com
delawareinsurance.gov/auto/cat.shtml
Konte New Castle, Kent ak Sussex
800-656-6507

Delaware Defensive Driving, Inc.
Kent 302-678-5644
New Castle 302-366-0716
Ki jou, a ki lè, ki kote diferan nan konte New Castle ak Kent sèlman. Rele pou plis enfòmasyon, pou enskri pou klas yo, oswa voye imèl nan: dedriving@aol.com

Defensive Driving Excellence Inc.
Dr. D. Paris
P.O. Box 8188
Wilmington, DE 19803
302-898-8880
Imèl: DDE8188@yahoo.com

Delaware Safety Council
Konte Kent ak Sussex
800-342-2287
Konte New Castle
302-654-7786
Ki jou, a ki lè, ki kote diferan nan toule twa (3) konte yo. Gen klas lesamdi. Rele pou plis enfòmasyon, pou enskri pou klas yo, oswa ale nan: www.delawaresafetycouncil.com

LogistiCare
(Anplwaye sèlman)
John Harris
1012 College Avenue, Suite 105
Dover, DE 19904

Industrial Training Consultants
302-266-6100
Kou konpayi finanse sèlman.
Pa pou moun patikilye.
www.ITCSafety.com

Mastercraft Safety Consultants
302-368-7833
Ki jou, a ki lè, ki kote diferan nan toule twa (3) konte yo. Gen klas lesamdi. Rele pou plis enfòmasyon, pou enskri pou klas yo, oswa ale nan: drivesafe@dca.net

KOU POU MOTOSIKLÈT

Delaware Motorcycle Program
(Pwogram pou motosiklèt nan Delaware)
Konte New Castle 302-326-5030
Konte Kent 302-744-2658
Konte Sussex 302-853-1030
www.dmv.de.gov/DriverServices/drmain.html

AJANS KI BAY KOU SOU ENTÈNÈT LA

A&A Safe2Drive
Carl Reese
12740 Sagecrest Drive
Poway, CA 92064
www.safe2drive.com

AARP Driver Safety Program
www.aarp.org/drive/online
Brian Greenberg
601 E Street MW
Washington, DC 20049
888-227-7669

American Safety Council
AmericanSafetyCouncil.com/Delaware
800-732-4135
501 Silverside Road, Suite 112
Wilmington, DE 19809

Driving University
877-937-4846
www.drivinguniversity.com

Delaware Defensive Driving, Inc.
Konte New Castle 302-366-0716
Konte Kent 302-465-3927
www.delawaredefensivedriving.org

Delaware Safety Council Inc.
www.delawaresafetycouncil.org/onlinecourseintro.htm
3 Old Barley Mill Road
Wilmington, DE 19807
302-654-7786

I DRIVE SAFELY
www.idrivesafely.com/Delaware
800-723-1955

The On-Line Traffic School, Inc. sou non
A Better Delaware On-Line Defensive Driving School
DelawareDriver.com
2207 Concord Pike #564
Wilmington, DE 19803
888-714-7456

Traffic School Online, Inc.
800-800-3579 oswa
www.TrafficSchoolOnline.com

The SmartDrive Foundation, Inc.
P.O. Box 8336
Wilmington, DE 19803
302-463-6543
888-553-6543
www.smartdriveusa.org

KONDWI AVÈK KAPASITE AFEBLI

Bwè alkòl ak kondwi

Nan nivo nasyonal, alkòl enplike nan apeprè 36% nan kolizyon trafik kote gen yon moun ki mouri. An 2011 nan Delaware, 37% kolizyon fatal gen alkòl ladan yo. Si w bwè alkòl, menmsi se yon tikras, chans ou genyen pou w nan yon kolizyon an pi plis toujou pase si w pat bwè alkòl.

Pèsonn pa kapab bwè alkòl ak kondwi san danje, menmsi w gen anpil ane depi wap kondwi. Alkòl afekte nouvo chofè yo pi plis pase chofè ki gen esperyans yo paske nouvo chofè yo ap aprann kondwi toujou.

Yon detay serye konsènan alkòl. Se pa kisa w bwè. Se ki kantite. Yon bwat byè ki gen 12 ons ladan, yon vè diven ki gen 5 ons ladan, epi yon kòktay ki gen 1.5 ons alkòl distile 80 degre; yo tout gen menm kantite alkòl la.

Pliske bwè alkòl epi lèfini al kondwi se yon bagay ki gen anpil danje ladan, sankyon yo sevè anpil.Moun ki kondwi apre yo fin bwè riske pran amann ki chè anpil, to asirans ki pi wo, pèdi lisans, epi yo kamenm mete yo nan prizon kòm santans yo.

Bwè alkòl ak konsantrasyon alkòl nan san

Konsantrasyon alkòl nan san (BAC) se jis yon mwayen egzak pou fè konnen ki kantite alkòl ki nan yon kantite san. Yo esprime li an pousantaj epi yo mezire li dapre analiz chimik.

Imedyatman apre w fin bwè yon bwason alkolize, alkòl la kòmanse soti nan vant ou pou ale nan san ou. Rapidite mouvman sa a ak kantite alkòl ki rantre nan san an depann prensipalman de kantite alkòl ki nan bwason ou te bwè a. Se kantite manje ki nan vant lan ak nan entesten yo ki gouvènen, jiska yon pwen ki pi piti, a ki rapidite alkòl la bouje nan san an. Li depann, sèlman a yon pwen ki limite anpil, de kouman bwason yo melanje. Kifè, de (2) ons alkòl ki pa melanje epi ki rantre nan vant yon moun nan yon peryòd 1 èdtan, kapab bay kòm rezilta apeprè menm konsantrasyon alkòl la nan san an, kit ou bwè li sou fòm matini, alkòl natirèl, whisky melanje ak dlo, diven, byè oswa yon melanj bagay sa yo.

Tank pwa moun ki bwè a pi piti, tank li pran yon kantite bwason alkolize ki pi piti pou pote konsantrasyon alkòl la a yon nivo egzak. Pou yon moun ki peze 100 liv, li pran apeprè lamwatye kantite yon moun ki peze 200 liv itilize a.

Gen diferans nan jan moun reyaji a bwè alkòl, men anjeneral, lè yon moun bwè yon sèten kantite bwason alkolize, yo kapab predi konsantrasyon alkòl ki gen nan san moun lan.

NanDelaware, yon konsantrasyon alkòl nan san (BAC) ki 0.08 oswa pi plis oswa prezans nenpòt dwòg se prèv konvenkan ki fè konnen yon chofè sou enfliyans. Men, nou kapab akize yon chofè de kondwi sou enfliyans si BAC a pi piti pase 0.08. Si chofè a refize fè tès chimik, nou kapab revoke lisans li.

Gen règ ki pi rijid ki aplike poumoun ki poko gen 21 an. Si yonmoun kiminè bwè oswa posede alkòl, menmsi sa pa gen rapò ak kondwi yon otomobil, sa kapab fè nou revoke lisansminè a. Lalwa sou zewo tolerans nan Delaware ba nou otorizasyon pou nou revoke lisans yon chofè ki minè ki gen yon BAC ki 0.02. Si minè a kondane pou kondwi sou enfliyans alkòl, nou kapab revoke lisans minè a jiskaske li gen 21 an.

Nenpòt chofè ki kondwi yon otomobil komèsyal epi ki refize fè yon tès sant bouch moun oswa tès san pou nou ka detèminen BAC li, oswa ki gen yon BAC ki 0.04 oswa plis, ap diskalifye pou kondwi yon otomobi komèsyal pandan 1 an; nou kapab enpoze yon diskalifikasyon pou tout lavi pou yon dezyèm kondanasyon. Nou te mete nouvo egzijans federal yo an pratik aptide 30 septanm 2005, pou chofè CDL ki sou enfliyans alkòl ak dwòg pandan yap kondwi yon otomobil ki pa yon machin komèsyal. Si yo kondane li, chofè CDL la va diskalifye pou 1 an; nou kapab diskalifye chofè a pou tout lavi pou yon dezyèm kondanasyon.

Risk pou kolizyon

Gen yon rapò klè ant bwè alkòl pandan wap kondwi ak fè kolizyon. Ou kapab wè nan tablo ki pi ba la a, tank konsantrasyon alkòl ki nan san ou lan ogmante, tank chans pou w fè yon kolizyon ogmante. Risk pou fè kolizyon an kòmanse anvan chofè yo afebli oswa anvan yo sou.

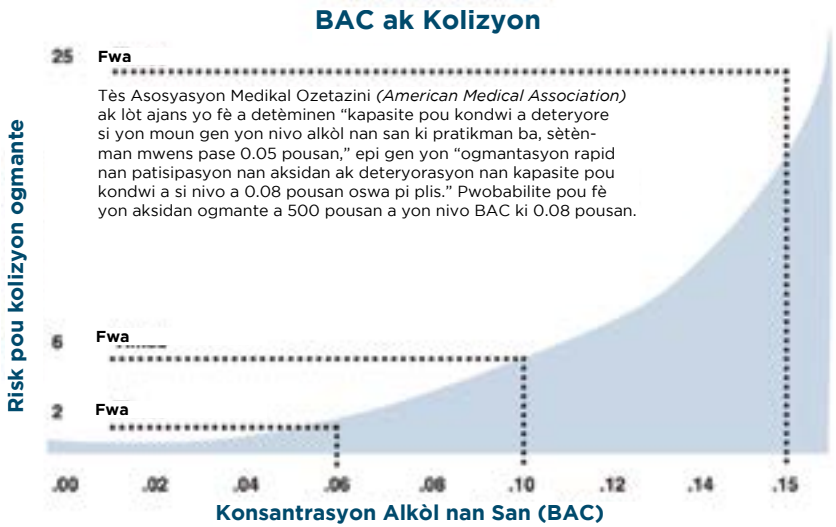

Si w bwè, ki lè w kapab kondwi

Alkòl diminye tout kapasite enpòtan ou bezwen yo pou kondwi san danje. Alkòl ale nan vant ou, li rantre nan san ou epi nan tout pati nan kò ou. Li rive nan sèvo w nan 20 a 40 minit. Alkòl afekte kote nan sèvo w ki kontwole jijman ak kapasite ou. Se youn nan rezon ki fè bwè alkòl se yon bagay ki gen anpil danje ladan; li afekte jijman ou. Li enpòtan pou w gen bon jijman pou w kondwi, men nan ka sa a, jijman ede w konnen kilè pou w sispann bwè. Kifè, se tankou alkòl mete bon jijman ou alatant. Se lè li twò ta ou konnen ou te bwè twòp. Se prèske tankou yon koutsolèy; letan pou w santi l la, li deja twò ta.

Alkòl ralanti reflèks ou ak tan ou genyen pou reyaji a, li redwi kapasite w genyen pou w wè byen klèman, epi sa rann ou mwen alèt. Tank kantite alkòl ki nan san ou lan ogmante, jijman ou vin pi mal epi kapasite w yo diminye.Wap gen difikilte pou jije distans, vitès, ak mouvman lòt otomobil yo. Wap gen difikilte pou kontwole otomobil la tou.

Pi bon konsèy la se: si w bwè alkòl, pa kondwi. Menm yon sèl bwason alkolize kapab

afekte jan ou kondwi a. Ak 2 bwason oswa plis nan san ou, ou afebli epi w yo kapab arete w.

Yon bwason alkolize se 1½ ons alkòl 80 degre (yon vè yon sèl dòz) ki pa melanje oswa ki melanje, 12 ons byè (yon bidon, boutèy, goblè oswa vè ki yon dimansyon regilye) oswa yon vè 5 ons diven. Bwason espesyalize ka gen plis alkòl ladan yo epi se menm bagay ak si w te pran plizyè bwason nòmal.

1½ ons kou alkòl 80 degre	Vè 5 ons diven a tab	Bwat 12 ons byè regilye

Li pran apeprè inèdtan pou kò w eliminen chak bwason. Pa gen okenn jan pou w pa sou ankò rapidman. Kafe, lè frèch, egzèsis oswa pran douch dlo frèt pap ede. Tan se sèl bagay ki va fè w pa sou ankò.

Gen jan pou debwouye w ak sitiyasyon sosyal kote ki gen zafè bwè alkòl. Fè aranjman pou w ale ak 2 moun oswa plis epi mete nou dakò sou kiyès nan noumenm ki pap bwè alkòl. Nou kapab fè wotasyon nan gwoup la, epi nonmen yon moun kòm "chofè nou chwazi" a. Ou kapab itilize transpò piblik oswa itilize yon taksi, si genyen.

Gen jan pou w ralanti efè bwè alkòl la. Sa ki pi bon an se pou ogmante kantite tan ou kite pase ant chak bwason. Yon lòt se pou manje anvan ak pandan wap bwè. Manje ralanti kantite vitès alkòl la pran pou li rantre nan san ou. Manje ki gen lanmidon ladan yo tankou *potato chips, pretzels,* pen ak biskwit sèk pi bon toujou. Sonje byen, manje annik retade lè alkòl la rantre nan san ou, li pap anpeche w sou.

Dwòg mele ak alkòl

Anplis alkòl, gen anpil lòt dwòg ki kapab afekte kapasite yon moun genyen pou li kondwi san danje. Dwòg sa yo kapab fè efè ki menm jan ak efè alkòl la oswa efè ki pi mal toujou. Se konsa anpil medikaman doktè preskri ye epi menm anpil medikaman ou kapab achte san preskripsyon. Medikaman moun pran pou maltèt, lafyèv, lafyèv lasezon oswa lòt alèji, oswa medikaman ki kalme nè kapab fè yon moun toudi epi yo kapab afekte jan moun lan kondwi. Grenn Pep, *"uppers"* ak grenn pou dyèt kapab fè yon chofè santi li pi alèt pandan yon ti tan tou kout. Men, pita, yo ka rann yon moun nève, toudi, pa kapab konsantre, epi yo kapab afekte vizyon ou. Gen lòt medikaman doktè preskri ki kapab afekte reflèks ou, jijman ou, vizyon ou, ak vijilans ou menm jan ak alkòl.

Si wap kondwi, tcheke etikèt la pou avètisman konsènan efè medikaman an anvan ou pran medikaman an. Si w pa fin konnen si w ka pran yon medikaman epi w kondwi san danje, mande doktè w oswa famasyen a enfòmasyon sou nenpòt efè segondè yo.

Pa janm bwè alkòl pandan wap pran lòt medikaman. Medikaman sa yo kapab entansifye efè alkòl oswa yo kapab fè lòt efè anplis poukont yo. Efè sa yo non sèlman redwi kapasite w pou w yon chofè pridan, men yo kapab koze pwoblèm ki grav pou lasante, menm lanmò.

Dwòg ilegal pa bon pou lasante w epi yo kapab afekte kapasite w genyen pou w yon chofè pridan. Pa egzanp, etid yo demontre moun ki itilize marijuana fè plis erè, gen plis pwoblèm pou ajiste ak reflè, epi yo kapab arete yo pou vyolasyon trafik plis pase lòt chofè.

Kondwi lè w distrè

Kondwi se yon aktivite ki gen risk ladan. Chak ane plis pase 40,000 moun mouri nan kolizyon otomobil epi plis pase 3 milyon moun blese. Pwofesè ki aprann moun kondwi yo estime yon chofè pran 200 desizyon pou chak mil li kondwi. Si w pral fè nenpòt lòt bagay pandan wap kondwi, wap ajoute sou kantite travay ou gen nan sèvo w la. Si w retire je w sou wout la pandan wap kondwi a 55 milalè pou 3 a 4 segonn, machin ou kouri longè 3-4 teren foutbòl.

Si wap fè nenpòt nan aktivite sa yo pandan wap kondwi, ou kapab ap fè plis bagay pase sa w kapab administre san danje:

- Manje, bwè, oswa fimen.
- Chanje pòs radyo, CD oswa kasèt.
- Raze, mete makiyaj, oswa fè lòt travay pou swen pèsonèl.
- Rantre nan konvèsasyon entans, konplike, emosyonèl nan telefòn selilè oswa ak pasaje yo.
- Li yon kat wout la, jounal oswa pran nòt.
- Konsantre atansyon sou timoun oswa bèt.
- Retire chaj oswa atik ki pa an sekirite.
- Kondwi yon machin ou pa abitye kondwi san ou pa ajiste miwa yo ak chèz yo, chwazi amizman epi chèche jwenn limyè yo, vire siyal yo ak eswi glas yo.
- Itilize yon telefòn pòtab pou pale oswa voye tèks mesaj.
- Li oswa reponn imèl oswa lòt kominikasyon sou konpitè laptop, BlackBerry oswa lòt aparèy PDA.

Kondwi lè w anvi dòmi

Lòt faktè tankou fatig kapab ogmante enpak negatif distraksyon genyen sou kapasite yon moun genyen pou kondwi. Kondwi distans ki long kapab fè w toudi oswa li kapab fè w pa konnen kisa kap pase. "Highway Hypnosis" yo rele byen souvan eta ki fè w pa konnen sa ki sou kote w yo. Se monotoni ki fè sa rive – son van an, kawotchou yo ak ronfleman (boudonnman) konstan motè a.

Si w fatige pandan wap kondwi, li pi bon pou repoze oswa chanje chofè. Fatig asoudi lespri ou epi li ralanti reyaksyon ou yo, konsa ou pran anpil risk si w kondwi. Sonje byen lavi an danje.

Men kèk siy chofè ki toudi:

- Je w fèmen oswa yo pa konsantre poukont yo.
- Ou gen difikilte pou kenbe tèt ou anlè.
- Ou pa kapab sispann baye.

- Lide w yo vwayaje toupatou, yo dekonekte.
- Ou pa sonje si w te kondwi pandan dènye mil ou pase yo.
- Ou rate kote pou w soti a.
- Wap plede kondwi deyò liy ou.
- Vitès ou ap plede chanje.

LALWA SOU BWÈ ALKÒL AK KONDWI NAN DELAWARE DISPOZISYON KI GENYEN NAN LALWA JENERAL YO

Li entèdi pou bwè alkòl pandan wap kondwi

Li ilegal pou bwè bwason alkolize pandan wap kondwi yon otomobil sou gran wout nan Eta sa a.

Kondwi pandan ou sou enfliyans alkòl (DUI)

Lalwa otomobil nan Delaware konsènan arestasyon ak desizyon ki pran pou vyolasyon lalwa kont kondwi pandan ou sou enfliyans, fè konnen:

Li aplike pou nenpòt moun ki kondwi, mannevre, oswa gen kontwòl fizik yon otomobil, otomobil pou tout wout, oswa mopèd pandan yo sou enfliyans alkòl oswa dwòg ki fè yo sou. Si yon moun, yo akize de vyole lalwa DUI, gen dwa legalman pou li itilize alkòl oswa yon dwòg, yo pa dwe konsidere sa tankou yon ofans. Lè sa rive, yo dwe met an tèt tout moun sa yo bay konsantman yo pou yo fè yon tès chimik oswa yon tès sant bouch moun, san, ak/oswa pipi pou yo ka detèminen prezans alkòl ak/oswa dwòg. Yo ka enpoze ni sanksyon kriminèl ni sanksyon administratif alafwa sou yon moun ki kondwi sou enfliyans alkòl. Nan Delaware, yo va revoke lisans yon moun yo kondane pou kondwi sou enfliyans nan yon lòt eta.

Lalwa sou bay konsantman dapre jès ou yo, men san ou pa di anyen

Yo dwe met an tèt nenpòt moun yo arete pou kondwi manevre, oswa gen kontwòl fizik yon otomobil, yon otomobil pou tout wout, oswa yon mopèd, pandan ou sou enfliyans alkòl ki fè moun sou oswa nenpòt dwòg bay konsantman li pou yo fè yon tès chimik oswa yon tès sant bouch li, tès san li ak/oswa pipi li pou yo ka detèminen kantite alkòl ki gen nan san li. Si moun lan refize fè tès ofisye a chwazi a, yo kapab pran mezi rezonab pou fè tès la san konsantman moun lan. Yon fwa moun lan refize, ofisye kap fè arestasyon an va depoze yon rapò sou refi a nan Divizyon Otomobil epi Divizyon an kapab revoke lisans moun lan ak/oswa privilèj moun lan genyen pou kondwi a pou 1 an jiska 2 an toudepann de kantite ofans DUI moun lan te genyen anvan sa, motif rezonab la, ak/oswa ofans pou refize fè tès chimik la.

Pwogram sou aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl

Koulyeya Divizyon Otomobil nan Delaware gen pwogram pou Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl *(Ignition Interlock Device, IID)*. Youn nan pwogram yo se yon pwogram volontè kote yon aplikan kapab kalifye pou otorizasyon pou kondwi ak yon lisans pou yon aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl apre aplikan an fin ranpli kèk kondisyon. Dezyèm pwogram lan se yon pwogram obligatwa ki egzije tout moun ki vyole prensip yo pou premye fwa epi ki gen yon BAC .15 oswa pi plis ansanm ak tout lòt moun ki vyole prensip DUI yo apre sa pou yo gen Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl enstale apre yo fin sèvi yon peryòd revokasyon obligatwa minimòm. Nan kèk sikonstans, nou kapab bay moun, ki vyole lalwa DUI yo apre sa, yon lisans IID yon fwa yo ranpli kèk kondisyon. Nou pap kapab bay yon lisans pou yon parèy antidemaraj avèk tès pou alkòl toutotan patisipan an pa satisfè tout kalifikasyon minimòm yo. Lisans IID a otorize mèt li pou kondwi yon machin ak/san privilèj kondisyonèl pou kondwi daprè vyòl la. Moun ki gen lisans IID a kapab kondwi pou ale ak soti nan travay, pou ale lekòl, pou ale ak soti kay pwofesyonèl kap fè tretman pou DUI epi kay pwofesyonèl ki bay sèvis IID, sèlman si machin lan genyen yon Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl ladan. Gen lisans IID pou otomobil Klas CDL tou. Yo dwe itilize yon pwogram sou aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl pou yon otomobil ki anrejistre nan Delaware. Pou plis enfòmasyon konsènan pwogram IID oswa fòm aplikasyon pou parèy antidemaraj avèk tès pou alkòl, tanpri kontakte Seksyon Revokasyon *(Revocation Section)* an nan (302) 744-2508.

Lalwa konsènan yon jenn timoun kap kondwi pandan li sou enfliyans alkòl

Pou yon vyolasyon lalwa DUI nan Delaware, Tribinal Lafanmi pou Divizyon Otomobil kapab revoke lisans lan ak/oswa privilèj nenpòt jenn timoun jiskaske li gen dwa legal pou li bwè yon bwason alkolize (21 an).

Lalwa sou zewo tolerans

Lalwa di, nenpòt moun ki poko gen 21 an, ki kondwi, mannevre, oswa gen kontwòl fizik, yon otomobil off-highway (otomobil pou tout wout), oswa yon mopèd pandan moun lan ap bwè alkòl oswa apre moun lan fin bwè bwason alkolize, yo dwe revoke lisans moun lan pou yon peryòd 2 mwa pou premye ofans lan epi pou pa piti pase 6 mwa ni pa pi plis pase 12 mwa pou chak lòt ofans apre sa. Pou li ka kondwi ankò chofè a dwe pran you kou Pwogram Evalaysyon ak Rekòmandansyon Delaware la chwazi. Lè yo verifye li fini ak pwogram nan, chofè a dwe peye yon frè reblisman DMV ki $143.75. Si yon moun ki minè pa gen yon lisans pou kondwi, nou dwe fè moun lan peye yon amann $200 pou premye ofans lan epi pa pi piti pase $400 ni pa pi plis pase $1,000 pou chak lòt ofans apre sa.

Timoun minè ki pran oswa ki an posesyon dwòg/alkòl

Nou kapab revoke lisans nenpòt moun ki poko gen 21 an epi ki an posesyon alkòl oswa ki bwè alkòl, pou yon peryòd 30 jou pou premye ofans lan epi pou pa pi piti pase 90 jou ni pa pi plis pase 180 jou pou chak lòt ofans apre sa.

Lòt faktè pou konsidere anvan ou bwè epi wal kondwi otomobil:

- Depans ak moman difisil li pral koute fanmi ou
- Travay ou kapab an danje
- Pri asirans ou ap ogmante anpil

Panse si w gen mwens pase 21 lane. Pa Bwè.

Sanksyon ak pwosedi byen presi nan Delaware

Ofisye lapolis la va pran lisans pou kondwi a nan moman arestasyon an, epi nou va bay chofè a yon lisans tanporè ki bon pou 15 jou. Chofè a va gen 15 jou pou li mande yon odyans administratif pa ekri, pa lapòs, fax (302) 739-2602, anliy sou **www.dmv.de.gov,** oswa an pèsonn nan yon biwo Divizyon Otomobil. Nou kapab pwolonje lisans tanporè a, si li kalifye. Nou va revoke lisans lan lè peryòd 15 jou a fini, si chofè a pa mande yon odyans.

Nou va fè Odyans Administratif Divizyon Otomobil *(Motor Vehicle Administrative Hearing)* la pou nou kapab detèminen:

1. Menmsi yon ofisye lapolis te gen yon motif rezonab pou li kwè chofè a tap kondwi, mannevre, oswa gen kontwòl fizik yon otomobil pandan li sou enfliyans alkòl ak/oswa dwòg.
2. Menmsi dapre yon predominans prèv la, sanble chofè a tap kondwi, mannevre, oswa gen kontwòl fizik yon otomobil pandan li sou enfliyans alkòl ak/oswa dwòg. Yon tès chimik ki bay yon BAC 0.08 oswa pi plis oswa prezans nenpòt dwòg se prèv definitif ki montre chofè a te sou enfliyans.
3. Menmsi chofè a te refize yon tès chimik apre yo te fin fè li konnen sanksyon pou refize tès la se revokasyon lisans lan. Si chofè a resevwa yon desizyon defavorab nan yon odyans administratif, nou va revoke lisans ak/oswa privilèj chofè a genyen pou kondwi a pou:

Si chofè a resevwa yon move jijman nan yon odyans administrativ, y ap koupre lisans ak/oswa privilèj pou kondwi pandan:

Motif rezonab	**Refize tès chimik la**
• 3 mwa pou 1ye ofans	• 12 mwa pou 1ye ofans
• 12 mwa pou 2yèm ofans	• 18 mwa pou 2yèm ofans
• 18 mwa pou 3yèm ofans oswa pi plis	• 24 mwa pou 3yèm ofans oswa pi plis

Nenpòt moun, ki gen lisans li revoke pou motif rezonab oswa ki refize tès chimik la, kapab fè aplikasyon pou reyenstale lisans li ak/oswa privilèj li genyen pou kondwi a, dapre kondisyon sa yo:

1. Si moun lan fin konplete ak satisfaksyon yon kou pou aprann kondwi ak/oswa yon pwogram reyadaptasyon menm jan nou deside dapre yon evalyasyon pou alkòl la. Si moun lan peye tout frè ki gen rapò ak kou a, pwogram lan ak evalyasyon an.
2. Si moun lan fin pase peryòd revokasyon an.
3. Nou kapab mande pou w pase yon tès pou je, tès ekri a, ak tès pratik sou wout la anvan nou reyenstale lisans ou.
4. Peman frè $143.75 pou reyenstale lisans lan.

Sanksyon pou yon premye ofans pou kondwi sou enfliyans alkòl (DUI)

Sanksyon revokasyon DUI pou yon premye ofans:

- 12 mwa pou BAC ki pi piti pase 0.15
- 18 mwa pou BAC ant 0.15 ak 0.19
- 24 mwa pou BAC ki 0.20 oswa pi plis oswa pou refize fè yon tès chimik
- Amann: $500 jiska $1,500

- Santans: Ale nan prizon pou jiska 12 mwa.

Chwa pou premye ofans

Lè chofè a prezante nan tribinal pou lekti akizasyon yo, chofè a ka chwazi pou li fè aplikasyon pou li enskri nan Chwa pwogram pou moun ki fè premye ofans *(First Offender Program Election)* lan olye pou li kite yo jije li. Si li chwazi opsyon sa a, nou va konsidere aplikasyon an tankou chofè a renonse a dwa li genyen pou yon jijman fèt byen vit. Si w chwazi opsyon sa a, ou dakò tou pou w retire demann ou te fè pou yon odyans administratif nan Divizyon Otomobil. Tribinal la va mete Divizyon Otomobil okouran pou yo kapab travay sou enfòmasyon an.

Chwa pwogram pou moun ki fè premye ofans lan egzije pou yo revoke lisans lan pou lapremyè fwa pou 1 an. Yon fwa kondisyon egzak yo fin ranpli, chofè a kapab kalifye pou li fè aplikasyon pou otorizasyon pou li kondwi anvan peryòd 1 ane a ekspire.

Dapre Chwa pwogram pou moun ki fè premye ofans lan, ou kapab kalifye pou w fè aplikasyon pou yon lisans kondisyonèl yon fwa w fin ranpli kondisyon sa yo:

- Yon evalyasyon pou alkòl nan Pwogram pou evalyasyon/referans pou DUI nan Delaware (Delaware DUI Evaluation/Referral Program) ak peman frè pou evalyasyon an.
- Omwen 90 jou pase depi dat revokasyon te fin ofisyèl.
- Ou dwe fin fè yon minimòm 16 èdtan nan yon kou pou aprann ak/oswa pwogram reyadaptasyon avèk satisfaksyon menm jan nou mande nan evalyasyon pou alkòl la epi peye tout frè ki gen rapò ak kou/pwogram lan.
- Ou dwe peye frè $10 pou lisans kondisyonèl la.

Dapre Pwogram pou evalyasyon/referans pou DUI nan Delaware lan, ou kapab kalifye pou w fè aplikasyon pou yo reyenstale lisans okonplè yon fwa w fin ranpli kondisyon sa yo:

- Yon evalyasyon pou alkòl nan Pwogram pou evalyasyon/referans pou DUI nan Delaware ak peman frè pou evalyasyon an.
- Omwen 6 mwa pase depi dat revokasyon an te vin ofisyèl.
- Ou fin fè tout kou pou aprann lan nèt ak/oswa pwogram reyadaptasyon avèk satisfaksyon menm jan nou mande nan evalyasyon pou alkòl la, epi ou peye tout frè ki gen rapò ak kou/pwogram lan.
- Nou kapab mande pou w pase yon tès pou je, tès ekri a, ak tès pratik sou wout la anvan nou reyenstale lisans ou.
- Ou peye frè $143.75 pou reyenstale lisans lan

Nòt: Nou kapab pa pèmèt pèsonn moun ki gen twa (3) vyolasyon règ sikilasyon oswa plis vyolasyon nan yon peryòd 2 an; fraktire yon lòt moun nan yon aksidan; te gen yon BAC ki 0.15 oswa pi plis; tap kondwi alòske li pat gen lisans, oswa pandan lisans yo te revoke oswa sispann; oswa tap transpòte yon timoun pandan li sou enfliyans patisipe nan Chwa pwogram pou moun ki fè premye ofans lan.

Chwa pou premye fans – Aparèy anti demaraj avèk tès pou alkòl (FOE-IID)

Lè chofè a prezante nan tribinal pou lekti akizasyon yo, chofè a kapab chwazi pou li fè aplikasyon pou li enskri nan Chwa premye ofans – Pwogram divèsyon aparèy

antidemaraj *(First Offense Election—Ignition Interlock Device (FOE-IID) Diversion Program)* si li pat janm gen yon kondanasyon oswa yon ofans pou kondwi sou enfliyans anvan sa. Si li chwazi opsyon sa a, nou va konsidere enskripsyon an tankou chofè a renonsye a dwa li genyen pou yon jijman fèt byen vit. Nou va konsidere enskripsyon nan Pwogram divèsyon FOE-IID (*FOEIID Diversion Program* lan) tankou chofè a renonse a dwa li genyen pou li mande yon odyans administratif nan DMV ak tout demann chofè a te fè anvan sa pou yon odyans ap anile. Tribinal la va mete Divizyon Otomobil okouran desizyon tribinal la.Moun lan dwe gen yon lisans Delaware ki valab nan moman ofans la pou li kalifye pou pwogram la.

Apre chwa Chwa premye ofans – Divèsyon aparèy antidemaraj (FOE-IID) fin fèt la, chofè a kapab fè aplikasyon pou yon lisans pou Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl (IID) dapre kondisyon sa yo:

1. Prèv ou enskri nan yon kou pou aprann ak/oswa pou reyadaptasyon menm jan nou mande nan evalyasyon pou alkòl la epi ou peye tout frè ki gen rapò ak kou a.
2. Omwen yon mwa pase depi jou Divizyon an te resevwa lisans ki revoke a.
3. Fin fè yon aplikasyon pou Pwogram pou aparèy antidemaraj avèk tès ou alkòl (Ignition Interlock Device Program) lan.
4. Bay prèv ou gen asirans pou otomobil ou pral enstale Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl la.
5. Bay prèv otomobil ou pral enstale Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl la anrejistre legalman nan Delaware.
6. Lisans ou ak/oswa privilèj ou genyen pou kondwi a pa sispann, ni revoke, ni diskalifye, ni refize poutèt yon lòt vyolasyon ki ta entèdi nou ba w yon lisans pou IID.
7. Yon fwa w fin ranpli tout kondisyon yo, Divizyon Otomobil va otorize enstalasyon aparèy la nan otomobil ki apwouve a.

Nenpòt moun ki chwazi Pwogram divèsyon FOE-IID a dwe rete nan lisans pou Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl la pou 5 mwa apatide dat nou bay lisans pou IID a. Anvan Divizyon an reyenstale lisans lan, Divizyon an dwe resevwa yon rapò ki fè konnen ou te fin fè pwogram pou alkòl la ak satisfaksyon. Ou dwe peye Divizyon an yon frè $143.75 lè lap reyenstale lisans lan. Lè sa a, Divizyon an va otorize pou yo retire Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl.

Chwa pou premye ofans lan - Gwo distraksyon dapre BAC IID

Lè w parèt nan tribinal pou akizasyon an, chofè a kapab chwazi pou li fè aplikasyon pou li enskri nan pwogram Chwa pou premye ofans – Gwo distraksyon dapre BAC IID a olye pou li fè yon jijman. Cha sa a disponib sèlman pou moun ki vyole prensip yo premye fwa epi ki gen yon BAC 0.15 oswa pi plis. Si se opsyon sa a ou chwazi, nap konsidere aplikasyon an tankou se renonse ou renonse a dwa ou genyen pou w fè yon jijman byen vit la. Si se opsyon sa a ou chwazi, ou dakò tou pou retire demann ou te fè pou yon odyans administratif nan Divizyon Otomobil la. Tribinal la ap avize Divizyon Otomobil la pou yo kapab travay sou demann lan. Moun lan dwe gen yon lisans valab nan Delaware nan moman ofans lan pou li kapab kalifye pou pwogram lan.

Chwa premye ofans lan – Gwo distraksyon dapre BAC IID a egzije yon premye peryòd 45 jou kote lisans lan revoke, san pa gen okenn privilèj pou kondwi. Apre 45 jou, chofè a kapab fè aplikasyon pou lisans IID dapre kondisyon sa yo:

1. Prèv enskripsyon nan yon kou pou aprann ak/oswa reyadaptasyon menm jan evalyasyon pou alkòl la egzije a epi peye tout frè ki gen rapò ak kou a.
2. Omwen 45 jou pase depi jou Divizyon an te resevwa lisans ki revoke a.
3. Ranpli yon aplikasyon pou pwogram IID.
4. Bay prèv ou gen asirans pou otomobil ou pral fè enstale IID ladann lan.
5. Bay prèv otomobil ou pral fè enstale IID ladann lan anrejistre legalman nan Delaware.
6. Lisans ou genyen pou kondwi a ak/oswa privilèj pou kondwi a pa sispann, revoke, diskalifye, oswa refize poutèt yon vyolasyon ki ta entèdi yo ba w yon lisans IID.
7. Yon fwa ou ranpli tout kondisyon yo, Divizyon Otomobil la ap otorize enstalasyon aparèy la nan otomobil ki apwouve a.

Nenpòt moun ki chwazi pwogram FOE – Gwo distraksyon dapre BAC IID dwe rete nan pwogram IID a pandan sis mwa, apatide dat ofisyèl revokasyon an. Anvan pou Divizyon an reyenstale lisans lan, Divizyon an dwe resevwa yon rapò pwogram alkòl la ki fè konnen ou te fin fè tout pwogram lan. Ou dwe peye Divizyon a yon frè $143.75 lè lap reyenstale lisans lan, epi li kapab egzije egzamen je, tès sou lalwa ak tès pratik pou kondwi. Lè sa a, Divizyon an ap bay otorizasyon pou yo retire IID a.

Sanksyon pou DUI pou yon dezyèm ofans

Pèdi lisans nan DMV

- 18 mwa pou BAC ki pi piti pase 0.15 oswa pou refize fè yon tès chimik
- 24 mwa pou BAC ant 0.15 ak 0.19
- 30 mwa pou BAC ki 0.20 oswa pi plis oswa pou refize fè yon tès chimik.

Sanksyon tribinal bay

- Amann: $750 jiska $2,500
- Santans: Ale nan prizon obligatwaman pou 60 jou a 18 mwa

Sanksyon pou DUI pou yon twazyèm ofans

Pèdi lisans nan DMV

- 24 mwa pou BAC ki pi piti pase 0.15 oswa pou refize fè yon tès chimik
- 30 mwa pou BAC ant 0.15 ak 0.19
- 36 mwa pou BAC ki 0.20 oswa pi plis

Sanksyon tribinal bay

- Twazyèm Ofans DUI ki yon krim – ki te rive anvan 5 an pase sou 2 ofans ki te fèt anvan yo
- Amann: jiska $5,000
- Santans: Ale nan prizon obligatwaman pou 90 jou a de ane

Sanksyon pou DUI pou yon katriyèm ofans

Pèdi lisans nan DMV

- 60 mwa pou katriyèm ak tout lòt kondanasyon ki fèt apre sa kèlkeswa nivo BAC a.

Sanksyon tribinal bay

- Katriyèm Ofans DUI ki rive nenpòt ki lè apre 3 premye ofans yo - Krim
- Amann: jiska $7,000
- Santans: Ale nan prizon obligatwaman pou pou sis mwa jiska senk an

Sanksyon pou DUI pou yon senkyèm ofans

Pèdi lisans nan DMV

- 60 mwa pou sizyèm ak tout lòt kondanasyon ki fèt apre sa kèlkeswa nivo BAC a.

Sanksyon tribinal bay

- Senkyèm Ofans DUI : Krim Klas E
- Amann: Jiska $10,000.00
- Santans: Ale nan prizon obligatwaman pou yon ane edmi a senk an

Sanksyon pou DUI pou yon sizyèm ofans

Pèdi lisans nan DMV

- 60 mwa pou sizyèm ak tout lòt kondanasyon ki fèt apre sa kèlkeswa nivo BAC a.

Sanksyon tribinal bay

- Sizyèm Ofans DUI: krim Klas D
- Amann: Jiska $10,000.00
- Santans: Ale nan prizon obligatwaman pou de ane edmi a ywuit an

Sanksyon pou DUI pou yon sietyèm ofans

Pèdi lisans nan DMV

- 60 mwa pou setyèm ak tout lòt kondanasyon ki fèt apre sa kèlkeswa nivo BAC a.

Sanksyon tribinal bay

- Setyèm Ofans DUI : Krim Klas C
- Amann: Jiska $15,000.00
- Santans: Ale nan prizon obligatwaman pou de ane edmi a 15 an

Tout kondanasyon pou premye ofans ki gen yon BAC ki pi plis pase .15 egzije pou moun ki fè ofans lan gen yon Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl *[Ignition Interlock Device]* nan yon machin ki anrejistre sou non moun ki fè ofans lan apre li fin fè peryòd 45 jou revokasyon an. Tout dezyèm kondanasyon ak lòt kondanasyon apre sa pou DUI egzije pou moun ki fè ofans lan gen yon Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl enstale nan tout otomobil ki anrejistre sou non moun ki fè ofans lan apre moun lan fin gen 12 mwa nan peryòd revokasyon lisans lan. Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl la dwe rete nan otomobil la (yo) jiskaske peryòd revokasyon lisans lan ekspire. Tanpri gade nan seksyon: Pwogram obligatwa pou aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl *la*) pou plis enfòmasyon sou egzijans sa a. Anplis sanksyon ki ekri anwo a, nou egzije pou nenpòt moun ki kondane pou yon vyolasyon pou DUI, ki fèt pandan yon moun ki poko selebre 17yèm anivèsè nesans li te nan machine lan oswa tou pre machin la, fè 40 èdtan sèvis kominotè nan yon pwogram ki benefisye timoun pou yon premye ofans, oswa 80 èdtan sèvis kominotè pou chak lòt ofans moun lan fè apre sa.

Pwogram obligatwa pou aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl (IID)

Nou egzije pou nenpòt moun ki kondane pou yon premye ofans paske li gen yon vyolasyon pou kondwi sou enfliyans alkòl/dwòg ak yon BAC ki .15 oswa pi plis fè enstale yon Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl ladan, nan yon machin ki anrejistre sou non moun ki komèt ofans lan apre moun lan fin fè 45 jou nan peryòd revokasyon an. Anplis, nou egzije pou nenpòt moun, ki kondane pou yon dezyèm ofans oswa pou lòt ofans moun lan fè apre sa paske li tap kondwi sou enfliyans alkòl/dwòg, fè enstale yon Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl nan tout machin ki anrejistre sou non moun ki komèt ofans lan apre moun lan fin fè 12 mwa nan peryòd revokasyon an. Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl la dwe rete nan otomobil la (yo) jiskaske period revokasyon lisans lan ekspire. Nan kèk sikonstans, moun lan kapab kalifye pou fè aplikasyon pou yon lisans IID nan kondisyon sa yo:

1. Ou dwe gen yon lisans Delaware ki valab nan moman ofans lan tap fèt la.
2. Prèv ou enskri nan yon kou pou aprann ak/oswa pou reyadaptasyon menm jan nou mande nan evalyasyon pou alkòl la epi ou peye tout frè ki gen rapò ak kou a.
3. Pa dwe gen lanmò ni frati ki te rive okenn moun lè ofans lan tap fèt la.
4. Ou remèt Divizyon Otomobil lisans Delaware la.
5. Fin fè yon aplikasyon pou Pwogram pou aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl lan.
6. Bay prèv ou gen asirans pou otomobil ou pral enstale Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl yo.
7. Bay prèv otomobil ou pral enstale Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl la anrejistre legalman nan Delaware yo.
8. Lisans moun ki komèt ofans lan ak/oswa privilèj moun lan genyen pou kondwi a pa sispann, ni revoke, ni diskalifye, ni refize poutèt yon lòt vyolasyon ki ta entèdi nou ba w yon lisans pou Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl.
9. Nou kapab mande pou w pase yon tès pou je, tès ekri a, ak tès pratik sou wout la anvan nou ba w yon lisans IID.
10. Yon fwa w fin ranpli tout kondisyon yo, Divizyon Otomobil va otorize enstalasyon aparèy la nan otomobil ki apwouve yo.

Anvan Divizyon an reyenstale lisans lan, Divizyon an dwe resevwa yon rapò ki fè konnen ou te fin fè pwogram pou alkòl la ak satisfaksyon. Nou kapab mande pou w pase yon tès pou je, tès ekri a, ak tès pratik sou wout la anvan nou reyenstale lisans ou. Ou dwe peye Divizyon an yon frè $143.75 lè lap reyenstale lisans lan. Lè sa a, Divizyon an va otorize pou yo retire Aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl.

Tout santans pou DIU rete nan dosye kondwi ou pou senk (5) ane ominimòm. Nou pap reyenstale lisans okenn chofè ki gen yon ofans DUI sou lisans li toutotan chofè a pa fin fè yon kou pou aprann kondwi oswa yon pwogram reyadaptasyon avèk satisfaksyon, epi se dapre evalyasyon an pou nou detèminen kou a oswa pwogram lan.

Ou kapab jwenn enfòmasyon anplis konsènan aksyon nou pran pou revokasyon an si w kontakte Seksyon pou Revokasyon nan Divizyon Otomobil *[Motor Vehicle Revocation Section]* (Telefòn: 302-744-2508). Ou kapab jwenn enfòmasyon konsènan evalyasyon pou alkòl la, kou pou aprann lan, oswa pwogram reyadaptasyon an si w kontakte Pwogram pou evalyasyon/referans pou DUI nan Delaware (Delaware DUI Evaluation/Referral Program) nan 1-800-551-6464 pou Konte Kent ak Konte Sussex; epi rele call 302-656-2810 pou Konte New Castle ak pou kliyan ki nan lòt eta yo.

PA KONDWI PANDAN W AP BWÈ.
RIVE AK TÈK OU KLÈ. RIVE ANVI.

SEKSYON 3

EKIPMAN POU OTOMOBIL, TIT, REJISTRASYON, AK ASIRANS

Lalwa nan Delaware egzije pou tout otomobil yo kondwi sou gran wout yo anrejistre. Seksyon sa a dekri pwosesis pou tit/rejistrasyon an. Nouvo rezidan yo dwe gen tit/anrejistre otomobil yo anvan swasant (60) jou pase apre yo vin abite nan Delaware. Kliyan yo kapab jwenn plis enfòmasyon an detay sou tit machin, rejistrasyon, enspeksyon ak lòt sèvis nan sitwèb Divizyon Otomobil la nan **www.dmv.de.gov**.

EKIPMAN POU OTOMOBIL

Ekipman ki egzijib:

Nan sou-seksyon sa a wap jwenn ekipman ki egzijib pou otomobil yo. (Nou pale de ekipman nou entèdi yo nan pwochen sou-seksyon an.) Chak otomobil ki anrejistre nan Delaware dwe gen ekipman sa yo:

- **Gran limyè devan yo** - Omwen 2 blòk ki gen plizyè limyè blan ladan egzijib, sou chak bò devan otomobil la. Gran limyè pou wout dwe santre epi li dwe pwisan ase pou montre moun ak otomobil ki a omwen 350 pye ann avan. Ti limyè yo dwe montre moun ki a omwen 100 pye ann avan epi yo dwe tèlman byen ajiste pou yo pa avegle je yon chofè kap apwoche. Gran limyè devan yo dwe ap mache lè wap itilize eswi glas poutèt move tan.
- **Limyè dèyè yo** - Omwen 2 limyè wouj, modèl orijinal egzijib pou dèyè otomobil la. Yon moun dwe kapab wè yo a yon distans ki 500 pye.
- **Limyè pou estasyonnen** - Omwen yon limyè blan oswa jòn vizib a yon distans ki 500 pye ann avan epi omwen yon limyè wouj vizib a yon distans ki 500 pye ann aryè otomobil la. Limyè aryè (yo) kapab menm ak limyè wouj dèyè yo.
- **Limyè pou plak machin lan** - Dwe blan epi pwisan ase pou yon moun ka wè nimewo plak machine lan a yon distans ki 50 pye. Yo dwe klere plak machin lan san yo pa gen limyè pwojeksyon nan direksyon otomobil kap woule nan menm direksyon an.
- **Limyè pou fren** - Modèl orijinal limyè jòn oswa wouj la (oswa nenpòt koulè ant wouj ak jòn) egzijib pa dèyè otomobil la. Li dwe limen lè chofè a peze pedal fren an epi li dwe vizib a yon distans ki omwen a 100 pye nan limyè solèy nòmal. Si otomobil la gen 2 limyè pou estasyonnen, toulede dwe fonksyonnen byen.
- **Siyal pou vire** - Tout otomobil ki fabrike apre 1953 dwe gen 2 siyal pou vire ann avan epi 2 ann aryè. Sa ki ann avan yo kapab nenpòt koulè ant blan ak jòn; sa ki ann aryè yo kapab nenpòt koulè ant jòn ak wouj. Toulede dwe vizib omwen a 100 pye nan limyè solèy nòmal lajounen. Otomobil ki fabrike anvan 1953 oswa an 1953 ki gen siyal pou vire dwe ap fonksyonnen byen.
- **Reflektè yo** - Tout machin pasaje ki te fabrike apre 1953 dwe gen de reflektè wouj ann aryè, machin ki te fabrike an 1977 yo dwe mwen

omwen sis reflektè, de limyè blan oswa jòn bò devan yo, de wouj bò dèyè ak de wouj dèyè machin nan. Reflektè yo dwe vizit a 500 pye epi gen kat pous kare ki klere. Yo kapab mete reflektè yo nan lantiy limyè yo. Pou trelè ak motosiklèt ale nan FMVSS 108 oswa kontakte yon biwo enspeksyon DMV.

- **Limyè Pozisyon** - Tout machin pasaje ki te fabrike depi 1972 bezwen lanp pozisyon akote. Lanp yo dwe vizib a 500 pye epi yo gen dwe gen yon espas kat pous kare limyè ki gen de lanp jon oswa blan, nan de bò devan yo epi de lanp wouj akote. Pou trelè ak motosiklèt ale nan FMVSS 108 oswa kontakte yon biwo enspeksyon DMV.
- **Fren yo** - Fren yo dwe ajiste pou yo travay menm jan an sou toude bò otomobil la, epi yo dwe ranpli kondisyon federal pou aplike fren yo.
- **Fren pou estasyonnen oswa pou kadijans** - Dwe kanpe otomobil la a yon distans 54 pye lè chofè ap woule a yon vitès ki 20 milalè.
- **Vit devan (Windshield) ak fenèt yo** - Vit devan an ak tout fenèt sou kote ak ann aryè yo dwe fèt ak glas ki gen sekirite pou otomobil. Pa dwe gen etikèt ni siy sou vit devan an oswa lòt fenèt yo apade sètifika lalwa egzije yo oswa sa Divizyon Otomobil an apwouve yo.
- **Eswi glas yo (WindshieldWipers)** - Egzijib pou netwaye lapli, lanèj, oswa imidite sou glas devan an.
- **Retwovizè** - Yo dwe mete li yon kote pou chofè a kapab wè nenpòt otomobil kap woule nan menm direksyon an. Si chofè a pa kapab wè nan retwovizè ki anndan an, otomobil la dwe gen retwovizè deyò sou bò goch ak sou bò dwat otomobil la.
- **Mòflè** - Tout otomobil dwe gen yon mòflè ki dwe an bon eta epi ki toujou ap travay. Li dwe ranpli kondisyon lalwa federal etabli pou bri a. Nou pa pèmèt gwo bri ni bri eksesif.
- **Klaksonn** - Fèt pou kapab fè son pou moun kapab tande li nan kondisyon nòmal a omwen 200 pye.
- **Senti pou sekirite** - Dwe enstale pou tout pasaje ki chita devan otomobil la, nan otomobil ki pote pasaje epi ki fabrike apre 1ye janvye 1968, ak nan kamyon, otobis ak otomobil ki pote plizyè pasaje epi ki fabrike apre 1ye jiyè 1971.

Ekipman anplis:

- **Pwojektè** - Yo kapab mete 2. Yo pa dwe dirije gwo limyè entans sa a sou bò goch pou pa plis pase 100 pye ann avan otomobil la.
- **Limyè pou bwouya** - Yo kapab mete 2 (blan oswa jòn) devan otomobil la a yon wotè ki pa pi piti pase 12 pous pa pi plis pase 30 pous anlè. Chan limyè dwe desann a omwen 4 pous nan premye 25 pye yo.
- **Limyè pou fè bak** - Yo kapab mete yo dèyè otomobil la pou pwojte limyè pou fè bak. Yo kapab nenpòt koulè ant blan ak jòn.
- **Limyè kolore** - Apade limyè fabrikan an mete nan otomobil lan, fanal ak limyè pou fè siyal pou vire yo, nou pa pèmèt okenn limyè kolore nan otomobil la. Nou pèmèt limyè sa yo nan otomobil kadijans sèlman.

Ekipman ki entèdi:

- **Limit nan kantite limyè yo** - Pa dwe gen plis pase kat (4) limyè ki gen pwisans 300 bouji oswa plis devan yon otomobil ki limen alafwa. Yo dwe enstale gran limyè yo pa pi wo pase 54 pous ni pi piti pase 24 pous apatide mitan lanp la pou rive atè a.
- **Nou entèdi limyè wouj devan otomobil yo** - Pa gen okenn otomobil òdinè ki kapab kite yo wè yon limyè wouj devan otomobil lan. Nou pèmèt limyè sa yo nan otomobil kadijans sèlman.
- **Nou entèdi limyè kap flache** - Anjeneral nou entèdi limyè kap flache, eksepte nan: Otomobil kadijans, otobis lekòl, ekipman pou retire lanèj Nenpòt otomobil yon fason pou fè konnen otomobil la ap vire agoch oswa adwat Nenpòt otomobil yon fason pou fè konnen gen yon danje pou trafik (limyè detrès)
- **Lòt bagay ki ajoute nan plak machin lan** - Nou entèdi ankadreman ki pa otorize, akseswa, desen, oswa senbòl sou plak machin lan oswa tache nan plak machin lan.
- **Lòt limyè ak chanjman nan desen orijinal** - Yo pa dwe enstale limyè, fanal oswa reflektè pou chanje desen orijinal la oswa pèfòmans otomobil la.
- **Kawotchou a kranpon** - Legal depi 15 oktòb jiska 15 avril; ilegal depi 16 avril jiska 14 oktòb. Lòt eta yo gen peryòd tan diferan lè yo pèmèt kawotchou a kranpon; gen kèk eta ki pa pèmèt moun itilize yo a okenn moman. Ou dwe respekte lalwa yo lè wap pase nan eta sa yo.
- **Dekoup** - Li entèdi pou itilize yon moso mòflè ki dekoupe.
- **Aparèy ki fè bri** - Pa gen okenn otomobil òdinè ki dwe gen okenn sirèn, oswa echapman, oswa siflè pou konpresyon ladan.
- **Otomobil ki remoke** - Pa gen okenn otomobil ki dwe remoke plis pase yon sèl otomobil (yon traktè ak semi-trelè kapab remoke yon lòt otomobil). Ba pou remokaj la oswa koneksyon ant nenpòt 2 otomobil, youn remoke lòt la, dwe mezire plis pase 15 pye an longè. Si yo itilize yon chenn, kòd oswa kab, yo dwe tache yon drapo wouj ki mezire omwen 12 pous kare ladan li.
- **Fenèt tente** - Nou entèdi tenti pou fenèt nan glas devan otomobil la, anba premye senk (5) pous anlè a nan glas devan an (pi presizeman pa pi ba maskaj AS-1 ki sou glas devan otomobil la), epi nan retwovizè ki agoch ak adwa fenèt chofè a. Ou pa kapab enstale materyèl tente sou okenn limyè ni sou plak otomobil la. Otomobil ki enstale tenti dwe gen miwa deyò sou ni bò goch ni bò dwat otomobil la. Machin ki gen tenti apre mache touswit a dwat oswa agoch chofè a dwe gen yon otorizasyon valid pou tenti a, epi yo dwe toujou kenbe li anndan machin nan.
- **Lift** - Gade nan kòd Delaware la, Tit 21, Seksyon 4318, pou bonpè, kad chasi, ak aparèy pou detekte wotè.

Kouman pou itilize gran limyè yo

Lalwa nan Delaware egzije pou gran limyè (pa limyè pou estasyonnen) yo:

- Limen lè wap kondwi apre solèy fin kouche oswa anvan solèy leve.
- Limen nenpòt ki lè ou pa kapab wè pi lwen pase 1,000 pye.
- Limen nenpòt ki lè wap itilize eswi glas yo.

- Chanje pou ti limyè 500 pye anvan ou rankontre yon lòt machin oswa lè w a 200 pye de otomobil wap swiv la.

Kouman pou itilize senti pou sekirite ak aparèy pou kenbe timoun anplas

Lalwa Delaware egzije pou tout moun ki nan yon otomobil gen yon senti sekirite oswa yon chèz pou sekirite timoun byen kenbe yo. Si w pa fè sa, wap peye yon amann $83.50, plis frè tribinal yo. Ofisye lapolis yo kapab kanpe yon otomobil si yo wè pasaje ki ladan l yo pa mete senti sekirite a. Tanpri repase enfòmasyon enpòtan ki genyen sou itilizasyon senti pou sekirite ak chèz pou restriksyon timoun nan Seksyon sou talan pou kondwi ak konsèy pou sekirite nan liv sa a.

SENTI SEKIRITE SOVE PLIS VI PASE NOU MENM.
KLIKE OSWA TIKÈ. RIVE AN VI.

KOUMAN POU JWENN TIT/ANREJISTRE OTOMOBIL OU

Nouvo rezidan yo dwe gen tit/anrejistre otomobil yo anvan swasant (60) jou pase apre yo vin tounen rezidan Delaware. Lalwa egzije pou rapòte chanjman adrès nan Divizyon Otomobil anvan 30 jou pase. Ou kapab jwenn plis enfòmasyon an detay sou tit/rejistrasyon yon otomobil nan sitwèb Divizyon an nan: **www.dmv.de.gov**, epi klike sou "vehicle services" ("sèvis pou otomobil").

Etap 1 - Asirans pou responsablite, responsablite finansyè ak sanksyon

Premye etap pou jwenn tit/rejistrasyon otomobil nan Delaware se pou etabli responsablite finansyè w antanke mèt machin. Pou fè sa, ou achte yon kontra asirans responsablite nan yon konpayi ki gen lisans Komisyonè Asirans lan pou w ka kondwi nan Delaware. Asirans minimòm ki pou kouvri w lan se:

- $15,000 pou blesi kòporèl oswa lanmò yon moun nan nenpòt aksidan.
- $30,000 pou blesi kòporèl oswa lanmò 2 moun oswa pi plis moun nan nenpòt aksidan.
- $10,000 pou blesi oswa destriksyon pwopriyete lòt moun nan nenpòt aksidan.

Divizyon an egzije verifikasyon ki pwouve machin wap anrejistre a gen bon jan asirans. Youn nan dokiman sa yo akseptab:

- Kopi orijinal yon kat idantifikasyon asirans nan Delaware – Li egzijib pou tout konpary asirans bay kat sa a. Kat la dwe nan otomobil la tout tan epi ladan li dwe gen peryòd tan asirans lan kouvri w la ansanm ak nimewo idantifikasyon (kòd NAIC) Asosyasyon Nasyonal Komisyonè Asirans (National Association of Insurance Commissioners, NAIC) bay konpayi asirans lan. Kat idantifikasyon an gen yon dat ekspirasyon ki valab sou li. Yo bay yon lòt kat idantifikasyon chak 6 mwa.
- Yon kontra asirans ki valab.
- Yon nòt alekri ki fè konnen ou gen asirans anvan 30 jou pase sou dat konpayi asirans lan oswa ajan konpayi asirans lan bay asirans lan sou antèt konpayi asirans lan.
- Asirans sou non mèt machin lan (Title 21 Del. C. s 2118)
- Nou aksepte kat asirans pa fax si se konpayi asirans lan sèlman ki voye li pa fax bay DMV.

Nòt: Nou pa aksepte kat asirans ki kouvri an plastik. Nou pa aksepte kopi asirans. Nou pa aksepte fax tyès pèsonn voye.

Sanksyon pou kondwi yon otomobil ki pa gen asirans se yon amann ki pa pi piti pase $1,500 ni pi plis pase $2,000 epi sispansyon obligatwa lisans pou kondwi a ak/oswa privilèj chofè a genyen pou li kondwi yo pou 6 mwa. Pou chak lòt ofans ki rive apre sa, anvan 3 an pase sou yon ansyen ofans, sanksyon an pap pi piti pase $3,000 ni pi plis pase $4,000.

Si w bay fo prèv sou asirans, sa va fè w peye amann anplis pou $500 ak/oswa ou pase 30 jou nan prizon epi sispansyon lisans ou pou 6 mwa.

Pèsonèl espesyalize ki travay nan Depatman Asirans Eta *(State Department of Insurance)* ak oswa ofisye ki fè respekte lalwa kapab konfiske plak yon otomobil si yon otomobil pa gen prèv afimatif ki demontre li gen asirans, apre yo fin voye yon avi bay mèt machin lan.

SI MÈT MACHIN LAN ANILE ASIRANS LAN POU NENPÒT REZON LI DWE TOUDABÒ REMÈT DIVIZYON AN PLAK KI VALAB LA. SI W PA REMÈT YON PLAK OTOMOBIL KI VALAB ANVAN YO ANILE ASIRANS OU, SA VA FÈ W PEYE AMANN.

Divizyon Otomobil fè verifikasyon pa aza pou prèv asirans sou rejistrasyon ki aktif yo. Sanksyon ki genyen poutèt ou pa gen asirans se $100 pou 1-30 jou epi yon $5 anplis pa jou jiskaske w gen asirans, ou remèt plak idantifikasyon yo, oswa rejistrasyon an ekspire. Anplis, nou enpoze sispansyon sou rejistrasyon ak sou lisans tout mèt machin ki pa reponn a yon demann. Yon fwa lisans lan sispann, frè pou reyensatale lisans lan se $25 epi $50 pou chak rejistrasyon.

Etap 2 - Enspeksyon otomobil

Dezyèm etap nan jwenn yon tit/rejistrasyon pou otomobil nan Delaware se pou w fè enspeksyon otomobil la nan youn nan biwo Divizyon Otomobil la.

Nou rekòmande pou w tcheke atik sa yo anvan ou prezante otomobil ou pou enspeksyon; sa kapab epaye w yon vwayaj pou refè enspeksyon an. Lis sa a se pa tout atik nou enspekte yo, men se sa ki pa pase enspeksyon yo pi souvan.

Ou dwe prezante sètifika tit la oswa kat rejistrasyon an ak prèv sou asirans lan.

- Tout limyè yo dwe pwòp, epi an bon eta epi byen santre. Sa vle di limyè siyal pou kanpe yo, siyal pou vire yo, limyè plak machin lan, limyè pou estasyonen yo, ak gran limyè yo.

- Fren yo dwe kanpe otomobil la nan distans nou egzije yo. Nou fè yon tès pèfòmans nan fren tout otomobil ki prezante pou enspeksyon.
- Miwa yo dwe pwòp epi yo pa dwe kase.
- Eswi glas yo dwe ap fonksyonen trè byen (lam an kawotchou yo dwe nan bon eta).
- Atach kapo a ak kòf machin lan dwe kenbe kapo a epi kòf la dwe fèmen konplètman.
- Kawotchou yo pa dwe gen bòs, pa dwe gen fabrik ki parèt, pa dwe gen kote ki abime ni koupe. Pwofondè semèl pwotektè a dwe omwen 2/32 pous lè w mezire li nan 2 semèl pwotektè youn sou kote lòt.

- Manch pòt yo oswa ekivalan yo dwe prezan nan otomobil epi ap fonksyonnen nan bon eta.
- Pa dwe gen okenn kote ki domaje ni ki pa nan plas yo kap soti nan nan machin lan ki ta kapab prezante yon danje pou sekirite.
- Klakson lan dwe ap fonksyonnen byen.
- Mòflè a dwe redwi bri piston an kap rejte gaz ki boule yo a trè byen. Pa gen anyen kap koule nan piston kap rejte gaz la. Konvètisè katalitik la dwe enstale si fabrikan an te mete li nan otomobil la depi okòmansman.
- Nou pa dwe wè okenn gazolin, lwil, oswa likid refwadisan kap koule.
- Ou dwe mete senti sekirite yo.
- Wotè bonpè nan otomobil ki pote pasaje pa dwe depase 22 pous soti atè a pou rive anba bonpè a.
- Distans maksimòm ant kò otomobil la ak kad chasi a pa dwe depase 3 pous.
- Ou pa dwe mete anyen ki tente ni aparèy pou pare solèy devan glas devan an ni sou kote devan fenèt yo.
- Ou pa dwe mete sou kapo machin lan okenn aparèy pou fè lè rantre, ki depase 3 pous.
- Nap teste otomobil ki pote pasaje, 1968 a modèl ki pi resan yo, ak kamyon 1970 ak modèl ki pi resan yo, pou emisyon gaz ki koze polisyon. Nap teste pifò otomobil 1975 ak modèl ki pi resan pou vapè lwil kap koule.Nou va itilize Sistèmpou fè tès pou dyagnostik abò otomobil la *(Onboard Diagnostic Test, DBDII)* pou teste otomobil 1996 ak modèl ki pi resan yo.
- Vit yo pa dwe gen kote ki pete, twou, oswa kote ki kase. Kote ki kase ki gen yon longè plis pase senk pous oswa ti kote ki kase ki depase yon pous ap tou rejte. Minimòm wotè vizibilite yon vit se 10 pous.
- Nou pa egzije enspeksyon ankò pou modèl otomobil ki gen senk (5) an (ak modèl ki pi resan yo), eksepte pou yon enspeksyon VIN sou otomobil ki pat janm te gen tit nan Delaware. Otomobil, ki deja gen senk (5) an, resevwa yon renouvèlman pou 1 an san enspeksyon; tout lòt otomobil resevwa yon renouvèlman pou 3, 4 oswa 5 an dapre ane modèl la.
- Nou chaje yon frè ($10) pou reta, pou renouvèlman ki fèt apre rejistrasyon otomobil la ekspire.
- DMV aksepte kach, chèk oswa kat kredi (MasterCard & Visa) kòm peman.

SI NENPÒT EKIPMAN NANMOVE ETA, SA KAPAB FÈ NOU BAY OTOMOBIL LA REFI.

Nou va bay refi pou otomobil ki nan yon eta ki pa an sekirite, ki pa gen ekipman ki egzijib yo oswa ki pa byen repare oswa byen ajiste. Teknisyen ki fè enspeksyon an va bay yon rapò sou enspeksyon an ki montre atik nou bay refi yo. Ou dwe korije atik sa yo, epi refè epi pase enspeksyon an anvan pou w gen yon tit, kat rejistrasyon, ak plak. Mèt otomobil ki gen rejistrasyon ki prèske ekspire kapab kalifye pou yon plak pou idantifikasyon tanporè si atik ki pa pase enspeksyon an pa gen rapò ak sekirite. Pri li koute a se $10.

Etap 3 – Tit

Twazyèm etap nan jwenn yon rejistrasyon pou otomobil, se pou fè yon aplikasyon pou yon tit ak rejistrasyon nan Delaware.

Si otomobil la soti nan yon eta ki bay sètifika tit machin lan, mèt otomobil la dwe remèt Divizyon Otomobil sètifika tit machin lan lè li depoze aplikasyon an. Si gen yon òganizasyon ki gen yon dwa oswa yon ipotèk sou otomobil la, Divizyon an va bay yon fòm ki yon lèt (MV-35) pou voye bay òganizasyon ki gen dwa sou otomobil la pou w ka jwenn tit otomobil la.

Se yon teknisyen ki fè enspeksyon ki bay aplikasyon (MV-212) pou sètifika pou tit ak Rapò sou Enspeksyon Otomobil *(Vehicle Inspection Report)* apre otomobil ou a fin pase tès emisyon yo ak enspeksyon pou sekirite. Tout moun ki posede otomobil la, oswa yon moun ki gen yon pwokirasyon orijinal pou siyen pou mèt machin lan, oswa yon fonksyonnè (pwopriyetè, prezidan, visprezidan, Sekretè oswa Trezorye) nan konpayi ki posede otomobil la dwe siyen aplikasyon an. (Pwokirasyon an dwe notarye.)

Depi yon moun mennen yon otomobil ki soti nan yon lòt eta nan Delaware epi moun lan ap chèche jwenn tit/rejistrasyon pou otomobil la, mèt machin lan dwe peye yon frè ki 3.75 pousan valè otomobil la, men pa pi piti pase $8 amwenke mèt machin lan prezante prèv ki demontre li te peye yon taks pou acha/vant, taks pou transfè, oswa yon enpo kèlkonk sou acha otomobil la anvan katrevendis (90) jou pase, anvan ou anrejistre nan Delaware. Wap jwenn valè otomobil la nan NADA valè kontab an mwayèn pou reprann machin lan *(NADA Average Trade-in book value).*

Ou dwe bay prèv ki demontre ou gen Asirans Responsablite lè wap chèche tit/anrejistre yon otomobil. (Gade nan paragraf sou asirans responsablite a.)

Frè pou tit la se $25 si pa gen okenn moun ki gen yon dwa sou otomobil la oswa $35 si gen yon moun ki gen yon dwa sou otomobil la.

Si gen yon òganizasyon ki gen yon dwa sou otomobil la, nou voye tit la bay òganizasyon ki gen yon dwa sou otomobil la (kliyan an dwe bay adrès egzak òganizasyon ki gen dwa sou otomobil la).

Frè pou rejistrasyon an se $40 pou 1 an oswa $80 pou 2 an pou tout otomobil ki pote pasaje. Ou gen opsyon pou w anrejistre pou 1 an oswa 2 an. Divizyon an rekòmande pou renouvle rejistrasyon ou pou 2 an. Otomobil ki nan premye senk (5) ane modèl la kapab anrejistre pou 1 an jiska 5 an tou depann de ane modèl la.

Frè pou rejistrasyon pou sis (6) mwa se $21.

Frè pou rejistrasyon otomobil komèsyal se $40 pou premye 5,000 liv yo epi yon ogmantasyon $18 pou chak 1,000 liv anplis 5,000 liv. Frè pou trelè se $10 pa ane pou 1,000 liv, $20 pa ane pou 1,001 liv a 2,000 liv, epi $40 pa ane pou 2,001 liv a 5,000 liv epi ogmantasyon $18 pou chak 1,000 liv anplis 5,000 liv. Frè pou otomobil pou amizman ak trelè pou amizman se $40 pa ane pou premye 5,000 liv yo, epi ogmantasyon $6.40 pou chak 1,000 liv anplis 5,000 liv.

Yon fwa w depoze tout dokiman ki nesesè yo epi nou aksepte yo, epi ou peye frè pou dokiman otomobil la, frè pou tit la ak frè pou rejistrasyon an, Divizyon Otomobil va ba w sètifika tit la, kat rejistrasyon an ak plak otomobil la.

Si gen yon moun ki gen yon dwa sou otomobil la, nou va voye tit la bay moun ki gen dwa sou otomobil la pa lapòs.

DMV aksepte lajan kach, chèk oswa kat kredi kòm mwayen pou fè peman.

Egzijans pou aplikan ki poko gen 18 an

Si w poko gen 18 an, papa ou, manman ou, moun ki responsab ou a, oswa yon moun tribinal nonmen kòm responsab legal ou dwe siyen aplikasyon ou fè pou yon tit yon otomobil pou yo kapab bay konsantman (ak papye legal) yo pou aplikasyon an.

Pou renouvle rejistrasyon

Anvan ou renouvle rejistrasyon an, ou dwe prezante prèv ki montre otomobil la gen ase asirans responsablite ki kouvri li epi li pase enspeksyon pou sekirite ak tès emisyon gaz pou otomobil nan Eta a. Ou kapab fè yo fè enspeksyon otomobil ou nenpòt lè 90 jou anvan dat ekspirasyon rejistrasyon an. (Si rejistrasyon ou ekspire le 30 jen, ou kapab fè yo fè enspeksyon otomobil ou nenpòt lè apre 1ye avril.) Ou pa pèdi okenn tan si w renouvle bonè. Lè sa a, ou kapab renouvle rejistrasyon ou tou oswa ou kapab renouvle nenpòt ki lè jiska jou dat ekspirasyon an. Nou sijere pou w prezante otomobil ou bonè nan mwa a pou w kapab evite rete tann nan liy ki konn fèt le 15 ak dènye jou chak mwa yo. Dat ekspirasyon ki sou kolan ou a ak kat rejistrasyon ou a. Nou va chaje yon frè $10 pou renouvèlman ki fèt an reta (sòf pou pèsonèl ki nan sèvis militè aktif; gade tablo ak frè a pou detay yo). Nou pa egzije pou trelè ki peze 4,000 liv oswa mwens refè enspeksyon anvan pou rejistrasyon an renouvle. Gen kèk otomobil ki kalifye pou fè renouvèlman pa lapòs. Nou va avize mèt machin ki kalifye yo pa lapòs 90 jou anvan dat ekspirasyon rejistrasyon otomobil la.

Chanjman adrès

Si ou chanje adrès anndan Delaware. Ou gen trant (30) jou pou notifye Seksyon Sèvis Machin ak Lisans Chofè DMV a. Chanjman nan Rejistrasyon Otomobil yo ka fèt sou entènèt nan **www.dmv.de.gov**. Kou ou mete adrès ou ajou, w ap bezwen yon enprimant pou enprime nouvo kat rejistrasyon ou a. Epi tou ou ka ekri Vehicle Services Helpdesk. PO Box 698. Dover DE 19903 pou chanje adrès ou tou. Lè w ap mande chanje adrès ou pa ekri, tanpri mete nimezo rejistrasyon otomobil ou (nimewo plak lisans ou) ak nouvo adrès ou. DMV pral poste nouvo kat rejistrasyon an ba ou gratis. (Al gade seksyon Enfòmasyon Lisans Chofè a pou jan pou chanje adrès ou sou lisans ou.)

Chanjman non

Si w chanje non ou, ou gen trant (30) jou pou w fè aplikasyon pou yon nouvo kat rejistrasyon ak tit. Ou kapab fè sa si w ale nan biwo Divizyon an. Ou dwe prezante sètifika tit la, ansyen rejistrasyon an, prèv asirans lan, epi sètifika maryaj oswa lòd tribinal la kòm prèv sou non ki chanje a. Divizyon an va ba w yon nouvo sètifika tit ak yon nouvo kat rejistrasyon pou yon frè $25 oswa $35 si gen yon moun ki gen yon dwa sou otomobil la. (Al gade seksyon Lisans pou Chofè a pou enfòmasyon sou jan pou chanje non ou sou lisans ou.)

Enspeksyon ki fèt nan lòt eta

Rezidan Delaware ki abite tanporèman a plis pase 200 mil nan yon lòt eta kapab renouvle rejistrasyon yo pa lapòs. Rezidan sa yo se pèsonèl militè ak elèv ki nan fakilte. Ou kapab jwenn enfòmasyon an detay nan Division of Motor Vehicles, Attn: Vehicles Services Helpdesk, P.O. Box 698, Dover, Delaware 19903.

Responsiblite mèt machin lan

Sètifika rejistrasyon ak prèv ou gen asirans responsablite dwe toujou akonpaye otomobil la chak fwa yon moun kondwi li Ou dwe mete plak machin (tag) la dèyè otomobil la nan kote ki fèt pou plak la epi plak la dwe gen etikèt ki montre ane ak mwa ekspirasyon an sou li nan kwen ki anba adwat la. Rejistrasyon ou lan ekspire a minwi jou ak mwa ki ekri sou etikèt la. Pa gen peryòd gras.

SEKSYON 4
RÈG WOUT LA

Dwadpasaj

Lalwa otomobil nan Delaware ak nan lòt eta yo pa bay okenn moun dwadpasaj. Lalwa dekri kiyès ki dwe sede dwadpasaj. Lè w kapab evite yon kolizyon si w sede dwadpasaj, kèlkeswa moun ki sipoze sede dwadpasaj la, se natirèlman sa ki bon pou fè a!

Siyal ak siy

Siyal ak siy trafik yo aplike pou chak moun kap mache, kondwi, oswa monte yon bisiklèt nan yon lari oswa sou gran wout. Si w pa respekte mesaj yon siyal oswa yon siy, sa kapab lakòz gwo kolizyon.

Pwogram pou fè respekte limyè wouj

Pwogram pou fè respekte limyè wouj nan Delaware *(Delaware's Red Light Reinforcement Program)* se jan ki pi ajou ak pi efikas pou siveye entèseksyon ki gen anpil trafik pou chofè otomobil ki dezobeyi lalwa sikilasyon yo. Pwogram nan fèt pou ede konpòtman chofè paske li mete kamera nan pozisyon estratejik epi li rann entèseksyon Delaware yo pi an sekirite. Kamera yo fè foto chofè ki pran limyè wouj yo, nimewo plak machin yo anrejistre, epi nou voye kontravansyon ba yo otomatikman pa Sèvis Postal Ozetazini *(U.S. Postal Service)*. Si w resevwa yon kontravansyon pou limyè wouj men ou pèdi li, oswa si w gen kesyon sou kote pou w voye peman, opsyon legal, oswa pou wè videyo vyolasyon an, tanpri rele 1-888-335-9273 oswa ale nan **www.deldot.gov/static/projects/red_light/**.

Konprann siyal trafik yo

Konprann siyal konplike yo se pa yon bagay ki difisil si w aprann kat (4) règ senp:

Sonje kat (4) règ yo

1. WOUJ – Kanpe
2. JÒN – Prepare pou kanpe
3. VÈT – Kontinye ak atansyon:
4. Flèch yo aplike sèlman nan direksyon yo montre a.

Pou tout chofè ak moun ki monte bisiklèt

Limyè wouj konstan

Kanpe. Ou dwe kanpe nan liy pou kanpe a, anvan kote pou travèse a, oswa anvan ou rantre nan entèseksyon an si pa gen liy pou kanpe ni kote pou travèse. Nou pèmèt chofè vire adwat sou limyè wouj apre w fin kanpe konplètman, eksepte lè gen yon siy ki afiche ki entèdi sa oswa yon flèch wouj konstan ki afiche. Nou pèmèt chofè vire agoch sou limyè wouj apre yo fin kanpe konplètman nan yon lari a sans inik pou ale nan yon lòt lari a sans inik amwenke gen yon siy afiche ki entèdi sa oswa gen yon flèch wouj konstan ki afiche. Fè atansyon lè w ap vire, lè li pa yon danje pou fè sa.

Limyè jòn konstan

Sa vle di siyal la chaje, li te vèt epi li chanje an wouj; prepare pou kanpe. Si w twò pre pou w kanpe san danje, kontinye nan entèseksyon an ak prekosyon.

Limyè vèt konstan

Kontinye ak atansyon. Lè w kapab kontinye san danje, ou kapab rantre nan entèseksyon an, ale toudwat, oswa vire amwenken yon siy oswa yon siyal anplis entèdi w vire. Ou dwe sede dwadpasaj bay pyeton ak otomobil ki deja nan entèseksyon an oswa nan kote pou travèse ki tou pre a. Lè w vire, ou dwe fè atasyon espesyalman a pyeton ak trafik kap apwoche.

Limyè wouj kap flache

Limyè wouj kap flache vle di menm bagay ak yon siy *stop* (kanpe). Ou kanpe konplètman. Kontinye lè pa gen danje pou fè sa.

Limyè jòn kap flache

Limyè jòn k ap flache vle di ralanti. Fè plis atansyon epi kontinye ak atansyon. Fè atansyon lè w ap janbe nan trafik entèseksyon ki kontwole ak yon limyè wouj k ap flache.

Siy Trafik ki Fonse

Si ta gen siy trafik sou plas epi pa gen limye ki endikasyon ki vizib lè w ap pwoche yon chofè, chofè k ap pwoche a dwe redwi vitès li epi prepare pou ralanti bay lòt machin ki nan oswa ap pwohe entèseksyon an.

Flèch yo

Diferans ki genyen ant lantiy won an koulè yo ak flèch yo se flèch yo aplike sèlman pou direksyon egzak, tandiske lantiy won yo aplike pou tout direksyon. Si w konnen kat (4) règ ki nan paj anvan an yo, enfòmasyon nou bay pi ba la ap fasil pou ou.

Flèch wouj konstan

Li egzijib pou w kanpe konplètman lè gen yon flèch wouj ki afiche. Ou pa kapab kontinye kondwi nan direksyon yon flèch wouj konstan.

Flèch wouj kap flache

Nou pèmèt otomobil vire nan direksyon yon flèch wouj kap flache apre w fin kanpe konplètman. Siy pou kanpe konplètman an pèmèt chofè chwazi yon espas ki an sekirite nan kouran prensipal trafik la, lèfini fin vire san ou pa rete tann siyal vèt la. Siy yo ka gen yon flèch wouj, jòn, oswa yon boul wouj solid.

Flèch jòn konstan

Flèch vèt la sispann afiche. Si w twò pre pou w kanpe san danje, kontinye nan entèseksyon an ak prekosyon.

Flèch jòn kap flache

Ou kapab fè mouvman nan direksyon ki endike a apre ou ralanti bay trafik nan lòt direksyon ak pyeton.

Flèch vèt konstan

Kontinye ak atansyon nan direksyon flèch yo. Sonje ou dwe kanpe pou tout pyeton ak machin ki deja nan entèseksyon an epi legal.

Ann eseye kat (4) règ yo sou kèk siyal konplike epi gade si li vrèman fasil.

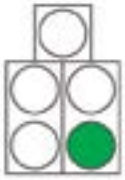

Kontinye nan trafik lan epi, si li pa entèdi, otomobil kap vire agoch ak adwat yo kapab kontinye si pa gen danje. Pran prekosyon espesyal lè wap vire, espesyalman lè wap vire agoch epi wap travèse trafik kap apwoche nan direksyon opoze a.

Vire agoch epi kontinye nan trafik lan epi, si li pa entèdi, otomobil kap vire adwat yo kapab kontinye si pa gen danje.

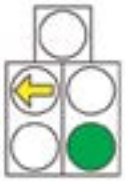

Sa se entèval pou chanje ant 2 afichaj anwo a yo. Sa vle di entèval flèch vèt la fini. Si w twò pre entèseksyon an pou kanpe san danje, fin vire ak prekosyon.

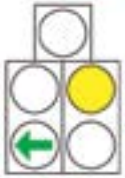

La ankò limyè vèt la pou kontinye nan trafik la ak pou vire adwat la fini, men limyè pou vire agoch la rete vèt. Kontinye vire agoch, si pa gen danje. Toudwat nan trafik la epi otomobil kap vire adwat yo dwe prepare pou kanpe. Si w pa kapab kanpe, kontinye ak prekosyon.

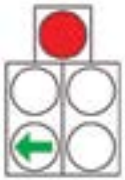

Otomobil kap vire agoch yo dwe kontinye, si pa gen danje, men tout lòt yo dwe kanpe. Trafik kap vire adwat kapab vire apre yo fin kanpe, si pa gen danje ak si sa pa entèdi.

Siyal pou pyeton

Nan plizyè entèseksyon, siy pyeton yo itilize ansanm ak siy trafik machin. Chofè yo dwe obeyi siy trafik machin yo. Pyeton yo dwe obeyi siy oswa senbòl ki di WALK (MACHE) AK DON'T WALK (PA MACHE) yo.

Siyal WALK la vle di pyeton an ka kontinye mache men li bezwen fè aansyon pou machin k ap vire a dwat oswa a goch sou wout la. Chofè yo bezwen kanpe pou pyeton ki gen yon siy ki di "WALK".

Siyal kap flache ki di DON'T WALK la vle di si pyeton an kòmanse travèse wout la, li dwe fini pi vit posib. Si yo poko kòmanse, yo pa bezwen kòmanse.

Siyal konstan ki di DON'T WALK la vle di pyeton an pa dwe kòmanse travèse wout la ditou. Delaware ap enstale nouvo siy pou konte konbyen tan ki rete pou pyeton mache nan plizyè entèseksyon toupatou nan eta a. Men yon ti gid sou jan siyal pyeton yo mache.

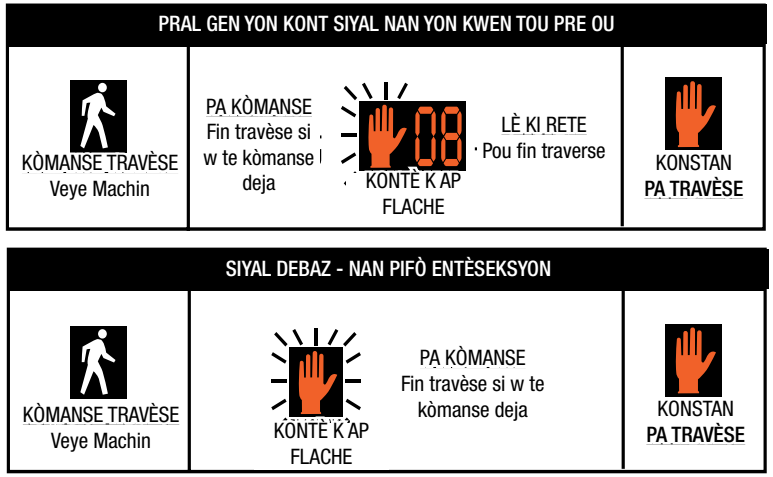

Siyal pyeton aksesib (APS)

Yon Siyal Pyeton Aksesib (APS) se yon aparèy yo itilize ansanm ak siyal pou pyeton yo ki kominike enfòmasyon siyal pyeton nan fòma ki pa vizyèl tankou son, mesaj vokal ak/oswa vibrasyon. APS pèmèt pyeton ki avèg oswa pa ka wè byen yo konnen lè siyal pou mache a kòmanse ak fini. Pyeton ki konnen lè entèval pou travèse a kòmanse pral ka legalman kòmanse travèse avan machin k ap vire yo antre nan entèseksyon an epi yo ka fin travèse san reta. Siyal ki se son yo kapab bay gid sou direksyon tou, yon bagay ki vrèman itil nan entèseksyon ki pa gen ang dwat yo ak nan wout ki gen plizyè liy yo.

Pasaj pou pyeton ki gen anpil fòs aktive (HAWK)

Siyal HAWK la aktive lè yon pyeton peze bouton pou travèse a, menm jan yo fè nan pasaj pou pyeton regilye yo, ki aktive siyal. Kou li aktive, siyal la pral pase yon seri etap ki pral kanpe pandan ase tan pou pyeton yo traverse wout la san pwoblèm. Apre sa trafik la pral kontinye epi siyal la pral kanpe jiskaske yo aktive li ankò.

Pou plis enfòmasyon sou responsablite pyeton yo ak responsablite chofè yo anvè pyeton yo, gade nan pati Pyeton ak lòt moun ki itilize gran wout yo nan seksyon sa a.

Siy gran wout yo

Siy gran wout yo pale ou sou règ, danje trafik kote ou ye a, bay direksyon, ak kote ki gen sèvis. Fòm ak koulè siy yo pale ki kalite enfòmasyon yo bay. Ou dwe konnen siy gran wout yo daprè fòm ak koulè yo, ak mo, chif, ak imaj ki nan yo tou.

Siy règlemantè yo

Siy reglemantè yo di ou ki lwa ak regleman pou direksyon trafik, jan pou itilize li yo, vire, vitès, pake ak lòt sitiyasyon espesyal. Siy yo ka kare, rektang, oswa yo gen yon fòm espesyal epi nòmalaman yo blan, wouj, oswa nwa ak lèt oswa senbòl nwa, wouj, blan, oswa vèt.

Siy STOP la se sèl siy ki gen 8 kote ladan ou pral wè sou gran wout la. Lè w rive nan yon siy STOP, ou dwe kanpe konplètman nan liy pou kanpe a; oswa si pa genyen okenn siy, nan kote pou travèse a; oswa si pa gen okenn siy, anvan ou rantre nan entèseksyon an.

Anvan ou kòmanse, ou dwe sede dwadpasaj bay nenpòt otomobil oswa pyeton ki nan entèseksyon an oswa kap apwoche entèseksyon an. Fè atansyon epi siveye otomobil ki mwen vizib yo tankou bisiklèt, mopèd ak motosiklèt.

Ou pap wè okenn lòt siy ki gen fòm sa a sou gran wout la. Ou dwe sede dwadpasaj bay nenpòt otomobil oswa pyeton ki nan entèseksyon an oswa kap apwoche entèseksyon an, kanpe si l nesesè. Piske w fin sede dwadpasaj bay nenpòt otomobil oswa pyeton, ou pa dwe kontinye lè w kapab fè mouvman sa a san danje.

Ralanti lè wap apwoche yon siy YIELD (sede). Gade agoch epi adwat. Ralanti lè pyeton ak machin ak avanse oswa travèse yon fason legal.

Siy patikilye sa a fè w konnen vitès limit ki genyen pou pòsyon sa a sou gran wout kote li afiche a.

Sa yo se kèk siy entènasyonal nou adopte koulyeya nan Delaware ak nan lòt 49 eta yo. Yo vle di “No Left Turn" (pa vire agoch), “No Right Turn” (pa vire adwat), ak “No U Turn” (pa vire anwon) ak "U Turn ok" (ou mèt vire anwon).

Rete sou bò dwat ilo direksyonèl la oswa separasyon an.

Ak plis trafik konplike, ou ka itilize siy konsa.

Toude siy yo gen menm mesaj la. Nou kapab itilize nenpòt ladan yo.

Kote siy sa a afiche a, ou dwe rete tann siyal la vin vèt anvan ou kontinye oswa anvan ou vire.

Siveye siy sa a epi obeyi li. Siveye liy doub solid yo sou gran wout la tou.

Ou pa dwe rantre lari ki gen mak sa a sou li. Li kapab yon lari a sans inik nan direksyon opoze a oswa tout trafik otomobil kapab entèdi.

Pa kanpe, pa rete, ni estasyonnen kote siy sa yo afiche.

Pakin rezève pou moun andikape sèlman.

Siy avètisman yo

Nòmalman siy sa yo jòn ak lèt oswa senbòl nwa epi pifò nan yo gen fòm dyaman. Siy sa yo avèti w pou w ralanti oswa pare w pou kanpe si nesesè. Yo avèti ou gen yon sitiyasyon espesyal oswa danje pi devan. Kèk siy komen piba a.

Siy ki gen 5 kote nou itilize siy nwa sou jòn pou bay avètisman pou lekòl ak pou kote pou travèse pou lekòl. Pandan wap apwoche siy sa a, ralanti epi siveye timoun, kanpe si l nesesè. Nou kapab itilize nouvo siy fliyoresan jòn-vèt tou.

Nou itilize nwa sou jòn antanke yon avètisman davans ki fè konnen wap apwoche yon entèseksyon gran wout ak raytren. Lè w rive nan siy sa a, ralanti epi siveye yon entèseksyon gran wout ak raytren. Itilize yon prekosyon espesyal aswè pou evite kondwi sou bò yon tren.

Lòt siy avètisman yo

Vire adwat toudenkou.

Koub adwat.

Vire adwat toudenkou lèfini vire agoch.

Wout la fè ti koub pi devan. Ajiste vitès la.

Redwi vitès pi devan.

Wout segondè rantre nan gran wout la apatide bò dwat la.

Bonp pi devan sou wout la. Ajiste vitès ou pou anpeche w pèdi kontwòl.

Machin rantre nan sikilasyon touswit pi devan adwat.

Avètisman siy sikilasyon nan entèseksyon ki pi devan an.

Avètisman pou siy yield (sede) pi devan. Ralanti epi prepare pou kanpe nan siy yield (sede) a oswa ajiste vitès ou a vitès trafik la.

Avètisman pou bisiklèt. Ralanti epi siveye siklis agoch ak adwat. Itilize yo sou wout yo pataje ak bisiklèt tou.

Wout la ratresi. Ralanti.

Otowout la pral divize. Rete sou lamen dwat.

Fen divizyon otowout la fini.

San asfalt – nou pa konnen kouman sifas wout la ye. Ralanti epi tcheke kontwòl otomobil la sou sifas ki chanje.

Mòn apik pi devan. Ralanti epi prepare pou chanje a yon angrenaj ki pi ba pou kontwole vitès epi pou pwoteje fren yo.

Wout la glise lè l mouye. Premye demi èdtan lapli a gen plis danje ladan.

Trafik nan 2 sans, trafik sans inik fini, sonje trafik kap apwoche.

Espas sèlman pou yon liy trafik. Ralanti epi prepare pou bay machin k ap vini dwadpasaj.

Espas pou 2 liy trafik, men kapab gen danje ladan. Ralanti epi siveye otomobil kap apwoche.

Liy anplis, li pa egzijib pou rantre nan trafik la, siveye lòt otomobil kap chanje liy.

Ralanti epi prepare w pou kanpe avan ou vire.

Yo mete siy sa a nan yon entèseksyon. Bay dwapasaj oswa kanpe avan ou vire adwat oswa agoch.

Se yon siy avètisman pou vitès. Se vitès ki rekòmande pou pòsyon sa a nan gran wout la. Byen souvan li afiche anba lòt siy avètisman.

Zòn kote timoun jwe, anpil timoun ki mande prekosyon.

Siveye timoun pi devan.

Sèf ap travèse, ou dwe vijilan anvè sèf sou toude bò wout la.

Siy wonpwen Bese vitès la epi sede dwadpasaj bay otomobil ki deja nan wonpwen an.

Yon lòt wout travèse otowout la pi devan. Atanyon pou siy trafi osw pou travèse ak siy regilatwa osay siyal.

Gen yon siy estop pi devan.

Siyal anlè nan liy trafik yo

Ou dwe obeyi siy ki anlè nan liy trafik ou a. Lè nou itilize mo “ONLY” (sèlman), ou dwe ale nan direksyon flèch la montre a; pa gen opsyon.

Siyal pou gide

Pifò siy pou gide yo gen fòm rektang (4 kote) epi yo gen lèt blan sou yon fon vèt. Flèch la pwente nan direksyon ou dwe ale pou w ka jwenn non kote ki ekri a. Se siy tipik la.

Nou make wout ki nimewote Ozetazini yo ak yon siy ki gen nimewo nwa sou yon fon blan ak boukliye abityèl Etazini an *(U.S. Shield)*.

Wout eta yo make ak yon siy ki gen lèt nwa sou yon fon blan epi ki won.

Sistèm Entè-eta a gen mak pou wout ki an fòm yon boukliye. Premye ka siy la gen lejann interstate la an lèt blan sou yon fon wouj tandiske rès twaka siy la ble epi li gen nimewo wout la an gwo lèt blan sou li.

Siy ki bay enfòmasyon

Siy motorist service (sèvis pou otomobilis) gen lèt blan sou yon fon ble ki gen fòm rektang. (Pa egzanp: gas (gaz), food (manje), lodging (ebèjman)).

Òdinèman, siy recreation (amizman) gen lèt blan sou yon fon mawon. (Pa egzanp: pak piblik.)

ZÒN TRAVO PIBLIK YO

Yon zòn travo piblik se yon kote sou yon gran wout ki gen travay konstriksyon, antretyen oswa sèvis piblik kap fèt. Byen souvan piske yo pa atann pou gen travo piblik nan zòn la epi pafwa sa anpeche sikilasyon an fèt san pwoblèm, yo kapab prezante yon defi menm pou pifò chofè ki konpetan. Li enpòtan pou pwòp pwoteksyon chofè a ak pou sekirite pyeton yo ak travayè yo pou chofè yo itilize anpil swen lè yap apwoche epi pase kote sa yo.

Nou mete siy trafik nan zòn travo piblik la espesyalman ak lòt siy depi davans kote travay la ap fèt la epi yo kontinye depase zòn travay la. Zòn lan kapab swa fiks (yon pon yap elaji) oswa yon operasyon mobil kap desann nan wout la byen dousman (asfalt yap mete liy sou li oswa yap patche).

Òdinèman, siy tanporè yo tankou siy fiks oswa pòtatif, siy mesaj ki kapab chanje, panno ki gen flèch sou yo, mak yo mete atè sou asfalt nan lari, ak/oswa aparèy pou siyalizasyon (kònè, barik, barikad, eksetera) enstale pou gide trafik la san danje nan zòn lan.

Òdinèman, siy avètisman pou trafik nan zòn travo piblik yo gen koulè oranj.

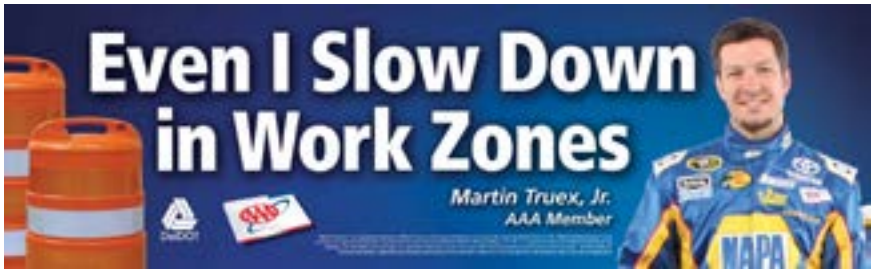

Menm mwen menm m ralanti nan zòn travo piblik. Martin Truex, Jr., AAA Member

Lè wap apwoche oswa kondwi nan yon zòn travo piblik

Ou dwe siveye direksyon sikilasyon kap chanje epi pou ralanti oswa pou trafik ki kanpe. Ou ka pa kapab wè trafik ki kanpe bò yon koub oswa sou yon mòn. Prete atansyon sere a siy trafik yo epi ak lòt aparèy tankou kònè, yo mete pou gide ou san danje nan zòn travo piblik la. Obeyi machaswiv lapolis yo ak moun ki gen drapo nan men yo.

- Lè w wè siy ki fè konnen gen liy ki fèmen pi devan, prepare pou pase lwen liy ki fèmen an.
- Siveye vitès limit ki pi dousman. Amann pou depase vitès limit nan yon zòn travo piblik double.
- Swiv sa lòt chofè yo ap fè epi evite fè mouvman toudenkou.
- Pa fè zigzag pou soti nan yon liy ale nan yon lòt. Frennen tikras pa tikras pou bay chofè ki ann aryè w yo ase tan pou ralanti. Swiv sikilasyon an.
- Ou dwe siveye kote ki pa nòmal nan asfalt ki atè nan lari a, tankou sifas ki pa lis, plak metal, asfalt ki pa lis ant liy yo, bafon sou kote lari a nan pwent asfalt la. Yo kapab rann li pi difisil pou ou, pou kontwole otomobil ou a. Mouvman kontwole, ki fèt tikras pa tikras, pi bon nan sikonstans sa yo.
- Kenbe yon vitès ak espas rezonab ant otomobil yo. Ou kapab pa gen okenn kote pou w ale si wap woule twò vit oswa si wap swiv machin ki devan ou lan twò pre epi machin ki devan ou lan ralanti oswa kanpe toudenkou.
- Pran pasyans epi panse a travayè yo ak lòt moun kap itilize wout la yo.

Pafwa, trafik nan zòn travo piblik la dwe kanpe. Òdinèman, sa rive lè trafik nan direksyon opoze a tounen yon sèl liy, epi travayè yo oswa ekipman yo dwe rantre nan liy trafik la, oswa kote travay la kapab koze danje pou otomobil kap pase yo. Answit, nou kapab enstale siyal trafik tanporè yo oswa nou kapab mete lapolis la pou dirije trafik la. Byen souvan, nou tilize moun ki gen fòmasyon epi ki sètifye pou sèvi ak drapo ak palèt stop/slow (kanpe/ralanti) pou kanpe, ralanti epi dirije trafik nan zòn travo piblik yo.

Siy règlemantè yo

Siy sa yo fè chofè yo konnen vitès limit la ak lòt lalwa ak règlemantasyon yo. Nou kapab redwi vitès limit yo nan zòn travo piblik yo. Amann pou vyole vitès limit nan yon zòn travo piblik pi plis pase amann pou fè vitès òdinèman.

Siy avètisman yo

Nou itilize siy avètisman pou alète chofè yo sou kondisyon ki pa òdinè oswa ki kapab koze danje nan zòn travo piblik yo oswa toupre zòn yo. Pifò siy nou itilize sou gran wout ak nan zòn kote gen travo piblik nan lari a gen koulè oranj epi yo gen fòm lozanj. Gen kèk siy ki gen fòm rektang.

Aparèy pou gide oswa pou dirije trafik

Barikad, barik, kònè, ak makè anfòm tib se aparèy ki kòmen nou itilize pou alète chofè sou kondisyon ki pa òdinè oswa ki kapab gen danje ladan yo sou gran wout ak kote travo piblik ap fèt nan lari epi pou gide chofè yo san danje nan zòn travo piblik yo. Aswè, byen souvan yo gen limyè kap flache oswa ki konstan pou amelyore vizibilite.

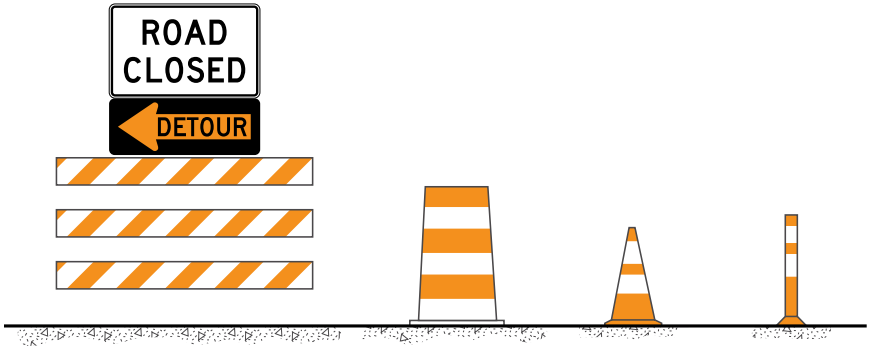

Barikad Barik Kònè Tib

Panno pou flèch kap flache

Nou kapab itilize panno laj oswa ki gen flèch kap flache oswa kap limen epi etenn nan zòn travo piblik yo ni lajounen ni lannwit pou gide chofè yo nan kèk liy trafik epi pou fè yo konnen gen yon pati nan wout la oswa nan lari ki pi devan an fèmen.

Moun kap fè siy ak drapo

Byen souvan nou mete moun kap fè siy ak drapo yo nan zòn kote gen travo piblik kap fèt sou gran wout ak nan lari pou kanpe, ralanti oswa dirije trafik san danje nan zòn lan. Moun kap fè siy ak drapo yo mete vès oswa jakèt jòn-vèt epi yo itilize drapo oswa palèt wouj stop/slow (kanpe/ralanti) pou dirije trafik nan zòn travo piblik yo.

Oswa

Trafik kanpe

Oswa

Trafik kontinye ak Atansyon

KÈK LALWA KI ENPÒTAN NAN DELAWARE

Moun k ap itilize telefòn pòtab/aparèy elektwonik pòtab pandan yo ap kondwi

Kòmanse 1ye janvye 2011, nou pral mete lwa Delaware ki anpeche moun itilize telefòn pòtab ak voye tèks pandan y ap kondwi a an aplikasyon. Moun ki anvi pale sou telefòn pòtab pandan y ap kondwi yo pral oblije itilize yon aparèy pou men ou lib. Chofè yo gen pèmisyon pou konpoze yon nimewo oswa aktive/dezaktive ekipman san fil la, epi yo dwe mete aparèy la yon kote. Epi tou Delaware entèdi moun itilize bipè, PDA, aparèy BlackBerry, pòtab, jwèt elektwonik ak òdinatè pòtab, aparèy kominikasyon a doub sans, ak nenpòt lòt aparèy elektwonik pòtab, pandan w ap kondwi.

Egzanpsyon:

- Ofisye lalwa, ponpye, teknisyen sèvis medikal ijan, oswa lòt moun kap opere otomobil dijans otorize pandan yap fè travay ofisyèl yo.
- Nenpòt moun kap rapòte yon ijans.
- Pa konsène moun kap kondwi oswa opere yon traktè pou jaden, kamyon pou jaden, oswa ekipman pou jaden.
- Operatè radyo amatè.
- Anplwaye biznis oswa gouvènman ki itilize yon radyo a doub sans ki monte oswa kole sou yon otomobil pou kominike ak sant kominikasyon an, baz operasyon an oswa ak lòt anplwaye (pa egzanp, konpayi sèvis piblik ak DelDOT).

Fè siyal

Lalwa Delaware egzije pou chofè yo fè siyal ak men oswa siyal pou vire lè yo gen entansyon kanpe, vire, oswa chanje liy. Seksyon sou talan pou kondwi ak konsèy pou sekirite esplike pi plis enpòtans ki genyen pou kominike ak pou fè siyal. Ou dwe fè siyal la 300 pye anvan ou fè aksyon ou vle a.

Double (pase) lòt otomobil

- Ou dwe toujou kanpe anvan ou rive kote nenpòt otobis lekòl, nan nenpòt direksyon, lè li kanpe pou anbake oswa debake timoun lekòl eksepte lè w nan bò opoze a yon gran wout ki gen 4 liy trafik oswa pi plis, menm la ankò ou dwe kontinye dousman.
- "Lalwa Delaware fè konnen otomobil yo dwe double lòt otomobil sou bò goch sèlman lè yo a yon distans ki san danje; epi lè sa a, yo dwe retounen adwat lè li klè e san danje sèlman." Lè w ap double yon siklis lalwa egzije pou chofè yo kite yon espas omwen twa peye lib tout tan, epi pou wout ki gen plizyè liy pou deplase sou liy tou pre ou a lè li posib.
- Otomobil yap double yo dwe fè plas adwat epi yo pa dwe ogmante vitès yo jiskaske yo fin double yo nèt.
- Byenke yo pa pèmèt sa nan kèk eta, lalwa Delaware pèmèt otomobil pase sou bò dwat, men sèlman ak prekosyon epi nan sitiyasyon espesyal.

Tanpri repase Seksyon sou talan pou kondwi ak konsèy pou sekirite a pou plis enfòmasyon sou pase ak double otomobil.

DEPLASE ...Epi ralani pou machin dijans ak otowout. Se la lwa.

Lwa ki mande pou chofè deplase otomobil yo pou kite machin dijans ak limyè oswa ak sirèn yo limen

Reyaksyon anvè otomobil kadijans kap apwoche

Lalwa Delaware egzije pou lè gen yon otomobil, ki gen otorizasyon pou kadijans ki toupre, ap apwoche epi ki itilize yon sirèn oswa ki afiche limyè wouj, wouj ak blan, wouj ak ble, oswa wouj, blan ak ble, tout lòt otomobil dwe sede dwadpasaj bay otomobil kadijans lan, epi yo dwe imedyatman kondwi sou bò dwat oswa bò twotwa wout la, lwen tout entèseksyon yo jiskaske otomobil ki gen otorizasyon pou kadijans lan pase, eksepte lè yon ofisye lapolis di pou yo fè otreman.

Lalwa sa a bon pou operatè otomobilDelDOT (yo egzije pou bay ponpye ak lapolis sipò kote ki gen ensidan an).

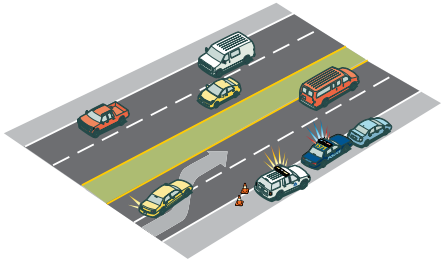

Wout plizyè liy
Soti sou liy kote machin ki kanpe a jiskaske pou pase kite li.

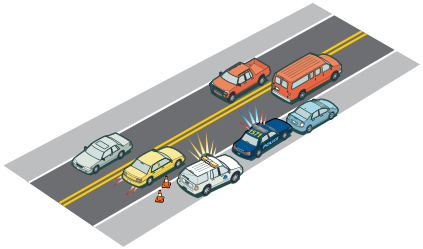

Wout de liy
Ralanti anba limit ki afiche a jiskaske ou pase machine ki kanpe a nèt.

Lè wap apwoche otomobil dijans ki estasyonne

Lè w ap apwoche yon otomobil dijans ki estasyonne, lè otomobil dijans otorize a genyen limyè wouj, ble, ble ak blan, wouj, ak blan, wouj, ak ble, oswa wouj, blan, ak ble kap kliyote youn apre lòt, oswa lè w ap apwoche yon otomobil otorize Depatman Transpòtasyon an ki estasyonne, kap bay yon siyal ak limyè jòn oswa wouj ak jòn, oswa lè w ap apwoche yon kamyon pou rale machin ki genyen siyal limyè jòn, blan, oswa jòn ak blan kap kliyote youn apre lòt, yonmoun kap kondwi yon otomobil kap apwoche dwe: kontinye ak atansyon epi bay lòt machin yo dwa pou pase kote li fè chanjman liy ki apwopriye lè li posib; oswa kontinye ak atansyon epi bese vitès si li tap enposib oswa yon danje pou chanje liy.

Lalwa sou deplase ale sou kote yo ede redwi risk ki geyen pou frakti grav ak lanmò tout fonskyonè leta kap travay kote ki gen danje.

LALWA SOU KONTWÒL TRAFIK

Lalwa trafik yo nesesè pou fè otomobil ak pyeton deplase nan lòd epi pou evite aksidan. Tout moun ki itilize gran wout Delaware yo dwe respekte lalwa sikilasyon nan Delaware. Menm si wap kondwi yon otomobil, monte yon bisiklèt, pouse oswa dirije kèk machin, monte yon bèt, oswa mache, ou dwe obeyi lalwa sa yo.

Lalwa jeneral

Ou dwe konnen lalwa jeneral sa yo:

- Ou komèt yon enfraksyon lè w pa swiv oswa w pa obeyi yon lalwa trafik.
- Ou dwe obeyi machaswiv yon ofisye lapolis menm si yo diferan de lalwa, de siy yo, siyal yo ak mak yo. Machaswiv sa yo nesesè pafwa pou trafik ka kontinye mache san danje.
- Ou pa dwe kite wout la epi pase sou pwopriyete prive pou w ka eseye evite yon siyal trafik oswa yon siy wout la.

Siy ak siyal ki nan entèseksyon gran wout ak raytren

Kote tren pase yo gen siy oswa siyal pou avèti chofè yo. Pa janm eseye kouri pase sou ray yo anvan yon tren.

Pa janm travèse si pa gen espas pou machin ou sou bò ki pi lwen an, oswa si wap oblije kanpe sou raytren yo. Pa bloke kote pou tren an travèse a. Rete tann jiskaske gen espas pou machin ou a sou bò ki pi lwen an. Li pridan pou w pa chanje angrenaj lè wap travèse raytren, pou si otomobil ou a ta kale. Li ta pridan tou pou repase Seksyon Senk "Lè machin ou kale sou raytren" anba Kadijans nan Seksyon senk lan. Sonje tren yo laj epi yo kapab kouri pi vit pase jan yo parèt la. Nan modèl ki pi ba la a, nou montre kèk siy avètisman ak siyal ki kòmen kote tren yo pase yo.

- Yon siy avètisman ki won, koulè jòn ak yon senbòl "X" ak lèt "RR" nwa ki ekri sou wout la anvan ou rive kote tren an travèse a. Sa se Siy avètisman davans lan.
- Anpil gran wout–entèseksyon raytren gen yon mak sou wout la oswa sou asfalt la anvan kote tren an travèse a. Òdinèman, nan mak sa yo, gen yon senbòl "X" ak lèt "RR" epi yon baton pou kanpe.
- Yon siy an fòm X oswa yon "kwa avètisman" ki gen Railroad Crossing (tren kap travèse) sou li nou mete nan kote tren yo travèse a. Siy sa gen menm siyifikasyon ak yon siy Yield (sede). Ou dwe sede dwadpasaj bay tren kap travèse yo.

Nan kèk kote tren travèse, ansanm ak siy kwa avètisman an, wap wè limyè youn sou kote lòt ki va flache lè yon tren ap apwoche. Lè limyè yo ap flache, ou dwe kanpe. Nan kèk kote tren travèse, gen yon baryè woulan ki bese lè yon tren ap apwoche, Pa kondwi sou kote baryè a. Nan kèk kote tren travèse gen yon klòch ki va sonnen tou. Pa travèse jiskaske klòch la sispann.

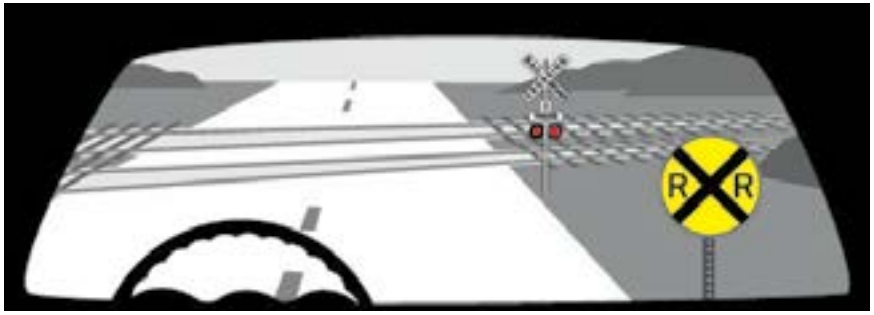

- Byen souvan, kote tren travèse ki gen plis pase yon raytren ap gen yon siy ki afiche epi ki montre kantite ray ki genyen yo. Siy sa yo fè w konnen gen plis pase yon raytren epi kapab gen plis pase yon kote pou tren travèse. Si w rive yon kote tren travèse ki pa gen yon siy ki montre kantite raytren ki genyen, li enpòtan pou w toujou tcheke si gen plis pase yon sèl ray anvan ou travèse.

Mak ki atè nan lari a

Liy ak senbòl ki sou wout la divize liy trafik yo, yo fè w konnen kilè w kapab double lòt otomobil oswa chanje liy trafik yo, ki liy trafik pou itilize pou vire, yo defini pasaj pou pyeton yo ak ki kote ou dwe kanpe pou siy oswa siyal trafik yo.

- Liy arebò yo – Liy blan solid akote wout la montre ou ki kote liy nan ye.
- Mak blan ki separe liy trafik – Kote ki gen plizyè liy pou trafik pase, gen liy mak blan ki separe liy trafik pou otomobil ki prale nan menm direksyon yo. Yon liy blan an tirè ant liy trafik yo vle di ou kapab travèse li pou chanje liy lè w ka fè sa san danje. Yon liy blan solid ant liy trafik vle di yo dekouraje w pou pa chanje liy. Liy blan doub solid yo entèdi otomobil chanje liy.
- Pasaj pou pyeton ak liy pou kanpe – Lè w oblije kanpe poutèt yon siy oswa yon siyal, ou dwe kanpe anvan otomobil ou rive nan liy pou kanpe a oswa yon pasaj pou pyeton, si gen youn.
- Pasaj pou pyeton yo defini zòn kote pyeton kapab travèse wout la. Ou dwe sede dwadpasaj bay pyeton ki nan yon pasaj pou pyeton oswa ki pral rantre nan yon pasaj pou pyeton. Se pa tout pasaj pou pyeton ki make. Ou dwe siveye pyeton lè yap travèse entèseksyon yo.
- Mak jòn ki separe liy trafik yo – Koulè liy ki separe trafik ki prale nan direksyon opoze yo se jòn. Yon liy jòn

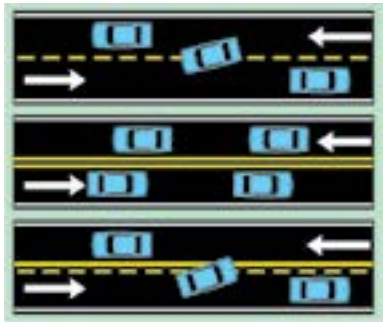

an tirè ant liy trafik ki prale nan liy trafik opoze yo vle di ou kapab travèse li pou pase si w ka fè sa san danje. Gen kèk zòn pou pase ki gen siy ki fè w konnen ki kote nou pèmèt ou pase epi ki kote ou pa kapab pase. Kote ki gen alafwa e yon liy jòn solid e yon liy jòn an tirè ant liy trafik ki prale nan direksyon opoze, ou pa kapab pase si liy jòn solid la se sou bò pa w la li ye. Si gen yon liy an tirè sou bò pa w la, ou kapab pase si w ka fè sa san danje. De (2) liy jòn solid ant liy trafik yo vle di pa gen okenn bò ki kapab pase. Ou kapab travèse yon liy jòn solid pou vire nan yon rantre kay si w ka fè sa san danje.

Liy revèsib

Byenke se pa yon bagay ki kòmen nan Delaware, ou kapab jwenn kèk liy trafik ki fèt pou mennen trafik nan yon direksyon nan kèk moman ak nan direksyon opoze nan kèk lòt moman. Òdinèman, se liy jòn doub an tirè ki make liy sa yo. Anvan ou kòmanse kondwi ladan yo, tcheke pou wè ki liy ou kapab itilize nan moman sa a. Kapab gen siy ki afiche sou kote wout la oswa anlè wout la. Byen souvan yo itilize limyè espesyal. Yon flèch vèt vle di ou kapab itilize liy trafik ki anba li a; yon “X” wouj vle di ou pa kapab. Yon “X” jòn kap flache vle di liy trafik lan la pou vire sèlman. Yon “X” jòn konstan vle di jan yo itilize liy trafik lan ap chanje epi ou dwe soti ladan imedyatman ou kapab fè sa san danje.

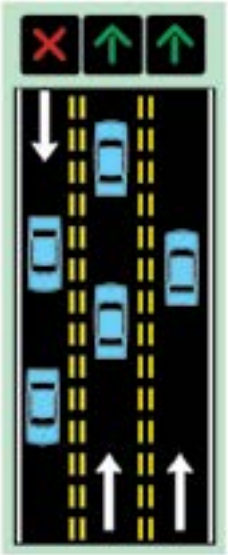

Liy rezève

Sou wout diferan, nou kapab rezève yon liy oswa plis pou otomobil espesyal. Liy rezève yo make ak siy ki di liy nan rezève pou itilizasyon espesyal.

- *“Transit”* (transpò) oswa *“bus”* (otobis) vle di liy trafik la se pou otobis itilize sèlman.
- *“Bicycle”* (Bisiklèt) vle di liy trafik lan rezève pou bisiklèt.
- “HOV” vle di Otomobil ki gen plizyè pasaje ladan *(High Occupancy Vehicles)* epi li fè konnen liy yo rezève pou otomobil ki gen plis pase yon sèl moun ladan yo. Siy yo di konbyen moun ki dwe nan otomobil la, epi ki jou ak ki lè li aplike. Pa egzanp, “HOV 3” vle di dwe gen omwen twa (3) moun nan otomobil la.

Wonpwen

Yon wonpwen se yon entèseksyon ki fèt tankou yon sèk ki fè trafik ale tou won. Malgre anpil fwa yo konfonn li ak yon "kafou", yon fason wonpwen modèn yo diferan se yo gen bagay ki kalme trafik la ki ankouraje chofè yo pou ralanti lè y ap pase nan entèseksyon an. Fason yo kreye wonpwen yo bese nesesite pou vire agoch dirèkteman, ki se yon gwo rezon moun fè aksidan nan entèseksyon, ki fè sa vin ogmante sekirite nan entèseksyon yo anjeneral. Pou plis enfòmasyon vizit **www.dmv.de.gov/services/driver_services/roundabouts.shtml**.

Jan Pou Itilize Yon Wonpwen - Nan Yon Machin

- Pwoche sou wonpwen an jan ou ta p fè sou yon entèseksyon kat direksyon. Ou dwe pwoche sou liy dwat la si w pral vire adwat, sou liy goch la si w pral vire agoch oswa anwon, epi nenpòt liy si w pral ale tou dwat.

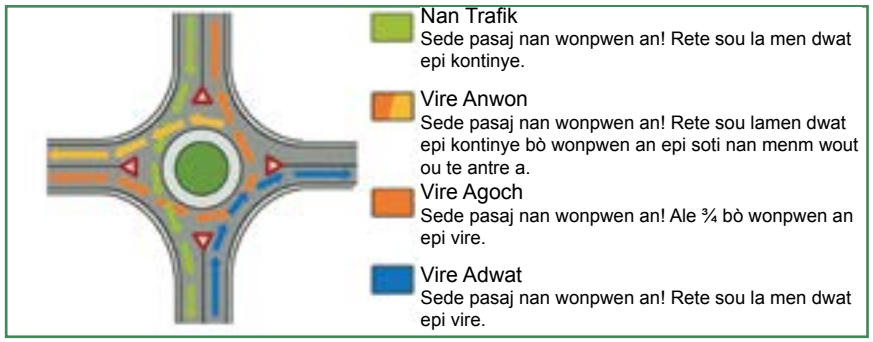

- Lè w a pwoche wonpwen an, rete sou bò dwat kote ki separe ti il la epi RALANTI a 10-12 mph.
- Veye moun ki sou bisiklèt yo epi kite yo antre nan liy nan.
- Veye pyeton k ap travèse yo epi sede dwa pasaj bay yo.
- SEDE dwadpasaj bay machin ki te deja nan wonpwen an!
- Kou w nan wonpwen an, pa kanpe amwenske se pou evite yon aksidan; ou gen dwadpasaj sou machin k ap antre yo. Toujou rete sou lamen dwat nan mitan ti il la epi kondwi nan direksyon a lanvè.
- Kontinye kondwi dousman epi PA DOUBLE lòt machin.
- Chèche pou w sòti a epi soti nan wonpwen an.
- Lè w fin soti nan wonpwen an, veye pou pyeton ak moun ki sou bisiklèt epi sede pasaj bay yo..

Liy mitan ki pataje

Liy mitan yo rezève pou vire agoch (oswa pou vire anwon lè yo pèmèt sa), men otomobil kap vwayaje nan toude direksyon yo kapab itilize yo. Sou asfalt la, flèch pou vire agoch pou trafik nan yon direksyon altène ak flèch pou vire agoch pou trafik kap soti nan direksyon opoze a. Gen yon liy jòn solid ak liy yon jòn an tirè ki fèt sou chak bò liy trafik sa yo. Nan kèk zòn, liy mitan ki pataje a tounen yon “liy revèsib” (liy ki gen direksyon altènatif) lè gen anpil trafik. Ou dwe kapab rantre nan liy trafik lan anvan ou fè sa, epi sèlman si w ka fè sa san danje.

Règ jeneral yo

Lè pa gen okenn siy oswa mak pou kontwole kouman yo itilize liy trafik yo, gen règ ki fè konnen ki liy trafik pou itilize. Anjeneral, règ sa yo kouvri kondwi, pase, epi vire.

Kondwi anjeneral – Pa janm fè yon otomobil fè bak nan okenn liy trafik eksepte pou pakin paralèl, oswa si l nesesè pou soti nan yon antre. Li pa pridan pou fè sa. Chofè pa atann pou yon otomobil fè bak nan direksyon yo, epi yo ka pa reyalize sa jiskaske li twò ta. Si w rate kote pou w vire a oswa kote pou w soti a, pa fè bak; kontinye jiskaske w rive kote ou kapab vire tounen san danje.

Pa kanpe nan liy trafik yo pou okenn rezon (twouble, pran pàn, kite yon pasaje desann). Kontinye woule jiskaske ou kapab soti sou wout la san danje.

Sou yon wout ki gen 2 liy oswa plis ki prale nan menm direksyon, rete nan liy dwat la, eksepte pou pase. Sou yon wout ki gen twa liy trafik oswa plis ki prale nan menm direksyon, si gen anpil trafik kap rantre oswa soti, itilize liy trafik ki nan mitan an.

Pase – Sou wout ki gen plizyè liy trafik, liy ki jis sou bò goch la nèt la fèt pou pase otomobil ki prale pi dousman yo itilize. Si w pase adwat, lòt chofè a kapab gen difikilte pou wè w epi li kapab chanje liy trafik toudenkou devan ou. Nan Delaware, li legal pou pase otomobil kap vire agoch sou bò dwat, men se yon sitiyasyon ki gen anpil posiblite pou koze aksidan epi ou dwe fè li ak anpil prekosyon. Ou kapab itilize akotman an pou pase otomobil kap vire agoch yo sou bò dwat nan Delaware; men, lòt chofè yo pa atann pou w la, kifè li egzijib pou pran prekosyon alekstrèm.

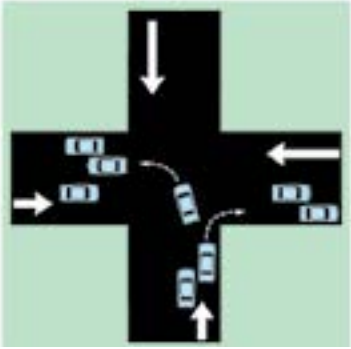

Vire – Kote ki pa gen okenn siy oswa mak pou liy trafik yo pou kontwole otomobil kap vire, ou dwe vire apatide liy ki pi pre direksyon kote ou vle ale a epi vire nan liy ki pi pre liy ou te soti ladan l lan. Konsa, wap travèse mwens liy trafik. Lè wap vire, soti nan yon liy trafik pou ale nan yon lòt menm jan li posib dirèkteman san ou pa travèse liy ki separe liy trafik yo oswa entèfere ak trafik la. Yon fwa w vire a, ou ka chanje pou ale nan yon lòt liy si l nesesè.

- **Vire adwat** – Lè wap vire adwat, evite vire byen laj sou bò dwat anvan ou vire a. Si w vire byen laj, chofè ki dèyè w la kapab panse wap chanje liy trafik oswa w pral vire agoch epi li kapab eseye pase w sou bò dwat. Si w vire byen laj pandan wap fin vire, chofè ki nan liy ki pi lwen an pap atann pou wè w la.
- **Vire agoch** – Lè wap vire agoch, evite pase nan kwen yo tèlman vit ou kapab al rantre sou yon moun kap apwoche sou bò goch. Men, ou dwe kite espas pou otomobil kap apwoche vire agoch devan ou.

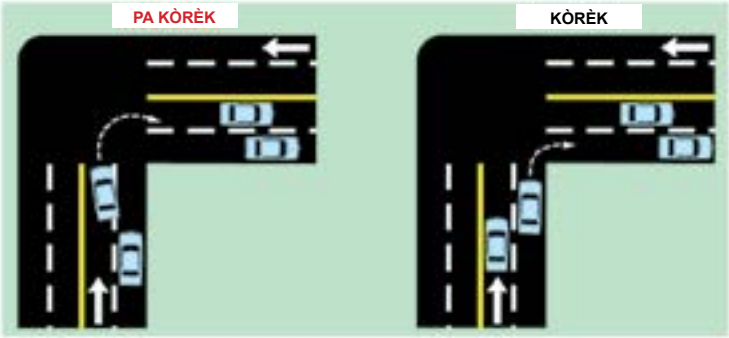

- **Vire kote ki gen plizyè liy pou vire** – Si gen siy oswa mak pou liy yo ki pèmèt gen 2 liy oswa plis pou vire, rete nan liy ou pandan wap vire a.

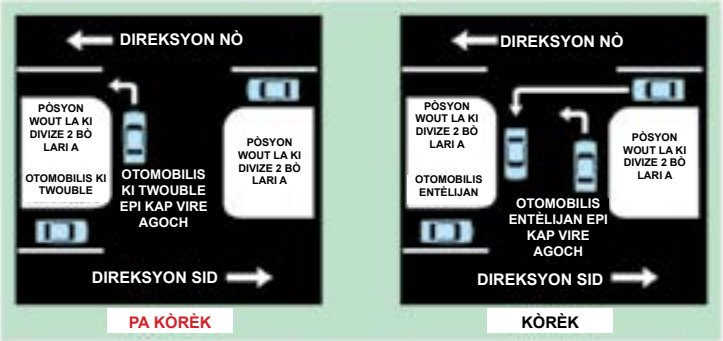

- **Travèse pòsyon nan wout la ki divize 2 bò lari an** – Fè atansyon a siy yo; si kote pou travèse a make pou otomobil kadijans sèlman, li ilegal pou w travèse la. Lè li legal pou travèse epi pa gen okenn lòt bagay, règ "kenbe bò dwat la" aplikè kote pou travèse pòsyon nan wout la ki divize 2 bò lari yo. Chofè dwe trete pòsyon wout la ki divize 2 bò lari a menm jan ak yon wout epi rete adwat ouvèti a tout tan.

Dwadpasaj

Lè gen posiblite pou otomobil oswa pyeton youn rankontre ak lòt epi pa gen okenn siy oswa siyal pou kontwole trafik la, gen règ sou kiyès ki dwe sede dwadpasaj. Règ sa yo fè konnen kiyès ki dwe ale anvan epi kiyès ki dwe rete tann nan sitiyasyon diferan nan trafik. Lalwa di kiyès ki dwe sede dwadpasaj; li pa bay pèsonn moun dwadpasaj. Ou dwe fè tout sa w kapab pou evite frape yon pyeton oswa yon lòt otomobil, kèlkeswa sikonstans lan yo.

Lalwa sa yo sou dwadpasaj aplike pou entèseksyon:

- Chofè dwe sede lè l nesesè pou evite frape pyeton kap travèse lari a.
- Chofè kap travèse yon twotwa pou rantre oswa soti nan yon antre kay, yon ale oswa yon pakin dwe sede dwadpasaj bay pyeton. Li ilegal pou kondwi sou yon twotwa eksepte pou travèse li.
- Pyeton kap itilize yon chyen gid oswa ki gen yon baton blan toutafè gen dwadpasaj. Pa itilize klakson ou paske li ka twouble oswa fè pyeton ki avèg pè.
- Chofè kap vire agoch dwe sede dwadpasaj bay otomobil kap apwoche epi ki prale toudwat.
- Chofè kap antre nan sikilasyon an oswa nan kafou pou vire anwon an oswa wonpwen dwe sede dwadpasaj bay chofè ki deja nan sikilasyon an.
- Nan yon entèseksyon kote ki pa gen yon siy stop (kanpe), siy yield (sede), oswa siyal trafik, chofè yo dwe sede bay otomobil kap soti sou bò dwat. Men, li ta pi pridan pou panse pou sede bay tout otomobil anvan ou rantre.
- Nan yon siy stop (kanpe) ki nan toule 4 kwen wout la, chofè ki rive nan entèseksyon an anvan an, ale an premye (apre li fin kanpe konplètman). Si gen plis pase yon otomobil ki rive an menm tan, otomobil ki adwat la ale an premye.
- Chofè ki soti nan yon antre kay, yon ale oswa sou kote lari pou antre sou yon wout dwe sede bay otomobil ki deja sou wout prensipal la.

Sa vle di rantre lè w soti nan liy pou vire sèlman, kote otomobil dwe sede, pou yo ka kanpe si l nesesè.

- Chofè pa kapab antre nan entèseksyon amwenke yo kapab rantre ladan san yo pa kanpe. Ou dwe rete tann jiskaske trafik ki pi devan an klè, pou w pa bloke entèseksyon an.
- Chofè kap double yon otomobil kap vwayaje nan menm direksyon trafik la dwe sede bay otomobil sa a (menmsi otomobil la ralanti oswa li kanpe).
- Ou dwe sede dwadpasaj bay yon machin polis, machin ponpye, anbilans, oswa lòt machine kadijans kap itilize yon sirèn, klaksyon, oswa limyè wouj oswa ble kap flache. Kanpe sou bò dwat lari a oswa tou pre bò dwat la otan li posib lè w wè oswa tande yon otomobil kadijans kap apwoche nan nenpòt direksyon. Swiv tout machaswiv yo bay nan wopalè otomobil kadijans lan. Si w nan yon entèseksyon, kondwi pou w ka pase entèseksyon an anvan.

Kanpe pou otobis lekòl

Ou dwe toujou kanpe anvan ou rive kote nenpòt otobis lekòl nan nenpòt direksyon lè li kanpe pou anbake oswa debake timoun lekòl eksepte lè w nan bò opoze a yon gran wout ki gen 4 liy oswa pi plis, menm la ankò ou dwe kontinye dousman.

Limyè jòn

Otobis lekòl gen 2 limyè jòn kap flache youn apre lòt sou tèt li ni devan ni dèyè alafwa. Yap mete yo anmach apeprè 10 segonn anvan limyè wouj kap flache sou tèt otobis la yo pou fè chofè otomobil kap apwoche yo konnen yo pral kanpe pou otobis la anbake oswa debake timoun lekòl. Apwoche yon otobis ki gen limyè jòn kap flache ak prekosyon epi mete antèt li pral kanpe. Timoun kapab ap tann otobis la oswa yo kapab ap kouri pou monte ladan li.

Limyè wouj

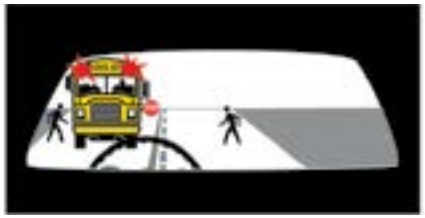

Yap mete limyè wouj kap flache youn apre lòt sou tèt otobis la epi siy *stop* (kanpe) ki sou kote otobis la an mach lè otobis la kanpe pou anbake ak debake elèv lekòl. Ou pa dwe kontinye jiskaske limyè wouj yo sispann flache, epi siy *stop* (kanpe) ki sou kote otobis la rantre, apre sa kontinye ak prekosyon.

Wout ki gen mwens pase 4 liy trafik TOUDE direksyon yo dwe KANPE.

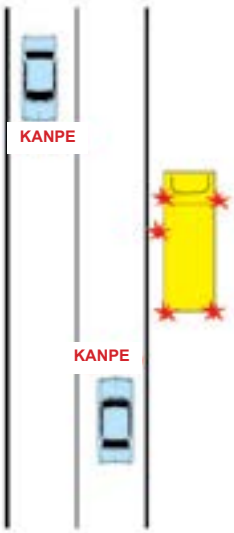

Wout ki gen 4 liy trafik oswa plis. Se trafik kap swiv yo ki dwe KANPE sèlman.

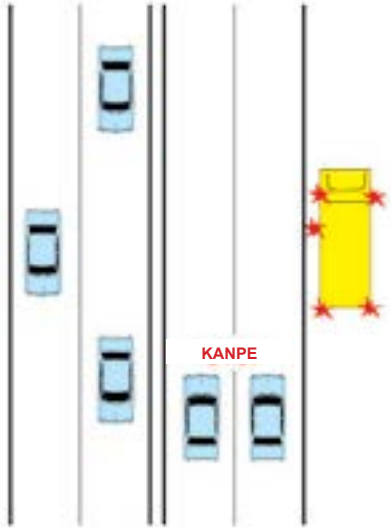

Idantifikasyon moun kap vyole lalwa sikilasyon yo

Si yon ofisye lapolis, chofè otobis lekòl, oswa gad kap fè elèv lekòl travèse lari, temwen nenpòt otomobil ki vyole lalwa pou kanpe pou otobis lekòl la epi yo pa fin rekonèt chofè a, yo dwe mete antèt moun ki gen otomobil la anrejistre sou non li a te komèt vyolasyon an.

Sanksyon ak sispansyon lisans pou pase yon otobis lekòl ki kanpe ak limyè wouj li yo kap flache

Kèlkeswa moun ki kondane poutèt li pase yon otobis lekòl ki kanpe ak limyè wouj li yo ap flache epi siy *stop* (kanpe) ki sou kote a deyò; yo dwe, pou premye ofans lan, bay moun lan yon amann ki pa pi piti pase $100 ni pi plis pase $230, oswa mete moun lan nan prizon pou pa pi piti pase 30 jou ni pi plis pase 60 jou, oswa toulede. Pou chak lòt ofans menm jan an, ki fèt apre sa epi ki fèt anvan 3 an pase, yo dwe bay moun sa a yon amann pou pa pi piti pase $115 ni pi plis pase $575, epi mete moun lan nan prizon pou pa pi piti pase 60 jou pa pi plis pase 6 mwa.

Yon fwa gen yon kondanasyon pou pase yon otobis lekòl ki kanpe ak limyè wouj sou tèt li yo ap flache epi siy stop (kanpe) a deyò, Divizyon Otomobil dwe sispann lisans pou kondwi a ak/oswa privilèj chofè a genyen pou kondwi yo pou yon peryòd 1 mwa pou premye ofans lan, 6 mwa pou dezyèm ofans lan, oswa 1 ane pou twazyèm oswa lòt vyolasyon ki rive anvan twa (3) ane pase sou dènye vyolasyon ki te fèt anvan sa a. Nou kapab bay yon lisans kondisyonèl apre yon sispansyon pou yon dezyèm ofans apre chofè a fin pase yon peryòd sispansyon minimòm san otorizasyon pou kondwi pandan 3 mwa. Nou kapab bay yon lisans kondisyonèl apre yon sispansyon pou yon twazyèm ofans oswa lòt ofans apre sa, apre chofè a fin pase yon peryòd sispansyon minimòm san otorizasyon pou kondwi pandan 6 mwa. Nou pa pèmèt okenn otorizasyon pou kondwi pandan 1 mwa sispansyon an pou yon premye ofans.

ESTASYONNMAN

Règ jeneral pou estasyonnen

Estasyonnen epi kite otomobil ou – Lè w pake epi w kite machin ou sou yon gran wout oswa lari, ou dwe etenn motè a, fèmen kote pou mete machin lan anmach la, retire kle a, epi mete fren yo. Li konseyab tou pou monte fenèt yo epi fèmen pòt yo ak kle.

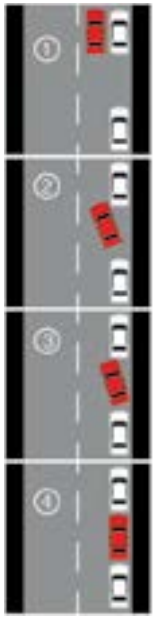

Pakin paralèl – Lè w pake sou yon gran wout a 2 sans, ou dwe fè pakin paralèl a 12 pous de twotwa oswa sou kote gran wout la.

Lè w ap rantre nan yon espas pou pakin paralèl: Lè w pran tès pou gen lisans pou kondwi a, ou va montre moun kap ba w tès la ou kapab pake yon machin nan yon espas pou pakin paralèl. Men etap ki genyen pou pakin paralèl:

Tcheke trafik la nan retwovizè ou. Si yon machin ki dèyè w tap swiv ou twò pre, pa kanpe toudenkou. Kontinye kondwi epi jwenn yon lòt espas. Kanpe toudenkou lè gen yon machin dèyè w, kapab koze yon kolizyon pa dèyè. Mete siyal pou vire a pou w ka fè lòt chofè konnen ou gen entansyon estasyonnen.

1. Fè siyal epi kanpe ak dèyè machin ou an nan menm nivo ak dèyè otomobil ki devan espas kote ou vle estasyonnen an.
2. Fè bak dousman, vire volan ou adwat pou w kapab dirije dèyè machin ou an nan direksyon devan machin ki dèyè ou la.
3. Pandan devan machin ou an ap soti dèyè machin ki devan ou lan, vire wou ou yo nèt agoch epi kontinye fè back Dousman jiskaske dèyè machin ou an prèske touche machin ki dèyè w la.
4. Drese wou w yo epi avanse devan pou w kapab santre machine lan nan espas pou estasyonnen an.Machin ou an pa dwe a plis pase 12 pous de koub la. Mete transmisyon an sou park epi mete fren an. Etenn motè a. (Li kont lalwa pou kite kle yo nan yon machin ki anmach epi ki pa gen moun ladan.)

Pou pake bò twotwa ki sou bò goch la nan yon lari a sans inik, swiv menm esplikasyon yo, men chanje dwat ak goch nan esplikasyon yo.

Si machin ou gen yon transmisyon ki mache alamen, kite li sou angrenaj ki ba lè w estasyonnen epi kite devan machin lan nan direksyon pou monte mòn lan. Kite li sou reverse (bak) lè w pake epi devan machin lan nan direksyon pou desann mòn lan. Sa va ede anpeche yon kolizyon si fren ijans ou oswa fren pakin ou pa ta fonksyonnen.

Pou kite yon espas pou pakin paralèl, fè siyal wap deplase. Siveye trafik la epi vire volan ou nan direksyon yon liy ki ouvri, pou fasilite wout pou w soti epi rantre nan trafik la.

Pakin pou andikape – Li ilegal pou pake nan nenpòt espas pakin ki fèt pou *Handicapped Parking* (pakin pou andikape) amwenke otomobil ou gen yon plak andikape ki afiche dèyè otomobil la oswa yon kat idantifikasyon pou pakin pou andikape ki afiche epi ki pandye nan retwovizè a.

Limyè Pakin – Lè w pake yon otomobil sou akotman an oswa sou kote nenpòt gran wout depi solèy kouche jiskaske solèy leve oswa lè pa gen ase limyè pou wè moun oswa objè ki a 1,000 pye, ou dwe limen limyè pakin ou yo (oswa limyè ki flache nan 4 direksyon yo si otomobil la genyen yo).. Limyè siyal pou vire yo pa dwe flache sou yon sèl bò sèlman nan yon otomobil ki pake.

Pake sou gran wout – Ou pa dwe janm pake sou pati ki asfalte a oswa sou kote pou otomobil pase a sou okenn gran wout ki deyò yon wout komèsyal oswa rezidansyèl amwenke otomobil la anpàn epi li pa kapab deplase. Mete w byen lwen posib sou bò dwat la.

Pake sou mòn – Lè devan otomobil la nan direksyon pou desann yon mòn, ou dwe vire wou devan yo nan direksyon koub la oswa pwent lari a. Lè devan otomobil la nan direksyon pou monte mòn lan, epi gen yon koub, ou dwe vire wou devan yo lwen koub la epi fè wou ki pi pre sou kote lari a touche koub la. Lè devan otomobil la nan direksyon pou monte mòn lan epi pa gen koub, ou dwe vire wou devan yon nan direksyon sou kote gran wout la. Li pridan tou pou kite machin lan tou anbreye.

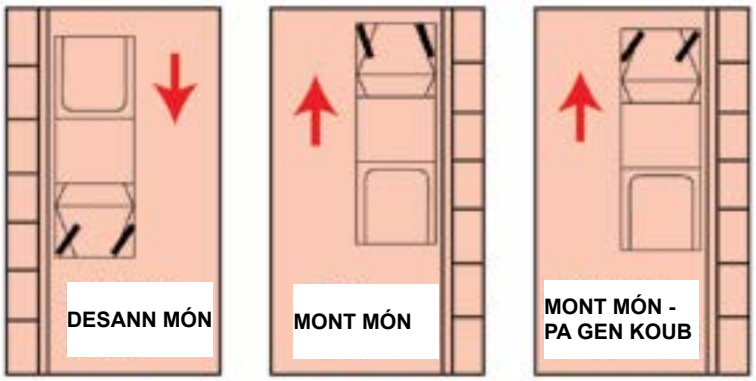

Vire wou yo sou bò koub la | **Vire wou yo lwen koub la** | **Vire wou yo adwat**

Pou ouvri pòt otomobil ki estasyonnen – Ou pa dwe janm ouvri pòt otomobil pou anpeche sikilasyon an fèt oswa pou mete okenn moun oswa otomobil an danje. Olye w fè sa, itilize pòt ki bay sou twotwa a. Vire epi tcheke pou wè si gen otomobil kap apwoche si w dwe itilize pòt ki sou bò ki bay sou lari a. Ou dwe fè atansyon espesyalman a siklis kap apwoche; yo kapab blese gravman nan yon kolizyon.

Vyolasyon pou kanpe ak estasyonnen

Amwenke gen yon lòt bagay ki afiche, oswa lapolis pase lòd pou yon lòt bagay, oswa pou evite yon aksidan, ou pa dwe kanpe ni estasyonnen otomibil ou nan okenn kote sa yo, menm si gen yon moun ki rete nan machin lan:

- Nenpòt kote ki gen siy ofisyèl ki entèdi aksyon sa a.
- Tout kote twotwa a pentire an jòn, oswa gen yon liy jòn sou kote yon wout.
- Nan yon entèseksyon, yon pasaj pou pyeton, oswa a 20 pye de yon pasaj pou pyeton nan yon entèseksyon.
- Sou yon twotwa.
- Devan yon wout, yon antre kay oswa yon ale prive oswa piblik.
- A 15 pye de yon fontèn dlo pou dife.

- A 20 pye de kote pou rantre nan nepòt estasyon ponpye oswa sou lòt bò yon lari a 75 pye de wout pou rantre nan estasyon an si gen siy ki afiche.
- A 30 de nenpòt limyè kap flache, yon siy stop (kanpe), oswa siyal trafik.
- Ant yon zòn pou sekirite oswa yon ilo ak koub ki sou kote a, oswa a 30 pye de fen yon zòn pou sekirite oswa ilo amwenke gen yon lòt bagay ki afiche.
- A 50 pye de yon pasaj tren amwenke gen yon lòt bagay ki afiche.
- Sou kote oswa anfas yon kote yap debleye tè oswa kote sikilasyon bare lè trafik la bloke.
- Sou kote yon wout nenpòt otomobil kanpe oswa pake bò koub la.
- Sou nenpòt pon oswa estrikti ki anlè sou yon gran wout oswa nan yon tinèl.
- Nan nenpòt lòt kote si w rete, kanpe, oswa pake sa va anpeche sikilasyon fèt byen.
- Nan zòn ki ant wout yo ak yon gran wout ki separe, menm kote ki gen yon kwazman.
- Nan nenpòt kote ki rezève kòm liy pou ponpye pase.

VITÈS

Lalwa trafik nan Delaware pran dispozisyon pou alafwa e yon restriksyon jeneral pou vitès e limit egzak pou vitès. Ou dwe obeyi toude.

Restriksyon jeneral sou fè vitès

Ou pa dwe kondwi sou yon gran wout nan Delaware a yon vitès ki pi plis pase. Sa vle di li pa toujou legal pou kondwi rapidman menm jan vitès limit la di a. Sonje byen ou dwe toujou kontwole vitès otomobil ou pou evite frape nenpòt moun, otomobil oswa lòt mwayen transpò kèlkeswa kondisyon tan an, kantite trafik ki genyen an, oswa menm si w prese.

Vitès limit yo

Ou pa dwe kondwi okenn otomobil pi vit pase vitès ki ekri nan tablo sa a (gade nan Seksyon 2, Revokasyon lisans ak sispansyon pou penalite dapre sistèm pwen an nan Delaware la):

Nan kadijans, vitès limit ki pi ba la yo kapab chanje.
Chofè a pa dwe janm depase limit ki afiche a.

Kote	Kote
Zòn lekòl yo	20 milalè
Distrik komèsyal	25 milalè
Distrik rezidansyèl	25 milalè
Wout ki gen 2 liy	50 milalè
Wout ki divize ak wout ki gen 4 liy trafik oswa plis	55 milalè
Gran wout ki gen aksè kontwole (otowout a peyaj ak otowout eksprès)	55 milalè
Route 1 ak Interstate 495	65 milalè

Kèlkeswa lè nenpòt nan vitès limit sa yo pa pridan pou kondisyon yo, nou kapab redwi yo pou vitès limit ki pi ba. Sou tout gran wout la, nou kapab mete siy ki montre vitès limit nan kondisyon sa yo.

Vitès minimòm

Ou pa dwe kondwi yon otomobil a yon vitès ki tèlman dousman ki anpeche mouvman nòmal ak rezonab sikilasyon trafik la eksepte lè li nesesè pou sekirite oswa pou respekte lalwa. Ou dwe obeyi vitès limit ki afiche yo, eksepte lè tanperati a oswa kondisyon yo rann li pa pridan pou fè sa.

Siy pou vitès

Gen 2 siy pou vitès: siy vitès limit yo ak siy limit ki konseyab (rekòmande). Siy vitès limit yo gen lèt ak chif nwa sou yon rektang ki gen fon blan epi ki gen limit yo pèmèt dapre lalwa yo. Siy vitès yo rekòmande yo gen lèt nwa sou yon fon jòn epi byen souvan yo parèt anba yon siy avètisman. Siy vitès ki rekòmande yo afiche sou kèk pòsyon nan gran wout yo pou fè w konnen kondisyon yo ka souvan rann li pa pridan pou kondwi vit. Byenke yon vitès ki rekòmande pa yon vitès limit egzak, si w depase li epi ou fè yon aksidan, nou kapab dedwi konklizyon ou te vyole restriksyon jeneral la epi yo kapab arete w.

LÒT MOUN KI ITILIZE GRANWOUT YO

Oumenm, antanke chofè yon otomobil, ou dwe pataje gran wout yo ak pyeton, siklis, motosiklis, moun ki monte ak kondwi bèt, epi sa kap kondwi otomobil jaden, ekipman pou wout ak ekipman pou konstriksyon. Tout moun ki itilize gran wout dwe obeyi lalwa trafik yo. Sa vle di chofè, pyeton, ak siklis.

Pyeton

Kòmanse 2009-2011 te gen 56 aksidan pyeton ak 958 chòk pyeton. An 2011, yon viktim pyeton nòmalman se yon gason ki gen plis pase 30 ane epi nòmalman gwo aksidan yo te fè nan Konte New Castle. Nòmalman aksidan yo te paske moun k ap mache lanwit, deyò wout pou pyeton, oswa sou, san yo pa mete rad ki klere oswa mache ak limye.

Responsablite w antanke yon chofè

- Ou dwe siveye pyeton kap mache sou wout la oswa kap travèse wout la; sonnen klaksonn ou tou piti si l nesesè. Yo pa dwe konsidere sonnen klaksonn lan kòm yon ranplasan pou sede dwadpasaj bay pyeton.

- Chofè dwe siveye moun ak epi sede dwadpasaj bay pyeton ki pa tande byen oswa ki gen yon enfimite ki mande pou yo itilize baton, beki, aparèy pou mache, chyen gid/bèt domestik, chèz woulan, oswa scooter a motè. Moun sa yo ka gen difikilte pou detekte trafik kap apwoche epi yo kapab bezwen tan anplis pou travèse wout la.
- Ou pa dwe kondwi nan zòn sekirite yon pyeton ni bloke yon pasaj pou pyeton.
- Ou dwe sede dwadpasaj bay nenpòt pyeton ki nan yon pasaj pou pyeton, epi kanpe si l nesesè.
- Ou pa dwe pase yon otomobil ki kanpe pou pèmèt yon pyeton travèse gran wout la.
- Ou dwe espesyalman siveye timoun ki tou pre lekòl epi ki nan distrik rezidansyèl.
- Ou dwe toujou kanpe anvan ou rive kote yon otobis lekòl ye lè li kanpe pou anbake oswa debake timoun lekòl eksepte lè w nan bò opoze a yon gran wout ki gen 4 liy oswa pi plis.
- Ou dwe siveye trafik ak anpil atansyon anvan ou soti nan otomobil ou.
- Pa tounen yon pyeton ki fè yon aksidan.
- Toujou kondwi ak pridans.

Responsablite w antanke yon pyeton

- Lè gen yon twotwa, ou pa dwe mache sou gran wout la.
- Lè pa gen twotwa, pa mache sou gran wout la si w ka evite li. Se nan kadijans sèlman ou ka mache sou wout la, epi lè sa a mache sou akotman agoch ki anfas trafik kap apwoche yo.
- Ou pa dwe mache sou yon gran wout lannwit san ou pa gen yon limyè oswa yon reflektè. Ou dwe mete rad koulè pal si l posib.
- Ou pa dwe mache sou yon gran wout lè w sou enfliyans alkòl ki fè w sou oswa dwòg.
- Ou pa dwe kanpe sou gran wout la pou mande yon woulib ni pou fè okenn biznis.
- Ou dwe travèse wout la ak akotman ki sou wout la yo kote ki make pou pasaj yo sèlman. Kote ki pa gen pasaj pou pyeton, ou pa dwe travèse entèseksyon yo. Kote ki pa gen entèseksyon, epi w bezwen travèse wout la, fè sa byen vit epi sèlman apre w fin gade nan toude direksyon yo pou trafik kap apwoche.
- Ou dwe obeyi siyal pou pyeton ki di “walk” (mache) ak “don’t walk” (pa mache) lè yo itilize yo.
- Ou dwe siveye machin kap vire anvan ou travèse yon gran wout nan yon entèseksyon.
- Ou pa dwe travèse yon entèseksyon dyagonalman eksepte lè siyal ki kontwole trafik yo otorize sa.

Ou dwe sede pasaj bay pyeton yo

Pyeton gen dwadpasaj:

- Lè yap travèse yon gran wout nan yon entèseksyon epi limyè vèt la oswa siyal pou mache a an favè yo.

- Lè wap travèse nan yon pasaj pou pyeton ki make oswa ki pa make.
- Lè w sou yon twotwa ki travèse yon ale, yon antre, oswa yon antre kay.
- Lè yo avèg epi yap travèse ak yon baton blan oswa chyen gid.

Pyeton dwe sede dwadpasaj:

- Lè yap travèse yon gran wout apade nan yon pasaj pyeton ki make oswa yon pasaj pyeton ki pa make nan yon entèseksyon.
- Lè wap travèse wout la kote ki gen yon tinèl pou pyeton oswa yon kote pou pyeton traverse ki anlè wout la.

Bisiklèt ak monte bisiklèt

Sonje Byen: Bisiklèt se otomobil, kifè:

1. Siklis yo dwe obeyi tout lalwa trafik yo.
2. Otomobilis yo dwe trete bisiklèt menm jan ak tout lòt otomobil.

Lalwa ak bon sans ka ede otomobilis ak siklis pataje wout la san danje. Li itil pou konsidere travay pataje wout la dapre 3 pwennvi: pa otomobilis la, pa paran jenn siklis la, ak pa granmoun ki siklis la.

Otomobilis ak siklis

Siklis yo gen dwa itilize tout wout yo eksepte pou wout kote yo presizeman pa pèmèt yo pase.

Yo sou kontwòl dispozisyon kòd otomobil la, menm jan ak tout lòt chofè otomobil. Kifè, nan yon sitiyasyon kèlkonk si w ta sede dwadpasaj bay yon lòt otomobil, ou ta sede bay yon bisiklèt tou.

Yon sisiklèt modèn kapab fè vitès ki depase 25 milalè. Men, ti volim piti li a kapab rann bisiklèt la difisil pou wè nan trafik, patikilyèman lè vizibilte a ba (tankou nan lapli, lè solèy kouche, oswa lè gen bwouya).

Bisiklèt sansib a sifas ki iregilye nan wout epi a presyon lè ki soti nan machin ki pase twò pre yo, kamyon ak otobis an patikilye kapab pouse yon bisiklèt ak presyon lè a sèlman si yap pase a gwo vitès. Ralanti epi kite ase espas lè wap pase yon bisiklèt, patikilyèman lè wap vwayaje a yon gwo vitès. Lalwa egzije chofè pou yo toujou kite yon espas vid ki yon minimòm twa pye, epi pou yo deplase ale nan liy ki akote a nenpòt lè li posib sou wout ki gen plizyè liy. Si wout la etwa epi ou pa kapab pase san danje, swiv a yon distans ki pridan epi rete tann jiskaske li pridan anvan ou pase. Kite ase espas lib apre w fin double yon bisiklèt anvan ou kanpe adwat; vitès bisiklèt la kapab pi plis pase sa w te panse a. Evite sonnen klaksonn ou pou yon bisiklèt eksepte nan yon kadijans.

Anpil aksidan machin/bisiklèt rive paske otomobilis la pa wè siklis la, pandan siklis la mete antèt, pa erè, otomobilis la wè li. Otomobilis yo abitye chèche otomobil sèlman epi yo gen tandans bliye bisiklèt kap apwoche yo. Ou dwe espesyalman fè atansyon a bisiklèt lè wap prepare pou w rantre nan yon wout oswa lè wap

prepare pou vire. Ralanti epi kite ase espas lè wap pase yon bisiklèt, patikilyèman lè wap vwayaje a yon gwo vitès. Lalwa egzije chofè pou yo toujou kite yon espas vid ki yon minimòm twa pye, epi pou yo deplase ale nan liy ki akote a nenpòt lè li posib sou wout ki gen plizyè liy. Lannwit, ou dwe fè atansyon a bisiklèt, menm jan ak lòt ti machin piti, li pi difisil pou wè yo.

Paran jenn siklis la

Dapre lalwa, yo ka rann paran an (oswa moun ki responsab la) kapab responsab si yon timoun, pandan lap monte bisiklèt, vyole nenpòt lalwa trafik yo. Antanke yon paran, ou gen responsablite pou w konnen pitit ou pare epi li kapab itilize yon bisiklèt san danje, epi li konnen epi li obeyi lalwa trafik yo. Ou responsab tou si pitit ou (ki poko gen 16 an) pa mete yon kaskèt.

Siklis ki majè

Si yon granmoun kenbe twa (3) prensip enpòtan sa yo antèt sa va ede li pataje wout la san danje ak otomobilis ak pyeton yo: kontwòl, kapab predi, epi vizibilite.

Anvan ou rantre nan trafik la, ou dwe gen tout kontwòl bisiklèt ou; monte bisiklèt la nan yon liy dwat epi vire ak kanpe ak souplès. Li esansyèl pou w monte bisiklèt ou yon jan yo kapab predi pou sekirite w sou wout la. Sa vle di woule ak trafik la, pa kont li; fè siyal pou fè konnen entansyon ou klèman epi nan ase tan; epi chwazi yon wout pou vwayaje ki pap fè w chanje direksyon nan trafik pou evite danje. Ogmante vizibilite w va ede pwoteje w sou wout la. Rad koulè vif pandan lajounen epi blan oswa rad ki gen reflè lannwit va ede yo wè ou. Yon bon kaskèt koulè blan oswa jòn pou bisiklèt se yon opsyon ekselan; li va e pwoteje w e rann ou pi vizib alafwa. Lannwit, toujou gen gran limyè blan ki egzijib yo epi reflektè ann aryè nan bisiklèt ou; yon limyè wouj pa dèyè ak reflektè anplis itil tou.

Itilize siyal ak men pou fè lòt otomobil konnen entansyon ou. (Gade nan Seksyon Senk – Pou kominike)

Antanke moun ki monte yon bisiklèt, ou gen tout dwa, travay ak responsablite chofè yon otomobil, eksepte kote lalwa natirèlman inaplikab pou bisiklèt. Lalwa anplis sa yo aplike pou siklis;

- Lè wap monte yon bisiklèt, ou dwe sou yon chèz pèmanan oswa akalifouchon sou yon chèz pèmanan.
- Ou pa kapab pote yon pasaje amwenke bisiklèt ou a fèt pou pote yon pasasje.
- Ou pa dwe kole ak okenn otomobil sou yon gran wout. Lalwa aplike tou pou moun kap kondwi charèt, ti machin piti, paten, ak moun ki monte ti machin jwèt.
- Ou pa dwe kondwi sou yon gran wout ki anfas trafik.
- Kou ou rive nan yon wout, ou dwe rete lwen sou lamen dwat, mezi li posib, sof lè pou w vire a goch, double yon machin, evite yon danje, oswa pran prekosyon lè liy nan twò etwat pou pran yon bekàn ansanm ak yon machin.
- Lè wap monte yon bisiklèt, ou dwe kenbe omwen yon men sou gidon yo tout tan.
- Ou pa dwe monte bisiklèt lannwit amwenke w gen yon gran limyè blan devan ki vizib a 500 pye, yon reflektè wouj ann aryè ki vizib a 600 pye, epi swa materyèl a reflè ki vizib sou toude bò yo a 600 pye oswa yon lanp limen ki vizib sou toude bò yo a 500 pye. Li rekòmande pou gen yon limyè ann aryè.
- Ou dwe sede dwadpasaj bay peyton sou yon twotwa epi nan yon pasaj pou pyeton epi ba li yon siyal moun kapab tande anvan ou double.
- Ou pa dwe mete ekoutè ki kouvri toude zòrèy ou.
- Tout moun ki poko gen 18 an dwe mete yon kaskèt pou bisiklèt ki byen fikse anplas epi ki byen tache.

Mak Sou Liy Pou Pataje

Nou kapab itilize mak sou li pou pataje sou kèk wout pou ede siklis yo nan pozisyon lateral, pou ankouraje siklis yo pase chofè yo san danje, pou bese kantite ensidan siklis k ap kondwi nan move direksyon, ak pou enfòme tout moun ni siklis ni machin ka itilize liy nan legalman.

Patajewout La Ak Motosiklèt

Dapre varyete moun kap monte motosiklèt ak kantite otomobil a motè ki gen 2 wou ki parèt nan lari nou yo ak sou gran wout nou yo, li klè anpil popilarite monte motosiklèt la ogmante. Estatistik aksidan motosiklèt demontre gen yon bon jan pousantaj aksidan ki gen pou wè ak moun kap monte motosiklèt epi ki gen eksperyans limite.

Nan nivo nasyonal prèske lamwatye tout aksidan motosiklèt se ak otomobil yo fèt. Nan kolizyon ak motosiklèt, byen souvan chofè yo di yo pat janm te wè motosiklèt la. Ant 2003 a 2011 te gen 130 aksidan motosiklèt nan Delaware. Ou dwe toujou vijilan epi tcheke ang kote w pa ka wè a souvan pou w ka konnen si pa gen yon motosiklèt ki prezan. Ou dwe vijilan espesyalman pou motosiklèt kap vire nan entèseksyon yo ak lè wap soti sou kote lari a oswa nan yon antre kay.

Motosiklis gen menm dwa ak responsablite sou wout piblik yo ak lòt chofè ki itilize gran wout yo. Li legal pou tout moun respekte menm lalwa trafik yo, gen sitiyasyon ak kondisyon espesyal ou bezwen konnen pou w kapab pataje wout la san danje ak moun ki chwazi pou itilize 2 wou olyede 4.

Poukisa li enpòtan pou w okouran zafè motosiklèt ak kouman yo mannevre yo? Toudabò paske yo pa idantifye motosiklèt fasilman nan trafik. Motosiklèt mezire sèlman 2 pye nan lajè lè w konpare yo ak yon otomobil ki mezire 5 a 6 pye nan lajè. Menm lè w wè yo, li difisil pou kèk chofè jije a ki distans motosiklis yo ye.

Anfen, menm lè w wè yo epi ou jije distans lan kòrèkteman, gen kèk chofè ki pa ka reyalize a ki vitès motosiklèt yo prale. Ou dwe siveye pwoblèm pèpetyèl espesyal sa a epi jan motosiklis reyaji nan kèk sitiyasyon egzak kapab ede w evite fè kolizyon ak motosiklèt nan trafik. Men kèk nan sitiyasyon egzak ki mande motosiklis yo ak oumenm pou nou prete yon atansyon espesyal.

Vire agoch devan yon motosiklis kap apwoche konte anpil nan pousantaj aksidan machin/motosiklèt kote gen moun ki blese. Pwoblèm pa wè motosiklèt la se yon pwoblèm doub: chofè machin pa imajinen siklis la nan trafik la, oswa chofè yo pa kalkile vitès motosiklèt kap vini an. Konpòtman kòrèk la se pou gade epi gade ankò. Ou dwe sèten ou wè motosiklèt la epi ou konnen vitès li anvan ou vire agoch.

Siyal pou vire yo pa etenn tèt yo otomatikman nan pifò motosiklèt. Pafwa, moun kap monte motosiklèt la bliye etenn siyal la. Anvan ou vire devan yon motosiklis, ou dwe konnen si moun kap monte motosiklèt la ap vire epi li pap kontinye toudwat

nan wout ou a epi li bliye yon siyal pou vire ki kontinye ap flache a.

Distans pou swiv dèyè yon motosiklis la dwe konte a 2 segonn lè wap vwayaje a vitès ki mwens pase 40 milalè epi konte a 4 segonn pou vitès ki depase 40 milalè. Si w swiv twò prè, sa kapab rann moun ki monte motosiklèt la enkyete epi atansyon li kapab distrè sou wout la ak nan trafik ki pi devan an. Motosiklèt kapab kanpe pi vit, kifè ou dwe swiv yo a yon distans ki pridan. Si wout la glise oswa mouye, ogmante kantite distans wap swiv la.

Jan motosiklis itilize liy trafik yo enpòtan. Motosiklèt gen dwa pou gen menm lajè liy trafik ak tout lòt otomobil. Yon moun ki gen eksperyans nan monte motosiklèt ap CHANJE pozisyon KONSTAMAN nan liy trafik lan pou li kapab ogmante kapasite li genyen pou li wè ak kapasite pou yo wè li a omaksimòm, epi pou li konpanse pou objè ki nan wout la oswa toupre wout la. Pa janm deplase ale nan menm liy trafik la sou kote yon motosiklèt menm si liy trafik la laj epi siklis la ap woule byen lwen sou yon bò. Li non sèlman ilegal, men li gen anpil anpil danje ladan.

Move tan ak sifas ki glise kapab vrè pwoblèm pou motosiklis. Kite plis distans toujou pou swiv motosiklèt lè lapli ap tonbe oswa lè sifas wout la mouye epi li glise. Moun kap monte motosiklèt epi ki gen eksperyans ap ralanti nan kondisyon sa yo. Sonje byen, motosiklèt gen 2 wou sèlman lè w konpare yo ak 4 pa w la. Epitou, ou dwe siveye pwoblèm reflè, lapli ak sifas ki mouye kreye yo, espesyalman lannwit. Li fasil pou w pèdi yon motosiklèt ak moun kap kondwi li a devi, nan pi bon sikonstans yo. Lapli, van, pousyè, ak polisyon afekte vizyon siklis la pi fasil pase pa oumenm ki nan yon otomobil fèmen. Pwoteksyon pou figi siklis la, glas devan motosiklèt la, oswa gwo linèt pou pwoteksyon yo ede, men yo pa kapab metrize tout limitasyon ki genyen nan vizyon nan sikonstans sa yo.

Van kap travèse kapab yon danje pou motosiklis. Lè gen anpil van sa kapab anreyalite deplase yon motosiklèt nan liy trafik li a. Kote pou siveye yo se kote ki ouvè gran, pòsyon ki long sou gran wout yo ak pon yo. Yo rekonèt gwo kamyon kap kouri vit yo tankou bagay ki kreye gwo van ki kapab fè yon motosiklis pantan, epi nan kèk sikonstans kapab anreyalite deplase motosiklis la sou wout lap vwayaje a. Ou dwe vijilan nan kondisyon sa yo pou w kapab prepare tèt ou pou chanjman ki kapab fèt byen vit nan vitès oswa direksyon motosiklèt la.

TALÈ NAN YON MIWA TOU PRE OU.
PATAJE WOUT LA.

Sifas wout yo ak bagay ki sou wout la ki pa nòmalman afekte lòt otombil kapab kreye pwoblèm pou siklis la. Gravye, debri, arebò asfalt, ti bèt piti, epi menm kouvèti twou nan lari a kapab fè motosiklis la chanje vitès oswa direksyon.

Kwazman a nivo pou tren kapab pa lis oswa yo ka kwaze wout la nan yon ang. Moun kap monte motosiklèt la kapab ralanti oswa chanje direksyon pou yo kapab kwaze ray yo kareman. Siklis la kapab soulve chèz la pou ede absòbe chòk yon kwazman ki pa lis.

Pon an metal oswa an gri kreye yon sansasyon tranble nan kawotchou devan motosiklèt la epi sansasyon sa pi fò pase sansasyon ou genyen nan machin ou. Sansasyon tranble sa a kapab fè yon motosiklis ki pa gen eksperyans chanje direksyon byen vit oswa ralanti.

Kondwi Motosiklèt Epi Andòsman Sou Lisans

Si w poko gen 18 an, ou dwe pran epi pase Pwogram pou edikasyon moun ki kondwi motosiklèt nan Delaware (Delaware Motorcycle Rider Education Program).

Nou bay detay sou kouman pou ajoute yon andòsman pou motosiklèt sou yon lisans pou kondwi, ekipman ki egzijib yo ak mannevre san danje nan yon liv apa epi w ka jwenn yo nan biwo Divizyon Otomobil gade sou kouvèti dèyè a pou adrès yo). Epi gade enfòmasyon sou andòsman nan Seksyon 2 nan liv sa a.

Ou dwe toujou gen pwoteksyon ki apwouve pou je yo ak kaskèt ki apwouve a pou oumenm ak pasaje w la lè wap kondwi yon motosiklèt. Ou dwe toujou mete ekipman sa a si wap kondwi ak yon pèmi pou aprann (menm pou pran tès pratik sou wout la), ak si w poko gen 19 an.

Mopèd Ak Tripèd

Men kèk enfòmasyon ou pral bezwen konnen pou w rann kondwi yon mopèd ak tripèd legal, san danje, epi anpil plezi.

- Yo pa dwe kondwi mopèd ak tripèd sou wout ant eta ak sou gran wout ki gen aksè limite, ni yo pa dwe kondwi yo sou dwadpasaj yon raytren kap fonksyonnen ni yo pa dwe kondwi yo sou okenn wout ki rezève pou bisiklèt itilize amwenke motè oksilyè a etenn.
- Ou pa kapab legalman kondwi yon mopèd ak tripèd sou okenn wout piblik amwenke w gen yon lisans ki valab.
- Mopèd ak tripèd dwe anrejistre dapre règleman Divizyon Otomobil adopte yo. Rejistrasyon ak re-rejistrasyon dwe fèt pou 3 an epi li koute $5.
- Mopèd ak tripèd dwe gen yon limyè ann avan ak ann aryè epi yo dwe gen yon klòch oswa yon aparèy ki kapab bay yon siyal moun kapab tande pou yon distans ki omwen a 100 pye.
- Li enpòtan pou w siveye trafik ki osi lwen posib, prepare pou kanpe toudenkou, pou trafik kap apwoche agoch oswa adwat nan entèseksyon, ak pou otomobil kap soti sou kote lari a.
- Li rekòmande pou chak moun kap kondwi oswa monte yon mopèd oswa yon tripèd mete yon kaskèt sekirite ak rad ki gen koulè vif epi ki gen reflè ladan yo.

OHV - Machin Pou Tout Wout *(Off Highway Vehicles)*

Rejistrasyon OHV yo egzijib toupatou nan eta a. Yo kapab travay sou aplikasyon pou rejistrasyon nan nenpòt Biwo Otomobil gade sou kouvèti dèyè a pou adrès yo). Aplikan an dwe gen yon deskripsyon OHV a (mak, ane, nimewo seri), epi li dwe gen omwen 18 an. Frè pou rejistrasyon an se $6 pou twa (3) ane.

Ou pa kapab kondwi OHV yo sou lari oswa gran wout piblik, epi ou dwe gen lapèmisyon mèt pwopriyete a anvan ou kapab kondwi yo sou pwopriyete prive. Operatè a ak tout pasaje yo dwe mete yon kaskèt sekirite ki gen bann ki pase anba manton.

Tout OHV dwe gen fren oswa yon aparèy sanblab ki kapab kontwole otomobil la. Tout OHV dwe gen yon mòflè ki redwi nivo bri a a 60%.

Moun Ki Monte Bèt Ak Moun Ki Kondwi Bèt

nke yon moun ki monte nenpòt bèt oswa ki kondwi yon otomobil bèt rale sou gran wout la, ou gen tout dwa ak tout responsablite yon chofè otomobil genyen eksepte kote natirèlman kapab pa gen okenn aplikasyon lalwa.

Traktè Ak Zouti Pou Jaden, Materyèl Pou Wout Ak Zouti Pou Konstriksyon

Pou objektif seksyon sa a, oumenm, antanke chofè nenpòt traktè konsa oswa lòt ekipman ki pouse tèt yo, kit yo rale yo kit yo pa rale lòt otomobil oswa yon machin oswa ekipman, gen tout dwa ak responsablite nenpòt lòt otomobil sou gran wout la. Nou bay lalwa ak règleman espesyal ki gouvènen anplis rejistrasyon yo, dimansyon yo, pwa yo, ak operasyon yo sou gran wout yo nan yon lòt tiliv anplis ou kapab jwenn nan biwo Divizyon an (Gade sou deyò kouvèti dèyè a pou adrès yo).

Kiyès Ki Pa Dwe Itilize Granwout La

Ou pa dwe kondwi yon minibisiklèt, yon ti machin pou kous a yon plas *(go-cart)*, ti machin pou gòlf, moto tout teren *(dirtbike)*, scooter a motè, moto pou nèj, oswa lòt otomobil tout teren Divizyon an pa pèmèt anrejistre sou gran wout. (Gade definisyon minibisiklèt pou diferansye li de motosiklèt).

Otomobil ki mache dousman

Yon anblèm *"Slow-Moving Vehicle"* (otomobil ki mache dousman) – yon siy koulè oranj, fliyoresan epi ki gen reflè - pafwa tache nan traktè pou jaden oswa nan lòt otomobil ki mache dousman pou avèti chofè kap apwoche. Lè w wè siy sa a, ralanti imedyatman epi kontinye ak anpil prekosyon.

Patajewout La Ak Yon Kamyon

Menm si wap pataje wout la ak yon vwati, kamyon, otobis, oswa lòt gwo otomobil laj, li enpòtan pou kesyon sekirite pou w obeyi lalwa trafik yo, respekte règ wout la yo, epi kondwi ak pridans. Ant 2000-2003, te gen 51 (14%) fatalite epi 71 (5%) kolizyon ki koze blesi grav ki gen rapò ak gwo otomobil nan Delaware. Èske gen nenpòt règ espesyal pou pataje wout la ak yon kamyon? Wi! Men kèk sijesyon chofè pwofesyonèl ki kondwi kamyon yo bay.

Pase

Lè wap pase yon kamyon, dabò tcheke devan ak dèyè, epi avanse nan liy trafik wap pase a sèlman si li klè epi si w nan yon zòn ki legal pou pase. Si l nesesè, flache gran limyè devan otomobil, espesyalman lannwit, pou fè chofè kamyon an konnen wap pase.

Sou yon gran wout ki a nivo, li pran twa (3) a senk (5) segonn anplis sèlman pou pase yon kamyon olyede yon vwati. Nan yon ranp, byen souvan yon kamyon pèdi vitès, kifè li pi fasil pou pase olyede yon vwati.

Nan yon pant, fòs kamyon an va fè li ale pi vit, kifè ou kapab oblije ogmante vitès ou.

Fin pase byen vit posib, epi pa rete sou kote lòt otomobil la.

Si chofè a flache limyè li yo apre li fin pase w, se yon siyal ki vle di li klè pou w tounen rantre. Ou dwe tounen sèlman lè w kapab wè devan kamyon an nan retwovizè w la. Apre w fin pase yon kamyon, mentni vitès ou.

Lè yon kamyon pase w, ou kapab ede chofè kamyon an si w rete sou bò ki pi lwen nan liy trafik ou a. Si w desann vitès ou enpe, wap rann li pi fasil pou chofè kamyon an. De tout fason, pa akselere pandan kamyon an ap pase a. Apre w fin pase, chofè kamyon an va fè w siyal pou li fè w konnen kamyon an ap retounen nan liy trafik ou a.

Lè w rankontre yon kamyon kap vini nan direksyon opoze, rete byen lwen sou kote otan li posib pou evite yon aksidan kote w frape sou kote epi pou redwi ajitasyon van an ant 2 otomobil yo. Sonje byen, ajitasyon an pouse otomobil yo apa. Li pa rale youn vin jwenn lòt.

Toupre yon zòn ki pa pèmèt kamyon pase – *Zòn-non*

Anjeneral, kamyon pran yon ti tan anplis pou kanpe pase vwati poutèt gwosè yo.

Si w toupre yon kamyon, eseye rete lwen "ang kote chofè a pa ka wè a", yo rele li Zòn-non *(No-Zone)* tou, menm jan nou montre pi ba la a:

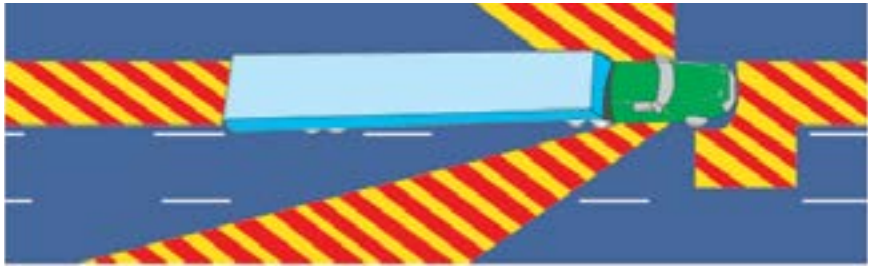

KLE POU GRAN WOUT KI PI AN SEKIRITE: KONNEN ZÒN-NON AN

Zòn-non an lan reprezante zòn danje pou kamyon kote ki gen plis posiblite pou kolizyon rive.

- **Pou pase** - Lè vwati rantre twò vit apre yo fin pase, lèfini yo ralanti toudenkou, yo fòse chofè kamyon yo konpanse ak yon ti tan tou piti oswa yon ti espas de rezèv ki piti. Piske li pran plis tan pou pase yon otomobil ki laj, ou dwe mentni yon vitès konstan lè wap pase, epi ou dwe konnen ou kapab wè kabin devan kamyon an nan retwovizè ou anvan ou pase devan li.
- **Pou fè bak** - Lè yon kamyon ap fè bak, pafwa li dwe bloke lari an tanporèman pou li kapab byen mannevre trelè li byen. Pa janm pase yon kamyon kap fè bak twò pre ann aryè. Sonje byen, pifò trelè mezire 8½ pye nan lajè epi yo kapab konplètman kache objè ki toudenkou vin rantre ant yomenm ak yon zòn kote yap debake. Kifè, si w eseye pase dèyè yon kamyon, ou rantre yon (Zòn-non) ang kote chofè a pa ka wè pou ni oumenm ni chofè kamyon an.
- **Ang kote chofè pa ka wè ann aryè** - Aladiferans vwati, kamyon gen yon ang kote chofè pa ka wè ki pwofon dirèkteman dèyè yo. Evite twò kole ak yon otomobil wap swiv nan Zòn-non sa a. Chofè kamyon an pa kapab wè machin ou an nan pozisyon sa a, epi kote w kapab wè nan kouran trafik la redwi anpil anpil. Swiv yon otomobil twò pre ogmante chans ou genyen pou w fè yon kolizyon pa dèyè ak yon kamyon. Kite omwen 4 segonn ant otomobil ou a ak kamyon an, epi sonje byen, oumenm tou, ou pa kapab wè epi planifye davans si w swiv twò pre.
- **Ang kote chofè pa ka wè sou kote** - Kamyon gen ang kote chofè pa ka wè ki pi laj anpil sou toude bò otomobil yo, pase vwati ki pote pasaje. Lè w kondwi nan ang kote chofè a pa ka wè (Zòn-non) pandan nenpòt kantite tan, chofè kamyon an pa kapab wè ou. Si yon chofè komèsyal bezwen chanje liy byen vit pou nenpòt rezon, yon kolizyon grav kapab rive ak otomobil ki nan Zòn-non an.
- **Vire nan tout lajè lari a** - Pafwa, chofè kamyon bezwen vire sou bò goch nan tout lajè lari a pou yo ka fè mannèv pou yo vire adwat san danje. Yo pa kapab wè vwati ki dirèkteman dèyè yo. Lè w pase ant otomobil komèsyal ak koub la oswa akotman an ki adwat la, sa ogmante posiblite ki genyen pou w fè yon kolizyon.

Aksidan ki rive nan fè bak

Swasannsis pousan nan tout aksidan ki fèt ak otomobil komèsyal rive pandan yap fè bak; kifè, pa janm eseye travèse dèyè yon kamyon kap prepare pou l fè bak. Byen souvan, yon chofè kamyon ap prepare pou fè kamyon an fè bak soti sou wout la pou li ka rantre nan yon zòn pou debake machandiz, li pa gen okenn chwa men pou bloke wout la tanporèman. Se la kèk chofè ak pyeton eseye pase dèyè kamyon an olye pou yo rete tann kèk segonn pou kamyon an fin fè mannèv li yo nèt. Lè wap pase twò pre dèyè kamyon an, chofè a oswa pyeton an antre nan ang kote chofè a pa ka wè a, epi yon aksidan ka rive.

Lòt ti konsèy

Pou rapòte yon vyòl sekirite, ou kapab depoze yon plent konsènan vyòl Pasaje, vyòl sekirite Machin Komèsyal, vyòl Pwoteksyon Konsomatè Pwodwi Nan Kay oswa vyòl Materyèl ki Danjere rele liy telefòn gratis la nan 888-DOT-SAFT (888-368-7238), disponib kòmanse 9 a.m. jiska 7 p.m., lendi jiska vandredi lè orè lè.

SEKSYON 5

TALAN POU KONDWI AK KONSÈY POU SEKIRITE

Pa gen liv pou chofè ki kapab montre w kouman pou w kondwi yon otomobil oswa pou w yon chofè ki pridan. Kondwi egzije talan ou kapab vin genyen sèlman nan swiv kou fòmasyon ak nan fè pratik. Paragraf sa yo ofri kèk enfòmasyon debaz.

ANVAN OU KONDWI

Sekirite ou ak pa piblik la depann anpil de sa w fè anvan ou kondwi, menm ajiste chèz ou ak retwovizè yo, itilize senti pou sekirite, tcheke otomobil ou, toujou kapab wè klè, epi mete atik ki anndan ak sou machin ou an sekirite.

Planifikasyon vwayaj la

Gen jan ou kapab ede redwi pri li koute pou kondwi. Dabò, detèminen kisa w bezwen pou transpòtasyon anjeneral. Pou chak vwayaj, detèminen si l nesesè. Si se sa, gen de fwa ou kapab pa bezwen kondwi oumenm. Ou kapab pran yon woulib nan men yon lòt moun, oswa ou kapab pran transpò piblik, si genyen.

Pi bon jan pou pwolonje lavi machin ou ak pou ekonomize sou gaz, se pou w itilize li mwens posib. Planifye vwayaj kapab rann lavi w pi fasil epi li kapab ede w diminye kantite tan ou pase ap kondwi a.

- Pran transpò piblik, lè li disponib; (800-652-DART) **www.dartfirststate.com**
- Evite kondwi lè gen anpil trafik. Li koze abimaj anplis sou oumenm ak otomobil la.
- Pran woulib oswa pataje kous yo depi li posib; (888-743-3628) **www.ridesharedelaware.org**
- Planifye epi konbinen vwayaj ou yo. Fè yon lis bagay ou bezwen yo ak kote ou bezwen ale yo. Ale tout kantite kote ki posib yo nan yon sèl vwayaj. Eseye redwi kantite kote ou bezwen ale yo. Sa va redwi kantite vwayaj ou oblije fè yo.
- Rele davans pou w ka konnen yo gen sa w bezwen yo oswa sa w pral chèche a prepare.

Lè w fè aktivite sa yo, ou kapab ede redwi kantite trafik ki sou wout la, redwi pri li koute pou w vwayaje a, epi ekonomize tan ak efò pou tèt pa ou.

Tcheke otomobil la

Jiska ki pwen ou ka kòmanse kondwi san danje, ak otomobil wap kondwi a. Se yon obligasyon chofè genyen pou yo konnen otomobil yo kondwi a an sekirite pou yo kondwi li. Yon otomobil ki nan move eta pa an sekirite, epi li koute plis pou fè li mache, pase youn ki antreteni. Li kapab pran pàn oswa koze yon kolizyon. Si yon otomobil nan move eta, ou kapab pa ka

soti nan yon sitiyasyon ijan. Yon otomobil ki nan bon eta kapab ba w yon maj sekirite anplis lè w bezwen li, epi ou pa janm konnen ki lè ou pral bezwen li.

Ou dwe toujou swiv liv mèt otomobil la pou fè antretyen pa woutin. Gen kèk bagay ou kapab fè poukont ou, epi gen kèk se yon mekanisyen kalifye ki dwe fè yo. Kèk ti tchèk byen senp va ede evite pwoblèm sou wout la.

Sistèm fren an – Se fren ou yo sèlman ki kapab kanpe otomobil ou a. Li gen anpil danje, si yo pap fonksyonnen byen. Si yo sanble yo pap travay byen, yap fè anpil bri, bay sant dwòl, oswa pedal fren an pa desann raplanche, fè yon mekanisyen tcheke yo.

Limyè – Ou dwe asire tèt ou siyal pou vire yo, limyè fren yo, limyè dèyè yo, ak limyè devan yo ap fonksyonnen byen. Ou ka tcheke bagay sa yo deyò otomobil la. Limyè fren yo fè lòt moun kap itilize wout la yo konnen wap kanpe, epi limyè siyal yo fè yo konnen wap vire.

Yon limyè devan ki pa aliyen kapab briye kote li pa ka ede w epi li kapab avegle lòt chofè yo. Si w gen pwoblèm pou wè lannwit oswa si lòt chofè ap flache limyè devan otomobil yo ba ou konstaman, fè yon mekanisyen tcheke limyè devan yo.

Glas devan ak eswi glas yo – Glas ki domaje kapab kase pi fasilman nan yon ti kolizyon piti oswa lè gen yon bagay ki frape glas devan machin lan. Fè ranplase yon glas devan ki domaje.

Eswi glas yo retire lapli ak lanèj sou glas devan machin lan. Gen kèk otomobil ki gen eswi glas pou fenèt dèyè yo ak pou limyè devan yo. Ou dwe konnen tout eswi glas yo ap fonksyonnen nan bon eta. Si lam yo pa netwaye dlo a byen, ranplase yo.

Kawotchou – Kawotchou abime oswa ki bòl kapab ogmante distans ou kapab kanpe a epi yo kapab rann li pi difisil pou w vire lè wout la mouye. Kawotchou ki pa balanse epi ki gen presyon ba fè kawotchou yo abime pi vit, yo redwi ekonomi sou gaz la, epi yo rann otomobil la pi difisil pou kondwi ak pou kanpe. Si otomobil la rebondi, volan an souke, oswa otomobil la rale sou yon bò, fè yon mekanisyen tcheke li.

Kawotchou abime kapab koze “idwoplanaj”, epi ogmante chans pou w gen yon kawotchou plat. Tcheke presyon lè nan kawotchou a ak yon geidj pou presyon lè, kan kawotchou yo frèt. Gade nan liv mèt otomobil la oswa sou kote kawotchou yo pou w ka konn ki presyon ki bon.

Tcheke pati nan kawoutchou a ki woule atè a ak yon senk kòb wouj. Mete “tèt” senk kòb wouj la nan pati nan kawoutchou a ki woule atè a anvan. Si pati nan kawoutchou a ki woule atè a pa rive omwen nan tèt Abraham Lincoln, kawotchou a pa an sekirite epi ou bezwen ranplase li.

Sistèm volan an – Si sistèm volan an pap fonksyonnen byen, li difisil pou kontwole direksyon ou vle ale a. Si otomobil la difisil pou vire oswa li pa vire lè w fenk vire volan an, fè yon mekanisyen tcheke sistèm volan an.

Sistèm sispansyon an – Sispansyon ou lan ede w kontwole otomobil ou epi li ba w yon vwayaj konfòtab sou sifas wout ki varye. Si otombil la rebondi anpil apre yon bonp oswa apre w kanpe, oswa si li twò difisil pou kontwole, ou kapab bezwen nouvo chòk absòbè oswa yon pyès pou sispansyon. Fè yon mekanisyen tcheke li.

Sistèm emisyon gaz la – Sistèm emisyon gaz la ede redwi bri kap soti nan motè a, li ede refwadi gaz cho kap soti nan motè kap mache a, epi li voye gaz sa yo

dèyè machin lan. Gaz ki soti nan yon sistèm emisyon kap koule kapab koze lanmò anndan yon otomobil nan yon ti tan tou kout. Pa janm fè motè a mache nan yon garaj ki fèmen. Si w chita nan yon otomobil ak motè a kap mache pandan lontan, ouvri yon fenèt.

Gen sistèm emisyon yo tande fasilman, men anpil ladan yo pa konsa. Se sak fè li enpòtan pou fè tcheke sistèm emisyon an detanzantan.

Fren motè pa konpresyon – Yo pa kapab kondwi okenn otomobil komèsyal ki gen yon fren mote pa konpresyon sou yon gran wout, ak nan lari rezidansyèl, amwenke otomobil la gen yon mòflè kap fonksyonnen byen tou dapre presizyon fabrikan an epi kap travay tout tan pou anpeche bri fèt aleksè.

Motè – Yon motè kap travay mal kapab pèdi pisans li bezwen pou kondwi nòmalman ak pou kadijans, li kapab pa demare, li kapab pa bay bon ekonomi sou gaz, li kapab mete polisyon nan lè a, epi li kapab sispann mache lè w sou wout la epi koze yon pwoblèm pou oumenm ak trafik la. Swiv pwosedi yo rekòmande pou antretyen nan liv mèt machin lan.

Objè detache/lib – Ou dwe konnen pa gen objè ki lib nan otomobil ou, ki ta kapab frape yon moun si w ta kanpe toudenkou oswa si ta gen yon kolizyon. Ou dwe konnen pa gen objè atè a ki ta kapab woule anba pedal fren an epi anpeche w kanpe otomobil la.

Klaksonn – Klaksonn la kapab pa sanble li enpòtan pou sekirite, men se yon aparèy pou avètisman, li kapab sove lavi ou. Itilize klaksonn ou sèlman pou bay lòt moun avètisman.

Netwaye sifas ki fèt an vit yo

Li enpòtan pou w kapab wè klè nan fenèt yo, nan glas devan an, ak nan retwovizè yo.

Men kèk bagay ou kapab fè pou ede w.

- Kenbe glas devan an pwòp. Solèy briyan oswa gran limyè sou yon glas devan ki sal rann li difisil pou wè. Pote likid pou netwaye ak yon papye oswa yon sèvyèt pou w kapab netwaye glas devan an lè l nesesè.
- Toujou ranpli boutèy likid pou lave fenèt ou yo. Itilize antifriz kote tanperati a kapab desann anba tanperati pou konjelasyon an.
- Kenbe anndan fenèt ou yo pwòp, espesyalman si nenpòt moun tap fimen nan otomobil la. Fimen kapab kite yon film anndan glas la.
- Netwaye lanèj, glas, oswa jele blanch nan tout fenèt yo anvan ou kòmanse kondwi. Ou dwe netwaye devan, sou kote ak dèyè.
- Pa pandye bagay nan retwovizè a ni ankonbre glas devan an ak afich otokolan. Yo kapab bloke vizyon ou.
- Kenbe limyè devan yo, limyè pou fè bak yo, limyè fren yo, ak limyè dèyè yo pwòp. Pousyè sou lantiy yo kapab redwi limyè a 50%.

Ajiste chèz ak retwovizè yo

Ou dwe toujou tcheke chèz ou ak retwovizè yo anvan ou kòmanse kondwi. Fè ajisteman nan chèz la ak nan retwovizè yo anvan ou kondwi ale.

- Ajiste chèz ou pou w ka wo ase pou w wè wout la byen klè. Si l nesesè, itilize yon kousen pou chèz. Pa avanse chèz la devan tèlman pou w pa

kapab wè fasilman.

- Ajiste retwovizè anndan an ak retwovizè sou kote yo. Ou dwe kapab wè deyò fenèt dèyè a nan retwovizè anndan an, epi sou kote nan retwovizè sou kote yo. Yon bon jan pou ajiste retwovizè sou kote yo se pou mete yo yon jan pou lè w apiye devan tou piti, ou kapab wè sou kote otomobil ou a.
- Si w gen yon miwa pou lajounen/lannwit, ou dwe fikse li pou moman wap kondwi nan lajounen an.
- Kote pou apwiye tèt yo fèt pou anpeche sendwòm twomatik si yo ta frape w pa dèyè. Ou dwe ajiste yo pou kote pou apwiye tèt la ka gen kontak ak dèyè tèt ou.

Itilize senti pou sekirite yo

Anvan ou kondwi pou w ale, toujou tache senti pou sekirite a trè byen epi ou dwe konnen tout pasaje w yo ap itilize senti pou sekirite a oswa restriksyon pou timoun yo. Lalwa Delaware egzije tout pasaje ki nan yon otomobil mete senti pou sekirite.

Timoun ki genyen pi piti pase 16 ane dwe mete senti sekirite daprè lwa pou timoun mete Senti Delaware a. Yon ofisye lalwa kapab rete ou si l wè ou gen yon pasaje ki pa mete senti pou sekirite a oswa yon pasaje ki pa byen tache senti pou sekirite a nan machin lan. Amann pou vyole lalwa senti pou sekirite nan Delaware la se $83.50, plis frè tribinal yo koute a. Si w mete senti pou zepòl la anba bra w oswa dèyè do w, sa kapab koze blesi grav; epi piske nou pa konsidere sa yon bon jan pou itilize senti a san danje, sa ka fè nou ba w yon kontravansyon.

Li enpòtan pou oumenm ak pasaje ou yo itilize senti pou sekirite. Etid yo demontre ou kapab redwi chans ki genyen pou w mouri oswa pou w blese gravman nan yon kolizyon a prèske lamwatye si w annik mete senti pou sekirite a.

Si w mete yon pati sèlman, sa redwi pwoteksyon ou genyen an anpil. Si w gen yon senti pou sekirite otomatik pou zepòl ou, ou dwe tache senti pou kwis la tou. Sinon, nan yon kolizyon ou kapab glise soti nan senti pou sekirite a epi swa blese oswa mouri. Kolizyon fatal kapab fèt a yon vitès ba, ki kapab menm 12 milalè.

Anplis, pwoteje w kont blesi antanke yon chofè paske li anpeche otomobil la voye w jete, senti pou sekirite yo ede w kenbe kontwòl otomobil la. Si w frape sou kote oswa si w vire byen vit, fòs la kapab pouse w al sou kote. Ou pa kapab dirije otomobil la si w pa dèyè volan an.

Ou dwe mete senti pou sekirite yo menm si otomobil la gen kousen gonflab (air bag). Malgre kousen gonflab yo se bon pwoteksyon kont frape nan volan an, tablo enstriman yo, oswa glas devan an; yo pa pwoteje w si yo frape w sou kote oswa dèyè, oswa si otomobil la chavire. Epi, yon kousen gonflab pap kenbe w dèyè volan an nan sitiyasyon sa yo. Senti pou sekirite ak kousen gonflab fèt pou travay ansanm, epi blesi kapab rive si yon moun pa itilize senti pou sekirite nan machin ki gen kousen gonflab.

Itilize aparèy pou kenbe timoun anplas

Lalwa Delaware egzije pou chak timoun ki poko gen 16 an itilize kòmilfo yon sistèm pou restriksyon timoun oswa yon senti pou sekirite gouvènman federal la apwouve.

Lalwa Delaware egzije pou tout timoun 8 an oswa 65 liv kontwole kòmilfo nan yon chèz pou sekirite timoun oswa yon chèz pou reyose machin pou timoun. Anplis, tout timoun laj 8 an oswa 65 liv jiska 16 an dwe gen yon senti pou sekirite ki kenbe yo kòmilfo nan chèz la. Se yon lalwa prensipal pou respekte, ki vle di ofisye yo kapab rete yon otomobil si yo wè yon timoun ki pa gen yon senti ki kenbe li nan machin lan. Amann pou vyole lalwa pou timoun mete senti pou sekirite pou kenbe timoun anplas yo se $83.50. Paran dwe konnen tou pèsonn timoun ki poko gen 12 an epi mezire 65 pous nan wotè pa kapab chita nan yon chèz pasaje devan otomobil ki gen yon kousen gonflab aktif devan li.

Fason Apwopriye Pou Kenbe Yon Timoun

An 2011, Akademi Pedyatrik Ameriken (AAP) ak Administrasyon Sekirite Trafik Otowout Nasyonal (NHTSA) te mete rekòmandasyon yo ajou sou jan pou tache timoun nan chèz yo byen. Sa se rekòmandasyon NHTSA, ki se menm bagay ak pa AAP a:

Nesans - 12 Mwa: Timoun ki poko gen 1 ane dwe toujou chita pou li fè fas ann aryè sou yon chèz. Gen plizyè diferan chèz kote timoun yo fè fas ann aryè: Ou ka itilize chèz pou tibebe sèlman pou tibebe a fè fas ann aryè. Chèz ki konvètib ak 3 pou 1 yo jeneralman pi wo epi limite pwa pou fè fas ann aryè, ki pèmèt pitit ou a chita nan pozisyon li fè fas ann aryè pou pi lontan.

1-3 Ane: Mete pitit ou ki gen 1 a 3 ane a nan yon chèz pou li chita kote li fè fas ann aryè tout tan li posib. Se pi bon mwayen pou pwoteje yo. Yo dwe rete nan yon chèz kote yo fè fas ann aryè jiskaske yo rive nan wotè oswa pwa fabrikatè chèz ou a otorize. Lè pitit ou a twò gran pou fè fas ann aryè, li pre pou chita fas pa devan menm jan ak tout moun epi tache li ak yon.

4 - 7 Ane: Mete pitit ou ki gen 4 a 7 ane chita nan yon chèz pou fè fas pa devan ak yon bandwòl jiskaske yo rive nan wotè oswa pwa fabrikatè chèz ou a otorize. Ko yo vin twò gran pou fè fas devan ak yon bandwòl, li lè pou chita sou yon chèz pou reyose timoun men toujou nan chèz ki dèyè machin nan.

8 -12 Ane: Mete pitit ou ki gen 8a -12 ane chita nan yon chèz pou reyose jiskaske yo gwo ase tache nan yon senti sekirite byen. Pou yon senti sekirite tache byen senti pa anba pou kwis la dwe pase anlè kwis, men pa vant li. Senti pou zepòl dwe pase atravè zepòl li ak pwatrin li men li pa dwe pase kou ak figi li.

Lòt ti konsèy:

- Pa janm mete yon timoun ki gen fas li ap gade ann aryè nan yon chèz pasaje devan ki gen yon kousen gonflab.
- Bandwòl sou zepòl yo dwe bon pou li epi ou pa dwe ka zongle fil bandwòl la ant dwèt ou yo lè ou eseye zongle li nan klavikil timoun nan.
- Pi bon fason pou enstale chèz sekirite pitit ou a lè li posib nan pozisyon ann aryè nan mitan.
- Pa janm eseye kenbe yon timoun sou kwis ou epi li pa tache. Pi bon kote pou mete yo se nan yon chèz pou sekirite timoun. Nan 30 milalè

yon yon timoun ki pese 10 liv ka gen fòs 300 liv lè gen yon kolizyon. Pa gen pèsòn k ap ka kenbe li! Pi bon kote pou timoun nan ye se nan chèz sekirite li.

- Toujou li liv pou mèt machin lan ak esplikasyon ki vini ansanm ak aparèy pou kenbe timoun anplas la.

ESKE PITIT OU CHITA NAN YON CHEZ KI APWOPRIYE?

Li enpòtan anpil pou w li epi konprann liv pou mèt machin lan ak esplikzsyon ki vini ansanm ak aparèy pou kenbe timoun anplas la. Kote aparèy la ye nan machin lan, pozisyon li, si l gen fas ann avan oswa ann aryè, epi nan chèz devan oswa nan chèz dèyè yo, kapab detèminen si timoun lan va soufri blesi ou pa, menm si se yon ti sekous oswa yon aksidan. Pozisyon timoun lan pa rapò a kousen gonflab yo nan otomobil la enpòtan anpil tou pou sekirite pitit ou. Si li ajiste kòmilfo epi si w itilize brid yo kòmilfo, senti yo ak bouk yo kapab anpeche blesi grav.

Biwo pou sekirite sou gran wout nan Delaware (Delaware Office of Highway Safety) dirije estasyon eseyaj pou chèz pou sekirite pèmanan pou timoun nan biwo DMV nan eta a, youn nan chak konte. Wap jwenn estasyon eseyaj sa yo nan biwo DMV nan Dover ak Georgetown. Gen yon estasyon eseyaj an plis nan Konte Sussex la nan Delaware State Troop 7 sou Route 1 South nan Lewes. Yon estasyon eseyaj se yon kote paran kapab fè enspeksyon chèz pou sekirite timoun pandan tout ane a. Nou ankouraje w pran randevou, men nou byen kontan wè moun ki annik vini yo. Lè travay yo se madi ak jedi depi 9 a.m. jiska 1 p.m. epi mèkredi depi 4 p.m. jiska 8 p.m. Rele 302-744-2749 pou yon randevou nan Dover, 302-434-3234 pou yon randevou nanWilmington, oswa 302-853-1014 pou yon randevou nan Lewes. Lè biwo ouvri nan Konte Sussex kapab varye se sak fè paran yo dwe rele pou yon randevou.

Biwo pou sekirite sou gran wout tcheke chèz pou sekirite timoun yo gratis tou. Teknisyen ki gen sètifikasyon federal nan sekirite timoun ki pasaje nan machin *(Federally certified Child Passenger Safety Technicians)* va tcheke chèz ou pou si gen òf pou reprann chèz yo ak pou enstalasyon kòrèk la. Tanpri vizite sitwèb nou nan **www.ohs.delaware.gov/carseat** pou jwenn yon Estasyon pou Tcheke Chèz ki pi pre ou. La w ap jwenn enfòmasyon pou adrès, lè yo louvri, en nimewo telefòn chak estasyon. Nou rekòmande ou pran yon randevou.

Atansyon! Lè fè cho deyò a, pa kite timoun oswa bèt yo poukont yo.

Yon jou ki fè cho deyò a, anndan machin lan fè cho amò. Yon etid te demontre lè fenèt yo monte epi tanperati deyò a 94 degre, anndan machin lan kapab 122 degre nan demi èdtan sèlman oswa 132 degre apre inèdtan.

Evite yon trajedi san rezon epi fè ansòt pou pèsonn pa kite timoun piti nan yon otomobil cho poukont yo.

Move enfòmasyon

Gen moun ki toujou gen “move enfòmasyon” sou kouman pou itilize senti pou sekirite. Pa egzanp,

“Senti pou sekirite ka antrave w anndan machin lan.” Li pa menm pran yon segonn pou defèt senti pou sekirite a. Kolizyon kote yon otomobil pran dife oswa fonse desann pi fon nan dlo epi w “antrave”, pa rive souvan. Menm si yo rive, yon senti pou sekirite kapab anpeche ou “pèdi konesans”. Chans pou w chape a pi bon si w gen konesans.

“Senti pou sekirite bon pou vwayaj long, men mwen pa bezwen yo si map kondwi nan vil la.” Plis pase lamwatye nan tout lanmò ki fèt nan aksidan trafik rive apeprè a 25 mil de lakay moun yo. Anpil ladan yo rive sou wout ki afiche vitès ki pi piti pase 45 milalè.

“Gen moun ki pwojte byen fò nan yon kolizyon epi ki soti ladann san yo pa menm gen yon ti grafouyen.” Ou gen pi bon chans pou w pa mouri nan yon aksidan si w rete anndan machin lan. Senti pou sekirite kapab anpeche w pwojte nan otomobil ou pou voye w sou wout yon lòt. Si w rete anndan otomobil la, sa va definitivman redwi blesi yo.

“Si mwen frape anndan machin lan, li pi bon pou mwen si mwen pwojte soti yon bò machin lan a lòt bò a; lwen kote machin lan frape a.” Lè yon otomobil frape sou kote, lap deplase sou kote. Tout sa ki nan machin lan epi ki pa tache byen, menm pasaje yo tou, annefè ap glise nan direksyon kote ki frape nan machin lan, pa nan lòt direksyon an.

“A yon vitès ki ba, mwen ka prepare tèt mwen.” Menm a 25 milalè, fòs yon kolizyon nen pou nen se menm ak pedale yon bisiklèt ak tout vitès epi al frape nan yon mi an brik oswa plonje soti sou tèt yon kay twa (3) etaj pou tonbe sou twotwa a. Pa gen pèsonn ki kapab “prepare tèt yo” pou sa.

ENFÒMASYON DEBAZ SOU KONDWI

Fè machin lan demare

Tcheke liv mèt machin lan pou w ka konn ki pi bon jan pou fè machin lan demare. Machin lan dwe sou fren pake anvan ou demare machin lan. Si machin lan gen transmisyon alamen, li pa dwe sou angrenaj la, epi nan kèk otomobil, ou dwe pese klòtch la. Pou yon otomobil ki gen yon transmisyon otomatik, ou dwe mete baton pou chwazi angrenaj la sou “park” (estasyonnen).

Akselere

Akselere tikras pa tikras epi dousman. Eseye demare twò vit ka fè wou motris la vire toudenkou, espesyalman sou sifas ki glise, epi sa ka fè machin lan glise. Ak yon otomobil ki gen angrenaj alamen, eseye itilize klòtch la ak akseleratè a pou motè a pa vire ak plis vitès oswa pou li pa kale lè wap chanje angrenaj.

Dirije

Toude men ou yo dwe sou chak bò opoze nan volan an (pa egzanp, men goch la ant 8 è ak 10 è epi men dwat la ant 2 è ak 4 è). Pozisyon sa a konfòtab, epi sou wout kote ou ka fè anpil vitès, li pèmèt ou vire san ou pa retire men ou sou volan an.

Gade alafwa byen lwen jis anba lari a epi sou toudebò lari a, pa annik gade wout ki devan otomobil ou a. Chèche sitiyasyon nan trafik la kote ou pral bezwen mannevre volan ou anvan ou rive ladan yo. Konsa, ou gen tan mannevre dousman epi san danje.

Lè wap vire nan kwen toudenkou, itilize teknik “men sou men” an pou vire volan an. Lè w fin vire, drese volan an ak men ou. Si w kite l glise nan dwèt ou yo, sa kapab koze danje.

Vitès

Pi bon jan pou w pa fè vitès se pou w konnen a ki vitès ou prale. Tcheke kontè vitès la souvan. Moun pa fin twò bon nan jije a ki vitès yo prale. Li fasil pou w woule a yon vitès ki pi rapid pase sa w panse a. Sa espesyalman laverite lè w kite yon wout gwo vitès epi wap kondwi sou wout lokal a vitès ki pi piti.

Swiv siy vitès limit yo. Yo la pou sekirite ou.

Kanpe

Ou dwe siveye pou w ka konnen ki lè w pral gen pou kanpe byen lontan anvan ou kanpe. Kanpe toudenkou gen danje ladan epi òdinèman li fè remake yon chofè ki pat ap prete atansyon. Lè w frennen byen vit, ou ka glise epi pèdi kontwòl otomobil ou a. Ou kapab rann li pi difisil pou chofè ki dèyè w yo kanpe san yo pa frape ou.

Eseye wè evennman yo depi lontan anvan pou w ka evite panike lè wap kanpe. Si w ralanti epi w chanje li, ou kapab pa gen pou w kanpe ditou, epi si w fè sa, ou ka kanpe pi byen tikras pa tikras epi san danje.

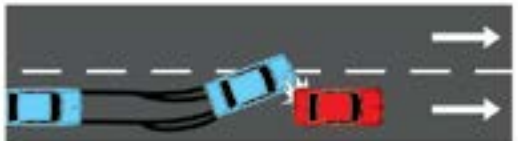

Nan kadijans oswa nan kote ki glise san sistèm fren antiblokaj la, tout wou yo bloke, machin lan glise epi ou pa kapab kondwi li.

Nan kadijans oswa nan kote ki glise ak sistèm fren antiblokaj la, tout wou yo pa bloke, machin lan estab epi ou toujou kapab kondwi li.

Frennen

Nouvo otomobil ak kamyon yo gen sistèm fren antiblokaj la *(Anti-Lock Brake Systems, ABS)* ladan yo, li anpeche otomobil yo bloke wou yo epi li anpeche yo glise nan kadijans oswa nan sitiyasyon kote wout la glise. Ak ABS la, ou dwe frennen fò otan li posib; epi, si l nesesè, vire volan an pou evite kolizyon. San ABS la, ou dwe frennen fò otan li posib san ou pa bloke wou yo.

Wè byen

Pifò nan sa w fè lè wap kondwi depann de kisa w wè. Pou w ka yon bon chofè, ou bezwen wè byen. Yon sèl pi gwo bagay ki kontribye nan kolizyon yo se lè w pa wè kisa kap pase. Ou dwe gade byen lwen devan ou sou wout la, sou kote, ak dèyè otomobil ou epi siveye evennman ou pa atann yo. Lannwit epi nan lòt lè tou, lè li difisil pou wè, ou dwe itilize limyè devan yo.

Ou dwe siveye sap kap pase ozalantou w yo. Anpil kolizyon rive paske chofè yo pa prete ase atansyon a jan yap kondwi a. Pa retire je w sou wout la pou plis pase kèk segonn alafwa. Si w bezwen gade yon kat, kanpe sou kote lari a ak pridans anvan ou eseye gade l. Pa eseye li kat la pandan wap kondwi. Nan anpil kolizyon ak motosiklèt, bisiklèt, ak pyeton, chofè yo fè konnen yo te gade men yo pat wè yo.

Si w gen yon telefòn selilè oswa yon radyo CB, evite itilize li lè otomobil la ap woule. Menm ak ekipman “men lib”, pale nan yon telefòn oswa radyo retire atansyon ou sou kondwi a epi li kapab rann li mwen posib pou w remake yon sitiyasyon ki gen danje ladan.

Pa kondwi ak ekoutè ki kouvri toude zòrèy ou oswa ki rantre nan zòrèy ou. Li ilegal nan Delaware ak nan anpil lòt eta paske li rann li pi difisil pou tande klaksyon oswa sirèn nan kadijans.

Pa ralanti pou w ka gade yon kolizyon, yon moun yap bay yon kontravansyon, oswa lòt aktivite kap fèt sou kote lari a (“gade espektak ki gen sou wout la”). Sa kapab fè w tonbe nan yon kolizyon. Si w retire je w sou wout la pou w gade yon bagay, ou ka rantre nan otomobil ki devan an ou lan ki ralanti oswa kanpe. “Gade espektak ki gen sou wout la” ka ogmante anbouteyaj. Lè wap pase aktivite sa yo sou wout la, kenbe je w sou wout la epi pase yo pi vit posib epi otan ou kapab avèk pridans.

Ajans ki fè respekte lalwa nan Delaware yo...

ap deyò ak fòs pou kanpe moun epi pou bay kontravansyon pou moun ki mete lavi moun an danje ak enpridans chak jou.

OU KAPAB EDE NOU SI:

- Ou rete kalm
- Pa pran pwoblèm trafik pèsonèlman
- Evite gade chofè agresif yo nan je
- Pa pwovoke yo
- Rete lwen chofè ki anraje

ANPLIS, ou kapab ede rann wout Delaware yo pi an sekirite si w rapòte moun kap kondwi ak enpridans ak telefòn selilè ou. Pran nimewo tag yo epi rapòte li.

RELE 911

Fè enspeksyon

Pou w ka yon bon chofè, ou dwe konnen kisa kap pase ozalantou otomobil ou. Ou dwe gade pi devan, sou toude bò yo, epi dèyè otomobil la. Fè enspeksyon ede w wè pwoblèm ki pi devan yo, otomobil ak moun ki ka sou wout la lè w rive ladan yo, siy ki bay avètisman sou pwoblèm ki pi devan yo, ak siy ki ba w direksyon.

Gade devan - Pou w ka evite frennen odènye moman oswa si w bezwen vire, ou dwe gade byen lwen devan wout la. Si w gade devan byen lwen epi w pare pou kanpe oswa chanje liy trafik, si l nesesè, ou ka kondwi ak plis pridans, ekonomize gaz, ede trafik la kontinye woule ak yon kadans estab, epi ba w tan pou w ka wè pi byen ozalantou otomobil ou ak sou kote wout la. Si w gade byen lwen devan wout la, sa va ede w kondwi pi dwat epi wap fè mwens zigzag. Chofè ki pi pridan yo gen tandans pou yo gade omwen 10 segonn pi devan otomobil yo. Ki distans sa ye? Se distans li pran otomobil ou pou li woule 10 segonn.

Nan vil la, 10 segonn se apeprè yon blòk. Lè w kondwi nan trafik lavil, ou dwe eseye gade omwen yon blòk devan. Sou gran wout, 10 segonn se apeprè kat blòk lavil oswa yon ka mil.

Èske w konnen konbyen segonn wap gade pi devan? Men kouman pou w kalkile ki distans wap gade pi devan.

1. Jwenn yon bagay ki pap deplase tankou yon siy oswa yon kabin telefòn ki toupre wout la apeprè byen lwen kote wap gade a otan ou kapab.
2. Kòmanse konte: *youn-twa-fwa, youn-de-fwa, youn-yon-fwa* (eksetera), jiskaske w rive kote objè a ye a.
3. Kantite segonn ou konte a se kantite segonn ou tap gade pi devan an.

Ou ka yon chofè ki pridan si w gade byen lwen devan. Ou ka evite nesesite ki genyen pou kanpe oswa vire byen vit la. Tank ou kanpe mwens oswa vire byen vit mwens, tank gen mwens posiblite pou w rantre sou yon moun oswa pou yon moun rantre sou ou.

Lè w gade byen lwen devan, ou ka ekonomize gaz. Chak fwa w oblije kanpe byen vit, li pran tan ak gaz pou fè otomobil reprann vitès. Chofè ki gade byen lwen devan, kapab ralanti tikras pa tikras oswa chanje liy trafik epi evite frennen san l pa nesesè pou diminye kantite mil pa gallon yo.

Trafik tap woule pi dousman si tout moun te gade byen lwen devan. Lè w fè chanjman nan jan wap kondwi a anvan dènyè moman an, sa bay chofè ki dèyè w yo plis tan pou yo reyaji. Tank ou aji pi bonè, tank yon moun dèyè w oblije reyaji pi vit mwen souvan a otomobil ou a. Lè w wè chanjman ki nesesè nan kondwi pi bonè, ou ka kondwi ak plis pridans, epi sa ede chofè ki dèyè w yo kondwi ak plis pridans tou. Sa fè trafik la kontinye woule ak yon kandans estab tou.

Gade sou kote yo - Piske lòt otomobil oswa pyeton kapab travèse oswa antre sou wout ou a nenpòt ki lè, ou dwe gade sou kote pou w ka konnen pa gen pèsonn kap vini. Se laverite espesyalman nan entèseksyon ak kote tren travèse.

Entèseksyon – Entèseksyon se nenpòt kote trafik melanje oswa travèse. Ladan yo gen: wout ki kwaze yo, wout segondè, rantre nan kay ak sant dacha oswa rantre nan pak pou estasyonnen. Anvan ou rantre nan entèseksyon, gade ni sou bò goch ni sou bò dwat alafwa pou wè otomobil kap apwoche ak/oswa pyeton kap travèse. Si w kanpe, gade ni agoch ni adwat imedyatman anvan ou kòmanse deplase. Gade sou lòt bò entèseksyon an anvan ou kòmanse deplase pou w ka konnen wout la klè tout kote nan entèseksyon an, epi ou pap bloke si w oblije kanpe. Anvan ou vire agoch pou travèse trafik kap apwoche, gade pou wè si gen yon espas ki an sekirite nan trafik la. Gade lari ou pral vire ladan an pou w ka konnen pa gen okenn otomobil ni pyeton ki nan wout ou, epi kap fè w antrave nan trafik kap apwoche a. Gade yon lòt fwa ankò nan direksyon trafik kap apwoche a anvan ou vire.

Anvan ou vire adwat, ou dwe konnen pa gen trafik kap apwoche sou bò goch ou epi pa gen trafik kap apwoche kap vire agoch nan wout pa w la. Pa kòmanse vire san ou pa siveye pyeton kap traverse kote w pral vire a. Ou ka vire adwat sou limyè wouj amwenke nou entèdi sa. Ou ka vire agoch apatide yon wout sans inik pou rantre nan yon lòt wout sans inik amwenke nou entèdi sa.

Pa konte sou siyal oswa siy trafik yo pou fè w konnen pa gen pèson ki pral travèse devan ou. Gen kèk chofè ki pa obeyi siyal oswa siy trafik yo. Nan yon entèseksyon, gade agoch epi adwat, menm si lòt trafik gen yon limyè wouj oswa yon siy stop (kanpe). Sa enpòtan espesyalman imedyatman apre limyè a fin tounen vèt. Se lè sa a ki gen plis chans pou moun ki nan wout ki kwaze lòt lari yo kouri travèse nan entèseksyon an anvan limyè a chanje an wouj. Lòt moun ki kapab kanpe se moun ki tap bwè oswa lòt chofè ensousyan.

Ou dwe konnen ou ka wè trafik kap travèse yo byen klè anvan ou rantre nan entèseksyon an. Si w te kanpe epi ou pat ka wè sou lòt bò lari a, avanse dousman jiskaske w kapab wè. Lè w avanse dousman, chofè kap travèse yo kapab wè devan machin ou an anvan ou kapab wè yo. Sa ba yo yon chans pou ralanti epi bay avètisman si l nesesè.

Depi gen anpil aktivite sou kote wout la, gen yon bon chans pou yon moun travèse oswa rantre sou wout la. Kifè, li enpòtan anpil pou w gade sou toude bò yo lè w toupre sant dacha ak pak pou estasyonnen, zòn konstriksyon, twotwa ki gen anpil aktivite ladan yo, ak pak kote timoun jwe ak lakou lekòl.

Pasaj a nivo pou tren – Pandan wap apwoche yon pasaj a nivo pou tren, ralanti epi gade anwo ak anba raytren yo pou w ka konnen yon tren ap apwoche. Pa mete antèt yon tren pap apwoche menm si w pa janm wè youn nan pasaj pou tren an anvan sa. toujou atann yon tren. Mete an tèt yon tren pap apwoche se youn nan kòz prensipal fatalite nan kwazman tren yo. Ou dwe konnen gen espas pou otomobil ou sou bò ki pi lwen an anvan ou travèse raytren yo. Pa bloke pasaj pou tren an travése a.

Nan kote tren yo travèse epi ki gen plis pase yon raytren, rete tann tren kap pase a fin pase ray la lontan anvan ou kòmanse travèse. Tren ki fenk pase a kapab te bare lòt tren.

Gade dèyè – Anplis siveye trafik ki devan ou lan, ou dwe tcheke trafik ki dèyè w la. Ou dwe tcheke pi souvan lè gen gwo trafik. Se sèl jan ou pral konnen si yon moun ap swiv twò pre oswa ap apwoche twò vit epi ba w tan pou w fè yon bagay pou sa. Li enpòtan anpil pou w siveye otomobil ki dèyè ou lè wap chanje liy, ranlanti, fè bak, oswa si wap kondwi sou yon mòn ki long oswa apik.

Lè wap chanje liy trafik – Lè w vle chanje liy trafik, ou dwe tcheke pou wè si pa gen otomobil nan liy trafik ou vle rantre a. Sa vle di ou dwe tcheke trafik sou kote ak dèyè otomobil ou anvan ou chanje liy trafik. Change liy trafik vle di: chanje soti nan yon liy trafik ale nan yon lòt, rantre nan yon wout lè w soti nan rantre yon ranp, epi rantre nan wout la apatide koub la oswa akotman an. Lè wap chanje liy trafik, ou dwe:

- Fè siyal sou entansyon ou genyen pou chanje liy trafik yo.
- Gade nan retwovizè anndan an ak nan retwovizè sou kote yo. Ou dwe konnen pa gen okenn otomobil nan liy trafik ou vle rantre a. Ou dwe konnen pa gen pèsonn ki pral double ou.
- Gade sou zepòl ou nan direksyon ou gen entansyon ale a. Ou dwe konnen pa gen pèsonn toupre kwen dèye otomobil ou a. Yo rele kote sa yo "ang kote chofè pa ka wè" paske w pa ka wè yo nan retwovizè yo. Ou dwe vire tèt ou epi gade pou wè otomobil ki nan ang kote w pa ka wè yo.
- Tcheke byen vit. Pa retire je w sou wout ki devan an pandan plis pase yon moman. Trafik ki devan an kapab kanpe toudenkou pandan wap tcheke trafik ki sou kote yo, dèyè oswa sou zepòl ou. Epi, itilize retwovizè yo pou tcheke trafik pandan wap prepare pou chanje liy, rantre nan trafik oswa kanpe sou kote lari a. Konsa, ou kapab kenbe yon je sou otomobil ki devan ou yo an menm tan. Tcheke sou zepòl ou imedyatman anvan ou chanje liy pou w ka wè trafik ki nan ang kote w pa ka wè yo. Gade plizyè fwa si w bezwen fè sa pou w pa gade twò lontan a okenn moman. Ou dwe rete okouran sa kap pase nan trafik devan ou lan ak nan liy trafik ou antre an.

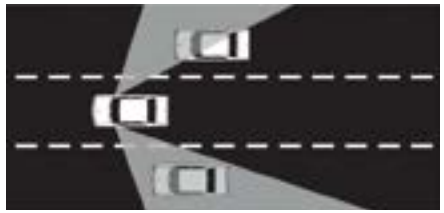

- Tcheke liy trafik ki pi lwen an. Ou dwe tcheke liy trafik ki pi lwen an, si gen youn, paske yon moun ki nan liy trafik sa a kapab gen entansyon pou li rantre nan menm liy ou vle rantre a.
- Tcheke lòt moun kap itilize wout la. Sonje byen gen lòt moun kap itilize wout la tankou motosiklèt, bisiklèt ak pyeton ki pi difisil pou wè pase machin ak kamyon. Ou dwe siveye espesyalman lè wap rantre nan wout la si w soti bò twotwa a oswa nan ale yon kay.

Lè w ralanti - Ou dwe tcheke dèyè machin ou depi wap ralanti. Li enpòtan anpil lè wap ralanti vit oswa kote yon chofè kap swiv ou pa atann pou w ralanti, tankou nan rantre yon kay prive oswa nan espas pou pake.

Lè wap fè bak - Li difisil pou w wè dèyè otomobil ou. Eseye pa fè bak otan li posib. Nan yon santdacha, eseye jwenn yon espas pou estasyonen ou kapab kondwi ladan, pou w ka kondwi ann avan lè wap soti. Lè li nesesè pou w fè bak, men kèk konsèy ki va ede w fè otomobil ou fè bak san danje.

- Tcheke dèyè otomobil ou anvan ou rantre ladan. Ou pa kapab wè timoun ak ti objè piti pandan ou nan chèz chofè a.
- Mete bra dwat ou sou do chèz la epi vire tèt ou pou w ka gade dirèkteman nan vit dèyè a. Pa depann de retwovizè anndan an ak retwovizè sou kote yo paske w pa kapab wè dirèkteman dèyè otomobil ou a.

- Fè bak dousman, li pi difisil pou kondwi otomobil ou a pandan wap fè bak la.
- Depi li posib itilize yon moun ki pa nan otomobil la pou ede w fè bak.

Lè wap desann yon mòn ki long oswa apik – Tcheke retwovizè w la lè w pral desann mòn oswa montay. Byen souvan otomobil pran vitès lè yap desann yon kote ki apik. Ou dwe siveye gwo kamyon ak otobis ki kapab prale twò vit.

Itilize limyè ou yo

Li pi difisil pou wè lannwit. Men kèk bagay ou ka fè ki va ede w wè pi byen:

- Itilize gran limyè yo depi pa gen otomobil kap apwoche. Gran limyè yo kite w wè 2 fwa pi lwen pase ti limyè yo. Li enpòtan pou w itilize gran limyè yo sou wout ou pa abitye yo, nan zòn konstriksyon yo, oswa kote ki kapab gen moun sou kote wout la.
- Bese gran limyè yo depi w rive apeprè a yon distans ki yon blòk de yon otomobil kap apwoche (apeprè a 500 pye dapre lalwa Delaware).
- Itilize ti limyè yo lè wap swiv yon lòt otomobil oswa lè w nan gwo trafik.
- Itilize ti limyè lè gen bwouya oswa lè lanèj ap tonbe oswa lè gen gwo lapli. Limyè ki soti nan gran limyè yo ap reflete ankò, lap fè yon reflè epi lap rann li pi difisil pou wè pi devan. Gen otomobil ki gen limyè pou bwouya, ou dwe itilize yo tou nan sikonstans sa yo.
- Ou dwe limen limyè ou yo nan lapli, labrim, ak lanèj, epi nenpòt lè ou mete eswi glas yo anmach. Se lalwa nan Delaware.
- Pa kondwi a okenn moman ak limyè pakin yo limen sèlman. Limyè pakin yo se pou estasyonnen sèlman. Si yon machin vin kote ou ak gwo limyè li, kliyote limyè ou byen vit detwa fwa ba li.
- Si yon otomobil vini nan direksyon ou ak gran limyè yo limen, flache limyè devan yo byen vit dezoutwa fwa. Si chofè a pa bese limyè yo, gade devan adwat wout la. Sa va anpeche limyè devan lòt otomobil fè w pa kapab wè epi pèmèt ou wè ase nan bò wout la pou w rete sou pakou ou. Pa kenbe limyè w yo limen pou w eseye "pran revanj" sou lòt chofè a. Si w fè sa, nou toulede pap ka wè.

KOMINIKE

Fè lòt moun konnen ou la

Byen souvan, kolizyon fèt paske yon chofè pa wè yon lòt chofè, oswa lè yon chofè fè yon bagay lòt chofè pat atann. Li enpòtan pou chofè yo fè lòt moun kap itilize wout la konnen yo la ak kisa yo gen entansyon pou yo fè.

Itilize limyè devan – Anplis ede w wè lannwit, limyè devan yo ede lòt moun wè yo. Si l nesesè, flache limyè devan yo pou fè lòt moun ki itilize wout la yo konnen ou la.

- Jou ki gen lapli, lanèj ap tonbe oswa ki gen bwouya, pafwa li difisil pou lòt chofè wè otomobil ou. Nan kondisyon sa yo, limyè devan yon rann li pi fasil pou wè otomobil ou.
- Sonje byen, si w mete eswi glas ou yo anmach, limen limyè devan yo tou. Se lalwa nan Delaware ak nan kèk lòt eta.
- Limen limyè devan yo lè kòmanse fè nwa. Menm si w limen yo yon ti jan bonè, wap ede lòt chofè yo wè ou.

- Depi wap kondwi epi limyè yo nesesè, itilize limyè devan yo. Limyè pakin yo se pou otomobil ki estasyonnen sèlman.
- Lè wap kondwi epi wap kite yon solèy kap leve oswa yon solèy kap kouche, limen limyè devan yo. Chofè kap vini anfas ou yo kapab gen pwoblèm pou yo wè otomobil ou a. Limyè devan yo va ede yo wè ou.

Itilize klaksonn ou – Moun pa ka wè ou amwenke yap gade nan direksyon ou lan. Klaksonn ou jwenn atansyon yo. Itilize li chak fwa lap ede w evite yon aksidan. Si pa gen danje ki pral rive, sèl sa ou bezwen fè se peze klaksyon lan tou piti. Peze klaksyonn ou tou piti:

- lè yon moun apye oswa sou yon bisiklèt sanble lap deplase/mache nan liy trafik ou a
- lè wap double yon chofè ki kòmanse vire pou rantre nan liy trafik ou a
- lè yon chofè pap prete atansyon oswa lè yon chofè kapab gen pwoblèm pou wè ou
- lè wap rive yon kote ou pa kapab wè kisa ki devan – tankou yon mòn apik, yon koub pwononse oswa si wap soti nan yon ale etwa

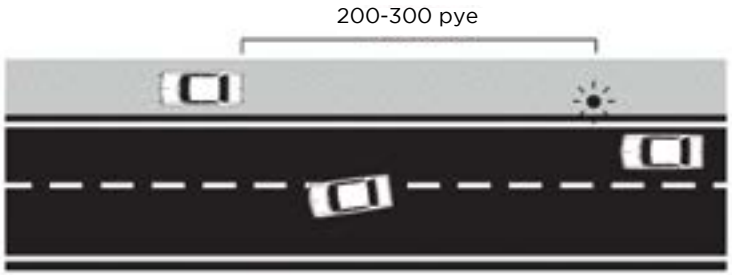

Si gen danje, ou pa bezwen pè sonnen yon son eksplozyon pésan sou klaksonn ou. Men kisa pou w fè:

- lè yon timoun oswa yon granmoun aje pral mache, kouri, oswa monte bisiklèt nan lari a
- lè yon lòt otomobil nan danje pou l frape ou
- lè w pèdi kontwòl otomobil ou epi wap avanse nan direksyon yon moun

Lè pou w pa sèvi ak klaksonn ou – Gen plizyè okazyon kote w pa dwe itilize klaksonn ou. Ladan yo gen:

- ankouraje yon moun pou li kondwi pi vit oswa pou li soti sou wout la
- mete lòt chofè yo okouran yon erè
- salye yon zanmi
- ozalatou pyeton ki avèg.

Itilize siyal pou kadijans yo – Si otomobil ou pran pàn sou yon gran wout, ou dwe fè ansòt pou lòt chofè yo wè ou. Twò souvan kolizyon rive paske yon chofè pat wè yon otomobil ki kanpe jiskaske li te twò ta pou l kanpe.

Si otomobil ou pran pàn sou yon gran wout, ou dwe fè ansòt pou lòt chofè yo wè ou. Twò souvan kolizyon rive paske yon chofè pat wè yon otomobil ki kanpe jiskaske li te twò ta pou l kanpe.

- Retire otomobil ou sou wout la epi mete li lwen trafik la, si l posib.
- Limen limyè kadijans ki flache yo pou montre ou gen pwoblèm.
- Eseye kanpe kote lòt chofè kapab wè otomobil ou byen klè si w pa kapab retire otomobil ou sou wout la. (Pa kanpe imedyatman sou yon mòn oswa imedyatman bò yon koub.)
- Eseye fè lòt moun kap itilize wout la yo konnen otomobil ou la. Mete tòch kadijans yo dèyè otomobil la. Sa pèmèt lòt chofè yo chanje liy trafik, si l nesesè.
- Si w pa gen tòch pou kadijans oswa lòt aparèy pou bay avètisman, kanpe sou kote wout la, yon kote ou an sekirite de trafik la epi voye men ou bay otomobil kap pase bò otomobil ou a. Itilize yon twal blan, si w gen youn.
- Pa janm kanpe nan wout la. Pa eseye chanje yon kawotchou si sa vle di ou oblije nan yon liy trafik.
- Leve kapo a oswa mare yon twal blan nan antèn lan, retwovizè sou kote a oswa manch pòt la pou fè siyal yon kadijans.

Rete lwen ang kote yo pa ka wè yo - Kondwi otomobil ou kote lòt moun kapab wè ou. Pa kondwi ale nan yon lòt ang kote yon lòt chofè pa ka wè ou.

- Eseye evite kondwi sou nenpòt nan bò yo epi enpe ann aryè yon lòt otomobil. Wap nan ang kote li pa kapab wè a. Swa ou akselere oswa ralanti pou lòt chofè a kapab wè otomobil ou a pi fasilman.
- Lè wap pase yon lòt otomobil, pase nan ang kote lòt chofè a pa kapab wè w byen vit otan ou kapab. Tank ou rete la pi lontan, tank ou nan danje pou li vire sou ou.
- Pa janm rete sou kote yon otomobil ki laj tankou yon kamyon oswa yon otobis. Otomobil yo gen ang kote chofè a pa wè ki laj anpil, epi li difisil pou chofè otomobil laj yo wè ou.

Fè lòt moun konnen kisa wap fè

Anjeneral, lòt chofè yo atann pou w kontinye fè sa wap fè a. Ou dwe fè yo konnen ki lè w pral chanje direksyon oswa ralanti. Sa va ba yo tan pou reyaji, si l nesesè, oswa omwen pou yo pa etone de kisa w fè a.

Fè siyal lè wap chanje direksyon - Fè siyal pou bay lòt chofè yo tan pou yo reyaji anvè mouvman ou fè yo. Ou dwe itilize siyal pou vire yo anvan ou chanje liy trafik, vire adwat oswa agoch, rantre nan trafik la, oswa estasyonnen.

- Pran abitid fè siyal chak fwa ou chanje direksyon. Fè siyal menm lè w pa wè okenn lòt moun nan zòn lan. Li fasil pou w rate yon moun ki bezwen konnen kisa wap fè.
- Fè siyal bonè otan ou kapab. Eseye epi fè siyal omwen twa segonn anvan ou fè mouvman ou vle fè a, byenke lalwa Delaware fè konnen ou dwe fè siyal omwen a 300 pye anvan ou vire.
- Fè atansyon pou w pa fè siyal twò bonè. Si gen lari, ale, oswa antre ant oumenm ak kote w vle vire a, rete tann jiskaske ou pase yo pou w fè siyal.
- Si yon lòt otomobil pral rantre nan lari a ant oumenm ak kote ou gen entansyon vire a, rete tann jiskaske ou pase li pou w fè siyal wap vire. Si w fè siyal pi bonè, lòt chofè a kapab panse ou gen entansyon vire kote yo ye a, epi yo kapab rantre nan wout ou a.

- Apre w fin vire a oswa chanje liy trafik, ou dwe etenn siyal la. Apre ti vire piti, siyal yo kapab etenn tèt yo poukont yo. Etenn siyal la si li pa fèmen tèt li poukont li. Si w pa fè sa, lòt chofè kapab panse ou gen entansyon vire ankò.

Fè siyal lè wap ralanti - Limyè fren ou yo fè moun konnen wap ralanti. Toujou ralanti bonè otan ou kapab fè sa san danje. Si w pral kanpe oswa ralanti yon kote yon lòt chofè pa atann sa, peze pedal fren ou twa oswa kat fwa byen vit pou w ka fè moun ki dèyè w yo konnen ou pral ralanti. Fè siyal lè wap ralanti:

- Pou soti nan yon wout kote ki pa gen liy apa pou vire oswa liy pou soti.
- Pou pake oswa pou vire imedyatman anvan yon entèseksyon.
- Pou evite yon bagay ki nan wout la oswa kanpe oswa ralanti trafik yon chofè ki dèyè w pa kapab wè.

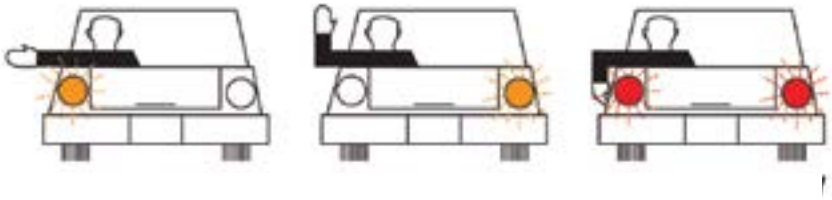

VIRE AGOCH **VIRE ADWAT** **KAMPE OSWA RALANTI**

Ou dwe fè yon siyal ak men epi ak bra oswa itlize siyal elektrik pou vire a oswa toulede konstaman pandan omwen 300 pye anvan ou vire. Ou dwe fè siyal a yon distans ki pi plis toujou (nan entèval ki pi long) pandan wap vwayaje a yon gwo vitès. Se yon bagay ki patikilyèman enpòtan lè wap chanje liy trafik sou tout otowout pa egzanp nan sistèm entèyeta a.

AJISTE VITÈS

Tank otomobil ou pral pi vit, tank lap pran plis distans pou li vire, ralanti, oswa kanpe. Pa egzanp, kanpe a 60 milalè pa pran 2 fwa distans li pran a 30 milalè a menm jan yon moun ka panse a, men plis pase twa fwa distans lan. Kondwi ak pridans vle di ajiste vitès ou dapre eta wout la ak trafik la, jiska ki pwen ou ka wè byen, epi respekte vitès limit yo.

Adapte w a eta wout la

Gen plizyè wout ki nan kondisyon kote pou w ka pa nan danje ou dwe ralanti. Pa egzanp, ou dwe ralanti anvan yon viraj rèd, lè wout la glise, epi lè gen yon madlo nan wout la.

Sèl kontak otomobil ou genyen ak wout la se pa mwayen kawotchou yo. Jiska ki pwen kawotchou yo adapte yo ak wout la depann de kalite ak eta kawotchou yo epi de kalite ak eta sifas wout la.

Pifò chofè pa prete ase atansyon a eta kawotchou yo ni a kondisyon wout la. Li enpòtan pou kawotchou yo nan bon eta epi yo gen ase lè ladan yo. Gade nan liv mèt otomobil la pou ka konnen presyon ki korèk pou kawotchou an.

Ou pa gen otan traksyon sou wout ki fèt ak gravye oswa pousyè menm jan ak sou wout an siman oswa asfalt. Lè wap kondwi sou wout ki fèt ak gravye oswa pousyè, ou dwe ralanti. Li pral pran ou pi lontan pou kanpe, epi li pi fasil pou w vire lè wap tounen.

Koub - Yon otomobil ka woule pi vit anpil sou yon liy dwat pase nan yon koub. Li fasil pou w ale twò vit nan yon koub. Si w ale twò vit; lè sa a, kawotchou yo pa kapab adapte yo ak wout la epi otomobil la va glise. Toujou ralanti anvan ou rantre nan koub la pou w ka pa oblije frennen nan koub la. Frennen nan yon koub kapab fè otomobil la glise.

Wout ki glise - Ralanti kan ou wè premye siy lapli, lanèj, oswa grèl. Yo tout fè wout la glise. Lè wout la glise, kawotchou otomobil yo pa adapte yo byen menm jan ak sou yon wout ki sèk. A ki vitès mwen dwe ye pou mwen ale dousman? Sou yon wout ki mouye, ou dwe redwi vitès ou apeprè a 10 milalè. Sou yon pil lanèj, ou dwe redwi vitès ou a mwatye. Itilize kawotchou nèj oswa chenn lè wout la gen lanèj sou li. Sou glas, ou dwe ralanti kòmsi w tap “rale”. Gen anpil danje nan kondwi sou glas.

Si l posib, pa kondwi lè wout la gen glas ladan. Nan kèk zòn, kote ki gen tanperati ki gen anpil glas, yo pèmèt kawotchou espesyal a kranpon. Piske kawotchou sa yo ka koze domaj nan wout la, yo pa pèmèt yo pase nan anpil zòn, oswa nan kèk wout, oswa pandan mwa ete yo. (Gade nan Ekipman ki entèdi).

Gen kèk sifas wout ki glise nan kèk moman nan kèk kote. Men kèk konsèy pou ede w jwenn wout ki glise yo:

- Jou ki fè frèt epi ki mouye, kote ki gen lonbraj, yo kapab gen glas. Zòn sa yo jele an premye epi yo vin sèk an dènye.
- Pasaj anlè ak lòt kalite pon kapab gen kote ki gen glas ladan yo. Sifas pon yo kapab gen glas ladan yo menm lè lòt sifas yo pa genyen. Se paske pon yo kapab pi frèt pase lòt wout yo.
- Lè tanperati a apeprè nan pwen kote pou l jele a, glas la ka vin mouye. Sa rann kondisyon yo pi glise nan tanperati ki anba tanperati konjelasyon an.
- Si lapli kòmanse tonbe yon jou ki fè cho, atè a kapab vin glise anpil pandan premye minit yo. Chalè ka fè lwil ki nan asfalt la monte sou sifas la. Wout la pi glise jiskaske lwil la soti.

Dlo sou wout la - Lè lapli ap tonbe oswa wout la mouye, pifò kawotchou gen bon traksyon jiska apeprè 35 milalè. Men, tank ou pral pi vit, kawotchou w yo pral kòmanse monte sou dlo a, konmsi w tap fè eski akwatik. Se sa yo rele “idwoplanaj”. Nan gwo lapli, kawotchou ou yo kapab pèdi tout traksyon ak wout la nan apeprè 50 milalè. Kawotchou lis oswa kawotchou ki abime ap pèdi traksyon a vitès ki pi ba toujou. Pi bon jan pou evite idwoplanaj se pou ralanti nan lapli oswa lè wout la mouye.

Si li sanble tankou kawotchou yo pèdi traksyon ak sifas wout la, ou dwe:

- Leve pye w dousman sou pedal gaz la.
- Kenbe volan an dwat. Eseye vire sèlman si gen yon ijans. Si w dwe vire, fè li dousman, oswa li va fè otomobil ou glise.
- Pa eseye kanpe oswa vire toutotan kawotchou a pa adapte a wout la ankò.

Si w dwe kondwi nan kondisyon ki glise, repase “Debouye w ak glisad” nan Seksyon Kadijans lan nan do liv sa a.

Adapte w ak trafik la

Otomobil ki prale nan menm direksyon a menm vitès la pa kapab frape youn ak lòt. Kolizyon ki fèt ant 2 otomobil oswa plis, byen souvan rive lè chofè prale pi vit oswa

pi dousman pase lòt otomobil ki sou wout la yo.

Ale sou menm kadans ak trafik la - Si w prale pi vit pase trafik la, wap oblije ap plede double lòt otomobil yo. Chak fwa w double yon moun, gen yon chans pou yon kolizyon. Otomobil ou double a kapab chanje liy trafik toudenkou; oswa sou yon wout ki gen 2 liy trafik, yon otomobil kap apwoche kapab parèt toudenkou. Ralanti epi ale sou menm kadans ak lòt trafik la. Fè vitès pa ekonomize pi plis pase kèk minit nan inèdtan.

Ale pi dousman pase lòt otomobil yo kapab pa bon menm jan ak si w tap fè vitès. Sa gen tandans fè otomobil yo anpile dèyè w epi li fè lòt trafik double ou. Si otomobil anpile dèyè ou, kanpe sou kote lè li pridan pou w fè sa, epi kite yo pase. Ou dwe swa kondwi pi vit oswa panse pou itilize vitès ki pi ba sou wout yo.

Rantre nan trafik la - Lè wap rantre nan trafik, eseye rantre a menm vitès trafik la ap woule a. Wout kote ou dwe kondwi a gwo vitès anjeneral gen ranp ki ba w tan pou w ogmante vitès ou. Itilize ranp lan pou w rive nan menm vitès ak lòt otomobil yo anvan ou rantre sou wout la. Pa kondwi jis nan fen ranp lan epi kanpe, sinon ou pap gen ase espas pou w rive a menm vitès ak trafik la. Epitou, chofè ki dèyè w yo pap atann pou w kanpe. Si wap siveye trafik la sou wout prensipal la, yo kapab frape w pa dèyè. Si w gen pou w tann yon espas pou rantre nan yon wout, ralanti sou ranp lan pou w ka gen enpe espas pou akselere anvan ou rantre nan trafik la.

Soti nan trafik la - Kenbe menm vitès ak trafik la pandan tout tan ou sou wout prensipal la. Si wout wap woule sou li a gen ranp pou soti, pa ralanti jiskaske ou rantre nan ranp pou soti a. Lè w vire soti nan yon liy gwo vitès, yon wout ki gen 2 liy trafik, eseye pa ralanti twò bonè si w gen trafik kap swiv ou. Peze fren ou yo tou piti epi desann vitès ou byen vit men ak pridans, epi sonje pou w fè siyal.

Trafik ki prale dousman - Gen kèk otomobil ki pa kapab woule twò vit oswa ki gen difikilte pou kenbe menm vitès ak trafik la. Si w remake otomobil sa yo bonè, ou gen tan pou w chanje liy oswa pou ralanti ak pridans. Ralanti toudenkou kapab koze yon aksidan.

- Siveye gwo kamyon laj yo ak ti machin piti ki gen motè twò fèb yo sou wout apik yo oswa lè yap rantre nan trafik. Yo kapab pèdi vitès sou mòn long oswa apik, epi li pran plis tan pou otomobil sa yo reprann vitès lè yap rantre nan trafik.
- Traktè pou jaden, otomobil bèt rale, ak otomobil ki fè mentnans sou wout òdinèman woule a 25 milalè oswa mwens. Otomobil sa yo dwe gen yon etikèt *"slow-moving vehicle"* [otomobil ki mache dousman] (yon triyang koulè oranj) ann aryè.

Kote ki gen difikilte – Tout kote moun oswa trafik rasanble, espas ou genyen pou mannevre a limite. Ou bezwen desann vitès ou pou w ka gen tan pou reyaji nan yon espas ki gen anpil moun. Men kèk kote ou kapab bezwen ralanti:

- **Sant dacha, pak pou estasyonnen, ak zòn anba lavil yo –** Kote sa yo gen anpil otomobil ak moun ki kanpe, kap demare, epi kap deplase nan direksyon diferan.
- **Lè ki gen anpil trafik** – Byen souvan, gen de lè ki gen anpil trafik epi se lè sa yo chofè yo toujou sanble yo prese.
- **Pon etwa ak tinèl** - Otomobil kap apwoche youn ak lòt nan zòn sa yo pi pwòch anpil.
- **Estasyon peyaj yo** - Otomobil ap chanje liy trafik epi yap prepare pou kanpe epi reprann vitès ankò lè yo kite gichè peyaj la. Kantite liy trafik yo ka chanje ni anvan ni apre estasyon peyaj la.
- **Lekòl, pak pou timoun jwe, ak lari rezidansyèl** - Byen souvan gen timoun nan zòn sa yo. Toujou siveye timoun kap travèse lari a, kap kouri, oswa kap monte bisiklèt nan lari a san yo pa gade.
- **Pasaj pou tren travèse** - Ou dwe konnen pa gen okenn tren kap apwoche, epi ou gen espas pou travèse. Gen pasaj pou tren ki gen bonp ladan yo; kifè, ou dwe ralanti pou w ka travèse san danje. Pa bloke pasaj pou tren an travèse a.

KONDWI LANNWIT

Kondwi lannwit toujou pi difisil epi gen plis danje ladan pase kondwi lajounen. Pou chak mil ou kondwi, pousantaj aksidan fatal lannwit toupatou nan peyi a se 2 fwa edmi pi plis pase lajounen. Lannwit, chofè pa wè osi lwen, osi vit, oswa otan yo kapab, epi tout bagay parèt diferan.

Reflè ki soti nan limyè devan otomobil la ogmante difikilte a pi plis, espesyalman pou chofè ki pi aje yo. Reflè a fè popyè je ou yo kontrakte, epi li pran yo tan pou yo reyajiste a limyè ki mwen entans. Pandan peryòd rekiperasyon sa a, ou kapab ap kondwi konmsi w te avèg.

Men kouman ou kapab rann li pi pridan pou w kondwi lannwit:

- Sa ki pi enpòtan nan tout bagay, se pa kondwi twòp ak limyè devan yo limen.
- Kenbe vitès ou ba ase pou w kapab kanpe a distans kote ou kapab wè devan an.
- Lè wap double otomobil, pa plede gade limyè devan yo. Fè kèk koudèy rapid pou:
    - Aprann pozisyon liy trafik otomobil kap vini anfas ou yo.
    - Konnen pozisyon pa ou.
    - Ou dwe konnen bò dwat wout la.
    - Gade devan pou w ka wè objè ki nan wout ou yo.

KONDWI AK PRIDANS

Pa fè lòt chofè a konfyans pou li fè sa w panse li pral fè a, oswa sa w ta fè nan plas li. Pa egzanp, lè siyal pou vire a flache, pa mete an tèt li pral vire. Planifye davans epi deside kisa pou w fè si li pa vire epi si li vire tou. Pa mete antèt chak chofè pral kanpe lè gen yon siy stop (kanpe) oswa yon limyè trafik ki wouj. Gen chofè ki fè espre pou yo "boule" siy stop (kanpe) yo ak limyè trafik yo; gen lòt ki kapab nan letaji.

Ou dwe konstaman ap panse a yon "wout pou w chape" pandan wap kondwi. Apre kèk semen pratik, sa va tounen "toutafè natirèl". Lèfini, si yon kadijans rive toudenkou, wap gen yon plandaksyon ki tou pare. Pa egzanp, si w wè yon otomobil kap apwoche ki kòmanse double w epi ou panse li ka pa gen ase espas, ralanti. Epi, si w etidye akotman an ak zòn ki toupre a, ou pral konnen ki kote ou kapab ale si l nesesè. Menm konsiderasyon an aplike pou koub, pon, ak mòn.

JISKA KI PWEN OU KAPAB WÈ BYEN?

Si gen yon bagay sou wout ou, epi w bezwen kanpe, ou bezwen wè li atan pou w kapab kanpe. Li pran plis tan epi plis distans pou kanpe pase sa anpil moun panse a. Si otomobil ou gen bon kawotchou, bon fren epi atè a sèk:

- A 50 milalè, li pran apeprè 400 pye pou w reyaji a yon bagay ou wè epi fè otomobil ou kanpe. Se apeprè longè yon blòk nan yon vil.
- A 30 milalè, li pran apeprè 200 pye pou kanpe. Se prèkse lamwatye longè yon blòk nan yon vil. Si w pa kapab wè 400 pye devan, sa vle di ou kapab pap kondwi ak pridans a 50 milalè. Si w pa kapab wè 200 pye devan, sa vle di ou kapab pap kondwi ak pridans a 30 milalè. Letan pou w wè yon objè ki sou wout ou, li kapab twò ta pou w kanpe san ou pa frape li.

Men kèk bagay ki limite jiska ki pwen ou kapab wè epi konsèy ou kapab swiv pou w ka yon chofè ki pridan.

Fè nwa

Li pi difisil pou wè lannwit. Ou dwe pi pre yon objè pou w ka wè li lannwit pase lajounen. Ou dwe kapab kanpe a distans ou kapab wè pi devan an ak limyè devan otomobil la. Limyè devan yo pral kite w wè apreprè a 400 pye pi devan. Ou dwe kondwi a yon vitès ki pèmèt ou kanpe a distans sa a (oswa apeprè 50 milalè).

Lapli, bwouya, oswa lanèj

Nan gwo gwo lapli, tanpèt nèj, oswa bwouya epè, ou kapab pa wè pi plis pase 200 pye pi devan. Lè w pa kapab wè pi lwen pase sa, ou pa kapab kondwi ak pridans pi vit pase a 30 milalè. Nan lapli kap tonbe ak tout fòs, ou pa kapab wè byen ase ditou pou w kondwi. Si sa rive, kanpe sou kote wout la, yon kote ki an sekirite epi rete tann lapli a pase.

Mòn ak koub

Ou kapab pa konnen kisa ki sou lòt bò yon mòn oswa imedyatman ozalantou yon koub, menm si w kondwi sou wout la plizyè fwa. Si yon otomobil kanpe sou wout la imedyatman sou yon mòn oswa ozalantou yon koub, ou dwe kapab kanpe. Lè w rive nan yon mòn oswa yon koub kote ou pa kapab wè depase tèt mòn lan oswa sou lòt bò koub la, ajiste vitès ou pou w kapab kanpe si l nesesè.

Otomobil ki estasyonnen

Otomobil ki estasyonnen sou kote wout la kapab bloke vizyon ou. Moun kapab pare pou yo soti nan yon otomobil oswa mache soti ant otomobil ki estasyonnen yo. Bay otomobil ki estasyonnen yo tout kantite espas ou kapab san danje.

Règ sou distans pou vizibilite

Kondwi a yon vitès kote w toujou kapab kanpe san danje. Pou w ka konnen si wap kondwi twò vit pou kondisyon yo, itilize “Règ distans kat (4) segonn pou wè a” (Four Second Sight Distance Rule). Chwazi yon objè ki pap deplase ki byen lwen devan kote ou kapab wè klè (pa egzanp, yon siy oswa yon kabin telefòn). Kòmanse konte “one-one-thousand, two-one- thousand, three-one-thousand, four-one-thousand.” Si w rive nan objè a anvan ou fin di “four-one-thousand,” ou bezwen ralanti. Ou prale twò vit pou distans ou kapab wè a. Ou pa dwe ap kondwi pi vit pase distans ou kapab wè a. Si w fè sa, ou pa an sekirite, epi ou kapab blese oswa touye tèt ou oswa lòt moun.

Ou dwe itilize “Règ distans kat (4) segonn pou wè” a lannwit pou w kapab konnen ou pap “fè limyè devan yo fè plis travay.”

4 segonn distanz vizyél

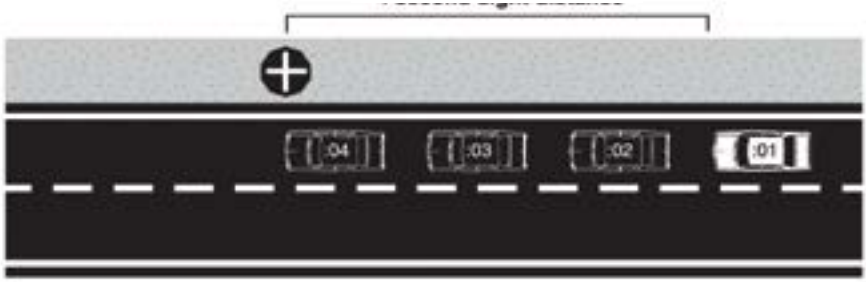

Vitès limit yo

Ou dwe respekte vitès limit yo. Yo baze sou siy wout la ak kalite otomobil ki itilize yo. Vitès limit yo pran an konsiderasyon bagay ou pa kapab wè, tankou wout an pant ak nan yon rantre kay kote moun kapab soti toudenkou ak kantite trafik ki itilize wout la.

Sonje byen, vitès limit yo afiche pou kondisyon ideyal yo. Si wout la mouye oswa li gen glas ladan, si w pa ka wè byen, oswa si gen anpil trafik; lè sa a, ou dwe ralanti. Sonje byen menm si wap kondwi a yon vitès ki pi piti pase vitès limit la, yo kapab ba w yon kontravansyon paske wap kondwi twò vit nan kondisyon ki gen danje ladan yo.

PATAJE ESPAS

Ou dwe toujou pataje wout la ak lòt moun. Tank ou kenbe plis distans ant oumenm ak tout lòt moun, tank ou gen plis tan pou reyaji. Espas sa a se tankou yon kousen sekirite. Tank ou gen plis, tank ou kapab gen plis sekirite. Seksyon sa a dekri kouman ou kapab konnen ou gen ase espas sou kote w lè wap kondwi.

Espas devan

Kolizyon pa dèyè kòmen anpil. Se chofè kap swiv twò pre epi ki pa kapab kanpe anvan yo frappe otomobil ki devan yo, lè yo kanpe toudenkou, ki koze yo. Gen yon jan fasil pou konnen si wap swiv yon lòt otomobil twò pre. Se sa yo rele “twa segonn” lan, epi li fonksyonnen a nenpòt vitès.

- Siveye lè dèyè otomobil ki devan ou lan pase yon siy, yon poto oswa nenpòt lòt bagay ki pa deplase.
- Konte kantite segonn li pran pou rive nan menm kote sa a. *“One-thousand-one, one-thousand-two,one-thousand-three”).*
- Wap swiv yon lòt otomobil twò pre si w pase mak la anvan ou fin konte.
- Si se sa, ralanti epi konte ankò nan yon lòt pwen, pou w ka tcheke a ki distans wap swiv. Repete jiskaske wap swiv a yon distans ki pa pi pre pase “3 segonn”.

Gen sitiyasyon kote w bezwen plis espas devan machin ou an. Nan sitiyasyon sa yo, ou bezwen ap swiv a yon distans 4 segonn pou w ka an sekirite.

- **Sou wout ki glise** – Piske w bezwen plis distans pou kanpe otomobil ou sou wout ki glise, ou dwe kite plis espas devan ou. Si otomobil ki devan ou lan kanpe toudenkou, ou va bezwen distans anplis pou kanpe san danje.
- **Lè chofè ki deyè w la vle pase** – Ralanti epi kite espas devan otomobil ou a. Ralanti va pèmèt ou fin pase pi bonè.
- **Lè wap swiv motosiklèt** – Si motosiklèt la ta tonbe, ou bezwen distans anplis la pou evite frape moun kap kondwi motosiklèt la. Chans pou tonbe a pi plis lè wout yo mouye oswa yo gen glas sou yo, sou wout ki fèt ak gravye, oswa sou sifas ki fèt an metal tankou pon, ki fèt an gri, oswa tramway, oswa raytren.
- **Lè wap swiv chofè ki pa kapab wè ou** – Chofè kamyon, otobis, kamyonèt oswa otomobil kap rale machin pou kan oswa trelè kapab pa wè w lè w dirèkteman dèyè yo. Yo kapab kanpe toudenkou san yo pa konnen ou la. Gwo otomobil laj bloke vizyon ou epi w kapab pa wè wout ki devan an. Si w ralanti, sa ba w plis espas pou wè devan epi plis espas pou yo wè w tou.
- **Lè w gen yon chaj lou oswa wap rale yon trelè** – Pwa anplis la ogmante distans pou w kanpe a.
- **Lè li difisil pou w wè** – Lè li difisil pou w wè devan paske fè nwa oswa poutèt move tan, ou bezwen ogmante distans wap swiv la.
- **Lè yap swiv ou twò pre** – Si yap swiv ou twò pre, ou dwe eseye fè espas anplis. Lè sa a, wap kapab kanpe san yo pa frape w dèyè.
- **Lè wap swiv otomobil kadijans** – Otomobil lapolis, anbilans, ak kamyon ponpye bezwen plis espas pou yo opere.
- **Lè wap apwoche kote tren travèse** – Kite espas anplis pou otomobil yo egzije pou kanpe nan kwazman tren yo, menm pou otobis transpòtasyon, otobis lekòl, oswa otomobil kap transpòte materyèl ki gen danje ladan yo.
- **Lè w kanpe sou yon mòn oswa yon pant** – Kite espas anplis lè w kanpe sou yon mòn oswa yon pant. Otomobil ki devan an kapab woule ann aryè lè w estat li oswa lè w demare li.

Espas dèyè

Li pa toujou fasil pou mentni yon distans ki pridan dèyè otomobil ou. Men, ou kapab ede kenbe chofè a, a yon distans ki pridan, si w kenbe yon vitès konstan epi si w fè siyal davans lè w gen pou ralanti oswa tounen.

- **Kanpe pou pran pasaje oswa pou fè pasaje desann** – Eseye jwenn yon kote ki an sekirite lwen trafik pou kanpe.
- **Pakin paralèl** – Si w vle fè pakin paralèl epi gen trafik kap apwoche pa dèyè, limen siyal pou vire yo, apwoche bò espas la, epi kite otomobil kap vini yo pase anvan ou pake.
- **Kondwi dousman** – Lè w oblije kondwi tèlman dousman epi ou ralanti lòt otomobil yo, mete otomobil ou sou kote wout la lè w ka fè sa san danje, epi kite lòt otomobil yo pase. Gen zòn “turnout” (kote sou wout la pou estasyonen) nan kèk wout ki gen 2 liy trafik ou kapab itilize. Pafwa gen kèk lòt wout 2 liy ki gen “liy pou pase”.
- **Lè yon machin ap swiv ou kole ak machin ou** – Detanzantan ou konn wè yon lòt chofè kap swiv ou byen pre oswa ki prèske “kole ak machin” ou. Si gen yon machin kap swiv ou twò pre epi gen yon liy dwat, deplase pou w ale sou liy dwat la. Si pa gen yon liy dwat, rete tann jiskaske wout ki devan ou lan klè epi redwi vitès ou tou dousman. Sa va ankouraje chofè ki prèske kole ak machin ou an pou li pase sou kote w. Pa janm ralanti byen vit pou dekouraje yon chofè ki prèske kole ak machin ou. Sèl sa li fè, se ogmante risk ki genyen pou li frape w ann aryè.

Espas sou kote

Ou bezwen espas sou toude bò otomobil ou pou w ka gen espas pou vire oswa pou chanje liy.

- Evite kondwi sou kote lòt otomobil nan wout ki gen plizyè liy pou trafik. Yon moun kapab antrave liy trafik pa w la oswa li ka eseye chanje liy epi li vin frape avèk ou. Avanse devan oswa rete dèyè lòt otomobil la.
- Kite tout kantite espas ou kapab kite ant oumenm ak machin kap apwoche yo. Sou yon wout ki gen youn oswa 2 liy trafik, sa vle di pou yo pa antrave liy mitan an. Anjeneral, li pi an sekirite pou w kondwi nan mitan liy trafik pa w la.
- Fè plas pou otomobil kap rantre sou yon wout ki gen 2 liy trafik oswa plis. Si pa gen pèsonn sou kote w, ale nan liy ki sou kote w la.
- Kite espas anplis ant otomobil ou ak machin ki pake yo. Yon moun kapab soti nan yon machin ki pake, ant machin yo, oswa yon machin ki pake kapab ap soti nan espas kote li pake a.
- Kite espas anplis pou pyeton oswa bisiklèt, espesyalman timoun. Yo pa kapab soti sou wout ou byen vit san avètisman. Pa pataje yon liy trafik ak yon pyeton ni yon bisiklèt. Rete tann jiskaske ou kapab ale nan liy ki sou kote a san danje.
- Pataje diferans lan.” Pataje diferans lan ant 2 danje. Pa egzanp, swiv yon wout mitan ant otomobil kap apwoche ak otomobil ki pake. Sepandan, sof pou ka vilnerab tankou pyeton ak siklis, si yon danje pi mal pase yon lòt, kite yon ti espas kote ki pi danjere a. Pa egzanp, si otomobil kap apwoche a se yon konbinezon traktè ak machin remokaj, kite yon ti espas anplis sou bò kote kamyon an pral pase a.
- Lè l posib, konsidere danje ki kapab rive yo youn alafwa. Pa egzanp, si wap double yon bisiklèt epi yon otomobil ap apwoche anfas ou, ralanti epi kite otomobil la pase anvan pou w ka kite espas anplis pou bisiklèt la. Chofè motosiklèt yo oblije kite yon mininòm twa pye espas tout tan lè y ap pase kote yon siklis, ak sou wout ki gen plizyè liy pou deplase nan liy ki akote a nenpòt lè li posib.

Espas pou soti nan yon wout pou rantre nan yon lòt wout

Nenpòt ki lè ou vle soti nan yon trafik pou rantre nan yon lòt, ou bezwen yon entèval ki apeprè 4 segonn. Si w al rantre nan mitan yon entèval 4 segonn, ni oumenm ni otomobil ki dèyè w koulyeya, noutoulede gen yon distans *3 segonn* pou nou swiv. Ou bezwen yon entèval 4 segonn chak fwa w chanje liy trafik, rantre nan yon wout, oswa lè liy trafik ou a vin melanje ak yon lòt liy trafik.

- Pa eseye rantre nan yon liy trafik lè w gen yon entèval ki twò piti. Yon ti entèval piti kapab vin pi piti ankò byen vit. Antre nan yon entèval ki ba w yon espas ki ase gran pou w an sekirite.
- Si w vle travèse plizyè liy trafik, fè yo youn alafwa. Menm jan ak si w tap monte eskalye yon mach eskalye alafwa, li pi an sekirite epi li pi fasil pou w rantre yon liy trafik alafwa. Li difisil anpil pou detèminen tout liy trafik ki lib epi ki an sekirite pou travèse. Si w rete tann jiskaske liy trafik yo klè, ou kapab antrave trafik la epi sa ka menm koze yon kolizyon.

Espas pou travèse oswa pou rantre

Lè wap travèse trafik, ou bezwen yon entèval ki gran ase pou travèse wout la nèt. Lè w rantre nan trafik, ou bezwen ase espas pou vire epi pou w pran vitès. .

- Lè wap travèse trafik, ou bezwen ase espas pou w travèse tout wout la nèt. Si w kanpe amichemen, li yon danje sèlman lè gen yon separasyon ki laj ase pou otomobil ou a. Pa kanpe nan yon separasyon kote yon pòsyon nan otomobil ou a nan trafik la toujou.

- Si wap vire agoch, ou dwe konnen si pa gen okenn otomobil ni pyeton ki bloke wout ou. Ou pa vle oblije rete tann pou wout la klè tandiske ou kole antravè nan yon liy trafik ki gen otomobil kap apwoche epi kap vini nan direksyon ou lan.
- Menmsi w gen limyè vèt, pa kòmanse travèse entèseksyon an si gen machin ki bloke wout ou. Si w kole nan entèseksyon an lè limyè a chanje an wouj, ou pral bloke lòt trafik. Yo kapab ba w yon kontravansyon paske w bloke yon entèseksyon.
- Pa janm mete antèt yon lòt chofè pral pataje espas avèk ou ni fè plas pou ou. Pa egzanp, pa vire jis paske yon otomobil kap apwoche gen limyè vire li ki limen. Chofè a kapab gen entansyon pou li vire apre li fin pase otomobil ou a, oubyen li te bliye etenn siyal vire a apre li te fin vire anvan sa. Sa se laverite anpatikilye pou motosiklèt paske byen souvan siyal yo etenn poukont yo. Rete tann jiskaske lòt chofè a kòmanse reyèlman vire epi answit ale si w ka fè sa san danje.

- Lè wap travèse raytren, ou dwe konnen ou kapab travèse san ou pa oblije kanpe sou ray yo.

Espas pou double lòt machin

Lè gen siy ak mak sou wout la ki pèmèt ou pase, ou va jije si w gen ase espas pou w pase san danje. Pa mete antèt ou gen ase tan pou pase plizyè otomobil alafwa. Pran prekosyon. An règ jeneral, ou pase yon sèl otomobil alafwa.

- **Otomobil kap apwoche** – A yon vitès 55 milalè, ou bezwen apeprè 10 segonn pou pase. Sa vle di, ou bezwen yon entèval 10 segonn nan trafik kap apwoche ak distans pou wè pou pase. Ou dwe jije si wap gen ase espas pou pase san danje.

  A 55 milalè, ou va vwayaje plis pase 800 pye nan 10 segonn. Epi yon otomobil kap apwoche tou. Sa vle di ou bezwen plis pase 1,600 pye oswa apeprè yon tyè yon mil pou w pase san danje. Li difisil pou jije vitès otomobil kap apwoche a distans sa a. Yo pa sanble yap vini a vitès rapid yo vrèman ap woule a. Yon otomobil ki lwen anjeneral parèt tankou li kanpe anplas. Anreyalite, si w kapab vrèman wè lap apwoche pi pre, li kapab twò pre pou w pase li. Si w pa fin konnen, rete tann pou w pase jiskaske w sèten gen ase espas.
- **Mòn ak koub** - Ou dwe kapab wè a omwen yon tyè yon mil oswa apeprè 10 segonn davans. Nenpòt ki lè gen yon koub oswa yon mòn ki bloke vizyon ou, ou dwe mete antèt gen yon otomobil kap apwoche men ou pa ka wè li. Kifè, ou dwe trete yon koub oswa yon mòn menm jan ou trete yon otomobil kap apwoche. Sa vle di ou pa dwe kòmanse pase si w a yon tyè yon mil de yon mòn oswa yon koub.
- **Entèseksyon** – Se yon danje pou pase yon otomobil ki ka rantre nan wout la oswa travèse wout la. Kote sa yo se entèseksyon, kote tren travèse, ak rantre nan santdacha. Pandan wap pase, otomobil wap pase yo kapab anpeche w wè moun, otomobil, oswa tren. Epitou, chofè kap vire adwat nan liy trafik kap apwoche a pa atann pou yo jwenn oumenm kap apwoche nan liy trafik pa yo a. Yo kapab pa menm gade nan direksyon pa w la anvan yo vire.
- **Restriksyon nan liy yo** – Anvan ou pase, gade devan pou w ka wè eta wout la ak trafik ki kapab fè lòt otomobil deplase vin nan liy trafik pa w la. Ou kapab pèdi espas ou genyen pou w pase a poutèt:
  - Moun oswa bisiklèt ki tou pre wout la;
  - Yon pon etwa oswa lòt sitiyasyon ki kapab koze rediksyon nan lajè liy trafik la; oswa
  - Yon pil glas, yon twou, oswa yon bagay ki sou wout la.
- **Espas pou retounen** – Pa pase amwenke ou gen ase espas pou w retounen nan liy trafik la. Pa konte sou lòt chofè yo pou fè plas pou ou.
- **Kote tren travèse epi ki a nivo** – Pa pase si gen yon kote tren travèse epi ki a nivo pi devan an.

Anvan ou tounen nan liy trafik ou tap kondwi a, ou dwe kite ase espas ant oumenm ak otomobil ou fin pase a. Lè w kapab wè toude gran limyè devan otomobil ou fenk pase a, nan retwovizè ou, ou kapab tounen nan liy trafik la san danje.

Espas pou sitiyasyon espesyal

Gen kèk chofè ak lòt moun kap itilize wout la yo ou dwe bay espas anplis. Gen kèk ki sou lis sa a.

Sa ki pa kapab wè ou yo – Nenpòt moun ki pa kapab wè ou kapab rantre nan wout ou san li pa konnen ou la. Moun ki kapab gen difikilte pou wè w yo se:

- Chofè ki nan entèseksyon oswa nan rantre kay ki gen bilding, pyebwa, oswa lòt otomobil ki anpeche yo wè.
- Chofè kap fè bak nan yon wout, oswa kap fè bak oswa rantre nan espas pou pake.
- Chofè ki gen fenèt yo kouvri ak lanèj oswa glas, oswa ki gen fenèt yo kouvri ak vapè.
- Pyeton ki gen parapli devan figi yo oswa ki gen chapo desann nan figi yo.

Moun ki distrè – Menm lè lòt moun kapab wè w, kite espas oswa pran plis prekosyon si w panse yo kapab distrè. Moun ki kapab distrè yo se:

- Moun kap fè livrezyon.
- Moun kap travay nan konstriksyon.
- Timoun oswa chofè ki pap fè atansyon.

Moun ki kapab twouble – Moun ki twouble kapab koze yon sitiyasyon ki gen danje ladan. Moun ki kapab twouble yo se:

- Touris oswa lòt moun ki pa sanble yo konnen kote yo prale.
- Chofè ki sanble yo ralanti san okenn rezon.
- Chofè kap gade siy lari yo oswa nimewo kay yo.

Chofè ki gen pwoblèm – Si yon lòt chofè fè yon erè, pa fè li vin pi mal. Pa egzanp, chofè ki pase w lè yo pa gen ase espas. Ralanti epi kite yo retounen nan liy yo tap kondwi a san danje. Si yon lòt chofè bezwen chanje liy toudenkou, ralanti epi kite yo rantre nan liy trafik la. Jès sa yo va fè trafik la ale san pwoblèm epi san danje, epi yo ede w evite yon aksidan.

OU DWE NAN BON ETA POU W KONDWI

Li pa toujou fasil pou kondwi san danje. Anreyalite, se youn nan bagay ki pi konplèks moun fè. Li se youn nan kèk bagay nou fè regilyèman ki kapab blese nou oswa touye nou. Li vo lapenn pou w yon chofè ki pridan.

Li pran anpil talan ak jijman pou w yon chofè ki pridan. Travay sa a pi difisil toujou lè w fenk ap aprann kondwi. Kondwi ka pran tout kapasite ou genyen fasilman. Si nenpòt bagay rive epi w pa nan tout kapasite w, ou kapab pa yon chofè ki pridan. Kapasite w genyen pou w yon chofè ki pridan depann de si w kapab wè klè, si w pa twò fatige, si w pap kondwi pandan ou sou dwòg oswa pandan wap bwè alkòl, si w an bòn sante anjeneral, epi si emosyonèlman ou kapab kondwi. Andotretèm, si w "anfòm" pou w kondwi san danje.

Vizyon

Ou dwe gen bon vizyon pou w kondwi san danje. Ou kondwi dapre kisa ou kapab wè. Si w pa kapab wè klè, ou pral gen difikilte pou w idantifye kondisyon trafik la ak kondisyon wout la, pou w wè kote ki kapab gen pwoblèm, oswa pou w reyaji atan.

Vizyon tèlman enpòtan, Delaware egzije pou w pase yon tès vizyon anvan ou jwenn yon lisans pou kondwi. Pou pase tès sa a, ou dwe gen vizyon ki omwen 20/40 nan omwen yon je, avèk oswa san lantiy pou koreksyon. Moun ki gen vizyon 20/50 yo gen restriksyon pou kondwi lajounen sèlman.

Lòt aspè enpòtan nan vizyon se:

- **Vizyon sou kote** - Ou bezwen wè "nan kwen je ou". Sa pèmèt ou wè otomobil ak lòt pwoblèm ki kapab genyen sou chak bò pandan wap gade devan. Piske w pa kapab konsantre w sou bagay ki sou kote yo; ou dwe itilize retwovizè sou kote yo epi gade sou kote, si l nesesè.
- **Jije distans ak vitès** – Menm si w kapab wè klè, ou ka toujou pa kapab jije distans oswa vitès trè byen. Ou pa poukont ou; anpil moun gen pwoblèm pou jije distans ak vitès. Li mande anpil pratik pou w kapab jije toulede. Li espesyalman enpòtan pou w konnen jiska ki distans ou ye de lòt otomobil yo, pou w jije entèval ki san danje yo lè wap rantre nan trafik ak lè wap pase nan yon wout ki gen 2 liy trafik, oswa lè wap jije vitès yon tren anvan ou travèse raytren yo san danje.
- **Vizyon lannwit** – Anpil moun ki kapab wè klè lajounen gen difikilte pou wè lannwit. Li pi difisil pou tout moun wè lannwit pase ajounen. Gen kèk chofè ki gen pwoblèm pou gade lè yap kondwi lannwit, espesyalman ak reflè gran limyè machin kap apwoche yo. Si w gen pwoblèm pou wè lannwit, pa kondwi plis pase sa ki nesesè a epi fè anpil atansyon lè w fè sa.

Li enpòtan pou w wè byen pou kondwi san danje. Ou dwe fè yon espesyalis nan je tcheke je w yo chak ane oswa chak 2 an. Ou kapab pa reyalize vizyon ou pa bon jiskaske ou fè teste je ou. Si w bezwen pote linèt oswa lantiy kontak pou kondwi, sonje pou:

- Toujou mete yo lè wap kondwi, menm si se pou w ale nan kwen an. Si lisans ou di pou w mete linèt pou koreksyon epi ou pa mete yo epi yo kanpe ou, yo kapab ba w yon kontravansyon.
- Eseye genyen yon pè linèt anplis nan otomobil ou. Si linèt regilye w yo kase oswa ou pèdi yo, ou kapab itilize derechanj lan pou kondwi san danje. Sa kapab itil si w pa mete linèt tout tan paske li fasil pou w pa konnen ki kote w mete yo.
- Evite itilize linèt fimen oswa lantiy kontak ki tente lannwit, menm si w panse yo ede pou reflè. Yo kapab diminye limyè ou bezwen pou wè klè a.

Tande

Tande kapab itil pou kondwi san danje. Son klaksonn, yon sirèn, oswa kawotchou ki sire atè a kapab ba w avètisman sou danje. Pwoblèm tande, menm jan ak pa wè byen, kapab rive sou ou tou dousman san w pa remake sa. Chofè ki konnen yo soud oswa yo gen pwoblèm pou tande kapab korije sa epi yo kapab vin chofè ki

pridan. Chofè sa yo aprann konte plis sou vizyon yo epi yo gen tandans pou yo pi vijilan. Etid yo demontre dosye kondwi chofè ki soud oswa ki gen pwoblèm pou tande bon menm jan ak pa chofè ki tande byen yo.

Fatig

Ou pa kapab kondwi san danje menm jan lè w fatige ak lè w repoze. Ou pa wè byen menm jan an, ni ou pa vijilan menm jan an. Li pran ou plis tan pou pran desizyon, epi ou pa toujou pran bon desizyon yo. Ou kapab pi akaryat epi ou kapab fache pi fasilman. Lè w fatige, ou kapab tonbe dòmi deyè volan an epi fè yon aksidan, blese oswa touye tèt ou epi blese oswa touye lòt moun.

Gen bagay ou kapab fè pou ede w pa fatige lè wap kondwi lwen.

- Eseye dòmi nòmalman lannwit anvan ou soti.
- Pa kondwi pandan lontan nan yon vwayaj si w deja fatige. Planifye vwayaj ou yo pou w kapab soti lè w repoze.
- Pa pran okenn medikaman ki kapab fè w toudi.
- Manje leje. Pa manje yon gwo manje anvan ou soti. Gen moun ki gen somèy apre yo fin manje yon gwo repa.
- Pran ti pòz. Kanpe chak èdtan apeprè oswa lè w bezwen kanpe. Mache, pran lè fre, epi bwè enpe kafe, soda, oswa ji. Si w pase kèk minit sa yo ap repoze pandan yon ti pòz, sa kapab sove lavi w. Planifye pou pran anpil tan pou w fin fè vwayaj ou a san danje.
- Eseye pa kondwi ta lannwit lè nòmalman wap dòmi. Kò w panse li lè pou w al dòmi epi li eseye fè sa.
- Pa janm kondwi si w gen somèy. Li pi bon pou w kanpe epi w dòmi pandan kèlke èdtan pase pou w pran yon chans ou kapab rete san ou pa dòmi. Si posib, bay yon lòt chofè kondwi pou w kapab dòmi pandan lap kondwi a.

Bwè alkòl ak kondwi

Nan nivo nasyonal la, alkòl enplike nan apeprè 41% nan kolizyon trafik kote gen yon moun ki mouri. Si w bwè alkòl, menm si se yon tikras, chans ou genyen pou w nan yon aksidan an pi plis toujou pase si w pat bwè alkòl.

Pèsonn pa kapab bwè alkòl epi kondwi san danje, menmsi w gen anpil ane depi wap kondwi. Alkòl afekte nouvo chofè yo pi plis pase chofè ki gen eksperyans yo paske nouvo chofè yo ap aprann kondwi toujou.

Bwè alkòl ak kondwi an menm tan gen anpil danje ladan. Sanksyon yo sevè anpil. Moun ki kondwi apre yo fin bwè riske pran amann ki chè anpil, yo riske gen to asirans ki pi wo, pèdi lisans yo, epi yo ka menm mete yo nan prizon kòm santans yo. Nou rezime sanksyon ki genyen nan Delaware yo nan paragraf sou Alkòl, dwòg ak kondwi a nan Seksyon 2 nan ti liv sa a.

Lasante

Anpil pwoblèm lasante kapab afekte kouman ou kondwi – yon move grip, enfeksyon, oswa viris. Menm ti pwoblèm tankou yon kou rèd, yon tous, oswa yon ti doulè nan janm kapab afekte jan ou kondwi a. Si w pa santi w byen epi w bezwen ale yon kote, fè yon lòt moun kondwi.

Gen kèk maladi ki ka gen anpil danje ladan yo:

- **Epilepsi (malkadi)** – Depi w sou kontwòl doktè, anjeneral malkadi pa yon danje. Nan Delaware, moun, ki kapab pèdi konesans poutèt yon maladi nan sistèm nève santral yo, dwe gen yon sètifikasyon ki di enfimite a sou ase kontwòl pou pèmèt yo kondwi san danje.
- **Dyabèt** – Moun ki dyabetik epi ki pran ensilin pa dwe kondwi si gen nenpòt chans pou yo fè yon reyaksayon a ensilin lan, pou yo endispoze, fè kriz, oswa rantre nan chòk. Yon sitiyasyon konsa kapab rive si w rate yon repa oswa yon goute oswa si w pran kantite ensiling ki pa jis la. Li ta kapab yon bon lide pou w fè yon lòt moun kondwi pou ou, lè doktè w ap ajiste dòz ensilin ou. Si w gen dyabèt, ou dwe fè tcheke je w yo regilyèman pou si w ta kapab pa wè lannwit oswa si w ta gen lòt pwoblèm vizyon.
- **Maladi kè** – Moun ki fè maladi kè, tansyon, oswa pwoblèm sikilasyon oswa sa ki kapab endisponze, pèdi konesans, oswa fè yon kriz kè, pa dwe pran volan. Si yon doktè ap trete w pou yon maladi kè, mande si maladi a ta kapab afekte kapasite w genyen pou kondwi san danje.

Emosyon

Emosyon kapab afekte w anpil pou w kondwi san danje. Ou kapab pa kondwi byen si w enkyete anpil, ou eksite, ou pè, ou fache oswa ou tris.

- Si w fache oswa eksite, bay tèt ou tan pou w kalme. Si l nesesè, al fè yon ti mache tou kout, men rete lwen wout la jiskaske w kalme.
- Si w enkyete, ou santi w tris, oswa ou fache pou yon bagay, eseye kenbe lespri w sou kondwi a. Gen moun ki twouve li ede yo si yo koute radyo.
- Si w enpasyan, bay tèt ou tan anplis pou w kondwi nan vwayaj ou a. Soti kèlke minit pi bonè. Si w gen ase tan, ou ka pa gen tandans pou w fè vitès ni fè lòt bagay ki kapab fè w pran yon kontravansyon oswa koze yon kolizyon. Ou pa dwe enpasyan pou w rete tann yon tren kap travèse devan ou. Si w kondwi a kote baryè ki bese yo oswa si w eseye pase anvan tren an sa kapab fatal.

OTOMOBIL POU KADIJANS

Tout chofè to ou ta ap twouve yo nan yon sitiyasyon ijan. Ou kapab pran tout prekosyon ou vle a, men gen sitiyasyon ki kapab koze yon pwoblèm pou ou. Si w swiv mezi pou prekosyon sa yo, sa va redwi chans pou otomobil ou gen yon pwoblèm anpil. Posiblite pou machin ou tonbe an pàn ak sa ou kapab fè si yo rive ekri sou lis ki pi ba la a.

Aparèy pou bloke volan

Pa janm mete kle pou estat machin ou sou *"lock"* (bloke) pandan machin lan ap woule toujou. Sa va fè volan an bloke si w eseye vire volan an, epi wap pèdi kontwòl otomobil ou.

Fren ki pa mache

Si fren ou yo sispann mache:

- Ponpe pedal fren an plizyè fwa. Byen souvan sa monte presyon fren an ase pou pèmèt ou kanpe.

- Si sa pa mache, itilize fren pakin lan. Rale levye fren pakin lan dousman pou w kapab pa bloke wou dèyè yo epi fè machin lan glise. Prepare pou w lache fren an si machin lan kòmanse glise.
- Si sa pa mache, kòmanse mete li sou angrenaj ki pi ba epi chèche yon kote ki an sekirite pou w ralanti jiskaske w kanpe. Fè ansòt pou otomobil la pa sou wout la. Pa kondwi machin lan san fren.

Si fren ou yo mouye:

- Apre w fin kondwi nan dlo ki fon ou pa dwe janm teste fren ou. Yo ka rale yon bò oswa pa frennen ditou.
- Pou seche fren yo, mete machin ou sou angrenaj ki ba, kondwi dousman, epi tape/peze fren yo dousman.
- Teste yo chak 200 pye, epi kontinye jiskaske frennen vin tounen yon aksyon nòmal.

Kondwi sou kote lari a

Kondwi sou kote lari a kapab koze aksidan grav. Pou evite sa, ou dwe atantif. Si w kondwi sou kote lari a oswa yo fòse w al sou kote:

- Pa panike.
- Pa peze sou fren yo. Frennen ak atansyon oswa pa frennen ditou.
- Retire pye w sou akseleratè a.
- Kenbe volan an byen fèm paske fòs ki pa nòmal sa a kapab vire li nan men ou yo.
- Pa eseye tounen nan lari a jiskaske machin ou sou kontwòl, vitès ou redwi a 15 milalè oswa mwens, epi ou gade pou wè trafik ki dèyè ou. Lèfini, vire wou devan yo toudenkou nan direksyon lari a. Atansyon pou w pa travèse liy mitan an.

Kawotchou eklate

Si yon kawotchou plat toudenkou:

- Kenbe volan an byen fèm epi fè machin lan kontinye ale dwat.
- Ralanti tikras pa tikras. Retire pye w sou pedal gaz la epi itilize fren yo tou dousman.
- Pa kanpe sou wout la si l posib. Soti sou wout la pou w ale yon kote ki an sekirite.

Pàn kouran

Si motè a mouri pandan wap kondwi:

- Kenbe volan an byen fèm. Ou dwe konnen li kapab difisil pou vire volan an, men ou kapab vire li.
- Soti sou wout la. Fren yo dwe ap travay toujou, men ou kapab oblije peze sou pedal fren yo byen fò.

Gran limyè yo pa fonksyonnen

Si gran limye devan yo etenn toudenkou:

- Eseye switch limyè devan an kèk fwa.
- Si sa pa mache, mete limyè ijans ki flache yo anmach, mete siyal yo anmach, oswa limyè bwouya yo, si w genyen yo.
- Soti sou wout la kan li posib.

Pedal akseleratè a kole

Motè a kontinye ap mache pi vit toujou:

- Kenbe je w sou wout la.
- Chanje sou net byen vit.
- Soti sou wout la lè w ka fè sa san danje.
- Etenn motè a.

Dife

- Si lafimen ap soti anba kapo machin lan, soti sou wout la.
- Si w pa gen aparèy pou etenn dife ki gen pwodwi chimik ladan, itilize pousyè oswa sab pou bese dife a. Pa itilize dlo – gaz kap boule ap monte sou dlo a epi lap fè dife.
- Si yon dife vin san kontwòl, deplase al rete a omwen 100 pye de otomobil la paske tank gaz la kapab fè eksplozyon.

Lè machin ou kale sou raytren

- Gade toude bò yo pou wè tren yo. Si pa gen okenn kap vini, eseye estat machin la ankò. Si li pa estat; oswa si w pa fin konnen si yon tren ap vini, soti epi ale lwen otomobil la.
- Si gen yon tren kap vini, soti epi al rete lwen raytren yo. Ale byen lwen otan ou kapab, epi kouri nan direksyon jeneral kote tren an ap soti a pou debri kolizyon an pa frape w.

EVITE KOLIZYON

Lè li sanble yon kolizyon kapab fèt, anpil chofè panike epi yo pa aji. Nan kèk ka, yo aji, men yo fè yon bagay ki pa kapab ede yo redwi chans pou kolizyon an. Prèske toujou, gen yon bagay ou kapab fè pou evite kolizyon an oswa pou redwi enpak kolizyon an. Pou evite yon kolizyon, chofè yo gen 3 opsyon: kanpe, vire, oswa fè vitès.

Kanpe byen vit

Anpil nouvo otomobil gen yon Sistèm pou fren antiblokaj *(Antilock Braking*

System). Ou dwe li liv mèt machin lan pou w ka konnen kouman pou itilize ABS la. Sistèm ABS la va pèmèt ou kanpe san ou pa glise. Anjeneral, si w bezwen kanpe byen vit:

Avèk ABS

- Peze pedal fren an byen fò otan ou kapab epi kontinye peze li.
- Ou kapab santi pedal fren an ap pouse tounen lè ABS la ap travay. Pa lage pedal fren an. Sistèm ABS la va travay sèlman lè pedal fren an pouse desann.

San ABS

- Ou kapab fè machin lan glise si w frennen twò fò.
- Peze fren an byen fò otan ou kapab san ou pa bloke yo.
- Si fren yo bloke, ou va santi otomobil la kòmanse glise. Lage pedal fren an byen vit.
- Kan otomobil la sispann glise, peze pedal fren an desann ankò. Kontinye fè sa jiskaske otomobil la kanpe.

Vire byen vit

Nan pifò ka, ou kapab vire otomobil la pi vi pase ou kapab kanpe li. Ou dwe panse pou w vire pou evite yon kolizyon. Ou dwe kenbe volan an byen fèm ak toude men ou yo.

Yon fwa ou vire oswa ou chanje liy, ou dwe prepare pou w kenbe otomobil la sou kontwòl. Gen kèk chofè ki vire volan an pou evite yon kolizyon sèlman pou yo al tonbe nan yon lòt. Toujou vire volan an nan direksyon ou vle otomobil la ale a.

Avèk ABS - Youn nan aspè ki gen nan ABS la se paske w kapab vire otomobil la pandan wap peze fren san ou pa glise. Sa itil anpil si w dwe vire epi kanpe oswa ralanti.

San ABS - Si w pa gen ABS, ou dwe itilize yon pwosedi diferan pou w vire byen vit. Ou dwe peze pedal fren an, lèfini lage li epi vire volan an. Frennen ap ralanti otomobil la, mete plis pwa sou kawotchou devan yo, epi pèmèt ou vire pi vit. Pa bloke wou devan yo pandan wap frennen oswa vire toudenkou epi machin lan kapab sèlman avanse devan ak difikilte.

Sonje byen, anjeneral, li pi bon pou w soti sou wout la pase pou w al fè yon kolizyon fasafas ak yon lòt machin.

Akselere

Pafwa li pi bon oswa nesesè pou akselere pou evite yon kolizyon. Sa ka rive lè yon lòt otomobil pral frape w sou kote oswa pa dèyè epi gen espas devan ou pou w soti nan danje a. Ou dwe ralanti yon fwa w fin pase danje a.

Debouye w ak glisad

Nenpòt wout ki an sekirite nan kondisyon nòmal kapab gen danje ladan li, lè li mouye oswa lè gen glas ladan. Gwo vitès nan kondisyon nòmal kapab ogmante posiblite ki genyen pou w glise a si w vire oswa ou kanpe toudenkou. Glisad kapab fè kawotchou yo pa kapab kenbe wout la ankò. Piske w pa kapab kontwole yon otomobil lè lap glise, li pi bon pou w pa fè otomobil ou glise ditou. Glisad kapab fè chofè yo vwayaje twò vit nan kèk kondisyon.

Si otomobil ou kòmanse glise:

- Pa frennen. Jiskaske otomobil ou ralanti, fren ou yo pap fonksyonnen epi sa kapab fè w glise pi plis.
- Vire volan an. Toujou vire volan an nan direksyon ou vle otomobil la ale a. Kan otomobil la kòmanse ranje kò l dwat, vire volan an nan lòt sans lan. Si w pa fè sa, otomobil ou ka ale nan lòt sans lan epi ou kapab kòmanse yon nouvo glisad.
- Kontinye vire volan an. Kontinye korije jan wap vire volan an, agoch ak adwat, jiskaske otomobil la ap desann lari an sou kontwòl.

PWOTEJE TÈT OU NAN KOLIZYON

Li posib pou w pa toujou kapab evite yon kolizyon. Eseye fè tout sa w kapab pou w evite yo frape w. Si pa gen anyen ki fonksyonnen, eseye minimize blesi yon kolizyon ta kapab koze. Bagay ki pi enpòtan pou fè a se pou w itilize senti sekirite ki pase sou kwis ou ak sou zepòl ou yo. Anplis senti sekirite yo, gen kèk lòt bagay ki kapab ede w evite blesi grav.

Frape ann aryè

Si yo frape otomobil ou ann aryè, efè a se kò w lap pouse ann aryè. Peze kò w nan do chèz ou a, epi mete tèt ou nan kote pou repoze tèt la. Prepare pou w frennen pou yo ka pa pouse w nan yon lòt machin.

Frape sou kote

Si yo frape otomobil ou sou kote, efè a se kò w lap voye nan direksyon bò ki frape a. Kousen gonflab yo *(air bags)* pap ede nan sitiyasyon sa a. Ou bezwen senti sekirite ki pase sou kwis ou ak sou zepòl ou yo pou ede kenbe w dèyè volan an. Prepare pou w vire volan an oswa pou w frennen pou anpeche machin ou frape yon lòt bagay.

Frape ann avan

Si yo pral frape machin ou devan, li enpòtan pou w eseye gen yon “frape pa ensidans” tan pou yo frape w pa devan. Sa vle di si kolizyon an ta pral fèt, ou dwe eseye vire machin lan. Nan ka ki pi mal la, ou pral fè yon frape pa ensidan; oswa ou kapab rate li. Si machin ou gen yon kousen gonflab *(air bag)*, lap gonfle. Li va degonfle apre kolizyon an, prepare pou w anpeche machin ou frape yon lòt bagay. Ou dwe itilize senti sekirite ki pase sou kwis ou ak sou zepòl ou yo pou kenbe w dèyè volan an ak pou pwoteje w si otomobil ou a fè yon dezyèm kolizyon.

KOLIZYON/AKSIDAN

Pa kanpe nan yon aksidan amwenke ou gen rapò ak aksidan an oswa si èd ijan poko rive. Kite atansyon ou sou jan wap kondwi a epi kontinye mache, siveye moun ki kapab nan wout la oswa toupre wout la. Pa janm kondwi kote ki gen yon aksidan, dife, oswa lòt katastwòf menm jan an. Ou kapab bloke wout la pou lapolis, ponpye, anbilans, kamyon remokaj, ak lòt otomobil ki vin bay sekou.

Kèlkeswa jan ou kondwi byen, yon lè kapab rive kote w patisipe nan yon kolizyon. Si w fè yon aksidan, ou dwe kanpe. Si w fè yon aksidan ak yon machin ki pake, ou

dwe eseye jwenn mèt machin lan. Si nenpòt moun blese oswa mouri, ou dwe avize lapolis. Se yon krim pou w kite kote yon aksidan rive si machin ou patisipe nan aksidan an, si gen moun ki blese oswa lanmò, anvan lapolis pale avèk ou epi yo pran tout enfòmasyon yo bezwen sou kolizyon an.

Ou kapab vle pote yon ekipman debaz pou kadijans nan otomobil ou. Ekipman sa yo gen reflè pou kadijans, nesesite pou premye swen, ak zouti debaz.

Nan kote aksidan an fèt la

- Kanpe otomobil ou kote aksidan an fèt la. Si, apre ou fin chèche konnen si pa gen blese oswa lanmò, epi si otomobil ki domaje a ap bloke trafik la, chofè otomobil la dwe fè tout efò rezonab pou li deplase otomobil la oswa fè yon moun deplase li pou otomobil la pa bloke sikilasyon an plis pase li nesesè.
- Pa kanpe ni mache nan liy trafik yo. Yon lòt otomobil kapab frape ou.
- Etenn motè machin ki kraze yo. Pa fimen kote machin ki kraze yo. Gaz kapab te tonbe epi dife se yon vrè danje.
- Si gen kab elektrisite ki tonbe ak fil elektrik sou wout la, pa ale pre yo.
- Ou dwe fè ansòt pou lòt trafik pa patisipe nan kolizyon an. Itilize reflè oswa lòt siy avètisman pou fè trafik konnen gen yon aksidan.

Si yon moun blese

- Chèche èd. Ou dwe rele lapolis ak sèvis medikal dijans oswa ekip sovtaj yo. Si gen yon dife, fè lapolis konn sa lè w rele yo.
- Pa deplase moun ki blese yo amwenke yo nan yon otomobil kap boule oswa nan yon lòt danje imedyat pou yon lòt otomobil frape ou. Deplase yon moun kapab fè blesi yo vin pi mal.
- Toudabò, ede nenpòt moun ki poko ap ni mache ni pale. Tcheke respirasyon yo epi tcheke pou wè si yap senyen.
- Si gen moun kap senyen, mete presyon dirèkteman sou blesi a ak men ou oswa ak yon rad. Ou kapab sispann oswa ralanti menm senyen grav si w mete presyon sou blesi a.
- Pa bay okenn moun ki blese anyen pou li bwè, pa menm dlo.
- Pou ede anpeche yon moun ki blese rantre nan chòk, kouvri li ak yon dra oswa yon manto pou kenbe l cho.

Rapòte aksidan an

Chofè nenpòt otomobil ki patisipe nan yon aksidan ki koze domaj aparan nan pwopriyete dwe imedyatman kanpe otomobil la kote aksidan an fèt la. Si domaj yon aksidan konsa koze a, se nan pwopriyete chofè a li rive sèlman, san yon lòt moun pa soufri okenn domaj ni pa gen domaj nan pwopriyete yon lòt moun, chofè a pa bezwen rete kote aksidan an fèt la; men li dwe rapòte aksidan an imedyatman.

Chofè nenpòt otomobil ki patisipe nan yon aksidan ki koze domaj oswa lanmò nenpòt moun dwe imedyatman kanpe otomobil la kote aksidan an fèt la. Chofè a va bay nenpòt moun ki blese a èd, menm pote moun ki blese a nan yon lopital oswa kay doktè pou tretman medical si l nesesè.

Chanje enfòmasyon ak lòt chofè ki patisipe nan kolizyon an. Si gen domaj nan pwopriyete pèsonèl, blesi, oswa si gen lanmò, chofè a va bay non li, adrès li, nimewo plak machin lan, nimewo lisans pou kondwi a, ak konpayi asirans lan ak

nimewo polis asirans lan.

Pran non ak adrès tout moun ki patisipe nan aksidan an ak nenpòt temwen, menm moun ki blese yo.

Si aksidan an fèt ak yon machin ki pake, eseye jwenn mèt machin ki pake a. Si w pa kapab, kite yon nòt yon kote yo kapab wè li ak enfòmasyon sou kouman pou mèt machin lan jwenn ou, epi dat ak lè aksidan an.

Chofè nenpòt otomobil ki patisipe nan yon aksidan dwe rapòte aksidan an imedyatman bay lapolis ki gen responsablite prensipal pou jirisdiksyon kote aksidan rive a:

1. Lè aksidan an koze blesi oswa lanmò nenpòt moun;
2. Lè aksidan an rive sou yon gran wout piblik, epi li koze domaj ki ka aparaman rive jiska $500 oswa plis nan pwopriyete yon moun;
3. Lè li sanble yon aksidan gen pou wè ak yon chofè ki gen kapasite fizik li ki afebli poutèt alkòl oswa dwòg, epi li koze domaj ki ka rive jiska $1,000 oswa plis nan pwopriyete yon moun.

Ou ka jwenn fòm pou aksidan nan men pifò ajan asirans. Fòm ki nan paj sa yo kapab itil lè wap rapòte yon aksidan.

Mete Pi Gwo Trezò Ou An Sekirite.
Eske Pitit Ou An Danje?

FÒM POU RAPÒTE AKSIDAN

Dat aksidan an | Lè a

Lari/Otowout/Entèseksyon | Vil | Eta

Depatman lapolis/Cherif | Nimewo ka a | Yo te bay kontravansyon? Wi/Non

Si se wi, bay kiyès? | Akizasyon

LÒT OTOMOBIL LA:

Ane | Mak | Modèl

Koulè | Nimewo plak machin lan | Eta

CHOFÈ LÒT OTOMOBIL LA:

Non | Laj | Blesi aparan? Wi/Non

Lari | Vil | Eta | Kòd postal

Nimewo telefòn lakay | Nimewo telefòn biznis | Ekstansyon

Nimewo lisans/Eta | Konpayi asirans

NON MOUN KI ANREJISTRE KÒM MÈT LÒT MACHIN LAN:

Non

Lari | Vil | Eta | Kòd postal

Nimewo telefòn lakay | Nimewo telefòn biznis | Ekstansyon

Nimewo lisans/Eta | Konpayi asirans

PASAJE KI NAN LÒT OTOMOBIL LA:

Non

Lari | Vil | Eta | Kòd postal

Nimewo telefòn lakay | Nimewo telefòn biznis | Ekstansyon

Laj | Gason/fanm | Wotè | Pwa | Kote li te ye nan otomobil la lè aksidan an

Kalite blesi

PASAJE KI NAN LÒT OTOMOBIL LA:

Non

Lari | Vil | Eta | Kòd postal

Nimewo telefòn lakay | Nimewo telefòn biznis | Ekstansyon

Laj | Gason/fanm | Wotè | Pwa | Kote li te ye nan otomobil la lè aksidan an

Kalite blesi

TEMWEN YO:

Non

Lari | Vil | Eta | Kòd postal

Nimewo telefòn lakay | Nimewo telefòn biznis | Ekstansyon

Non

Lari | Vil | Eta | Kòd postal

Nimewo telefòn lakay | Nimewo telefòn biznis | Ekstansyon

DESKRIPSYON:

DESEN:

ENDÈKS

Aksidan/kolizyon . . . 137-139
Alkòl, dwòg ak kondwi . . . 48-60
Andòsman . . . 34-35
Andòman Taksi/Limouzin . . . 35-36
Aparèy pou sekirite timoun, senti . . . 108-111
Asfalt ki mouye . . . 121
Asirans, Responsablite . . . 64-65
Bay elèv etranje lisans. . . . 28
Bisiklèt . . . 97-99
Bloke volan. . . . 133
Bwè pandan wap kondwi. . . . 52-60
Bwouya, fè nwa . . . 124
CDL . . . 32-33
Chanjman non oswa adrès . . . 29, 69
Chemen fè . . . 84-85, 135
Dife . . . 135
Dokiman ki egzijib. . . . 22-24
Dokiman Obligatwa Pou Lisans Chofè oswa ID . . . 22-25
Double (pase) . . . 82-83
Dwadpasaj . . . 89-90
Dwòg . . . 50-51
Edikasyon chofè . . . 24
Egzamen chofè . . . 36-38
Egzamen je (tès). . . . 36
Ekipman (otomobil)
    Anplis . . . 62
    Egzijib . . . 61
    Entèdi . . . 63
Ekipman ak aparèy pou konstriksyon . . . 79-81
Ekipman pou jaden . . . 102
Ekipman pou wout . . . 102
Emosyon . . . 133
Enfòmasyon debaz sou kondwi . . . 111-117
Enskripsyon nan sèvis selektif . . . 31
Enskripsyon votè . . . 30
Enskripsyon/Rejistrasyon. . . . 61-69
    Chanjman adrès. . . . 29, 68
    Chanjman non. . . . 29, 69
    Nimewo plak machin yo . . . 63, 65
Enspeksyon ak rejistrasyon. . . . 61-69
    Nan lòt eta. . . . 69
    Renouvèlman . . . 68
Enspeksyon ki fèt nan lòt eta. . . . 69
Espilsyon nan lekòl . . . 42
Eta maladi . . . 39
Fè bak. . . . 104
Fè siyal (ak men) . . . 120
Fè siyal (siy) . . . 70-79
Fenèt tente. . . . 63
Frè. . . . 14-15
Glise. . . . 136
Gran limyè, kouman pou itilize . . . 117
Kadijans. . . . 133-135
Kanpe ak pake . . . 92-94
Kat idantifikasyon . . . 29
Kawotchou a kranpon. . . . 63
Kiyès ki pa dwe itilize gran wout la . . . 102
Klasifikasyon lisans . . . 32-34
Kole dèyè lòt machin . . . 126-127
Kondisyon pou imigrasyon . . . 19-20
Kondwi ak agresivite . . . 45
Kondwi lannwit . . . 123
Kondwi nan Liy . . . 83-91
Kondwi nan bwouya, lapli oswa lanèj . . . 124
Kondwi pandan lisans ou sispann oswa revoke . . . 42
Kondwi pandan ou sou . . . 48-52
Konsantman ki bay san okenn mo pa di . . . 52
Kontwòl liy trafik. . . . 84-91
Kote pou travèse lari, pyeton . . . 95-96
Kou kondwi ak defans. . . . 46-47
Kou pou modifye konpòtman . . . 45
Kou sou kouman pou kondwi avèk pridans. . . . 46-47
Lalwa Megan . . . 30
Lwa ki mande pou chofè deplase otomobil yo pou kite machin
dijans ak limyè oswa ak sirèn yo limen . . . 83
Lalwa sou kontwòl trafi . . . 84-91
Lif (ekipman pou soulve machin) . . . 63
Lisans pwopòsyonèl pou chofè . . . 24-26
Lisans Klas D . . . 33
Lisans kondisyonèl . . . 34
Lisans nan moman difisil . . . 34
Lisans okipasyonèl. . . . 34, 45
Lisans pou kondwi. . . . 18-34
    Aplikan ki poko gen 18 . . . 24-26
    Chanjman non oswa adrès . . . 29
    Diplikata . . . 29
    Eta maladi . . . 39
    Frè . . . 14-15
    Kiyès ki pa bezwen . . . 18

Kiyès ki pa kapab gen lisans . . . 18
Klas . . . 32-34
Kondisyon Lalwa Federal Etabli Pou Idantifikasyon . . . 16-17
Lisans pwopòsyonèl pou chofè . . . 34
Pèmi pou aprann kondwi . . . 24-26
Pwogram pou amelyorasyon . . . 42-47
Ranplasman Lisans Chofè Ki Konfòm . . . 17
Ranplasman . . . 29
Renouvèlman . . . 27
Renouvèlman pèmanan . . . 28
Restriksyon . . . 29
Revokasyon ak sispansyon . . . 40-42
Si w gen lisans nan lòt eta . . . 27
Lisans tanporè . . . 34
Mak ki atè nan lari a . . . 85-86
Mak sou asfalt . . . 85-86
Mopèd . . . 101
Motosiklèt . . . 34-35, 99-100
Moun k ap itilize telefòn pòtab/aparèy elektwonik pòtab pandan yo ap kondwi . . . 82
Moun kap fè siy ak drapo . . . 68
Moun ki abitye vyole lalwa . . . 42-44
Moun ki dirije bèt ak moun ki monte bèt . . . 102
Moun ki fè kado ògàn ak tisi kò yo . . . 31
Moun ki fè ofans seksyèl . . . 30
Nimewo sekirite soysal . . . 23, 31
Nivo alkòl nan san . . . 48-49
Nouvo rezidan . . . 27
Ofans Plizyè Fwa . . . 40-41
OHV - Machin pou tout wout (Off Highway Vehicles) . . . 102
Otobis lekòl . . . 35, 90-91
Otomobil kadijans . . . 83
Otomobil ki gen plizyè pasaje (HOV) . . . 86
Otomobil ki mache dousman . . . 102
Pake (estasyonnen) . . . 92-94
Pataje espas . . . 125-130
Pataje wout la ak kamyon yo . . . 102-103
Pèmi pou aprann kondwi . . . 24-26, 33
Planifikasyon pakou a . . . 105
Pou adapte w a eta wout la . . . 120-123
Pou teste enkapasite . . . 52
Pwogram pou ranfòse limyè wouj . . . 70
Pwogram sou aparèy antidemaraj avèk tès pou alkòl . . . 52-53
Pyeton . . . 95-97
Raytren . . . 84-85, 135
Règ wout la . . . 70-104
Rejis Fanmi Ki Pi Pwòch . . . 31
Rejistrasyon otomobil . . . 64-65
Renouvèlman . . . 68
Responsablite finansyè . . . 64-65
Revokasyon lisans . . . 40-41
Senti pou sekirite . . . 108-110
Sèvis sou entènèt la . . . 13
Sipò pou timoun . . . 41
Sispansyon lisans pou kondwi . . . 39-42
Sispansyon pou rezon medikal . . . 38-39
Sistèm pwen an . . . 43-44
Siyal . . . 59-69
Siyal, ak men . . . 120
Siyal, siy . . . 70-79
Swiv machin, Distans pou wè (règ 4 segonn lan) . . . 124-125
Tablo dokiman ki egzijib . . . 22-24
Andòsman pou taksi/limouzin . . . 35
Talonnen . . . 125-126
Tès . . . 36-38
Tès pou je . . . 36
Tès pou kondwi sou gran wout . . . 38
Tit . . . 67-68
Transfè lisans pou kondwi . . . 27
Tripèd (ak mopèd) . . . 101
Vire . . . 88-89
Vitès limit yo . . . 94
Vyolasyon chofè . . . 39-42
Vyolasyon lalwa trafik . . . 39-42
Vyolasyon pou vitès . . . 44
Zòn travay yo . . . 79-81

PAJ DMV WÈB . . . **www.dmv.de.gov**
PAJ WÈB POU ADOLESAN KI KONDWI . . . **www.teendriving.dmv.de.gov**
PAJ WÈB POU CHOFÈ KI AJE . . . **www.seniordriver.dmv.de.gov**

NÒT

NÒT

WWW.DMV.DE.GOV

ADRÈS DMV

Konte New Castle

New Castle Division of Motor Vehicles **302-326-5000**
161 Airport and Churchman's Road
New Castle, DE 19720

Direksyon: DMV a nan Airport Rd., alwès ayewopò Wilmington Lane, egzakteman osid entèseksyon Churchman Road ak Airport Road.

Greater Wilmington Division of Motor Vehicles **302-434-3200**
2230 Hessler Boulevard
New Castle, DE 19720

Direksyon: DMV a touswit Osid Route 13 ak I-495 Interchange. Vire sou Route 13 nan Bouleva Hessler, k ap mennen ou dirèkteman sou DMV.

Konte Kent

Dover Division of Motor Vehicles **302-744-2500**
303 Transportation Circle
P.O. Box 698
Dover, DE 19903

Direksyon: DMV a nan Transportation Circle, dèyè bilding DelDOT la sou Route 113, egzakteman osid zòn kote Route 13 separe ak Route 113 la.

Konte Sussex

Georgetown Division of Motor Vehicles **302-853-1000**
23737 DuPont Boulevard
Georgetown, DE 19947

Direksyon: DMV a sou bò Lw&s Georgetown nan Osid Ri Benford sou entèseksyon Route 13 la.

LÈ TOUT BIWO YO OUVRI

8:00 AM jiska 4:30 PM – lendi, madi, jedi, ak vandredi;

depi 12:00 (midi) jiska 8:00 PM lemèkredi

REV. JIYÈ 2012

DMV
Delaware Division of Motor Vehicles